

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

BAHAR DÖNEMİ
PROGRAM KILAVUZU

2025-2026

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	5
2025-2026 AKADEMİK TAKVİMİ	7
ÖĞRENCİ DANIŞMANLARI	10
ÖĞRETİM ELEMANLARI	11
PROGRAM YETERLİKLERİ	16
TARİH PROGRAMI DERSLERİ	17
Tarih Programı 1. Sınıf Dersleri.....	17
Tarih Programı 2. Sınıf Dersleri.....	17
Tarih Programı 3. Sınıf Dersleri.....	18
Tarih Programı 4. Sınıf Dersleri.....	19
DERSLER VE PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLİŞKİSİ	21
DERS PROGRAMLARI	24
Birinci Sınıf Bahar Dönemi Ders Programı (İKİNCİ YARIYIL).....	24
İkinci Sınıf Bahar Dönemi Ders Programı (DÖRDÜNCÜ YARIYIL).....	26
Üçüncü Sınıf Bahar Dönemi Ders Programı (ALTINCI YARIYIL).....	27
Dördüncü Sınıf Güz Dönemi Ders Programı (SEKİZİNCİ YARIYIL).....	29
TARİH BÖLÜMÜ DERS PLANLARI	31
I. Sınıf Bahar Dönemi Ders Planları.....	31
<i>İngilizce II</i>	31
<i>Türk Dili II</i>	34
<i>Bilişim Teknolojileri ve Ofis Yazılımları</i>	37
<i>Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi-II</i>	39
<i>Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Bilimsel Etik II</i>	45
<i>İslam Tarihi II</i>	48
<i>Osmanlı Türkçesi II</i>	52
<i>İslam Öncesi Türk Tarihi II</i>	55
<i>Eski Anadolu Tarihi</i>	60
II. Sınıf Bahar Dönemi Ders Planları.....	67
<i>Orta Çağ Avrupa Tarihi II</i>	67
<i>İlk Müslüman Türk Devletleri Tarihi II</i>	76
<i>İslam Tarihi (Abbasiler)</i>	79
<i>Tarihte Usûl II</i>	84
<i>Osmanlı Tarihi Metinleri II</i>	87
<i>Selçuklu Tarihi Ve Medeniyeti II</i>	90
<i>Osmanlı Tarihi II</i>	93

<i>Haçlı Seferleri Tarihi II</i>	99
III. Sınıf Bahar Dönemi Ders Planları.....	103
<i>Osmanlı Tarihi IV</i>	103
<i>Yakınçağ Avrupa Tarihi</i>	108
<i>Siyasi Tarih (XIX. Yüzyıl) II</i>	113
<i>Mesleki Yabancı Dil İngilizce II</i>	119
<i>İslam Müesseseleri ve Medeniyet Tarihi II</i>	121
<i>Türk İnkılâbının Temelleri II</i>	128
<i>Osmanlı Teşkilat Tarihi II</i>	132
<i>Yakınçağ Osmanlı İktisat Tarihi II</i>	135
<i>Arşiv Vesikaları II</i>	141
<i>Osmanlı Paleografyası ve Diplomatikası II</i>	144
<i>Türk Demokrasi Tarihi II</i>	146
IV. Sınıf Bahar Dönemi Ders Planları.....	150
<i>Osmanlı Sosyal ve İktisat Tarihi II</i>	150
<i>Türk Basın Tarihi II</i>	154
<i>Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II</i>	160
<i>II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Tarihi</i>	165
<i>Osmanlı Kent Tarihi II</i>	169
<i>XX. Yüzyıl Siyasi Tarihi II</i>	172
<i>Yakınçağ Osmanlı Tarihi II</i>	174
<i>Osmanlı Mimarisi</i>	182
<i>Bizans Tarihi II</i>	188
<i>Tarih Araştırmaya Giriş II</i>	191

GENEL BİLGİLER

Program Adı	-TARİH BÖLÜMÜ
Programın Kısa Tarihçesi	-Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Tokat'ta 1992 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bugüne gerek Tokat ve yöresinde gerekse Ülke genelinde birçok kültürel etkinliklerde önemli roller almış ve bu türden faaliyetlere küçümsenmeyecek katkılar sağlamıştır. Eskiçağ Tarihi'nden Modern Türkiye ve Dünya Tarihi'ne kadar Tarihin her dönemiyle ilgili verilmiş olan eserlerin ve olayların tanınıp bilinmesi, zengin kültürel mirasımızın geçmişten geleceğe aktarılması ve bu değerlerin öğrencilerimize sunulması temel önceliklerimizdendir.
Programın Amacı	-Tarih Bölümünün amacı öğrencileri kendi alanlarında Türkiye'nin diğer üniversitelerinden mezun olan arkadaşlarıyla yarışabilecek şekilde yetiştirmektir. Bu amaçla Eskiçağ Tarihi'nden Modern Türkiye ve Dünya Tarihi'ne kadar tarihin bütün alanlarıyla ilgili konularda öğrencilerimize bilgi verilmektedir. Ayrıca öğrendikleri Eski Türkçe (Osmanlıca) sayesinde başta arşivler olmak üzere birçok devlet kurumu ve kuruluşunda çalışmalarını yönünde imkân elde etmektedirler.
Bölüm Başkanı	-Prof. Dr. Alpaslan DEMİR alpaslan.demir@gop.edu.tr
Bölüm Sekreteri	-Mehmet ÖZER mehmet.ozergmail.com
Anabilim Dalı Başkanları	-Doç. Dr. Hatice UYANIK (Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı) hatice.uyanik@gop.edu.tr -Prof. Dr. Pınar ÜLGEN (Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı) ulgenpinar@gmail.com - Prof. Dr. Alpaslan DEMİR (Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı) alpaslan.demir@gop.edu.tr -Doç. Dr. Samettin BAŞOL (Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Anabilim Dalı) sametbasol@gmail.com -Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TANRIVERDİ (Genel Türk Tarihi Anabilim Dalı) mustafa.tanriverdi@gop.edu.tr -Prof. Dr. Murat HANİLÇE (Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı) murat.hanilce@gop.edu.tr -Prof. Dr. İsmet TÜRKMEN (Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı) ismet.turkmen@gop.edu.tr
Mezuniyet Koşulları	-240 AKTS'yi sağlamak, genel not ortalaması 4'lük sistemde en az 2.00 olmak ve müfredat gerekliliklerini sağlamak.
Ölçme ve Değerlendirme	-Öğrenci, "Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği" hükümlerine tabidir. Öğrenci, her ders için en az bir ara sınav, bir dönem sonu sınavına girer. Ara sınavın %40'ı dönem sonu sınavının %60'ı alınarak yapılan değerlendirme sonucunda başarısız olan öğrenciye bütünleme sınavı hakkı verilir. Ayrıca, mezuniyet aşamasında bir dersten başarısız olduğu için mezun olamayan öğrencilere tek ders sınav hakkı tanınır.
İletişim	-Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Taşlıçiftlik Kampüsü Merkez/Tokat Tel: 0356 252 16 16

2025-2026 AKADEMİK TAKVİMİ

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI AKADEMİK TAKVİMİ

(Diş Hekimliği, Hukuk ve Tıp Fakülteleri ile Yabancı Diller YO ve Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik YO hariç)

GÜZ YARIYILI

Özel öğrenci olarak başka bir üniversitede eğitim almak isteyen öğrencilerimizin son başvuru tarihi	1 Eylül 2025
Katkı Payı/Öğrenim Ücreti I. Taksit Ödeme (Hazırlık Sınıfı Dahil)	8-13 Eylül 2025
Ders Kaydı/Kayıt Yenileme (Hazırlık Sınıfı Hariç) (Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinden)	8-13 Eylül 2025
Danışman onayı	8-14 Eylül 2025
Derslerin Başlaması	15 Eylül 2025
Zorunlu Hazırlık Sınıfları Yabancı Dil Yeterlilik Sınavı *	15-16 Eylül 2025
Hazırlık Sınıfları İçin Düzey Belirleme Sınavı **	18 Eylül 2025
Enformatik Dersi ve Yabancı Dil Dersleri Muafiyet Sınavları (5/1 Dersleri İçin)***	25 Eylül 2025
Kayıt dondurma başvurularının son günü Muafiyet başvurularının son günü	26 Eylül 2025
Mazeretli ders kaydı başvurularının son günü	3 Ekim 2025
Ara sınavlar	8-16 Kasım 2025
Derslerin Bitimi	26 Aralık 2025
Yarıyıl sonu sınavları	29 Aralık 2025-8 Ocak 2026
Yarıyıl sonu sınav sonuçlarının ders sorumlularınca sisteme girilmesi	29 Aralık 2025-11 Ocak 2026
Bütünleme sınavları	13-21 Ocak 2026
Bütünleme sınav sonuçlarının ders sorumlularınca sisteme girilmesi	13-23 Ocak 2026
Dönem sonu itibariyle %10'a giren öğrencilerin tespiti	25 Ocak 2026
Tek ders sınavı	28 Ocak 2026
Ek Sınav Başvuru ve Ders Kayıtları	26-30 Ocak 2026
Güz yarıyılı sonunda azami süreyi aşan öğrenciler için ek sınavlar	1. sınavlar : 2-6 Şubat 2026 2. sınavlar : 9-13 Şubat 2026
<i>Telaflı : 29 Ekim 2025 Çarşamba dersleri 1 Kasım 2025 Cumartesi günü yapılacaktır. 28 Ekim 2024 Salı saat 13.00'dan sonraki dersler 2 Kasım 2025 Pazar günü yapılacaktır.</i>	

BAHAR YARIYILI

Özel öğrenci olarak başka bir üniversitede eğitim almak isteyen öğrencilerimizin son başvuru tarihi	19 Ocak 2026
Katkı Payı/Öğrenim Ücreti II. Taksit Ödeme (Hazırlık Sınıfı Dahil)	26-31 Ocak 2026
Ders Kaydı/Kayıt Yenileme (Hazırlık Sınıfı Hariç) (Öğrenci Bilgi Sistemi üzerinden)	26-31 Ocak 2026
Danışman onayı	26 Ocak-1 Şubat 2026
Derslerin Başlaması	2 Şubat 2026
Kayıt dondurma başvurularının son günü Muafiyet başvurularının son günü	13 Şubat 2026
Mazeretli ders kaydı başvurularının son günü	20 Şubat 2026
Ara sınavlar	4-12 Nisan 2026
Derslerin Bitimi	23 Mayıs 2026
Yarıyıl sonu sınavları	2-12 Haziran 2026
Yarıyıl sonu sınav sonuçlarının ders sorumlularınca sisteme girilmesi	2-15 Haziran 2026
Bütünleme sınavları	17-25 Haziran 2026
Bütünleme sınav sonuçlarının ders sorumlularınca sisteme girilmesi	17-26 Haziran 2026
Dönem sonu itibariyle %10'a giren öğrencilerin tespiti	2 Temmuz 2026
Tek ders sınavı	1 Temmuz 2026
Ek Sınav Başvuru ve Ders Kayıtları	22-26 Haziran 2026
Bahar yarıyılı sonunda azami süreyi aşan öğrenciler için ek sınavlar	1. sınavlar : 29 Haziran-3 Temmuz 2026 2. sınavlar : 6-10 Temmuz 2026

Çift Anadal ve Yandal Başvuruları (2026-2027 Eğitim Öğretim Yılı için)	1-26 Haziran 2026
<i>Telafi : 23 Nisan 2026 Perşembe dersleri 25 Nisan 2026 Cumartesi, 1 Mayıs 2026 Cuma dersleri 2 Mayıs 2026 Cumartesi, 19 Mayıs 2026 Salı dersleri 23 Mayıs 2026 Cumartesi günü yapılacaktır.</i>	
YAZ OKULU	
Diğer üniversite öğrencileri için Başvuru Sistemine Kayıtlanma	25 Haziran-2 Temmuz 2026
Derslere Ön Kayıt	29 Haziran-3 Temmuz 2026
Açılan Açılmayan Derslerin Belirlenmesi ve Ders Ekle Bırak, Ders Kayıtlarının Sonuçlandırılması	6-10 Temmuz 2026

Yaz Okulu Ders Dönemi	13 Temmuz - 22 Ağustos 2026
Sınavlar	24-26 Ağustos 2026
Yaz okulu sınav sonuçlarının ders sorumlularınca sisteme girilmesi	24-28 Ağustos 2026
Tek ders sınavı (yaz okulu sınav sonuçlarına göre tek dersi kalan öğrenciler dahil)	11 Eylül 2026
<i>Yaz okulu eğitim öğretim süresine cumartesi günleri de dahildir.</i>	

AÇIKLAMA

Bir yarıyıl 14 hafta ders, ara sınav ve yarıyıl sonu sınav haftası şeklinde planlanmıştır. Ara sınav haftasında derslere ara verilecektir.

2026 yılı Ramazan ve Kurban bayramları sebebiyle 16-22 Mart ve 25-31 Mayıs haftaları akademik takvim dışında değerlendirilmiş olup eğitim öğretim yapılmayacaktır.

Güz ve Bahar yarıyılı ara sınavları 8. ders haftasından sonra yapılacak şekilde planlanmıştır. Ara sınav haftasında yapılamayan sınavlar (Ara sınav günlerinde açıköğretim sınavı olması, ders sayısı çokluğu nedeni ile ara sınav haftası için belirlenen sürenin yetersiz olması vb. nedenlerle) bir sonraki ders haftasında yapılabilecektir.

Bahar yarıyılı sonu ve bütünleme sınavları 2026 kurban bayramından sonra başlayacak şekilde şekilde planlanmış olup sınav günlerinde hafta sonuna denk gelen tarihlerde açık öğretim, YKS vb. sınav olması durumunda sınavlar bu günler hariç planlanacaktır.

* Zorunlu Hazırlık Sınıfı olan birimlere yeni kayıt olan veya zorunlu hazırlık sınıfı olan programlara daha önceki yıllarda kayıt yaptırıp hazırlık sınıfında başarısız olmuş öğrenciler için yapılacak sınavdır.

** Zorunlu ve isteğe bağlı hazırlık sınıflarına devam edecek öğrencilerin Yabancı Dil Düzeylerini belirlemek için yapılan sınavdır.

*** Enformatik dersi ile 2547 sayılı kanunun 5 inci maddesinin (ı) bendi gereğince verilmesi zorunlu olan yabancı dil derslerinden muaf olmak için yapılan sınavdır.

ÖĞRENCİ DANIŞMANLARI

1. Sınıf - Dr. Öğr. Üyesi Mustafa
TANRIVERDİ
e.mail: mustafa.tanriverdi@gop.edu.tr
tel. dah: 3157

2. Sınıf -Dr. Öğr. Üyesi İsmail TURAN
e.mail: İsmail.turan@gop.edu.tr
tel. dah: 3163

3. Sınıf -Dr. Öğr. Üyesi Süleyman SİNİN
e-mail: süleyman.sinin@gop.edu.tr
tel.dah:3161

4. Sınıf -Dr. Öğr. Üyesi Murat GÜNEY
e.mail: murat.guney@gop.edu.tr
tel. dah: 3427

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Dr. Ali AÇIKEL
ali.acikel@gop.edu.tr
Dah:3172

Prof. Dr. Alpaslan DEMİR
alpaslandemirtr@hotmail.com
Dah:3154

Prof. Dr. Pınar ÜLGEN
ulgen.pinar@gmail.com
dah.tel:3152

Prof. Dr. İsmet TÜRKMEN
iturkmentug@gmail.com
dah. Tel:3151

Prof. Dr. Murat HANILÇE
m.hanilce@gmail.com
dah.3156

Doç. Dr. İbrahim AYKUN
ibrahim.aykun@gop.edu.tr
Dah:3161

Doç. Dr. Samettin BAŞOL
samettin.basol@gop.edu.tr
Dah:3157

Doç. Dr. Necati ÇAVDAR
necati.cavdar@gop.edu.tr
Dah:3161

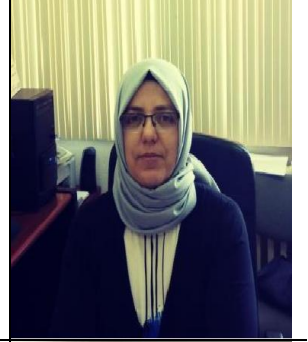
Prof. Dr. H. Baha ÖZTUNÇ
baha.oztunc@gop.edu.tr
Dah:3004

Prof. Dr. Murat SERDAR
murat.serdar@gop.edu.tr
Dah:3416-3160

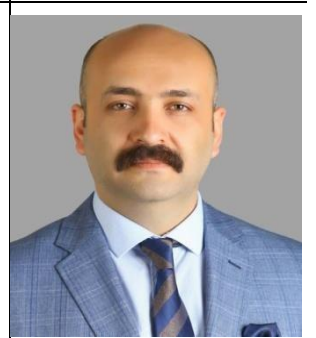
Doç. Dr. Hatice UYANIK
hatice.uyanik@gop.edu.tr
Dah:3163

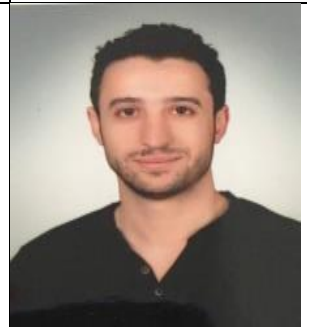
Doç. Dr. Hakan YAŞAR
hakan.yasar@gop.edu.tr
Dah:3018

Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY
yunusemre.tekinsoy@gop.edu.tr
Dah:3165

Doç. Dr. Fehim KURULOĞLU
fehim.kuruloglu@gop.edu.tr
Dah:3150

Doç. Dr. Murat TEKİN
murat.tekin@gop.edu.tr
Dah:3164

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TANRIVERDİ
mustafa.tanriverdi@gop.edu.tr
Dah:3154

Dr. Öğr. Üyesi Edip UZUNDAL
edip.uzundal@gop.edu.tr
Dah:3162

Dr. Öğr. Üyesi Murat GÜNEY
murat.guney@gop.edu.tr
Dah:3427

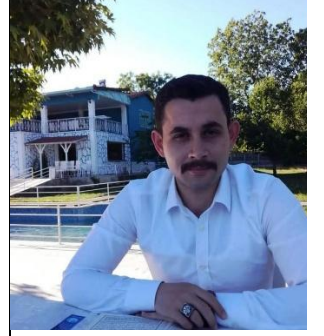
Dr. Öğr. Üyesi İsmail TURAN
ismail.turan@gop.edu.tr
Dah:3166

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman SİNİN
suleyman.sinin@gop.edu.tr
Dah: 3161

**Dr. Öğr. Üyesi Mustafa
Ersagun DALAN**
mustafaersagun.dalan@gop.edu.tr
Dah: 3424

Arş. Gör. Emine ÇELİKKUT
emine.celikkut@gop.edu.tr
Dah:3159

Arş. Gör. Ebru KETEN
ebru.keten@gop.edu.tr
Dah:3159

PROGRAM YETERLİKLERİ

PY1	-Alanlarında kazandıkları yeterliliklere dayalı olarak genel kültür ve tarihe yardımcı bilimlerle ilgili en güncel bilgileri içeren ders materyallerine ulaşabilme becerisine sahiptir.
PY2	-Alanlarında elde ettikleri deneyimler vasıtasıyla uygulamalı araç ve gereçlerle desteklenen en üst düzey bilgiyi mesleğinde ve araştırmalarında kullanabilme becerisine sahiptir.
PY3	-Tarih disiplini ile ilgili kavramları, fikirleri ve verileri sosyal bilimler araştırma metotlarıyla inceler ve değerlendirir. Ayrıca, henüz gün yüzüne çıkmamış ve araştırılmamış konuları tanılar, analiz eder ve tartışır. Elde edilen bilimsel bulgulara ve kanıtlara dayalı tezler ve öneriler geliştirir.
PY4	-Tarih disiplini ile ilgili konularda, konunun uzmanı ya da konuyla ilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini aktarır, sorunlarla ilgili çözüm önerilerini yazılı ve/veya sözlü olarak ifade eder.
PY5	-Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir. Ayrıca, alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak olarak yürütebilir.
PY6	-Tarih alanı ile ilgili sorunlara yönelik olarak çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekler ve bu verileri ilgili alanda uzman olan ve olmayan kişi ve kurumlarla çeşitli iletişim araçlarıyla paylaşır.
PY7	-Tarihi bilgi ve bulguların yetersiz olduğu konularda sorumluluk alır ve konunun aydınlatılması için çözüm üretmeye çalışır.
PY8	-Alanında çalışan kişilerin ilgi, istek ve ihtiyaçlarını bilir.
PY9	-İçinde bulunduğu coğrafyanın sosyo-kültürel ve ekonomik dinamiklerini tanır, bu özelliklere uygun öğretim ve öğrenme süreçlerini belirler, uygular ve yönetir. Öğrencilerin öğrenme sürecine en etkin şekilde katılımlarını sağlar.
PY10	-Tarih alanında yapılan çalışmaları ve güncel bilgileri yakından takip eder, onları yeterli düzeyde anlayabilir.
PY11	-Tarih alanında yapılmış yabancı dildeki çalışmaları takip etmeyi ve yabancı meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı gaye edinir.
PY12	-Tarih alanının ihtiyaç duyduğu bilgisayar yazılımı ve donanımı bilgisine sahiptir; bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.
PY13	-Tarih alanıyla ilgili yaptığı tüm çalışmalarda ilgili verilerin toplanması, incelenmesi, yorumlanması ve sonuçların duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerleri gözetir.
PY14	-Tarih alanında kendini devamlı geliştirmek için çaba sarf eder. Her daim yeni bilgi ve fikirlere erişme ve yaşam boyu öğrenme bilincini kazanır.
PY15	-Tarih alanında elde etmiş olduğu bilgi ve becerileri, alan dışı derslerden elde ettiği kazanımlarla birlikte disiplinler arası çalışmalarda uygular.
PY16	-Tarih alanında kendini geliştirebilecek öğrenme gereksinimlerini belirleyebilme ve öğrenmesini yönlendirebilme bilincini kazanır.

TARİH PROGRAMI DERSLERİ

Tarih Programı 1. Sınıf Dersleri

1. Yarıyıl (Güz Dönemi) Dersleri				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Saati		Dersi Veren Öğretim Üyeleri
		Teorik	Uygulama	
KRY102	KARİYER PLANLAMA	1	0	Doç. Dr. S. BAŞOL
TRHZ107	OSMANLI TÜRKÇESİ I	4	0	Prof. Dr. A. DEMİR
AIİT101	ATAT.İLK.İNK.TARİHİ I	2	0	Prof. Dr. İ. TÜRKMEN
TD101	TÜRK DİLİ I	2	0	Dr. Öğr. Üyesi İ. YILDIZ
TRHZ105	İSLAM TARİHİ I	4	0	Prof. Dr. M. SERDAR
TRHZ103	İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ I	3	0	Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ
SEC101	YABANCIDİL I	2	0	Öğr. Gör. H. TUZUN PAÇCI
TRHZ101	ESKİ MEZOPOTAMYA TARİHİ	5	0	Doç. Dr. M. TEKİN
TRHZ111	TARİH ARAŞTIRMALARINDA YÖNTEM VE BİLİMSEL ETİK I	2	0	Doç. Dr. H. YAŞAR
SEC101	ÜSD (DEĞERLERİMİZ)	2	0	Dr. Öğr. Üyesi M. GÜNEY
2. Yarıyıl (Bahar Dönemi) Dersleri				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Saati		Dersi Veren Öğretim Üyeleri
		Teorik	Uygulama	
ENF100	BİLİŞİM TEK VE OFİS YAZ.	2	0	Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN
TRHZ108	OSMANLI TÜRKÇESİ II	6	0	Prof. Dr. A. DEMİR
AIİT102	ATAT.İLK.İNK.TARİHİ II	2	0	Prof. Dr. İ. TÜRKMEN
TD102	TÜRK DİLİ II	2	0	Dr. Öğr. Üyesi İ. YILDIZ
TRHZ106	İSLAM TARİHİ II	4	0	Prof. Dr. M. SERDAR
TRHZ104	İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ II	5	0	Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ
SEC102	YABANCIDİL II	3	0	Öğr. Gör. H. TUZUN PAÇCI
TRHZ102	ESKİ ANADOLU TARİHİ	4	0	Doç. Dr. M. TEKİN
TRHZ110	TARİH ARAŞTIRMALARINDA YÖNTEM VE BİLİMSEL ETİK II	2	0	Doç. Dr. H. YAŞAR
SEÇ-102	ÜNİVERSİTE SEÇMELİ DERSLERİ	2	0	

Tarih Programı 2. Sınıf Dersleri

3. Yarıyıl (Güz Dönemi) Dersleri				
Ders Kodu	Ders Kodu	Ders Saati		Dersi Veren Öğretim Üyeleri
		Teorik	Uygulama	
ZORUNLU DERSLER				
TRHZ213	ORTAÇAĞ AVR I	2	0	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHZ205	İLK MÜS.TÜRK DEVL.T. I	2	0	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHZ207	OS.TAR.MET. I	4	0	Dr. Öğr. Üyesi E. UZUNDAL
TRHZ203	OSMANLI TARİHİ I	4	0	Prof. Dr. A. AÇIKEL
TRHZ211	SELÇUKLU TARİHİ I	4	0	Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ
TRHZ215	TARİHTE USUL I	2	0	Doç. Dr. H. YAŞAR
TRHZ209	İSLAM TAR (EMEVİLER)	2	0	Prof. Dr. M. SERDAR
TRHZ201	HELEN TARİHİ	2	0	Doç. Dr. M. TEKİN
SEÇMELİ DERSLER				
TRHS237	HAÇLI SEFER. TAR. I	4	0	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHS223	FARŞÇA I	4	0	Dr. Öğr. Üyesi. E. UZUNOĞLU SAYIN
TRHS211	ANADOLU BEYLİKLERİ I	4	0	Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN
4. Yarıyıl (Bahar Dönemi) Dersleri				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Saati		Dersi Veren Öğretim Üyeleri
		Teorik	Uygulama	
ZORUNLU DERSLER				
TRHZ214	ORTAÇAĞ AVR II	2	0	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHZ206	İLK MÜS.TÜRK DEVL.T. II	2	0	Prof. Dr. P. ÜLGEN

TRHZ208	OS.TAR.MET. II	4	0	Dr. Öğr. Üyesi E. UZUNDAL
TRHZ204	OSMANLI TARİHİ II	4	0	Prof. Dr. A. AÇIKEL
TRHZ202	ROMA TARİHİ	2	0	Doç. Dr. M. TEKİN
TRHZ212	SELÇUKLU TAR. VE MED.	4	0	Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ
TRHZ 216	TARİHTE USUL I II	2	0	Doç. Dr. H. YAŞAR
TRHZ210	İSLAM TAR. (ABBASİLER)	2	0	Prof. Dr. M. SERDAR
SEÇMELİ DERSLER				
TRHS238	HAÇLI SEFER. TAR. II	4	0	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHS224	FARŞA II	4	0	Dr. Öğr. Üyesi E. UZUNOĞLU SAYIN
TRHS222	ANADOLU BEYLİKLERİ II	4	0	Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN

Tarih Programı 3. Sınıf Dersleri

5. Yarıyıl (Güz Dönemi) Dersleri

Ders Kodu	Ders Kodu	Ders Saati		Dersi Veren Öğretim Üyeleri
		Teorik	Uygulama	
ZORUNLU DERSLER				
TRHZ309	XIX.YY TARİHİ I	3	0	Doç. Dr. N. ÇAVDAR
TRHZ303	OSM.TEŞKİLAT T. I	2	0	Doç. Dr. S. BAŞOL
TRHZ307	İSLAM MÜES. VE MED. TAR. I	2	0	Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN
TRHZ311	YENİÇAĞ AVRUPA TARİHİ	3	0	Prof. Dr. M. HANILÇE
TRHZ301	OSMANLI TARİHİ III	3	0	Doç. Dr. Y.E. TEKİNSOY
TRHZ305	TÜRK İNKILABININ TEMELLERİ I	3	0	Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN
TRHZ313	MESLEKİ YABANCI DİL (İNG) I	2	0	Prof. Dr. A. AÇIKEL
TRHZ315	TOKAT TARİHİ	2	0	Dr. Öğr. Üyesi M. GÜNEY
SEÇMELİ DERSLER				
TRHS333	YAKINÇ.OSM.İKTİSAT TAR. I	5	0	Doç. Dr. N. ÇAVDAR
TRHS329	OSMAN. ASKER. TEŞ. TAR. I	5	0	Prof. Dr. A. AÇIKEL
TRHS319	TÜRK DEMOKRASİ TARİHİ I	5	0	Doç. Dr. Y. E. TEKİNSOY
TRHS317	ARŞİV VESİKALARI I	5	0	Doç. Dr. İ. AYKUN
TRHS327	OSMANLI PALEOGRAFYASI VE DİPLOMATİKA I	5	0	Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN

6. Yarıyıl (Bahar Dönemi) Dersleri

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Saati		Dersi Veren Öğretim Üyeleri
		Teorik	Uygulama	
ZORUNLU DERSLER				
TRHZ310	XIX.YY TARİHİ II	3	0	Doç. Dr. Üyesi N. ÇAVDAR
TRHZ304	OSM.TEŞKİLAT T. II	3	0	Doç. Dr. S. BAŞOL
TRHZ308	İSLAM MÜES. VE MED. TAR. II	2	0	Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN
TRHZ312	YAKINÇAĞ AVRUPA TARİHİ	3	0	Prof. Dr. M. HANILÇE
TRHZ302	OSMANLI TARİHİ IV	4	0	Doç. Dr. Y.E. TEKİNSOY
TRHZ306	TÜRK İNKILABININ TEMELLERİ II	3	0	Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN
TRHZ314	MESLEKİ YABANCI DİL (İNG) II	2	0	Prof. Dr. A. AÇIKEL
SEÇMELİ DERSLER				
TRHS326	YAKINÇ.OSM.İKTİSAT TAR. II	5	0	Doç. Dr. N. ÇAVDAR
TRHS330	OSMAN. ASKER. TEŞ. TAR. II	5	0	Prof. Dr. A. AÇIKEL
TRHS320	TÜRK DEMOKRASİ TARİHİ II	5	0	Doç. Dr. Y. E. TEKİNSOY
TRHS318	ARŞİV VESİKALARI II	5	0	Doç. Dr. İ. AYKUN
TRHS328	OSMANLI PALEOGRAFYASI VE DİPLOMATİKA II	5	0	Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN

Tarih Programı 4. Sınıf Dersleri

7. Yarıyıl (Güz Dönemi) Dersleri

Ders Kodu	Ders Kodu	Ders Saati		Dersi Veren Öğretim Üyeleri
		Teorik	Uygulama	
ZORUNLU DERSLER				
TRHZ407	OSM.SOS.VE İKTİ. TARİHİ I	3	0	Doç. Dr. S. BAŞOL
TRHZ403	T.C. TARİHİ I	2	0	Prof. Dr. İ. TÜRKMEN
TRHZ409	I. MEŞRUT. DÖN. OSMANLI TAR.1	3	0	Prof. Dr. H. B. ÖZTUNÇ
TRHZ405	XX.YY. SİYASİ TARİHİ I	3	0	Doç. Dr. F. KURULOĞLU
TRHZ401	YAKIN.OSMAN. TARİHİ I	3	0	Doç. Dr. İ. AYKUN
SAN413	BEYLİKLER DEVRİ MİMARİSİ	2	0	Dr. Öğr. Üyesi C. HANOĞLU
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Prof. Dr. A. DEMİR
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Prof. Dr. H. B. ÖZTUNÇ
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Doç. Dr. N. ÇAVDAR
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Doç. Dr. S. BAŞOL
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Doç. Dr. Y. E. TEKİNSOY
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Doç. Dr. H. UYANIK
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Prof. Dr. M. SERDAR
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Doç. Dr. H. YAŞAR
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Prof. Dr. A. AÇIKEL
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Doç. Dr. İ. AYKUN
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Prof. Dr. M. HANILÇE
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Doç. Dr. F. KURULOĞLU
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Doç. Dr. M. TEKİN
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Prof. Dr. İ. TÜRKMEN
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Dr. Öğr. Üyesi E. UZUNDAL
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Dr. Öğr. Üyesi M. GÜNEY
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	0	2	Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ
SEÇMELİ DERSLER				
TRHS439	OSMANLI KENT TARİHİ I	4	0	Prof. Dr. M. HANILÇE
TRHS425	BİZANS TARİHİ I	4	0	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHS435	TÜRK BASIN TARİHİ I	4	0	Doç. Dr. N. ÇAVDAR
TRHS429	TARİHİ COĞRAFYA I	4	0	Dr. Öğr. Üyesi M. GÜNEY
8. Yarıyıl (Bahar Dönemi) Dersleri				
Ders Kodu	Ders Adı	Ders Saati		Dersi Veren Öğretim Üyeleri
		Teorik	Uygulama	
ZORUNLU DERSLER				
TRHZ408	OSM.SOS.İKTİ. TARİHİ II	3	0	Dr. Öğr. Üyesi S. BAŞOL
TRHZ404	T.C. TARİHİ II	2	0	Prof. Dr. İ. TÜRKMEN
TRHZ410	II. MEŞRUT. DÖN. OSMANLI TAR. II	2	0	Prof. Dr. H. B. ÖZTUNÇ
TRHZ406	XX.YY. SİYASİ TARİHİ II	3	0	Doç. Dr. F. KURULOĞLU
TRHZ402	YAKIN.OSMAN. TARİHİ II	3	0	Doç. Dr. İ. AYKUN
SAN414	OSMANLI MİMARİSİ	2	0	Dr. Öğr. Üyesi C. HANOĞLU
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Prof. Dr. A. DEMİR
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Prof. Dr. H. B. ÖZTUNÇ
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Doç. Dr. N. ÇAVDAR
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Doç. Dr. S. BAŞOL
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Doç. Dr. Y. E. TEKİNSOY
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Doç. Dr. H. UYANIK
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Prof. Dr. M. SERDAR
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Doç. Dr. H. YAŞAR

TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Prof. Dr. A. AÇIKEL
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Doç. Dr. İ. AYKUN
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Prof. Dr. M. HANILÇE
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Doç. Dr. F. KURULOĞLU
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Doç. Dr. M. TEKİN
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Prof. Dr. İ. TÜRKMEN
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Dr. Öğr. Üyesi E. UZUNDAL
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Dr. Öğr. Üyesi M. GÜNEY
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	0	2	Dr. Öğr. Üyesi S. SININ
SEÇMELİ DERSLER				
TRHS440	OSMANLI KENT TARİHİ II	4	0	Prof. Dr. M. HANILÇE
TRHS426	BİZANS TARİHİ II	4	0	Prof. Dr. P. ÜLGEN
TRHS436	TÜRK BASIN TARİHİ II	4	0	Doç. Dr. N. ÇAVDAR
TRHS430	TARİHİ COĞRAFYA II	4	0	Dr. Öğr. Üyesi M. GÜNEY

DERSLER VE PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLİŞKİSİ

1.Yarıyıl Ders Planı																	
Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
TRHZ107	OSMANLI TÜRKÇESİ I	4	5	-	4	-	3	3	5	-	5	5	-	-	5	4	-
AIİT101	ATAT.İLK.İNK.TARİHİ I	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	5	2	2	5	-
TD101	TÜRK DİLİ I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TRHZ105	İSLAM TARİHİ I	5	5	4	3	4	3	5	3	3	5	3	4	4	4	5	-
TRHZ103	İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ I	4	4	5	5	-	-	3	-	4	-	4	5	5	5	5	-
SEC-101	YABANCI DİL I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TRHZ101	ESKİ MEZOPOTAMYA TARİHİ	5	4	-	3	-	5	-	3	-	5	-	4	4	5	5	-
KRY102	KARİYER PLANLAMA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TRHZ111	TARİH ARAŞTIRMALARINDA YÖNTEM VE BİLİMSEL ETİK I	2	2	4	5	3	3	4	4	-	4	4	4	5	5	4	-

2.Yarıyıl Ders Planı																	
Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
ENF100	BİLİŞİM TEK. VE OFİS YAZILIMLARI	2	3	5	1	1	5	3	4	2	4	3	2	4	3	-	-
TRHZ108	OSMANLI TÜRKÇESİ II	4	-	5	-	4	-	3	-	-	-	5	-	5	4	-	-
AIİT102	ATAT.İLK.İNK.TARİHİ II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TD102	TÜRK DİLİ II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TRHZ106	İSLAM TARİHİ II	4	5	-	5	-	4	-	5	-	-	4	-	5	-	-	-
TRHZ104	İSLAM ÖNCESİ TÜRK TARİHİ II	5	-	5	-	4	-	4	-	5	-	-	5	-	4	-	-
SEC102	YABANCI DİL II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TRHZ102	ESKİ ANADOLU TARİHİ	4	4	5	3	5	3	5	4	4	4	5	4	4	4	5	-
TRHZ110	TARİH ARAŞTIRMALARINDA YÖNTEM VE BİLİMSEL ETİK II	2	2	4	5	3	3	4	4	-	4	4	4	5	5	4	-

3.Yarıyıl Ders Planı																	
Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
TRHZ203	ORTAÇAĞ AVRUPA TARİHİ I	2	4	2	4	4	3	2	1	2	3	3	3	3	5	2	1
TRHZ205	İLK MÜS.TÜRK DEVL.T. I	3	4	2	5	2	3	4	2	3	4	3	3	3	5	3	1
TRHZ207	OS.TAR.MET. I	2	3	4	3	3	3	3	3	5	2	4	5	1	3	2	1
TRHZ203	OSMANLI TARİHİ I	5	3	3	3	4	4	4	3	4	3	4	4	2	4	4	1
TRHZ211	SELÇUKLU TARİHİ I	2	3	4	2	2	3	3	5	1	3	3	3	4	4	4	1
TRHZ215	TARİHTE USUL I	3	3	4	4	2	2	3	3	4	3	5	4	3	4	3	1
TRHZ209	İSLAM TAR. (EMEVİLER)	2	4	1	3	4	3	1	4	3	2	4	2	5	4	2	1
TRHZ201	HELEN TARİHİ	2	3	2	3	4	3	1	4	4	3	4	1	5	5	3	1

Seçmeli Dersler																	
Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
TRHS237	HAÇLI SEFER. TAR. I	2	2	1	3	4	4	4	2	3	3	3	3	3	2	3	1
TRHS223	FARŞA I	4	2	5	2	2	2	1	4	2	5	4	4	2	2	4	1
TRHS211	ANADOLU BEYLİKLERİ I	4	2	5	2	2	2	1	4	2	5	4	4	2	2	4	1

4.Yarıyıl Ders Planı																	
Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
TRHZ214	ORTAÇAĞ AVRUPA TARİHİ II	2	5	4	4	4	3	4	3	3	4	3	2	5	4	3	1
TRHZ206	İLK MÜS.TÜRK DEVL.T. II	2	2	5	4	2	3	5	2	2	2	4	5	3	3	3	1
TRHZ208	OS.TAR.MET. II	3	4	4	1	3	4	2	5	2	3	5	3	2	4	3	1

TRHZ204	OSMANLI TARİHİ II	3	4	5	3	3	5	3	2	3	3	5	4	2	5	4	1
TRHZ202	ROMA TARİHİ	2	2	4	2	3	4	4	4	3	3	5	3	2	4	4	1
TRHZ212	SELÇUKLU TAR. VE MED.	2	2	4	4	4	4	2	5	2	2	4	3	4	4	3	1
TRHZ 216	TARİHTE USUL I II	4	2	3	2	2	4	5	1	4	3	4	3	2	2	5	1
TRHZ210	İSLAM TAR. (ABBASİLER)	2	3	5	3	3	5	2	3	4	2	4	3	4	3	3	1

Seçmeli Dersler																	
TRHS238	HAÇLI SEFER. TAR. II	4	2	5	2	2	2	1	4	2	5	4	4	2	2	4	1
TRHS224	FARŞA II	4	2	3	3	3	1	4	4	4	2	3	5	3	3	4	1
TRHS222	ANADOLU BEYLİKLERİ II	4	2	3	3	3	1	4	4	4	2	3	5	3	3	4	1

5.Yarıyıl Ders Planı																	
Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
TRHZ309	XIX.YY TARİHİ I	4	4	4	4	4	5	3	4	4	4	3	4	4	4	4	1
TRHZ303	OSM.TEŞKİLAT T. I	4	4	5	4	3	4	4	4	4	4	5	4	3	4	4	1
TRHZ307	İSLAM MÜES. VE MED. TAR. I	4	4	5	4	4	3	5	4	4	4	3	3	4	5	4	1
TRHZ311	YENİÇAĞ AVRUPA TARİHİ	4	5	5	4	4	5	5	4	4	5	4	5	5	4	5	1
TRHZ301	OSMANLI TARİHİ III	4	5	4	4	5	4	5	4	4	5	4	5	4	4	4	1
TRHZ305	TÜRK İNKILABININ TEMELLERİ I	3	4	5	5	4	3	3	4	5	5	4	3	3	4	5	1
TRHZ313	MESLEKİ YABANCI DİL (İNG) I	4	4	5	4	4	3	5	4	4	4	3	3	4	5	4	1
TRHZ315	TOKAT TARİHİ	4	4	5	4	3	4	4	4	4	4	5	4	3	4	4	1

Seçmeli Dersler																	
TRHS333	YAKINÇ.OSM.İKTİSAT TAR. I	4	4	4	5	3	4	4	3	4	4	4	4	3	4	4	1
TRHS329	OSMAN. ASKER. TEŞ. TAR. I	4	4	4	4	3	4	4	3	3	4	4	3	4	4	5	1
TRHS327	OSMANLI PALEOGRAFYASI VE DİPLOMATİKA I	4	5	4	3	4	5	5	5	4	3	5	4	5	4	4	1
TRHS319	TÜRK DEMOKRASİ TARİHİ I	5	4	3	5	4	4	5	5	4	4	4	4	4	5	4	1
TRHS317	ARŞİV VESİKALARI I	4	4	4	4	3	4	4	3	3	4	4	3	4	4	5	1

6.Yarıyıl Ders Planı																	
Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
TRHZ310	XIX.YY TARİHİ II	4	5	4	4	5	4	3	4	5	5	4	4	4	4	5	1
TRHZ304	OSM.TEŞKİLAT T. II	4	4	4	4	4	4	5	3	4	4	5	4	3	4	5	1
TRHZ308	İSLAM MÜES. VE MED. TAR. II	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	3	3	4	5	1
TRHZ312	YAKINÇAĞ AVRUPA TARİHİ	4	4	5	4	4	3	5	4	3	4	4	4	3	4	5	1
TRHZ302	OSMANLI TARİHİ IV	3	5	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	3	4	5	1
TRHZ306	TÜRK İNKILABININ TEMELLERİ II	4	5	4	4	5	4	3	4	5	5	4	4	4	4	5	1
TRHZ314	MESLEKİ YABANCI DİL (İNG) II	4	4	5	4	4	3	5	4	4	4	3	3	4	5	4	1

Seçmeli Dersler																	
TRHS326	YAKINÇ.OSM.İKTİSAT TAR. II	4	4	4	3	5	4	4	3	3	3	3	3	2	4	4	1
TRHS330	OSMAN. ASKER. TEŞ. TAR. II	4	4	3	3	3	3	4	3	4	3	5	3	2	4	5	1
TRHS328	OSMANLI PALEOGRAFYASI VE DİPLOMATİKA II	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	1
TRHS320	TÜRK DEMOKRASİ TARİHİ II	4	4	4	5	3	4	5	4	4	3	4	4	4	4	4	1
TRHS318	ARŞİV VESİKALARI II	4	4	3	3	3	3	4	3	4	3	5	3	2	4	5	1

7.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
TRHZ407	OSM.SOS.İKTİ. TARİHİ I	3	5	5	5	5	3	3	4	5	4	4	4	5	4	4	1
TRHZ403	T.C. TARİHİ I	3	4	5	5	4	4	3	4	5	4	4	3	4	4	5	2
TRHZ409	I. MEŞRUT. DÖN. OSMANLI TAR.1	3	4	5	4	5	3	4	3	5	4	3	4	3	3	3	2
TRHZ405	XX.YY. SİYASİ TARİHİ I	3	4	5	5	4	4	3	5	5	5	4	3	3	4	5	2
TRHZ401	YAKIN.OSMAN. TARİHİ I	5	4	3	4	4	5	4	4	3	4	4	5	5	4	3	2
SAN413	BEYLİKLER DEVRİ MİMARİSİ	3	4	5	5	4	4	3	4	5	4	4	3	4	4	5	2
TRHZ411	TAR.ARAŞ. GİRİŞ I	3	2	2	3	-	3	3	2	4	2	3	3	-	4	3	1

Seçmeli Dersler

TRHS439	OSMANLI KENT TARİHİ I	4	4	5	5	4	4	4	5	4	5	5	4	3	5	5	1
TRHS425	BİZANS TARİHİ I	1	2	3	3	4	2	2	3	4	3	2	3	2	3	4	1
TRHS435	TÜRK BASIN TARİHİ I	4	5	4	5	5	3	4	4	4	5	4	4	4	4	5	1
TRHS429	TARİHİ COĞRAFYA I	4	4	5	5	4	3	4	5	5	4	4	4	4	4	5	1

8.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12	P13	P14	P15	P16
TRHZ408	OSM.SOS.İKTİ. TARİHİ II	3	4	4	5	4	3	4	5	4	4	5	4	3	5	5	1
TRHZ404	T.C. TARİHİ II	1	2	3	3	4	2	2	3	4	3	2	3	2	3	4	1
TRHZ410	II. MEŞRUT. DÖN. OSMANLI TAR. II	5	4	4	4	5	3	5	3	5	5	3	3	3	4	3	1
TRHZ406	XX.YY. SİYASİ TARİHİ II	5	4	3	4	4	5	4	4	3	4	4	5	5	4	3	2
TRHZ402	YAKIN.OSMAN. TARİHİ II	5	4	4	3	4	5	5	4	3	3	4	5	5	4	3	2
SAN414	OSMANLI MİMARİSİ																
TRHZ412	TAR.ARAŞ. GİRİŞ II	3	2	2	3	-	3	3	2	4	2	3	3	-	4	3	1

Seçmeli Dersler

TRHS440	OSMANLI KENT TARİHİ II	4	4	5	5	4	3	4	5	5	4	4	4	4	4	5	1
TRHS426	BİZANS TARİHİ II	4	4	5	5	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	1
TRHS436	TÜRK BASIN TARİHİ II	4	4	5	4	5	3	4	5	4	5	5	3	4	4	4	1
TRHS430	TARİHİ COĞRAFYA II	4	4	5	4	4	4	4	4	5	5	5	4	3	4	5	1

DERS PROGRAMLARI

Birinci Sınıf Bahar Dönemi Ders Programı (İKİNCİ YARIYIL)

1. Hafta					
	Gün/Ay/Yıl Pazartesi	Gün/Ay/Yıl Salı	Gün/Ay/Yıl Çarşamba	Gün/Ay/Yıl Perşembe	Gün/Ay/Yıl Cuma
08:15 09:00					
09:15 10:00					
10:15 11:00					
11:15 12:00					
13:15 14:00					
14:15 15:00					
15:15 16:00					
16:15 17:00					

Birinci sınıf, birinci yarıyıl döneminin ilk haftası uyum haftası olarak yürütülmektedir. Uyum haftası boyunca öğrencilerin uyum süreci, aşağıdaki başlıklar veya belirlenen başka konular çerçevesinde desteklenmelidir;

- Üniversitenin yerleşim planının tanıtımı
- Kütüphane, Yemekhane, Sosyal Tesisler vb. hizmet binalarına ziyaret ve bu hizmetlerden yararlanabilmek için ayrıntılı bilgilendirme
- Öğrenim görülen fakülte binasının tanıtılması
- Öğrenim görülen programın tanıtımı
- Öğrenci kulüplerine ilişkin bilgilendirme
- Öğrenci değişim programlarının tanıtımı (Erasmus, Farabi, Mevlana Değişim programları)
- Çift Anadal ve Yandal Eğitimine ilişkin bilgilendirme
- Lisansüstü Eğitime ilişkin bilgilendirme

BAHAR DÖNEMİ DERS PROGRAMI					
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08:15 09:00	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Yabancı Dil (H. TÜZÜN PAÇCI)	Türk Dili I (İ. YILDIZ)	Bağımsız Öğrenme
09:15 10:00	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Yabancı Dil (H. TÜZÜN PAÇCI)	Türk Dili I (İ. YILDIZ)	Bağımsız Öğrenme
10:15 11:00	Eski Anadolu Tarihi (Doç. Dr. M. TEKİN)	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II (Prof. Dr. İ. TÜRKMEN)	Osmanlı Türkçesi II (Prof. Dr. Alpaslan DEMİR)	Eski Anadolu Tarihi II (Doç. Dr. M. TEKİN)	Bağımsız Öğrenme
11:15 12:00	Eski Anadolu Tarihi (Doç. Dr. M. TEKİN)	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II (Prof. Dr. İ. TÜRKMEN)	Osmanlı Türkçesi II (Prof. Dr. Alpaslan DEMİR)	Eski Anadolu Tarihi II (Doç. Dr. M. TEKİN)	Bağımsız Öğrenme
13:15 14:00	Osmanlı Türkçesi II (Prof. Dr. A. DEMİR)	İslam Öncesi Türk Tarihi II (Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ)	Bilişim Teknolojileri ve Ofis Yazılımları (Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN)	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme
14:15 15:00	Osmanlı Türkçesi II (Prof. Dr. A. DEMİR)	İslam Öncesi Türk Tarihi II (Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ)	Bilişim Teknolojileri ve Ofis Yazılımları (Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN)	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme

15:15 16:00	İslam Tarihi II (Prof. Dr. M. SERDAR)	İslam Öncesi Türk Tarihi II (Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ)	Bağımsız Öğrenme	Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Bilimsel Etik II (Doç. Dr. H. YAŞAR)	ÜSD Değerlerimiz (M. GÜNEY)
16:15 17:00	İslam Tarihi II (Prof. Dr. M. SERDAR)	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Bilimsel Etik II (Doç. Dr. H. YAŞAR)	ÜSD Değerlerimiz (M. GÜNEY)

İkinci Sınıf Bahar Dönemi Ders Programı (DÖRDÜNCÜ YARIYIL)

1. Hafta					
	Gün/Ay/Yıl Pazartesi	Gün/Ay/Yıl Salı	Gün/Ay/Yıl Çarşamba	Gün/Ay/Yıl Perşembe	Gün/Ay/Yıl Cuma
08:15 09:00					
09:15 10:00					
10:15 11:00					
11:15 12:00					
UYUM HAFTASI					
13:15 14:00					
14:15 15:00					
15:15 16:00					
16:15 17:00					

İkinci sınıf, üçüncü yarıyıl döneminin ilk haftası uyum haftası olarak yürütülmektedir. Uyum haftası boyunca öğrencilerin uyum süreci, aşağıdaki başlıklar veya belirlenen başka konular çerçevesinde desteklenmelidir;

- Öğrenci değişim programlarının tanıtımı (Erasmus, Farabi, Mevlana Değişim programları)
- Çift Anadal ve Yandal Eğitimine ilişkin bilgilendirme
- Öğrenci kulüplerine ilişkin bilgilendirme
- Lisansüstü eğitime ilişkin bilgilendirme
- Üniversite bünyesinde hizmet veren Kariyer Uygulama Ve Araştırma Merkezi hakkında bilgilendirme

BAHAR DÖNEMİ DERS PROGRAMI					
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08:15 09:00		Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme
09:15 10:00	Selçuklu Tarihi ve Medeniyeti II (Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ)	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Osmanlı Tarihi Metinleri II (Dr. Öğr. Üyesi E. UZUNDAL)	Bağımsız Öğrenme
10:15 11:00	Selçuklu Tarihi ve Medeniyeti II (Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ)	Osmanlı Tarihi II (Prof. Dr. Ali AÇIKEL)	Anadolu Beylikleri II (Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN)	Osmanlı Tarihi Metinleri II (Dr. Öğr. Üyesi E. UZUNDAL)	Bağımsız Öğrenme
11:15 12:00	Selçuklu Tarihi ve Medeniyeti II (Dr. Öğr. Üyesi M. TANRIVERDİ)	Osmanlı Tarihi II (Prof. Dr. Ali AÇIKEL)	Anadolu Beylikleri II (Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN)	Osmanlı Tarihi Metinleri II (Dr. Öğr. Üyesi E. UZUNDAL)	Bağımsız Öğrenme
13:15 14:00	İslam Tarihi (Abbasiler) (Prof. Dr. M. SERDAR)	Ortaçağ Avrupa Tarihi II (Prof. Dr. Pınar ÜLGEN)	İlk Müslüman Türk Devletleri Tarihi II (Prof. Dr. P. ÜLGEN)	Tarihte Usul II (Doç. Dr. H. YAŞAR)	Bağımsız Öğrenme
14:15 15:00	İslam Tarihi (Abbasiler) (Prof. Dr. M. SERDAR)	Ortaçağ Avrupa Tarihi II (Prof. Dr. Pınar ÜLGEN)	İlk Müslüman Türk Devletleri Tarihi II (Prof. Dr. P. ÜLGEN)	Tarihte Usul II (Doç. Dr. H. YAŞAR)	Bağımsız Öğrenme
15:15 16:00	Osmanlı Tarihi I (Prof. Dr. Ali AÇIKEL)	Haçlı Seferleri Tarihi II (Prof. Dr. Pınar ÜLGEN) Farsça II (E. UZUNOĞLU SAYIN)	Bağımsız Öğrenme	Roma Tarihi (Doç. Dr. Murat TEKİN)	Bağımsız Öğrenme
16:15 17:00	Osmanlı Tarihi I (Prof. Dr. Ali AÇIKEL)	Haçlı Seferleri Tarihi II (Prof. Dr. Pınar ÜLGEN) Farsça II (E. UZUNOĞLU SAYIN)	Bağımsız Öğrenme	Roma Tarihi (Doç. Dr. Murat TEKİN)	Bağımsız Öğrenme

Üçüncü Sınıf Bahar Dönemi Ders Programı (ALTINCI YARIYIL)

1. Hafta					
	Gün/Ay/Yıl Pazartesi	Gün/Ay/Yıl Salı	Gün/Ay/Yıl Çarşamba	Gün/Ay/Yıl Perşembe	Gün/Ay/Yıl Cuma
08:15					
09:00					
09:15					
10:00					
10:15					
11:00					
11:15					
12:00					
UYUM HAFTASI					
13:15					
14:00					
14:15					
15:00					
15:15					
16:00					
16:15					
17:00					

Üçüncü sınıf, beşinci yarıyıl döneminin ilk haftası uyum haftası olarak yürütülmektedir. Uyum haftası boyunca öğrencilerin uyum süreci, aşağıdaki başlıklar veya belirlenen başka konular çerçevesinde desteklenmelidir;

- Öğrenci değişim programlarının tanıtımı (Erasmus, Farabi, Mevlana Değişim programları)
- Çift Anadal ve Yandal Eğitimine ilişkin bilgilendirme
- Öğrenci kulüplerine ilişkin bilgilendirme
- Lisansüstü eğitime ilişkin bilgilendirme
- Üniversite bünyesinde hizmet veren Kariyer Uygulama Ve Araştırma Merkezi hakkında bilgilendirme

BAHAR DÖNEMİ DERS PROGRAMI					
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08:15		Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme
09:00					
09:15	Siyasi Tarih (XIX. YY) II (Doç Dr. N. ÇAVDAR)	Bağımsız Öğrenme	Türk İnkılabının Temelleri II (Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN)	Bağımsız Öğrenme	Osmanlı Teşkilat Tarihi II (Doç.Dr. S. BAŞOL)
10:00					
10:15	Siyasi Tarih (XIX. YY) II (Doç Dr. N. ÇAVDAR)	Bağımsız Öğrenme	Türk İnkılabının Temelleri II (Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN)	Türk Demokrasi Tarihi II (Doç. Dr. Y. E. TEKİNSOY)	Osmanlı Teşkilat Tarihi II (Doç.Dr. S. BAŞOL)
11:00					
11:15	Siyasi Tarih (XIX. YY) II (Doç Dr. N. ÇAVDAR)	Bağımsız Öğrenme	Türk İnkılabının Temelleri II (Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN)	Türk Demokrasi Tarihi II (Doç. Dr. Y. E. TEKİNSOY)	Osmanlı Teşkilat Tarihi II (Doç.Dr. S. BAŞOL)
12:00					
13:15	Yakınçağ Osmanlı İktisat Tarihi II (Doç Dr. N. ÇAVDAR)	Mesleki Yabancı Dil (İng) II (Prof. Dr. A. AÇIKEL)	İslam Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi II (Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN)	Osmanlı Tarihi IV (Doç Dr. Y.E. TEKİNSOY)	
14:00					
14:15	Yakınçağ Osmanlı İktisat Tarihi II	Mesleki Yabancı Dil (İng) II (Prof. Dr. A. AÇIKEL)	İslam Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi II (Dr. Öğr. Üyesi İ. TURAN)	Osmanlı Tarihi IV (Doç Dr. Y.E. TEKİNSOY)	Yakınçağ Avrupa Tarihi (Doç Dr. M. HANİLÇE)
15:00					

	(Doç Dr. N. ÇAVDAR) Osmanlı Askeri Teşkilat Tarihi II (Prof. Dr. A. AÇIKEL)				
15:15 16:00	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Osmanlı Paleografyası ve Diplomatika II (Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN) Arşiv Vesikaları II (Doç. Dr. İ. AYKUN)	Osmanlı Tarihi IV (Doç Dr. Y.E. TEKİNSOY)	Yakınçağ Avrupa Tarihi (Prof. Dr. M. HANİLÇE)
16:15 17:00	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Osmanlı Paleografyası ve Diplomatika II (Dr. Öğr. Üyesi S. SİNİN) Arşiv Vesikaları II (Doç. Dr. İ. AYKUN)	Osmanlı Tarihi IV (Doç Dr. Y.E. TEKİNSOY)	Yakınçağ Avrupa Tarihi (Prof. Dr. M. HANİLÇE)

Dördüncü Sınıf Güz Dönemi Ders Programı
(SEKİZİNCİ YARIYIL)

1. Hafta					
	Gün/Ay/Yıl Pazartesi	Gün/Ay/Yıl Salı	Gün/Ay/Yıl Çarşamba	Gün/Ay/Yıl Perşembe	Gün/Ay/Yıl Cuma
08:15 09:00					
09:15 10:00					
10:15 11:00					
11:15 12:00					
UYUM HAFTASI					
13:15 14:00					
14:15 15:00					
15:15 16:00					
16:15 17:00					

Dördüncü sınıf, yedinci yarıyıl döneminin ilk haftası uyum haftası olarak yürütülmektedir. Uyum haftası boyunca öğrencilerin uyum süreci, aşağıdaki başlıklar veya belirlenen başka konular çerçevesinde desteklenmelidir;

- Öğrenci değişim programlarının tanıtımı (Erasmus, Farabi, Mevlana Değişim programları)
- Çift Anadal ve Yandal Eğitimine ilişkin bilgilendirme
- Öğrenci kulüplerine ilişkin bilgilendirme
- Lisansüstü eğitime ilişkin bilgilendirme
- Üniversite bünyesinde hizmet veren Kariyer Uygulama Ve Araştırma Merkezi hakkında bilgilendirme

BAHAR DÖNEMİ DERS PROGRAMI					
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
08:15 09:00	Bağımsız Öğrenme	Tarih Araştırmaya Giriş II	Tarih Araştırmaya Giriş II	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme
09:15 10:00	Bağımsız Öğrenme	Tarih Araştırmaya Giriş II	Tarih Araştırmaya Giriş II	XX. YY. Siyasi Tarihi II (Doç. Dr. F. KURULOĞLU)	Yakınçağ Osmanlı Tarihi II (Doç Dr. İ. AYKUN)
10:15 11:00	Bağımsız Öğrenme	Türk Basın Tarihi II (Doç. Dr. N. ÇAVDAR)	Bizans Tarihi II (Prof. Dr. ÜLGEN)	XX. YY. Siyasi Tarihi II (Doç. Dr. F. KURULOĞLU)	Yakınçağ Osmanlı Tarihi II (Doç Dr. İ. AYKUN)
11:15 12:00	Bağımsız Öğrenme	Türk Basın Tarihi II (Doç. Dr. N. ÇAVDAR)	Bizans Tarihi II (Prof. Dr. ÜLGEN)	XX. YY. Siyasi Tarihi II (Doç. Dr. F. KURULOĞLU)	Yakınçağ Osmanlı Tarihi II (Doç Dr. İ. AYKUN)
13:15 14:00	Bağımsız Öğrenme	Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II (Prof. Dr. İ. TÜRKMEN)	II.Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Tarihi (Prof. Dr. H. B. ÖZTUNÇ)	Osmanlı Kent Tarihi II (Prof. Dr. M. HANİLÇE)	
14:15 15:00	Bağımsız Öğrenme	Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II (Prof. Dr. İ. TÜRKMEN)	II.Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Tarihi (Prof. Dr. H. B. ÖZTUNÇ)	Osmanlı Kent Tarihi II (Prof. Dr. M. HANİLÇE)	Osmanlı Sosyal ve İktisat Tarihi II (Doç. Dr. S. BAŞOL)
15:15 16:00	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Osmanlı Mimarisi (Dr. Öğr. Üyesi C. HANOĞLU)	Tarihi Coğrafya II (Dr. Öğr. Üyesi M. GÜNEY)	Osmanlı Sosyal ve İktisat Tarihi II (Doç. Dr. S. BAŞOL)

16:15 17:00	Bağımsız Öğrenme	Bağımsız Öğrenme	Osmanlı Mimarisi (Dr. Öğr. Üyesi C. HANOĞLU)	Tarihi Coğrafya II (Dr. Öğr. Üyesi M. GÜNEY)	Osmanlı Sosyal ve İktisat Tarihi II (Doç. Dr. S. BAŞOL)
------------------------------	------------------	------------------	--	--	---

•

TARİH BÖLÜMÜ DERS PLANLARI

I. Sınıf Bahar Dönemi Ders Planları

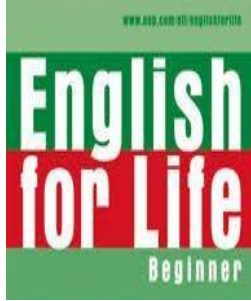
İngilizce II

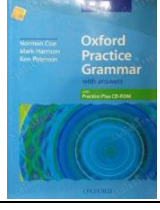
Öğretim Üyesi	Öğr. Gör. Hatice TÜZÜN PAÇCI	
Oda Numarası		
Ofis Saatleri	Pazartesi 13:00-15:00	
E-posta		
Ders Zamanı	İkinci Öğretim	ÇARŞAMBA 08:30-10:30
Derslik	A306	
Dersin Amacı	Bu ders sonucu öğrenciler İngilizcenin temel yapılarını kullanarak kendilerini ifade edebileceklerdir. Bu ders öğrencilere İngilizce temel yapılarını başlangıç düzeyde (Beginner / A1) vermeyi amaçlar.	
		<p style="text-align: center;">Konu ve ilgili kazanım</p> <p>There is / There are Evin bölümleri ve eşyaların İngilizce karşılıklarını bilir. There is / are kullanılarak örnek cümle yazar</p> <p>This/that/these ve those yapıları öğretilerek nesnelere göre basit sıfatlar kullanarak cümlede kullanma yetisi edinilir. This/that/these ve those yapılarını öğrenir Bu yapıların nesnelere göre ifade edildiğini keşfeder Bu yapıları cümle içinde kullanır</p> <p>Can ve can't modal verb I Can / can't modal verbler kullanılarak basit cümleler kurabilir Kalıbı soru cümlelerinde kullanabilir Konu ile ilgili alıştırmaları cevaplayabilir.</p> <p>Can ve can't modal verb II Adverbs (zarf) öğrenimi ile kurdukları cümleleri geliştirirler.</p> <p>Can ve can't modal verb III Can ve geniş zaman kullanımlı cümle kurma</p> <p>Writing çalışması Bu haftaya kadar işlenen zaman kavramları ile ilgili karşılaştırmalı alıştırmaları cevaplayabilir. Kendilerini ifade eden metin oluştururlar.</p> <p>Reading çalışması Öğrendikleri konuları içeren metinleri okuyup</p>

	cevaplandırabilir.
	WAS /WERE , The Simple Past Tense
	Was/were ile basit cümleler kurabilir.
	The Simple Past Tense
	Dili geçmiş zamanda (The Simple Past Tense) olumlu cümle kurar.
	Yapıyı olumsuz cümle kalıbında deneyimler
	Soru formlarında cümle kuruluşlarını bilir
	Düzenli/Düzensiz fiiller
	Oğrendiği fiillerle geçmiş zamanda cümle kurar.
	Reading çalışması II
	Simple past tense kullanılan metni okuyup sorularını cevaplandırır.
	Simple past tense time expressions
	Bu zaman ile kullanılan zaman zarflarını edinir.
	Writing çalışması II
	Geçmiş zaman kullanarak geçirdiği son tatili anlatan metin yazabilir.
	Simple present tense and simple past tense
	Geniş zaman ve geçmiş zamanı karşılaştıran soruları cevaplayabilir.
	Geniş zaman ve geçmiş zamanı karşılaştıran soruları cevaplayabilir.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
1	There is / There are	PY15-PY19
2	Evin bölümleri ve eşyalar / This-That-Those-These	PY15-PY19
3	Can ve can't modal verb I	PY15-PY19
4	Can ve can't modal verb II	PY15-PY19
5	Can ve can't modal verb III	PY15-PY19
6	Writing çalışması	PY15-PY19
7	Reading çalışması I	PY15-PY19
	Ara Sınav	%40
8	WAS /WERE ,	PY15-PY19
9	The Simple Past Tense	PY15-PY19
10	Düzenli/Düzensiz fiiller	PY15-PY19
11	Reading çalışması II	PY15-PY19
12	Simple past tense time expressions	PY15-PY19
13	Writing çalışması	PY15-PY19
14	Simple present tense and simple past tense.	PY15-PY19

	Dönem Sonu Sınavı	%60
	Bütünleme Sınavı	%60
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve ders notları esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalin ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	

Örnek Sorular	<p>S.1. Can you _____ a bike? a) riding b) ride c) to ride d) rides</p> <p>S.2. You can cook meal in the _____. a) livingroom b) bedroom c) bathroom d) kitchen</p> <p>S.3. _____ an Internet cafe in this town. a) There are b) There is c) There aren't d) There be</p> <p>S.4. Danny _____ at work yesterday, but he _____ at work today. a) was / is b) wasn't / isn't c) was / isn't d) is / isn't</p> <p>S.5. Ann and Max usually _____ sailing at weekends, but last weekend they _____ tennis. a) goes / played b) go / played c) went / play d) went / played</p>
Cevap Anahtarı	1-b 2-d 3-b 4-c 5- b
Kaynak Kitap	 <p>English for Life (Oxford University Press) + Student's Book + Workbook + iTools (Digital Teaching Resources)</p>

Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi		<p>Oxford Practice Grammar by Norman Coe, Mark Harrison, Ken Paterson (Oxford University Press)</p> <p>English Grammar in Use by Raymond Murhpy (Cambridge University Press)</p>
--	---	--

Türk Dili II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi İlhan YILDIZ	
Oda Numarası	MA-Z-10	
E-posta		
Ders Zamanı	Perşembe 08:30-10:30	
Derslik		
Dersin Amacı	Ön lisans ve lisans düzeyindeki öğrencilere kendilerini doğru ve etkili olarak doğru ifade etmeyi, ana dil bilinci edindirmeyi; panel, konferans, açık oturum, forum türü toplantıları etkili dinlemeyi öğretmektir.	
Dersin Kazanımları		<p style="text-align: center;">Konu ve ilgili kazanım</p> <p>Dersin amacı içeriği ve kaynakların tanıtılması.</p> <p>Ses bilgisi</p> <p>Ses bilgisi ile ilgili temel kavramları bilir.</p> <p>Türkçedeki sesleri ve bu seslerin özelliklerini bilir.</p> <p>Ünlülerle ilgili ses olaylarını ve nedenlerini bilir.</p> <p>Ünlü düşmesini ünlü daralmasını ünlü türemesini bilir.</p> <p>Ünsüzlerle ilgili ses olaylarını ve nedenlerini bilir.</p> <p>Ünsüz düşmesini ünsüz türemesini ünsüz benzeşmesini bilir.</p> <p>Cümle Türleri: Anlamına göre cümleler</p> <p>Cümle ile ilgili kavramları bilir.</p> <p>Olumlu cümleyi, olumsuz cümleyi, soru cümlesini, ünlem cümlesini bilir.</p> <p>Cümle Türleri: Yapısına göre cümleler</p> <p>Basit cümleyi, birleşik cümleyi, sıralı cümleyi, bağlı cümleyi bilir.</p> <p>Sözcük türleri: isim ve isim öbekleri</p> <p>Sözcük türü ile ilgili kavramları bilir.</p> <p>Sözcük türlerini anlam tür ve görev bakımından sınıflandırır.</p> <p>İsmi tanımasını, özelliklerini ve isim öbeklerinin çeşitlerini bilir. Metin içerisinde isim ve isim öbeklerini bulur.</p> <p>Zamirler</p> <p>Zamirin tanımasını, özelliklerini ve zamir çeşitlerini bilir. Metin içerisinde zamirleri ve zamir çeşitlerini bulur.</p> <p>Sıfat ve sıfat öbekleri</p> <p>Sıfatın tanımasını, özelliklerini ve sıfat türlerini bilir. Metinde sıfatı ve sıfat türlerini bulur.</p> <p>ARA SINAV</p> <p>Zarflar</p>

		Zarfın tanımını ve zarf türlerini bilir. Metin içerisinde zarf ve zarf türlerini bulur.
		Eylemler
		Eylemin tanımını ve özelliklerini bilir. İsim ve eylem ayırımına varır. Metin içerisinde eylemleri bulur.
		Ek eylemler
		Ek eylem nedir? bilir. Eylemin özelliklerini kavrar. Metin içerisinde ek eylemin bulur.
		Eylemsiler
		Eylemsilerin tanımını yapar, özelliklerini bilir. Metin içerisinde eylemsileri bulur.
		Edat
		Edat nedir? bilir. Edatın özelliklerini kavrar. Edat türlerini bilir. Metin içerisinde edatları bulur.
		Bağlaç
		Bağlaç nedir? bilir. Bağlaçın özelliklerini kavrar. Bağlaç türlerini bilir. Metin içerisinde edatları bulur.
		Yazılı ve sözlü anlatım türler
		Yazılı anlatım türlerini bilir: Form yazılar, öz geçmiş, biyografi, dilekçe, rapor, tutanak, mektup yazılarının tanımını ve özelliklerini bilir. Örnek yazılar okur.
		Makale, deneme, fıkra, eleştiri, röportaj, anı / hatıra, gezi / seyahat yazılarının tanımını ve özelliklerini bilir. Örnek yazılar okur.
		Etkili konuşma becerisinin önemini kavrar. İyi bir konuşmacının özelliklerini öğrenir.
		Sözlü anlatım türlerinden konferans, açık oturum, panel ve münazaranın tanımını ve özelliklerini bilir.
		Seminer, kongre, sempozyum, forum gibi sözlü anlatım türlerinin tanımını ve özelliklerini bilir. Örnek yazılar okur.
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Ses bilgisi	P3 P5 P6 P9 P11 P12
3	Cümle Türleri: Anlamına göre cümleler	P3 P5 P6 P9 P11 P12
4	Cümle Türleri: Yapısına göre cümleler	P3 P5 P6 P9 P11 P12
5	Sözcük türleri: isim ve isim öbekleri	P3 P5 P6 P9 P11 P12
6	Zamirler	P3 P5 P6 P9 P11 P12
7	Sıfat ve sıfat öbekleri	P3 P5 P6 P9 P11 P12
	Ara sınavlar	
8	Zarflar	P3 P5 P6 P9 P11 P12
9	Eylemler	P3 P5 P6 P9 P11 P12
10	Ek eylemler	P3 P5 P6 P9 P11 P12
11	Eylemsiler	P3 P5 P6 P9 P11 P12
12	Edat	P3 P5 P6 P9 P11 P12
13	Bağlaç	P3 P5 P6 P9 P11 P12
14	Yazılı ve sözlü anlatım türler	P3 P5 P6 P9 P11 P12
	Final sınavları	
	Bütünleme Sınavları	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitap temel alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir ara sınav ve bir dönem sonu sınavı aracılığıyla yapılacaktır. Ara sınavın ortalamaya katkısı % 40 dönem sonu sınavının ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular	1. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde ünsüz benzeşmesinin örneği yoktur? A) İrmaktan geçerken at değiştirilmez. B) Herkesin geçtiği köprüden sen de geç.	

	<p>C) Her şeyin yokluğu yokluktur. D) İyi olacak hastanın hekim ayağına gelir. E) Değirmen iki taştan, muhabbet iki baştan.</p> <p>2. Ben güzel günlerin şairiyim." cümlesiyle yapısı, yüklemnin yeri ve türü yönünden aşağıdaki dizelerin hangisi özdeştir? A) Saadetten alıyorum ilhamımı. B) Kızlara çeyizlerinden bahsediyorum. C) Çocuklara müjdelere veriyorum. D) Babası cephe kalan çocuklara. E) Ben ümitsizlere ümidim.</p> <p>3. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapısına göre basit, söz dizimine göre devrik bir cümledir? A) Okulda tiyatro çalışması yapmayı düşünüyor. B) Şiiri güzel okuyanlar, toplanmış salonda. C) Herkese laf anlatıyor, kimseyi incitmiyor. D) Bir dergi çıkaracağını söylemişti geçen gün. E) Hikâyelerini bir kitapta topladı bu sene.</p> <p>4. Aşağıdakilerden hangisinde ikileme zarf fiillerle kurulmuştur? A) Sabah hızlı hızlı yürüyordu. B) Bir köşede ileri geri konuştular. C) Çocuk düşe kalka büyür. D) İşleri sonra sonra yoluna girdi. E) Gece gündüz demeden çalıştı.</p> <p>5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde fiilimsi yoktur? A) Dün gölge veren ağaç, bugün ocakta yandı. B) Güneşli bir havada yaylımız yola çıktı. C) Gün doğarken bir ölüm rüyasıyla uyandım. D) Yedi yüz yıl süren hikâyemizi dinlemiş. E) Seninle gelmesini istemez misin?</p>
Cevap Anahtarı	1. D 2. E 3. E 4.C 5. B
	Prof. Dr. Hanifi Vural, Türk Dili, Taşhan Kitap, Tokat, 2012.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<p>Prof. Dr. Hanifi Vural, Türk Dili, Taşhan Kitap, Tokat, 2012.</p> <p>1. Prof. Dr. Muharrem Ergin, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yayınları, İstanbul, 1999. 2. Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu, Türkçenin Grameri, TDK Yayınları, Ankara, 1998. 3. Prof. Dr. Mustafa Özkan vd.; Yükseköğretimde Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2006. 4. Prof. Dr. Mehmet Kaplan, Dil ve Kültür, Dergâh Yayınları, İstanbul, 2011. 5. Ertem, Rekin - İsa Kocakaplan, Üniversitelerde Türk Dili ve Kompozisyon 6. Serdar Odacı vd., Üniversiteler için Dil ve Anlatım, Palet Yay., Konya, 2009. 7. "Türkçe Sözlük", TDK Yayınları, Ankara, 2013. 8. "Yazım Kılavuzu" TDK Yayınları Ankara 2012.</p>

Bilişim Teknolojileri ve Ofis Yazılımları

Öğretim Elemanı	Dr. Öğr. Üyesi Süleyman SİNİN
Oda Numarası	209
Ofis Saatleri	Çarşamba 10:00-12:00
E-posta	
Ders Zamanı	Çarşamba 13:00-15:00
Derslik	LAB 1
Dersin Amacı	Bilgi Teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması, kelime işlemci, hesaplama ve sunu programı ve ayrıca internet uygulamalarını etkili şekilde kullanma bilgi ve becerilerinin kazandırılması amaçlanmıştır.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Sunu Programının Tanıtımı ve İşlevi Ekran Öğeleri ve Menüler Sunu programının kullanımını kavrar. Sunu programı menülerini kavrar. Etkili bir sunum nasıl hazırlanır öğrenir.
	Slaytprogramında uygulama gerçekleştirme Etkili sunum hazırlama kurallarına göre sunum hazırlamayı kavrar.
	MS Office- Excel- Giriş Sekmesi (Tablo Çalışmaları) Yazı tipini boyutunu rengini ayarlamayı bilir. Excel üzerinde tablo nasıl çizeceğini kavrar. Farklı türlerde tablo hazırlamayı bilir. Finansal tarihsel gibi işlemleri nasıl yapılabileceğini kavrar.
	MS Office- Excel- Ekle Sekmesi (Grafik Çalışmaları) Çalışma alanına grafik eklemeyi bilir. Farklı türdeki grafikleri hangi amaç için kullanacağını kavrar.
	MS Office- Excel- Giriş-EkleSekmesi (Karışık Uygulamalar) Koşullu biçimlendirme hangi amaç için kullanıldığını kavrar. Filtreleme hangi amaç için kullanıldığını kavrar. Giriş ve Ekle sekmesinde öğrendiği özellikleri karışık uygulama üzerinde uygulamayı gerçekleştirebilir.
	MS Office- Excel- Temel Formül Yazmayı Öğrenme Excel formül nasıl yazılacağını bilir. Temel formülleri yazmayı kavrar ve nerelerde kullanılacağını bilir.
	MS-Office-Excel- Matematiksel Formülleri Yazma Matematiksel formüllerin yazımını kavrar Matematiksel formülleri nerede nasıl kullanılacağını bilir. Birden fazla formülü birleştirerek formül yazmayı bilir.
	MS Office- Excel- Matematiksel Formül (Karışık uygulamalar) Öğrenilen matematiksel formüllerini farklı çalışmalarda iç içe nasıl kullanacağını kavrar. Matematiksel formüller üzerine karışık uygulamayı gerçekleştirebilir.
	MS Office- Excel- Koşul Formülleri Eğer (Uygulama)

		Koşul formüllerinden eğer formülünün ne amaçla kullanabileceğini kavrar.
		Eğer formülünü kullanımını bilir, farklı çalışmalarda nasıl kullanılacağı kavrar. MS Office- Excel- Koşul Formülleri İç İçe Eğer (Uygulama) İç içe eğer formülünün yazımını kavrar. İç içe eğer formülünün farklı çalışmalarda nasıl kullanılacağını bilir. Koşul formülleriyle ilgili uygulamaları gerçekleştirebilir MS Office- Excel- Koşul Formülleri Eğersay formülünün kullanımını kavrar. Etopla formülünün kullanımını kavrar. Eğerortalama formülünün kullanımını kavrar. Düşeyara formülünün kullanımını kavrar MS Office- Excel - Genel Uygulama Microsoft Excel için genel tekrar uygulaması yapılarak tüm konular tekrar edilir ve kavramları daha iyi kavraması sağlanır. MS Office- Excel - Genel Uygulama Microsoft Excel için genel tekrar uygulaması yapılarak tüm konular tekrar edilir ve kavramları daha iyi kavraması sağlanır.
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Sunu Programının Tanıtımı ve İşlevi Ekran Öğeleri ve Menüler	P3-P6
3	Slaytprogramında uygulama gerçekleştirme	P3-P6
4	MS Office- Excel- Giriş Sekmesi (Tablo Çalışmaları)	P2-P3-P6
5	MS Office- Excel- Ekle Sekmesi (Grafik Çalışmaları)	P3-P6
6	MS Office- Excel- Giriş-EkleSekmesi (Karışık Uygulamalar)	P3-P6-P7-P8
7	MS Office- Excel- Temel Formül Yazmayı Öğrenme	P3-P6
8	MS-Office-Excel- Matematiksel Formülleri Yazma	P3-P6- P7-P10
	Ara Sınav	
9	MS Office- Excel- Matematiksel Formül(Karışık uygulamalar)	P3-P6-P13-P14
10	MS Office- Excel- Koşul Formülleri Eğer (Uygulama)	P3-P6
11	MS Office- Excel- Koşul Formülleri İç İçe Eğer (Uygulama)	P3-P6
12	MS Office- Excel- Koşul Formülleri	P3-P6
13	MS Office- Excel - Genel Uygulama	P3-P6-P13-P14
14	MS Office- Excel - Genel Uygulama	P3-P6-P13-P14
	Dönem Sonu Sınavı	
	Bütünleme Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi-II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. İsmet TÜRKMEN	
Oda Numarası		
Ofis Saatleri	Salı 10:00-12:00	
E-posta	ismet.turkmen@gop.edu.tr	
Ders Zamanı	Salı 10:30-12:30	
Derslik	D308	
Dersin Amacı	Türkiye Cumhuriyeti devletin kuruluş şartlarının ve özelliklerinin anlaşılabilmesi için; Türk Milleti'ni Kurtuluş Savaşı yapmak durumunda bırakan şartlarla, Kurtuluş Savaşı'nın hangi şartlarda ve hangi ilkeler çerçevesinde gerçekleştiğini ve devletin hangi esaslar üzerine kurulduğunu kavratmak; böylece devletin kuruluş felsefesini bilen devletin ve milletin temel değerlerine saygılı bireyler yetiştirmek.	
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım	
	Milli Mücadele	
	TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları bilir.	
	TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaların Milli Mücadele üzerindeki etkilerini değerlendirebilir.	
	Sevr Antlaşması ile emperyalist güçlerin Anadolu üzerindeki emellerini değerlendirebilir.	
	Türk Milleti'nin Sevr Antlaşması'na verdiği tepkileri değerlendirebilir.	
	Milli Mücadele'de Doğu Cephesi'nde yaşanan askeri ve siyasi gelişmeleri kavrar.	
	Milli Mücadele'de ilk askeri ve siyasi zaferin kime karşı kazanıldığını bilir.	
	Milli Mücadele'de Güney Cephesi'nde yaşanan askeri ve siyasi gelişmeleri kavrar.	
	Kuva-yı Milliye birliklerinin faaliyetlerini ve düzenli ordunun kurulma sürecini bilir.	
	Milli Mücadele'de Batı Cephesi'nde yaşanan askeri ve siyasi gelişmeleri kavrar.	
	Milli Mücadele'de Doğu, Güney ve Batı Cepheleri'nde elde edilen başarıları ve bu başarıların Türk Milleti açısından önemini açıklayabilir.	
	Milli Mücadele	
	Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın Milli Mücadele'deki yeri ve önemini kavrar.	
	Milli Mücadele'nin askeri safhasının Mudanya Ateşkes Antlaşması ile bittiğini bilir.	
Lozan Antlaşması'nın Türk Milleti'ne sağladığı kazanımları analiz eder.		
Türk Milleti'nin bağımsızlığını sınırlayan kapitülasyon, azınlık hakları, dış borçlar gibi unsurlardan Milli Mücadele'de kazanılan askeri başarılar ve Lozan Antlaşması ile verilen siyasi mücadeleler ile kazanıldığını kavrar.		
Türkiye'nin uluslararası platformda tam bağımsız bir güç olarak tanınması sürecini değerlendirebilir.		

	Tarihsel süreçte ve günümüzde Lozan Antlaşması'nın Türk Milleti için önemini açıklayabilir.
	Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşu
	Türkiye'de saltanat ve halifeliğin kaldırılma süreçlerini değerlendirebilir.
	"Cumhuriyet" kavramının ne anlama geldiğini bilir.
	Atatürk'ün Cumhuriyetçilik ilkesini ve dayandığı temel esasları kavrar.
	Atatürkçü Düşünce Sistemi içinde Cumhuriyetçilik ilkesinin yerini ve önemini açıklayabilir.
	Atatürk dönemi Türk demokratikleşme sürecinin ilk aşamalarını değerlendirebilir.
	Cumhuriyetin Demokratikleşmesi
	Halk Fırkası'nın, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın, Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın ve Demokrat Parti'nin kuruluşunu, benimsediği temel ilkeleri ve bu partilerin Türk siyasi tarihi içindeki yeri ve önemini bilir.
	Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonraki süreçte yaşanan siyasi gelişmeleri değerlendirebilir.
	Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarındaki demokratikleşme yolunda atılan adımları analiz edebilir.
	Türkiye'de çok partili siyasi hayata geçiş sürecini değerlendirebilir.
	Demokratik bir sistem için siyasi partilerin ve çok partili yaşamın gerekliliğini kavrar.
	Atatürk'ün Halkçılık ilkesini ve önemini açıklayabilir.
	Atatürk'ün Halkçılık ilkesinin dayandığı temel esasları bilir.
	Halkçılık ilkesinin milli egemenliğin ve eşitliğin temel dayanağı olduğunu bilir.
	Cumhuriyet'in Laikleşmesi
	Laiklik kavramının ne almama geldiğini bilir.
	Atatürk'ün Laiklik ilkesi ve önemini açıklayabilir.
	Türkiye'nin siyasi, hukuk ve eğitim alanlarındaki laikleşme sürecini değerlendirebilir.
	Hukuksal alanda yapılan inkılapların gerekçelerini bilir.
	Hukuk alanında yapılan inkılapların dayandığı esasları bilir.
	Türk Medeni Kanunu ile Türk aile yapısında ve kadının toplumsal statüsünde meydana gelen değişiklikleri değerlendirebilir.
	Milliyetçilik İlkesi
	Milliyetçilik kavramının ne anlama geldiğini tanımlayabilir.
	Milliyetçilik kavramının nasıl ortaya çıktığını ve dünya üzerindeki etkilerini açıklayabilir.
	Türk milliyetçiliğinin gelişim safhalarını değerlendirebilir.
	Atatürk'ün Milliyetçilik ilkesini ve dayandığı temel esasları açıklayabilir.
	Milli tarih ve dil bilincinin yeri ve önemini bilir.
	Milliyetçilik ilkesi doğrultusunda yapılan inkılap hareketlerini bilir.
	ARA SINAV
	Devletçilik İlkesi
	Ekonomi alanında meydana gelen gelişmeleri kavrar.
	Tam bağımsız ve milli bir ekonomi düzeni kurmak için İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararları değerlendirebilir.
	Tam bağımsız bir ekonominin bir millet için ne kadar önemli olduğunu kavrar.

	1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın Türkiye üzerine etkilerini değerlendirebilir.
	Atatürk'ün Devletçilik ilkesinin ne anlama geldiğini ve önemi açıklayabilir.
	Devletçilik ilkesinin Türkiye'nin o günkü ihtiyaçlarından doğmuş olduğunu ve dünyadaki diğer ekonomik sistemlerden farklı yönlerini bilir.
	İnkılaplara Tepkiler
	Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik tehditleri analiz edebilir.
	Mustafa Kemal'e suikast girişimini analiz edebilir.
	Şeyh Said ve Menemen Olaylarını amaçlarını değerlendirebilir.
	Türk Tarihinin Anayasaları ve Özellikleri
	"Anayasa" kavramının ne anlama geldiğini bilir.
	Dünyada anayasa kavramının ilk ve ne şekilde ortaya çıktığını ve dünyadaki anayasal gelişmelerin Osmanlı Devleti üzerindeki etkilerini değerlendirebilir.
	Osmanlı Devleti'nde yaşanan anayasal gelişmeleri, 1876 Anayasası ve özelliklerini, 1909 yılı değişikliklerini siyasi ve kişisel hak ve özgürlükler açısından değerlendirebilir.
	Türkiye Cumhuriyeti'nin 1921, 1924, 1961, 1982 Anayasası olmak üzere dört anayasal süreç yaşadığını bilir.
	1921, 1924, 1961, 1982 Anayasaları'nın uygulanmasını hazırlayan siyasi süreçlerde yaşanan olayları, bu anayasaların temel özelliklerini ve uygulanmasından doğan toplumsal ve siyasi sonuçları değerlendirebilir.
	Türkiye'de kişisel hak ve özgürlükler konusunda yaşanan gelişmeleri değerlendirebilir.
	Eğitim İnkılabı
	Eğitim alanında yapılan inkılapların gerekçelerini bilir.
	Atatürk'ün milli ve çağdaş eğitime verdiği önemi kavrar.
	Eğitim ve kültür alanında yapılan gelişmeleri kavrar.
	Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Harf İnkılabı, Millet Mektepleri'nin yeni bir eğitim sistemi kurulması içindeki yeri ve önemini değerlendirebilir.
	Köy Enstitüleri'nin kuruluş amacını, işleyiş biçimini ve Türk eğitim sistemi içindeki yeri ve önemini değerlendirebilir.
	Yükseköğretim alanında yapılan yeni düzenlemeler ve Üniversite Reformu konusunda atılan ilk adımları değerlendirebilir.
	Toplumsal Alanda Yapılan İnkılaplar
	Toplumsal alanda yapılan inkılapları ve meydana gelen gelişmeleri kavrar.
	Şapka ve kıyafet alanında yapılan düzenlemelerin nedenini bilir.
	Soyadı Kanunu ile eşit ve ayrıcalıksız bir toplum oluşturmanın amaçlandığını bilir.
	Soyadı Kanunu ile Halkçılık ilkesini ilişkilendirebilir.
	Milletlerarası Takvim, Ölçü, Saat ve Rakam sistemine geçiş ile uluslararası ilişkilerde doğacak aksaklıkların giderilmesinin amaçlandığını kavrar.
	Türkiye Cumhuriyeti'nin Dış Politikası
	Atatürk dönemi Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklayabilir.
	Atatürk dönemi dış politikasını tam bağımsızlık, akılcılık, milli menfaatleri esas alma ilkeleri özelinde değerlendirebilir.
	Lozan Antlaşması'nı Atatürk dönemi Türk dış politikası ilkeleri

		ile ilişkilendirebilir.
		Musul Meselesi'nin o günkü ve günümüzde Türk Milleti için arz ettiği önemi kavrar.
		Montrö Boğazlar Sözleşmesi, Balkan ve Sadabat Paktı ve Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne girişi gibi dış politikada yaşanan gelişmeleri Atatürk'ün dış politika ilkeleri çerçevesinde değerlendirebilir.
		Türkiye Cumhuriyeti'nin Dış Politikası
		Atatürk dönemi sonrası Türk dış politikasının temel ilkelerini ve amaçlarını açıklayabilir.
		İkinci Dünya Savaşı'ndaki gelişmeleri ve bu savaşın sonuçlarının Türkiye'ye etkilerini analiz edebilir.
		İkinci Dünya Savaşı'nda takip edilen Türk dış politikasını Türkiye'nin milli menfaatleri noktasında değerlendirebilir.
		Türkiye'nin Batılı ülkelerle ilişkilerini ve onların siyasi ve askeri kurumları içinde yer alma mücadelesini anlar ve bu alanda yaşanan problemleri kavrar.
		Türkiye'nin milli davalarından biri olarak, Kıbrıs'ta meydana gelen gelişmeleri anlar ve bunun Türkiye için önemini bilir.
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Milli Mücadele: TBMM'ye Karşı Ayaklanmalar, Sevr Antlaşması, Milli Mücadele'nin Cepheleri; Doğu, Güney ve Batı Cepheleri ve Sonuçları	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
3	Milli Mücadele: Savaşı Bitiren Antlaşmalar, Mudanya Ateşkes Antlaşması, Lozan Antlaşması	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
4	Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşu: Saltanatın Kaldırılması, Cumhuriyetin İlanı, Halifeliğin Kaldırılması, Atatürk'ün Cumhuriyetçilik İlkesi	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
5	Cumhuriyetin Demokratikleşmesi: Halk Fırkası, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Serbest Cumhuriyet Fırkası, Demokrat Parti ve Sonrası, Seçme ve Seçilme Hakkının Geliştirilmesi, Atatürk'ün Halkçılık ilkesi	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
6	Cumhuriyetin Laikleşmesi: Yönetimin (Halifeliğin Kaldırılması), Hukukun (Şer'i Hukukun ve Mahkemelerin Sona Ermesi ve Yeni Hukuk Düzeni, Anayasa ve Yasalarda Değişiklikler) ve Eğitimin Laikleşmesi (Tevhid-i Tedrisat Kanunu), Atatürk'ün Laiklik İlkesi	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
7	Milliyetçilik İlkesi: Milli Devlet, Milli Tarih (Türk Tarih Kurumu), Milli Dil (Türk Dil Kurumu), Atatürk'ün Milliyetçilik İlkesi	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-

			PY14-PY15
8		Ara sınav	
9		Devletçilik İlkesi: İzmir İktisat Kongresi, Ekonominin Millileştirilmesi, Özel Girişimciliğin Desteklenmesi, Devlet Eliyle Kalkınma, Planlı Ekonomi, Atatürk'ün Devletçilik İlkesi	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
10		İnkılâplara Tepkiler: Şeyh Said Ayaklanması, İzmir'de Atatürk'e Suikast Girişimi, Menemen Olayı	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
11		Türk Tarihinin Anayasaları ve Özellikleri: 1876, 1909, 1921, 1924, 1961, 1982 Anayasaları ve Özellikleri	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
12		Eğitim İnkılâbı: Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Türk Eğitim Sisteminin Temel Özellikleri, Harf İnkılâbı, Eğitimi Geliştirmek İçin Yapılan Çalışmalar, Halkevleri, Köy Enstitüleri, Üniversite Reformu	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
13		Toplumsal Alanda Yapıyla İnkılâplar: Kıyafet İnkılâbı, Tarikatların Yasaklanması, Soyadı Kanunu, Milletlerarası Takvim, Ölçü, Rakam Sistemine Geçiş	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
14		Türkiye Cumhuriyeti'nin Dış Politikası: Türkiye'nin Stratejik Önemi, Milli Mücadele Döneminde Dış Politika, Atatürk Döneminde Dış Politika	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
15		Türkiye Cumhuriyeti'nin Dış Politikası: Atatürk Sonrasında Dış Politika	PY1-PY2-PY3-PY4-PY5-PY6-PY7-PY8-PY9-PY10-PY11-PY12-PY13-PY14-PY15
		Dönem sonu sınavı	
		Bütünleme sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitap temel alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir ara sınav ve bir dönem sonu sınavı aracılığıyla yapılacaktır. Ara sınavın ortalamaya katkısı % 40 dönem sonu sınavının ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular		1- "Osmanlı Devleti'nde özellikle 1789 Fransız İhtilali'ndan sonra sorun olmaya başlayan azınlıklar meselesi devletin yıkılışına kadar sürmüştür." Lozan Barışı'nda azınlık sorunu nasıl bir çözüme kavuşturulmuştur? a- Azınlıklar her türlü faaliyetlerinde serbesttirler b- Azınlıkların bütün ayrıcalıkları kaldırılmıştır c- Azınlıklar Birleşmiş Milletlerin korumacılığı altındadır d- Azınlıklar insan hakları komisyonunca himaye edilirler	

	<p>e-Azınlıklar milli esaslara göre ülke değiştirebilirler</p> <p>2-Türkiye'de; I. Tanık olmada kadın ve erkeğin eşit olması II. Miras işlemlerinin yeniden düzenlenmesi III. Kadınların seçme ve seçilme hakkını sağlayan ortamın oluşması gibi gelişmeler, aşağıdakilerden hangisinin sonuçları arasındadır? a- Kabotaj Kanunu'nun b- Tahrir-i Sükun Kanunu'nun c- Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun d- Şapka Kanunu'nun e- Türk Medeni Kanunu'nun</p> <p>3- I.Eğitimde ikiliğe son vermek II.Eğitimde çağdaşlaşmak III.Eğitimde laikliği sağlamak Yukarıdaki amaçları gerçekleştirmeye yönelik en önemli ilk inkılâp, aşağıdakilerden hangisidir? a- Şer' iye ve Evkaf Vekâleti'nin kaldırılması b- Köy Enstitülerinin açılması c- Tekke ve Zaviyelerin kapatılması d- Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi e- Üniversitelerin açılması</p> <p>4-1924 Anayasasında "Türkiye halkına farkı gözetmeksizin vatandaşlık itibariyle Türk denir" ifadesi yer almaktadır. Bu tanıma göre aşağıdaki seçeneklerde verilen hangi farkların gözetilmemesi esas alınmıştır? a- Din ve dil b- Dil, din, ırk c- Din ve ırk d- Dil ve ırk e- Dil ve tarih</p> <p>5-Türkiye, Boğazlar üzerindeki tam hâkimiyetini hangi antlaşma sonucu kazanmıştır? a-Montrö Antlaşması b-Lozan Antlaşması c-Sevr Antlaşması d-Londra Antlaşması e-Mudanya Antlaşması</p>
Cevap Anahtarı	1-b 2-e 3-d 4-c 5-a
Kaynak Kitap	 <p>Sabri Zengin, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi, Taşhan Kitap, Tokat 2016. Sorumlu Olunan Sayfalar: Kitabın 154. sayfasından sonuna kadar.</p>
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	1- Kemal Atatürk, <i>Nutuk</i> , Cilt: I-III, İstanbul 1993. 2- YÖK-Komisyon, <i>Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi</i> , Ankara 1989. 3- Komisyon <i>Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I-II</i> AAM Yay. Ankara 2002.

Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Bilimsel Etik II

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Hakan YAŞAR
Oda Numarası	MA-Z-52
Ofis Saatleri	Perşembe 15:00-17:00
E-posta	hakan.yasar@gop.edu.tr
Ders Zamanı	Perşembe 15:15- 17:15
Derslik	A306
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, bahsedilen sürede tarih biliminin metodolojisini bilimsel kriterler çerçevesinde aktararak, bilimsel bir çalışmanın nasıl yapılması gerektiğini aşamalarıyla öğretmektir.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Bir tarih araştırmasında konunun tespiti ve sınırlarının çizilmesi
	Bir tarih araştırmasında konunun tespiti ve sınırlarının çizilmesinde hangi temel ilkelerin esas alınması gerektiğini öğrenir.
	Literatür taraması
	Araştırılacak konuyla ilgili bibliyografik eserlerin ve kütüphane kataloglarının nasıl taranacağını teorik ve pratik olarak öğrenir.
	Eser ve makalelerden bilgi fişi çıkarma
	Eser ve makalelerden nasıl bilgi fişi çıkarılacağını öğrenir ve bunu uygulamalı olarak yapabilir.
	Arşivlerde bulunan kaynakların tespiti
	Tarih araştırmalarında kullanılacak başlıca arşivler hakkında bilgi sahibi olur ve arşivlerde nasıl belge taraması yapacağını öğrenir.
	Arşiv kaynaklarından bilgi fişi çıkarma
	Arşiv belgelerinin nasıl fişleneceğini öğrenir.
	Bilgi fişlerinin tasnifi
	Daha önceden çıkarılan bilgi fişlerinin tematik ve kronolojik tasnifinin nasıl yapılacağını kavrar.
	Bilimsel bir tarih çalışmasında plan hazırlama
	Bilimsel bir tarih çalışmasında planın nasıl hazırlandığını ve eserin hangi bölümlerden oluştuğunu öğrenir.
Dipnot hazırlama/atf yapma metotları	
Bilimsel bir tarih çalışmasında dipnotların nasıl hazırlandığını öğrenir ve bunu uygulamalı olarak yapabilir.	
Bilimsel bir tarih çalışmasında giriş ve sonuç kısmının yazımı	
Bilimsel bir tarih çalışmasında giriş ve sonuç	

		kısımının nasıl yazılacağını öğrenir.
		Kaynakça hazırlama
		Bilimsel bir tarih çalışmasında kaynakçanın nasıl hazırlanacağını ve tasnif edileceğini öğrenir.
		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?
		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisinin nasıl yazılacağına dair öğrendiği bilgiyi hazırladığı ödevde uygulamalı olarak gösterebilir.
		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?
		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisinin nasıl yazılacağına dair öğrendiği bilgiyi hazırladığı ödevde uygulamalı olarak gösterebilir.
		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?
		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisinin nasıl yazılacağına dair öğrendiği bilgiyi hazırladığı ödevde uygulamalı olarak gösterebilir.
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
1	Bir tarih araştırmasında konunun tespiti ve sınırlarının çizilmesinde yapay zekadan yararlanma	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-
2	Literatür taraması ve literatür taramasında yapay zekadan yararlanma	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14PY15-PY16
3	Litaratürden bilgi fişi çıkarma	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
4	Arşivlerde bulunan kaynakların tespiti ve arşiv kaynaklarından bilgi fişi çıkarma	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
5	Bilgi fişlerinin tasnifinde yapay zekadan yararlanma	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
6	Bilimsel bir tarih çalışmasında plan hazırlama	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
7	Bilimsel atıf yapma metotları (Sayfa altı/Chicago Yöntemi)	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
	Ara Sınav	
8	Bilimsel atıf yapma metotları (APAYöntemi)	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
9	Kaynakça hazırlama	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-

			PY16
10		Bilim, etik ve bilim etiği kavramları	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
11		Bilim etiği ile ilgili kurumlar ve çalışmalar	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
12		Tarih araştırmalarında ve bilimde etik dışı davranışlar	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
13		Etik dışı davranışların nedenleri ve etik dışı davranış çeşitleri	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
14		Etik dışı davranışları engellemek için alınabilecek önlemler	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
		Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular		1- Bilimsel bir tarih çalışmasında konu tespiti ve konunun sınırlarının çizilmesinde dikkat edilecek hususlar nelerdir? 2- Bilgi fişlerinin hazırlanması ve tasnifinin nasıl yapılacağını açıklayınız? 3- Bildiriler kitabında yayımlanan üçten fazla yazarı olan bildirinin dipnotta tam künyesi nasıl gösterileceğine dair bir örnek yazınız. 4- Gazetede yayımlanan köşe yazısının kaynakçada nasıl gösterileceğine dair bir örnek yazınız.	
Cevap Anahtarı		1 soruda, bir tarih çalışmasında konu tespiti ve konunun sınırlarının çizilmesinde dikkat edilecek hususların belirtilmesi beklenir. 2 soruda bilgi fişlerinin hazırlanması ve tasnifinin nasıl yapılacağını belirtilerek tematik ve kronolojik tasnife örnekler verilmesi beklenir. 3 soruda, bildiriler kitabında yayımlanan üçten fazla yazarı olan bildirinin dipnotta tam künyesi nasıl gösterileceğine dair bir örnek yazması gerekmektedir. 4 soruda, gazetede yayımlanan köşe yazısının kaynakçada nasıl gösterileceğine dair bir örnek yazılması gerekmektedir.	
Kaynak Kitap		Yavuz Ercan, Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Teknik , Turhan Kitabevi, Ankara 2010.	
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi		Mübahat Küttükoğlu, Tarih Araştırmalarında Usûl , İstanbul 2007. Ali Birinci, Tarihin Kara Kitabı: Tarihçiliğimizde Usul ve Ahlak Meselesi , Ankara 2014 F. Braudel, Tarih Üzerine Yazılar , Ankara 1992. Z. Abidin Kızılyaprak (haz), Tarih yazımında Yeni yaklaşımlar: Küreselleşme ve Yerelleşme , İstanbul 2000. March Bloch, Tarihin Savunusu ve Tarihçilik Mesleği , Ankara 1985. E.H. Carr, Tarih Nedir , İstanbul 1980	

İslam Tarihi II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Murat SERDAR
Oda Numarası	MA-K1-49
Ofis Saatleri	Pazartesi 15:00-17:00
E-posta	mserdar61@live.com
Ders Zamanı	15:15-17:00
Derslik	A306
Dersin Amacı	İslam Dini'nin insanlığa getirdiği değerlerin vurgulanması amaç edinilmiştir.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Hz. Peygamber'in Medine'ye Hicreti
	Hz. Peygamber'in Hicreti'ni Hazırlayan Sebepleri bilir
	Mekkeli müşriklerin hicreti önlemek adına aldıkları önlemleri bilir
	Hicret öncesi alınan tedbirle bilir
	Hicret esnasında yaşananları bilir
	Medine Toplumunun Temel Unsurları
	Mescid-i Nebevi'nin inşasını bilir
	Suffe ve Suffe Ehli'ni bilir
	Hz. Peygamber döneminde yapılan diğer mescitleri bilir
	Ensar ile Muhacirler arasındaki kardeşliği bilir
	Medine Sözleşmesini bilir
	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 1
	İslam'ın Savaşa bakış açısını bilir
	İlk Seriyeye ve Gazveleri bilir
	Bedir Savaşını hazırlayan sebepleri bilir
	Bedir Savaşını bilir
	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 2
	Sevik Gazvesini bilir
	Karkaratülküdr Gazvesini bilir
	Gatafan Gazvesini bilir
	Uhud Savaşını Hazırlayan sebepleri bilir
	Uhud Savaşını bilir
	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 3
	Bi'ri Maüne Vaksını bilir
	Rec'i Vakasını bilir
	Hendek Savaşını Hazırlayan Sebepleri bilir
	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 4
	Hendek Savaşını bilir
	Beni'l-Mustalik (Müreyysi') Gazvesini bilir
Hudeybiye Anlaşmasını bilir	
Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 5	
Umretü'l-Kazâ'yı bilir	
Mekke'nin Fethi'ni bilir	
Huneyn Gazvesi Evtas Savaşı ve Taif Kuşatmasını bilir	
Müşriklerle ilişkide son safhayı bilir	

Yahudilerle İlişkiler		
		Kaynukâoğullarının Medine’den çıkarılmasını bilir
		Nadiroğullarının Medine’den çıkarılmasını bilir
		Kurayzaoğulları Gazvesi ve Hayber’in Fethi’ni bilir
		Hıristiyanlarla İlişkiler
		Mute Savaşını bilir
		Tebük Seferi’ni bilir
		Necran Hristiyanları ile ilişkileri bilir
		Hükümdarları İslam’a Davet
		Hangi hükümdarlara davet gönderildiğini bilir
		Hükümdarlardan gelen cevabı bilir
		Davet mektuplarının mahiyetini bilir
		Heyetler Yılı
		Hz. Peygamberi ziyaret eden heyetleri bilir
		Heyetlerin taleplerini bilir
		Hz. Peygamber’in heyetler karşısındaki tutumunu bilir
		Hz. Peygamber’in Son Yılları ve Vefatı
		Veda Haccı ve Veda Hutbesini bilir
		Hz. Peygamber’in vefatından önceki gelişmeleri bilir
		Hz. Peygamber’in vefatını bilir
		Hz. Peygamber’in Aile Hayatı
		Aile reisi olarak Hz. Peygamber’i bilir
		Hz. Peygamber’in evliliklerini bilir
		Hz. Peygamber’in çok evliliğinin sebeplerini bilir
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Hz. Peygamber’in Medine’ye Hicreti	PY4, PY8, PY 13
3	Medine Toplumunun Temel Unsurları	PY4
4	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 1	PY6 PY11
5	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 2	PY2 PY12
6	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 3	PY11 PY 15
7	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 4	PY11 PY 15
8	Ara Sınavlar	
	Müşriklerle Mücadele Safhası (İslam ve Savaş) 5	PY11 PY 15
9	Yahudilerle İlişkiler	PY10 PY16
10	Hıristiyanlarla İlişkiler	PY10 PY16
11	Hükümdarları İslam’a Davet	PY10 PY16
12	Heyetler Yılı	PY10 PY16
13	Hz. Peygamber’in Son Yılları ve Vefatı	PY7
14	Hz. Peygamber’in Aile Hayatı	PY7
	Finaller	
	Bütünlemeler	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60’tır. Geçme notu 100 üzerinden 60’tır.	
Örnek Sorular	S.1. Suffe ve Seffe Ehli hakkında bilgi veriniz? S.2. Bi’ri Maüne Fâciası hakkında bilgi veriniz?	

Cevap Anahtarı	<p>C.1. Suffe, Mescid-i Nebevî'nin bitişiğinde üzeri hurma dallarıyla örtülü, fakir, kimsesiz ve barınacak yeri olmayan müslümanlar için yapılmış gölgeliğe denir. Burada kalanlara Suffe ehli, Suffe ashâbı denilirdi ki kendileri ilim tahsili ile meşgul olurlardı. Suffe ashâbı, kimsesiz muhâcirler, bekârlar, Arap kabilelerinden Müslüman olup Medine'ye göç edenler ile ilim tahsil etmek isteyen sahâbilerden oluşuyordu. Bunlar genellikle yoksul kimselerdi. Hz. Peygamber, Suffe'de kalan</p>
	<p>sahâbilerin yeme ve içme gibi ihtiyaçlarıyla yakından ilgilenirdi. Bazı iyiliksever sahâbiler, Hz. Peygamber'in tavsiyesi üzerine bunları birer-ikişer evlerine davet ederek işlerini temin ederlerdi. Hz. Peygamber zengin müslümanları bunlara yardım etmeye teşvik ederdi. Ensâr, hurma salkımlarını getirerek Mescid-i Nebevî'ye bırakırlardı. Suffe ashâbı arasında çeşitli işlerde çalışanlar da vardı.</p> <p>Suffe'de Hz. Peygamber'in dışında okuma-yazma ve Kur'an öğretmek üzere öğretmenler de görev yapıyordu. Ubâde b. Sâmî bunlardan biridir. Burada toplanan öğrenciler esas itibarıyla kendilerini Kur'an öğrenimine vakfetmişlerdi; Kur'an âyetlerini aralarında müzakere ederler ve geceleri ilim tahsili ile meşgul olurlardı. Bu sebeple bunlardan yetmiş kişiye "kurrâ" adı verilmiştir. Hz. Peygamber Medine dışına irşad ve İslâm'ı anlatmak için bir kimse veya ekip göndereceği zaman Suffe ashâbı arasından seçerdi. Suffe ashâbından orduya katılanlar, diplomatik faaliyetlerde görevlendirilenler ve müezzinlik yapanlar da vardı.</p> <p>C.2. Uhud Gazvesi'nden dört ay sonra Safer 4/Temmuz 625'te müslümanları üzüntüye garkeden bir olay cereyan etti. Âmir b. Sa'saa kabilesi başkanı Ebû Berâ (asıl adı: Âmir b. Mâlik) Medine'ye gelerek kabilesine İslâm'ı anlatacak kimseler göndermesini Hz. Peygamber'den rica etti. Fakat Hz. Peygamber, davetçilerin başlarına bir tehlike gelebileceğinden endişe ettiğini söyledi. Ebû Berâ'nın onların emniyetini garanti etmesi üzerine Hz. Peygamber ehl-i suffeden yetmiş kadar kurrâyı adı geçen kabileye gönderdi. Davetçiler Âmir b. Sa'saa kabilesine İslâmiyeti tanıttak ve Kur'an-ı Kerim öğreteceklerdi.</p> <p>Heyet, Bi'r-i Maûne denilen kuyunun yanına varınca konakladı. İçlerinden Harâm b. Milhân adlı sahâbî Âmir b. Sa'saa kabilesinin reisine Hz. Peygamber'in mektubunu götürdü. Bu sırada Ebû Berâ'nın öldüğüne dair bir şayiâmın çıkması üzerine, elçi, mektubu Ebû Berâ'nın yeğeni Âmir b. Tufeyl'e verdi ve yanındakileri İslâm'a davet etti. Öteden beri İslâm'a karşı olan Âmir b. Tufeyl, mektuba itibar etmediği gibi elçiyi de öldürttü. Ardından Bi'r-i Maûne'de bulunan İslâm davetçilerine saldırmak üzere kabilesinden adam toplamaya çalıştı. Ancak Ebû Berâ, davetçilere eman tanıdığını ilan ettiği için kimse onun sözüne kulak asmadı. Bunun üzerine Âmir b. Tufeyl'in Süleym kabilesinin kollarından topladığı askerler İslâm heyetine saldırarak Amr b. Ümeyye ve Ka'b b. Zeyd hariç hepsini öldürdüler. Esir edilen Amr b. Ümeyye, Âmir b. Tufeyl tarafından serbest bırakıldı. Amr Medine'ye gelirken Âmir kabilesinden yolda rastladığı ve Hz. Peygamber'in eman vermiş olduğu iki kişiyi bilmeden öldürdü. Daha sonra Hz. Peygamber bu iki maktulün diyetini ödedi.</p> <p>Hz. Peygamber olayı öğrenince çok üzüldü. Çünkü İslâm davetçileri savaş maksadıyla değil, irşad için gönderilmişlerdi. Üstelik savunmasız idiler ve kendilerine can güvenliği verilmişti. Rahmet peygamberi olan Hz. Muhammed, kendisine ve ashâbına yapılan haksızlık ve tecavüz karşısında bedduaya yeltenmediği halde, otuz veya kırk gün sabah namazlarında Bi'r-i Maûne faciasına yol açan kabilelere beddua etmiştir.</p>
Kaynak Kitap	İbrahim Sarıçam, "Hz. Peygamber Dönemi", <i>İslam Tarihi</i> , Ed: Eyüp Baş, Grafiker Yayınları Ankara 2013.

Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	Adem Apak, Ana Hatlarıyla İslam Tarihi 1, Ensar Neşriyat, İstanbul 2016. İbrahim Sarıçam, Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2007. Muhammed Hamidullah İslam'a Giriş Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları 1995.
--	--

Osmanlı Türkçesi II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Alpaslan DEMİR
Oda Numarası	MA-K1-47
Ofis Saatleri	Pazartesi 10:00-12:00
E-posta	alpaslan.demir@gop.edu.tr
Ders Zamanı	Pazartesi 13:15-15:00/Çarşamba 10:30- 12:15
Derslik	A306/305
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, öğrencilerin bahsedilen sürede Osmanlı Türkçesini okur yazar hale gelerek Osmanlı Tarihine yönelik özellikle matbu kaynak niteliğindeki belgeleri okuyabilmelerini ve anlayabilmelerini sağlamak ve el yazısı arşiv vesikalarını okumaya hazırlamaktır.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Mufaale Babı; Çoğul Vezinler
	Arapça kelime mantığını kavrar.
	Mufaale babını öğrenir ve yeni kelime türetme mantığını kavrar.
	Arapça kelimeleri çoğul yapma hakkında bilgi sahibi olur.
	Osmanlı Türkçesi metinleri okuyabilir.
	Metin Okuma
	Matbu metinleri okuyabilir.
	Okuduğu metinleri anlayabilir.
	İftial Babı; Çoğul Vezinler
	İftial babını öğrenir ve yeni kelime türetme mantığını kavrar.
	İsm-i Mekan; İftial Babı; İfilal Babı
	Arapça kökenli mastarlardan yeni kelime türetmeyi öğrenir.
	İftial ve İfilal babını öğrenir ve yeni kelime türetme mantığını kavrar.
	Tefe'ül Babı; Tefa'ül Babı; İstif'al Babı
	Arapça kökenli mastarlardan yeni kelime türetmeyi öğrenir.
	Tefe'ül, Tefa'ül ve İstif'al babını öğrenir ve yeni kelime türetme mantığını kavrar.
	Metin Okuma
	Matbu metinleri okuma ve anlama bilgisine sahip olur.
	İsm-i Alet; İsm-i Mensub; Mübalâğa İsm-i Fail
Arapça kökenli mastarlardan yeni kelime türetmeyi öğrenir.	
Kelime dağarcığını geliştirir.	
El Yazısına Giriş	
El yazısının yazım mantığını anlar.	
El Yazısı Metin Okuma	
El yazısının yazım mantığını kavrar.	
Basit el yazısı metin okuyabilir.	

			Haftanın Günleri; Yılın Ayları; Farsça Yapım Ekleri;
			Sayılar; Bölme Sayı Sıfatları
			Arapça ve Farsça haftanın günlerini ve yılın aylarını sayabilir.
			Farsça yeni kelimeler türetebilir.
			Sayılar hakkında bilgi sahibi olur.
			El Yazısı Metin Okuma
			Basit el yazısı metin okuyabilir.
			El Yazısı Metin Okuma
			Basit el yazısı metin okuyabilir.
			Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin köklerini bulabilir.
			Okuduğu tarihi metinde geçen olaylar hakkında yorum yapabilir.
			El Yazısı Metin Okuma
			El yazısı metin okuyabilir.
			Okuduğu tarihi metinleri anlayabilir.
			Okuduğu tarihi metinleri yorumlayabilir.
			Osmanlı tarihi ve teşkilat yapısı hakkında bilgi sahibi olabilir.
Hafta-Tarih	Ders Konuları		İlgili Program Yeterliği
2	Mufaale Babı; Çoğul Vezinler		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
3	Metin Okuma		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
4	İnfial Babı; Çoğul Vezinler		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
5	İsm-i Mekan; İftial Babı; İfilal Babı		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
6	Tefe''ül Babı; Tefa'ül Babı; İstif'al Babı		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
7	Metin Okuma		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
Ara Sınav			
8	İsm-i Alet; İsm-i Mensub; Mübalağa İsm-i Fail		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
9	El Yazısına Giriş		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
10	El Yazısı Metin Okuma		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
11	Haftanın Günleri; Yılın Ayları; Farsça Yapım Ekleri; Sayılar; Bölme Sayı Sıfatları		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16
12	El Yazısı Metin Okuma		PY1-PY9-PY10-PY14-PY15-PY16

13		El Yazısı Metin Okuma	PY1-PY9-PY10- PY14-PY15-
			PY16
14		El Yazısı Metin Okuma	PY1-PY2-PY4- PY8-PY9-PY10- PY13-PY14- PY15-PY16
		Dönem Sonu Sınavı	
		Bütünleme Sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular		1- Aşağıdaki kelimeleri eski harflerle yazınız. Pâdişah: Beytü'l-mâl: İsa: İhbâr: Tanrı: 2- Aşağıdaki kelime ve tamlamaların okunuşlarını ve anlamlarını kurallara uygun olarak yazınız. 3- Aşağıdaki matbu metni kurallara uygun olarak transkribe ediniz 4- Aşağıdaki el yazısı metni kurallara uygun olarak transkribe ediniz	
Cevap Anahtarı		1- Bu soruda latin alfabesi ile verilen kelimelerin Osmanlı Türkçesi alfabesi ile doğru bir şekilde yazılması istenmektedir.. 2- Bu soruda öğrencilerden Osmanlı Türkçesi alfabesi ile verilmiş kelime ve tamlamaların doğru bir şekilde okunarak latin alfabesi ile yazılması ve anlamlarının ne olduğunun bilinmesi beklenmektedir. 3- Bu soruda, öğrencilerden Osmanlı Türkçesi alfabesi ile verilmiş metnin latin alfabesine transkripsiyon etmesi istenmektedir. 4- Bu soruda, öğrencilerden Osmanlı Türkçesi alfabesi ile verilmiş el yazısı metnin latin alfabesine transkripsiyon etmesi istenmektedir.	
Kaynak Kitap		Yılmaz Kurt, <i>Osmanlıca Dersleri 1</i> , Akçağ yay., Ankara 2018.	
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi		1-Şemseddin Sami, Kamus-i Türki Sözlüğü . 2-Ferit Develioğlu Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat	

İslam Öncesi Türk Tarihi II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TANRIVERDİ
Oda Numarası	MA-K1-54
Ofis Saatleri	Çarşamba 13:00-15:00
E-posta	
Ders Zamanı	SALI 13:15-16:00
Derslik	D309
Dersin Amacı	Kültür ve Medeniyet kuramlarının tarihî süreçte kazandığı anlamlar çerçevesinde, Türk Kültürü'ne ait özellikleri aktarabilmek, kültür sınıflandırmaları içinde Türk Kültürü'nün yerini anlatabilmek, Türk Kültürü'ne özgü kurumları işlevleri ve önemleri açısından değerlendirebilmek.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Kültür Medeniyet ve Türk Kültürü'nün Menşei
	Kültür ve Medeniyet kuramlarını bilir. Aralarındaki farkı ayırt edebilir.
	Bozkır Kültürünü bilir.
	Türk Kültürünün ortaya çıkışını kavrar.
	İslam Öncesi Türklerde Toplumsal Yapı
	Türk toplumunu oluşturan unsurları bilir.
	Aile, Sülale, Boy, Budun ve Devlet hakkında bilgi sahibi olur.
	Toplum yapısını kavrar.
	Hükümdarlık Kut ve Cihan Hâkimiyeti Düşüncesi
	Hükümdarlık (Erlik) anlayışını kavrar.
	Kut anlayışını bilir.
	Cihan Hakimiyeti düşüncesinin ortaya çıkışı ve özelliklerini kavrar.
	Türk Devletlerinin Teşkilat Yapısı
	Devlet Meclisi (Toy) hakkında bilgi sahibi olur.
	Hükümet (Ayukı?) ve üyelerini bilir.
	Devlet yönetiminde etkili olan kurumları kavrar.
	Türk Devletlerinin Teşkilat Yapısı
	Hatun ve vazifelerini bilir.
	Veliaht (Elig-Beg) hakkında bilgi sahibi olur.
	Hükümdar (İliğ) ve vazifelerini bilir.
	Devlet yönetiminde hükümdar ailesinin etkinliğini kavrar.
	Türk Devletlerinin Teşkilat Yapısı
	Türk Devletlerinde ikili Teşkilatı bilir.
İkili Teşkilatın oluşumunun nedenlerini kavrar.	
Bozkır Türk Devletinin kuruluş özelliğini kavrar.	
Devlet Teşkilatının temel özelliklerini bilir.	
Ordu	
Türk ordusunun temel özelliklerini bilir.	
Türk ordusunda kullanılan savaş silahları ve taktiklerini bilir.	
Türk Ordusu ve spor arasındaki ilişkiyi kavrar.	

		Ordu-millet anlayışını kavrar
		<p>Diplomasi ve Adalet Diplomatik faaliyetler hakkında bilgi sahibi olur. Hukuk kuralları (Töre) ve Adliye (Könilik) hakkında bilgi sahibi olur. Diplomasi ve Adalet teşkilatını kavrar.</p> <p>Din ve İnanış İslam Öncesi Türklerin temel inanç sistemini kavrar. Totemcilik, Şamanizm, Tengricilik, Yer-Sub, Atalar Kültü inançlarını bilir ve karşılaştırır. Türklerin İslamiyet'ten önce kabul ettikleri diğer inançlar hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Ekonomi Temel ekonomik etkinlikleri ile hayvancılık, tarım ve ticaret hakkında bilgi sahibi olur. Devletin ekonomik kaynaklarını bilir. İpek yolunun önemini kavrar.</p> <p>Yazı Dil ve Edebiyat Türk dilinin temel özellikleri hakkında bilgi sahibi olur. Türklerin kullandıkları yazılar, kitabeler ve diğer yazılı eserler hakkında bilgi sahibi olur. Türklerde yazılı ve sözlü edebiyat ile edebiyat ürünlerini (destan efsane koşuk sav) bilir.</p> <p>Eğitim Düşünce ve Ahlak Türklerde eğitim sistemi ve özelliklerini bilir. Türk düşünce sistemi ve gelişimini bilir. Türklerin ahlak anlayışını bilir. Türk eğitim, düşünce ve ahlak anlayışını ana hatlarıyla kavrar.</p> <p>Sanat ve Müzik Türklerde sanat anlatışını (hayvan üslubu) bilir. Türk sanat anlayışının ortaya çıkmasını sağlayan etmenleri bilir. Türklerde müzik anlayışı ve müzik aletlerini bilir. Türklerin sanat ve müzik anlayışını kavrar.</p>
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Kültür Medeniyet ve Türk Kültürü'nün Menşei	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
3	İslam Öncesi Türklerde Toplumsal Yapı	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
4	Hükümdarlık, Kut ve Cihan Hâkimiyeti Düşüncesi	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
5	Türk Devletlerinin Teşkilat Yapısı	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
6	Türk Devletlerinin Teşkilat Yapısı	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
7	Türk Devletlerinin Teşkilat Yapısı	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14

		VİZE SINAVI	
8		Ordu	PY1 PY2 PY4

			PY7, PY10, PY14
9		Diplomasi ve Adalet	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
10		Din ve İnanış	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
11		Ekonomi	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
12		Yazı, Dil ve Edebiyat	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
13		Eğitim, Düşünce ve Ahlak	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
14		Sanat ve Müzik	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
		FİNAL	
	Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan sorulardan oluşan bir ara ve bir yarıyıl sonu sınavı aracılığıyla yapılacaktır. Ara sınavın ortalamaya katkısı % 40; yarıyıl sonu sınavının ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
	Örnek Sorular	<p>İslam Öncesi Türk Tarihi dersinin soruları açık uçlu, boşluk doldurma ve çoktan seçmeli olabilir.</p> <p>1. Türkler tarih boyunca güçlü ordulara sahip olmuşlar ve bunun sonucunda geniş coğrafyalara hükmetmişlerdir. İslamiyet'in Türkler tarafından kabul edilmesinden önce Türk ordusunun çağdaşı olan ordulardan farklı özellikleri vardı. Türk Ordusunu diğer yerleşik ve orman kavimlerinden ayıran üç temel özelliği izah ediniz.</p> <p>2. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle tamamlayınız.</p> <p>a. Eski Türklerce kullanılan (baba) ve.....(anne) kelimelerinin 9. yüzyıldan itibaren ata ve ana olarak değiştiği anlaşılıyor.</p> <p>b. Türk süvarilerinin savaşta kullandıkları en önemli silah..... ve 'dır.</p> <p>c. Eski Türk hükümlerinde telâkkisi, (hükümdarlık yetki ve kudreti Tanrı tarafından bağışlanan) tip olarak kabul edilmiştir.</p> <p>3. Aşağıdakilerden hangisi Türk devletinin şartlarından birisi olarak kabul edilemez?</p> <p>A. Hükümdar (Eliğ) B- İstiklal (Oksızlık) C. Ülke (Uluş) D. Halk (Kün) E. Kanun (Töre)</p>	

Cevap Anahtarı	<p>1. Bozkır Türk devletinde hemen her Türk savaşa hazır durumunda olduğundan ve askerliğe hususî meslek gözü ile bakılmadığından, Türk ordusu ile diğer bütün yerleşik ve orman kavimlerinin orduları arasında şu üç büyük fark derhal dikkati çekmektedir.</p> <p>a. Türk ordusu “ücretli” değildi Diğer milletlerde askerî kuvvet çoğunlukla, para ile tutulan kimselerden teşkil edilirken (-ki bu sistem dünyada son asırlara kadar sürüp gelmiş ve İlk ve Ortaçağlarda birçok Türk genci de Roma, Bizans ve Abbasi hilâfet ordularında ücret karşılığı hizmet görmüştür-), Türklerde ordu, devletin tabî savunma gücü sayılırdı (Yalnız, daha ziyade ticaret işleri ile meşgul Hazar hakanlığında yabana ücretli asker de istihdam edilmiştir).</p> <p>b. Türk orduları daimî idi (zira kadın-erkek, yaşlı-genç herkes her an savaşabilecek durumda olup, bu, Bozkırının en tabî hayat tarzı icabı idi). Türklerin sporları, eğlenceleri ve avlanmaları bile askerî egzersizler niteliğinde idi.</p> <p>c. Türk orduları temelde süvarilerden kurulu idi, yâni atlı kuvvetler yanında yer alan ve daha ziyade yardımcı olarak iş gördürülen “yaya”lar sayıca da oldukça azdı (Diğer milletlerde ise orduları piyade birlikleri meydana getirirdi. Süvarilik diğer topluluklara Türk tesiri ile sonradan girmiştir). Bundan dolayı da Türk ordularının yetiştirilme tarzı, hazırlık eğitimleri ve muharebe taktikleri yabancılarınkinden tamamen farklıydı.</p> <p>2.</p> <p>a. kang – ög</p> <p>b. ok ve yay</p> <p>c. karizmatik</p> <p>3. A-Hükümdar</p>
Kaynak Kitap	İbrahim Kafesoğlu, Türk Milli Kültürü, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1997.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	Saadettin Gömeç, Türk Kültürünün Ana Hatları, Akçağ Yayınları, Ankara 2006.

Eski Anadolu Tarihi

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Murat TEKİN
Oda Numarası	MA-K1-51
Ofis Saatleri	Pazartesi 13:00-15:00
E-posta	hatice.uyanik@gop.edu.tr
Ders Zamanı	PAZARTESİ 10:30-12:15
Derslik	D308
Dersin Amacı	Eski Anadolu tarihinde gerçekleşen siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmeler hakkında öğrencilerin bilgilendirilmesini sağlamak.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Anadolu'nun Tarih Öncesi: Taş Çağları ve Kültürleri
	Paleolitik Çağ ve kültürü hakkında bilgi edinir
	Anadolu da ilk insan izleri ve Paleolitik merkezler hakkında bilgi edinir.
	Mezolitik Çağ hakkında bilgi edinir.
	Anadolu'nun Tarih Öncesi: Taş Çağları ve Kültürleri
	Neolitik Çağ ve kültürü hakkında bilgi edinir.
	Anadolu'daki Neolitik merkezleri tanır.
	Anadolu'nun Maden Çağları
	Kalkolitik Çağ hakkında bilgi sahibi olur.
	Anadolu'daki Kalkolitik merkezleri tanır.
	Eski Tunç Çağı hakkında bilgi sahibi olur.
	Anadolu'da Eski Tunç Çağı merkezlerini tanır.
	MÖ 3. Binyılda Anadolu'da Yaşayan Kavimler
	Hattiler hakkında bilgi sahibi olur.
	Luvilerhakkında bilgi sahibi olur.
	Hurrilerhakkında bilgi sahibi olur.
	Tarihi Devirlere Giriş
	Asur Ticaret Kolonileri hakkında bilgi edinir
	Anadolu'da 2. binyılda yaşayan halkları tanır
	Hititler
	Hititler'in etnik yapısı, tarihi ve ortaya koydukları kültürel unsurlar hakkında bilgi edinir. .
	Hititler
	Hititler'in etnik yapısı, tarihi ve ortaya koydukları kültürel unsurlar hakkında bilgi edinir.
	Ege Göçleri ve Karanlık Çağ
	Ege Göçlerinin sebebi ve gelişim süreci hakkında bilgi edinir
	Anadolu'nun Karanlık Çağı hakkında bilgi sahibi olur
	Geç-Hititler
Geç-Hitit şehir devletlerinin siyasi ve kültürel tarihi hakkında bilgi edinir.	
Urartular	
Urartu Devleti'nin siyasi ve kültürel tarihi hakkında bilgi edinir.	
Frigler	

		Frige Devleti'nin siyasi ve kültürel tarihi hakkında bilgi
		edinir. .
		Lidyalılar
		Lidya Devleti'nin siyasi ve kültürel tarihi hakkında bilgi edinir. .
		M 1. Binyıl Batı Anadolu'da Siyasi Durum
		M 1. Binyıl Batı Anadolu'da Siyasi gelişmeler hakkında bilgi sahibi olur.
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Anadolu'nun Tarih ncesi: Taş ađları ve Kültürleri	PY1,PY3,PY9 PY16
3	Anadolu'nun Tarih ncesi: Taş ađları ve Kültürleri	PY1,PY3, PY9 PY16
4	Anadolu'nun Maden ađları	PY6 PY9 PY11
5	M 3. Binyılda Anadolu'da Yaşayan Kavimler	PY2 PY9 PY10
6	Tarihi Devirlere Giriş	PY 9, PY11, PY 15
7	Hititler	
	Vize	PY 9, PY 10, PY11 PY 15
8	Hititler	PY 9, PY11, PY 15
9	Ege Gçleri ve Karanlık ađ	PY 9, PY10, PY16
10	Geç-Hititler	PY 9, PY10, PY16
11	Urartular	PY 9, PY10, PY16
12	Frigeiler	PY9, PY10, PY16
13	Lidyalılar	PY 4 PY9 PY7
14	M 1. Binyıl Batı Anadolu'da Siyasi Durum	PY 4 PY7 PY9
	Final	
	Bütünleme	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartişmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
rnek Sorular	S.1. M 3. binyılda Anadolu'da yaşayan kavimler hakkında bilgi veriniz. S.2. Asur Ticaret Kolonileri hakkında bilgi vererek Anadolu tarihi açısından önemini belirtiniz.	

Cevap Anahtarı	<p>C.1. M.Ö. 3 binyılda Anadolu henüz yazıyla tanışmadığı için, Anadolu'nun bu dönemdeki sosyal, siyasal ve ekonomik durumunu, ancak arkeolojik vesikalar ve komşu ülkelerin yazılı kaynaklarından, dolaylı olarak öğrenmemiz mümkün olabilmektedir. Mezopotamya'da M.Ö. 3. binyılın sonlarında kurulan Akkad İmparatorluğu kralları, hemen bütün Önasya memleketlerine egemenliklerini kabul ettirmişlerdir. Devleti kuran Sargon'un torunu Naram-Sin'e ait Şartamhari metinlerinde, sözkonusu kralın Sedir ormanlarını (Amanoslar) ve Gümüş dağlarını (Toroslar) aşarak, Hatti ülkesine girdiği ve Hatti kralı Pampa'nın önderliğindeki 17 şehir devletinden oluşan Anadolu'ya karşı savaştığı anlatılmaktadır. Bu metinlerden Anadolu'da merkezi bir devlet olmadığı, bunun yerine küçük şehir devletlerinin mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Daha sonraki Mezopotamya ve Anadolu kaynakları, Anadolu'da Erken Tunç Çağı'nın sonlarında üç halkın yoğun olarak varlığını gösterir. Orta Anadolu'da Hattiler, Doğu ve Güneydoğu'da Hurriler, Batı ve Güney Anadolu'da Luviler.</p>
----------------	--

Hattiler:Anadolu yarımadasının bugün için bilinen en eski adı “Hatti Ülkesi” idi. İlk defa Mezopotamya yazılı kaynaklarında, Akkad Sülalesi döneminde kullanılan bu adlandırma M.Ö. 630 tarihlerine kadar süregelmiştir. Bundan dolayıdır ki Anadolu en aşağı 1700 yıl boyunca Hatti Ülkesi olarak biliniyordu. Bu isim o kadar yerleşmişti ki M.Ö. 2000 tarihlerinden itibaren Anadolu’yu istila etmeye başlayan Hind-Avrupalı Hititler bile yeni yurtlarından bahsederken Hatti ülkesi deyimini kullanmışlardır. Bundan dolayı filologlar çok farklı bir dil kullanan bu yeni topluma Hatti adını vermişlerdir. Buna karşılık Hattuşa tabletlerinden öğrendiğimize göre söz konusu Hint-Avrupalı halk kendilerini Nesice konuşan Nesiler olarak anıyordu.Hattilerin dini çok tanrılı bir dindi. Çünkü Hattice metinlerde birçok tanrı adları geçmektedir. Neolitik devirden itibaren varlığı bilinen Ana tanrıçaya Hattiler de tapmakta idiler. Günümüzde Anadolu Medeniyetleri Müzesinde sergilenmekte olan ana tanrıça figürlerinin varlığı da bu durumu kanıtlamaktadır.Hatti beylerinin mezarlarında bulunan madeni eşyalar Hattilerin madencilikte ne kadar ileri olduklarının göstergesidir. MÖ 17. yüzyıla dek Hattiler, Hitit, Luvi ve Pala halkları arasında eridiler ve Hatti dili ölü bir tapınak diline dönüştü.

Luviler:M.Ö. 3. binyılda Güney Anadolu sahil ovalarında, Hitit vesikalarının onlara verdikleri isimle Luwi kavimleri yaşamakta idiler. Başka bir deyişle Mersin-Yumuktepe ve Tarsus-Gözlükule kazılarında görülen M.Ö. 3. Binyıldaki Erken Tunç Çağı kültürü, bu Luwi kavimlerine ait idi. Luvice için 2 önemli kaynak türü vardır. Biri çivi yazılı Luwi dilindeki Boğazköy tabletleri, diğeri kaya anıtları ile çoğu taş anıtlar ya da diğerk malzeme üzerinde olmak üzere büyük çoğunluğu M.Ö. 1. Binin ilk çeyreğine ait hiyeroglif yazıtlardır.

Hurriler: Mezopotamya’da büyük bir imparatorluk kuran Akkadlar’ın vesikalarından anlaşıldığına göre, M.Ö. 3. Binyılın sonlarında Mardin merkez olmak üzere Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Kuzey Mezopotamya’daki Musul ve Kerkük dolaylarında Hurriler adıyla anılan bir topluluk oturuyordu.Hurriler’ e ait olan M.Ö. 3. Binyıla tarihlenen İlk Tunç Çağ kültürü, doğrusunu söylemek gerekirse kuzeyde Kafkasya’dan güneyde Suriye’ye; batıda Malatya-Elazığ bölgesinden doğuda Urmiye Gölü’ne kadar uzanan geniş bir coğrafyaya yayılmıştır. Bu derece geniş bir alana yayılmış olan kültüre, bölgelerin özelliklerine göre çeşitli isimler verilmek istenmiştir.Bu kültürü meydana getiren halkın Asya kökenli bir kavim olan ve dilleri Türkçe’nin de dahil olduğu Ural-Altay dillerine benzeyen Hurriler olması yüzünden “Erken Hurri Kültürü” adının verilmesi, gerek yerli ve gerekse yabancı bilim adamlarınca daha uygun görülmüştür.M.Ö. 17. Yüzyılda Hitit krallığının kurulması ile birlikte başlayan Hititçe çivi yazılı belgelerde de Hurri varlığını görürüz. Hitit krallığı kurulduktan sonra dış politikada ağırlık Anadolu’nun güneydoğusu ve Kuzey Suriye’ye verilmiş ve bu durum tüm Hitit tarihi boyunca devam etmiştir. Hurrilerin Hititler üzerindeki etkisi hem siyasal hem de daha önemlisi kültürel açıdan rahatlıkla görülebilmektedir.

C.2. Günümüzden 4000 yıl önce Mezopotamya’nın (bugünkü Irak) Kuzey yarısında devlet kurmuş olan Asurlular M.Ö. iki binli yılların başlarında ilk uluslararası ticarete başlamışlardır. Asur Ticaret Kolonileri Çağı olarak adlandırılan bu dönem hakkında bilgi veren kaynakların büyük çoğunluğu, Kültepe de bir asırdan beri yapılan araştırmalardan ortaya çıkarılan belgelere dayanmaktadır. Kültepe, Kayseri’de eski Kaniş ören yerinde bulunmaktadır.

M.Ö. II. Binyılın başlarında Orta Anadolu’da kurulmuş ticaret sisteminin başkenti Kültepe-Kaniş’tir. Asurlular, Orta ve Güneydoğu Anadolu’da, çoğu yerli krallıkların merkezinde veya önemli şehirlerde, liman anlamına gelen ve “karum” denilen ticaret merkezleri/pazaryerleri kurmuşlardır. Ayrıca bu koloni merkezlerine yani karumlara bağlı olarak “ticaret istasyonu” anlamına gelen wabartum” denilen daha küçük pazaryerleri de kurmuşlardır. Tüccarlar Karum’da olduğu gibi, wabartumlarda da devamlı olarak otururlar işlerini oradan yürütürlerdi. Bunların da

karumlar gibi politik organizasyonları ve kurumları vardı.

Kültepe tabletlerinde geçen bilgilere göre, Anadolu M.Ö. 2 bin yıllarında şehir devletlerinden oluşan siyasi bir yapıya sahipti. Kaniş, Mama, Puruṣhattum, Wahṣuṣana, Luhuzattia, Zalpa, Şarla, Şawid, Kuzzi gibi bazı güçlü krallıkların, diğer şehirleri kendilerine bağlayarak, birkaç şehirden oluşan ve merkez şehrin adıyla anılan siyasi birlikler kurduğunu ve bu birliklerin Akadça “memleket, ülke” anlamına gelen matum kelimesiyle tanımlandığı bilinmektedir. Asurluların yerli krallıklar üzerinde siyasi, idari veya askeri hiç bir etkinlik ve üstünlüğü yoktu. Yerliler ve Asurlular, karşılıklı ekonomik yararlar esasına göre anlaşmışlardır.

Anadolu’da Asurlular tarafından kurulmuş olan karum’un ve diğer alt birimlerin başkenti veya idare merkezi Kültepe-Kaniş’dir. Yönetim bakımından bütün karum’lar Kaniş’e, o da doğrudan Asur’a bağlıydı. Kültepe’de keşfedilen belgelerde, Asurlu tüccarların hem konakladığı hem de pazar kurduğu yaklaşık 40 civarında yerleşim adı kaydedilmiştir.

Orta Anadolu’da Kültepe, Acemhöyük ve Boğazköy gibi önemli merkezlerde yapılan kazılar sayesinde, Anadolu’nun ilk krallarının içinde yaşadıkları, devlet yönettikleri, aynı zamanda bir kervansaray gibi kullandıkları sarayları ile yaptırdukları mabetlerinin teknik özellikleri, boyutları, planları, tarihleri ve hatta sahipleri hakkında detaylı bilgiler edinmek mümkün olmuştur. Kültepe- Kaniş’te ve Acemhöyük’te açığa çıkartılan Anadolu yapı tekniğinde inşa edilmiş saraylar, 50-70 odalı, bazı kesimleri iki katlı anıtsal yapılardır. Saraylar aynı zamanda, yabancı tüccarların, satıştan önce mallarını getirip bir kervansaray gibi depo ettikleri, güvene aldıkları, ticaret vergisinin hazırlandığı büyük ekonomik merkezlerdir.

Anadolu’daki Eski Assur Ticaret Kolonileri’nin merkezi olan “Kaniş Limanı”; Kaniş Karumu, Aşağı Şehir’de yer alır. Aşağı Şehir, Kültepe’nin yaklaşık 250 yıl kadar iskan edilmiş bir alanıdır. Yabancı tüccarlar, Kaniş’e geldiklerinde, Tepe’de ve Aşağı Şehir’de, yerlilerin yaşadığı şehre yerleştiler. Kaniş-Karum’u da, Alişar, Boğazköy ve Konya-Karahöyük’te olduğu gibi yanyana sık olarak inşa edilmiş evlerden oluşmaktadır. Şehir, çoğu taş döşeli ve rahatlıkla bir arabanın geçebileceği genişlikteki, üzerleri taşla kapalı kullanılmış su kanalları bulunan sokak ve meydanlarla birbirlerinden ayrılmış mahallelerden oluşmaktadır. Assurlu tüccarlar, ya mevcut evlerden satın alarak, ya da yenisini yaptırdıkları bu mahallelerde, yerli halk ile beraber oturmuşlardır.

Asurlu tüccarların Anadolu’da kurdukları ticaret kolonilerinin amacı, Anadolu’nun zenginliğinden faydalanmaktı. Kurulan ticaret sisteminin Anadolu’daki merkezi Kültepe Kaniş-Karum’u yani Kaniş pazar yeri, baş karum/baş pazar yeri idi. Asur’dan yola çıkan tüccarlar 200-250 yüklü eşekten oluşan kervanlarla Dicle, Habur vadilerini geçerek Orta Anadolu’ya erişiyorlardı. Kültepe’ye getirilen mallar, Anadolu içlerine kadar dağıtılmaktaydı.

Asur’dan Anadolu ya gelen mallar

Asurlu tüccarlar Asur da bulunan malları Anadolu ya getirerek satmışlar ve burada bulunup ülkelerinde bulunmayan malları da ülkelerine götürerek büyük oranda kazanç elde etmişlerdir. Asurlular Anadolu’ya büyük olasılıkla, Afganistan’dan getirdikleri kalay ve yerlilerin çok beğendikleri Babil dokumalarını satıyorlardı. Dokumanın bir bölümü tüccar aileler tarafından Asur’da hazırlanıp, ailenin Anadolu’daki reisine gönderilirdi. Kalayın tamamı, dokumanın bir bölümü ticaret malıydı. Ayrıca süs taşlar lapis lazuli, akik, hematit de getirilip satılıyordu. Asurlu tüccarlar ekonomik değeri yüksek ağırlığı hafif malları genelde tercih ediyorlardı. Tüccarlar kalaydan % 100 kâr elde ederken, tekstilden de % 200 kâr elde ediyorlardı . Ancak tekstilin satışı kalay satışından daha zordu.

Koloni çağında yapılan ticaretin özünü kalay ve dokumalar oluşturuyordu. Çünkü Anadolu da ihtiyaç duyulan ve satışı kolay olan malzemelerdi. Anadolu da kalay madeni çok az bulunduğundan, tüccarlar Asur pazarlarından ucuza aldıkları kalayı, yerli halka oldukça pahalıya satıyorlardı.

Anadolu’dan Asur’a giden mallar

Anadolu’ya ticari mallar getiren Asurlu tüccarlar giderken de Anadolu da

bol bulunan Asur'da ihtiyaç duyulan mallardan yanlarında götürmüşlerdir. Asıl amaç ise Anadolu da bol bulunan altın ve gümüşü götürmekti. Asurlu tüccarlar bu ülke ile ticari münasebete başlamış ve çift taraflı kazançlı bir ticaret yapmışlardır. Anadolu'ya yalnız ticaret maksadıyla gelen tüccarların Asur'dan getirdikleri kalay, kumaş, ayna, baharat, tarak ve çeşitli süs eşyalarının karşılığında Anadolu'dan altın, gümüş, bakır, domuz kılı, yapağı ve deri aldıkları bilinmektedir.

Anadolu içerisinde yapılan ticaret

Asurlu tüccarların temel amacı mal mübadelesini yaparak en yüksek oranda kâr elde etmektir. Bu amaç doğrultusunda Asur'dan Anadolu'ya, Anadolu'dan Asur'a ve Anadolu'nun içinde mal sevkiyatı ve ticaretinde bulunmuşlardır. Asurlu tüccarlar bu ticarete uzmanlaşmışlardır ve Anadolu içinde de büyük oran da ticareti ellerinde bulundurmuşlardır. Asurlular Anadolu içinde bakırın, yerli yünün, yerli dokuma ürünlerinin, belli türlerinin ticaretini yapıyordu. Ayrıca taşınabilir mallar dışında Asurlu tüccarlar Anadolu da gayrimenkul alıp satmışlardır.

Bu ticaret, belli esaslara bağlı, kanunları ve düzenlemeleri olan bir ticaret idi. Esasen tüccarların, burada ticaret yapabilmeleri için, bu organizasyona dahil olmaları, kayıt yaptırılmaları, aıdat veya belli bir bedel ödemeleri gerekmekteydi. Buna rağmen kazandıkları bu hak, onlara, kuralsızca ticaret yapma hakkı vermemekteydi; kaçakçılık yapmayacaklar, gümrüksüz mal alıp satmayacaklar, her türlü vergilerini ödeyeceklerdi.

Kültepe'de keşfedilen çivi yazılı tabletlerden, iki tarafın da birbirlerine karşı sorumlulukları ve haklarının kayıt altına alındığı anlaşılmaktadır. Asurlu tüccarların krallık bölgesinde ulaşmalarının ve güvenliklerinin korunma altına alınması karşılığında, onların Karum'da ikamet izinleri, ödeyecekleri vergilerin oranı yazılı olarak belirtilmiştir. Sarayın bazı lüks malların ticaretini yasaklaması veya Asurluların kendi hukuk sistemlerine göre yargılanması gibi hak ve kısıtlamalar detaylı olarak belirtilmiştir. Anlaşmalara aykırı davranan tüccarların cezalandırıldığı da yine bu tabletlerden öğrenilmektedir.

Bütün bu ticaret organizasyonunun, düzenleyicisi, denetçisi, baş kurumu "*bit karim*" idi. Assurlu tüccarların Kaniş'deki merkez ofisi *bit-karim* idi. Bir ticaret odası vazifesi de gören *Bit-karim* aynı zamanda, verginin tahsil edildiği bir merkezdi. Tüccarlar burada, "*köprü geçme*" ve "*emanet bırakma*" vergisi ödemek zorundaydılar. Ayrıca mahkeme yetikisine sahipti, çünkü bu devirde, tüccarlar arasındaki olası davalar konusunda "hakem" sıfatıyla hüküm vermekteydi.

Mezopotamya ile Anadolu arasında gelişen ticari ve siyasi ilişkilerden dolayı, Mezopotamya'da yaklaşık olarak bin seneden beri kullanılmakta olan çivi yazısı, M.Ö. II. binyılın başında Anadolu'ya gelmiştir. Böylelikle Anadolu tarihi çağlara girmiştir. Anadolu halkın zaman içinde Asur dili ve çivi yazısını öğrendikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca metinlerde geçen "targumannum" "tercüman" ve "rabi targumannum" "tercümanların amiri" gibi meslek adlarından, farklı dillerde konuşan halkların birbiriyle anlaşmalarında yardımcı olan bir meslek grubunun varlığını da öğreniyoruz. Okuma yazma bilmeyen kişilerin ihtiyacını katiplerin karşıladığı da bilinmektedir.

Kültepe tabletleri, Anadolu yerlilerinin sosyal hayatına da ışık tutmaktadır. Bunlar, Anadolu yerlilerinin Eski Mezopotamya'dan farklı bir sosyal yapıya sahip olduklarını göstermektedir. Bu çağda Anadolu'da kadın ve erkek eşitliği sosyal hayatın özünü oluşturmaktadır. Kadın, iş ve yönetimde de kendine yer bulmuştur. Devletin başında kraliçe'nin görev alması gibi, yerli panteonun başında da tanrıça vardır. Yerliler arasındaki kadın ve erkek eşitliğini kanıtlayan evlenme ve boşanma mukaveleleri karşılıklı anlaşma esasına göre düzenlenmişlerdir. Anadolu halkı bunu Asurlulara da kabul ettirmiştir. Yerli çiftler mal ve mülklerinde eşit haklara sahiptilerdi. Boşanma mahkeme kararına bağlıydı. Her iki taraf da boşanma için mahkemeye başvurabilirdi. Ölüm halinde de mal eşit olarak bölüşülürdü.

Uzun süre Assur'dan uzakta kalan tüccarlar, sosyal durumlarına bakılmaksızın iki kadınla evlenme uygulamasını kabullenmişlerdir. Bu tür

	<p>evliliklerin muhtemel nedeni, iş ilişkilerinin her iki tarafın da yararına olacağı düşüncesidir. Yerli kadınlarla evlenen Asurlular da yerli usullere bağlıydılar. Evlenmede hukuk düzeninin ön önemli yönü, kanunun ilk eşin haklarını, miras hukukuyla garantilemesidir. Evli kadınlar, kendi adlarına mukavele yapar, onları mühürlerlerdi. Kadınlar, evli veya bekar olsunlar, kontrata dayanan anlaşmalara ve hukuki işlere karıştırlardı.</p>
Kaynak Kitap	<p>M. Ali Kaya, Türkiye'nin Eskiçağ Tarihi I (Tarih Öncesi Çağlardan Demir Devrine Kadar), İstanbul, 2017. M. Ali Kaya, Türkiye'nin Eskiçağ Tarihi II (Demir Devri ve Pers Hakimiyeti Dönemi), İstanbul, 2018.</p>

II. Sınıf Bahar Dönemi Ders Planları

Orta Çağ Avrupa Tarihi II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Pınar ÜLGEN
Oda Numarası	MA-K1-43
Ofis Saatleri	Pazartesi 15:00-17:00
E-posta	Pınar.ülgen@gop.edu.tr
Ders Zamanı	Salı 13:15-15:00
Derslik	A306
Dersin Amacı	Ortaçağ Avrupa Tarihini hem siyasi hem de sosyal açıdan ele alarak öğrencilere bilgiler vermek.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Orta Çağ'da Doğu Avrupa
	Doğu Avrupa'daki toplulukları söyleyebilir
	Doğu Avrupa'daki devlet sistemini ve krallıkları anlatabilir
	Orta çağ'daki fikirsels hareketlerin etkilerini anlatabilir
	Doğu Avrupa'nın Batı Avrupa'ya göre geri kalmasının sebeplerini açıklayabilir
	Engizisyon Kurumu
	Engizisyonu tanımlayabilir
	İlk Engizisyon mahkemelerini söyleyebilir
	Yargılama ve ceza yöntemlerini anlatabilir
	Uygulanan ceza ve işkence yöntemlerinin Avrupa toplumundaki etkilerini anlatabilir
	Orta Çağ Avrupasındaki Bilimsel Gelişmeler
	Bilimin Orta Çağ'daki tanımını yapabilir
	Bilim adamlarını söyleyebilir
	Bilimsel Gelişmeleri anlatabilir
	Doğu ile Batı'nın bilimsel etkileşimini anlatabilir
	Orta Çağ Avrupasındaki Teknolojik Gelişmeler
	Teknolojinin tanımını yapabilir
	Ünlü mimar mühendisleri söyleyebilir
	El-Cezeri'nin tasarladığı mekanik düzeneklerin Orta Çağ Avrupasındaki etkisini anlatabilir
	Vitruvius, el-Cezeri, Villard de Honnecourt ve Leonardo da Vinci arasındaki etkileşimi anlatabilir
	XII.Yüzyıl Rönesansı
	Rönesansı tanımlayabilir
	Rönesans çeşitlerini söyleyebilir
	XII.yüzyıl Rönesans olarak tanımlanmasının sebepleriyle anlatabilir

	Avrupa bilim-teknoloji alanında zirveye götüren çeviri hareketleri dönemini anlatabilir
	Orta Çağ Avrupasında Ticaret

	OrtaÇağ ticaretini tanımlayabilir
	Doğu ile Batı arasındaki ticaretin Avrupanın gelişimine etkisini anlatabilir
	Pazar ve Panayırı tanımlayabilir
	Orta Çağ'da Avrupa'daki tüccarları ve konumlarını anlatabilir
	Orta Çağ Avrupasında Eğitim
	Orta Çağ'daki eğitim sistemini tanımlayabilir
	Manastır eğitimini anlatabilir
	Üniversite sistemini tanımlayabilir
	Orta Çağ üniversitelerini ve buralardaki eğitim ve öğretim sistemini anlatabilir
	Orta Çağ Avrupasında Lonca Sistemi
	Lonca sistemini tanımlayabilir
	Lonca çeşitlerini anlatabilir
	Doğu'daki Ahilik teşkilatıyla Lonca teşkilatı arasındaki benzerlik ve farklılıklar anlatabilir
	Orta Çağ Avrupa ekonomisinde Loncaların rolünü anlatabilir
	Orta Çağ Avrupasında Kölelik Sistemi
	Köleliği tanımlayabilir
	Yarı köleliği tanımlayabilir
	Feodal düzenin etkisini açıklayabilir
	Orta Çağ'da Avrupa'da kölelerin alınıp satılmasına ilişkin kanunlara örnek verebilir
	Orta Çağ Avrupasında Sosyal Hayat
	Toplumsal sınıfları anlatabilir
	Köylü sistemini ve isyanlarını anlatabilir
	Burjuva sınıfını ve soylular sınıfını anlatabilir
	Orta Çağ Avrupasında cinsiyet faktörünü ve kadın algısını anlatabilir
	Orta Çağ Avrrupasında Büyük Kıtık ve Veba
	Büyük kıtlığı tanımlayabilir
	Büyük kıtlığın etkilerini anlatabilir
	Vebayı ve çeşitlerini tanımlayabilir
	Veba'nın etkilerini anlatabilir
	Orta Çağ Avrupasında Great Schizma-büyük bölünme
	Büyük bölünmeyi yaratan sebepleri anlatabilir
	Unam Sanatam fermanının önemini anlatabilir
	Büyük bölünmeyi diğer kilise ayrılıklarından ayıran yönlerini anlatabilir
	Bu ikili Papalık sitemini ve etkilerini anlatabilir
	XIV.yüzyılda Orta Çağ Avrupasındaki Heretik Akımlar
	John Wyclif'in kim olduğunu anlatabilir
	Wyclifçiler grubunu ve etkilerini anlatabilir
	John Hus'un kim olduğunu ve Hus hareketinin etkilerini anlatabilir

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Orta Çağ'da Doğu Avrupa	PY4, PY8, PY 13
3	Engizisyon Kurumu	PY4
4	Orta Çağ Avrupasındaki Bilimsel Gelişmeler	PY6 PY11

5		Orta Çağ Avrupasındaki Teknolojik Gelişmeler	PY2 PY12
6		XII.Yüzyıl Rönesansı	PY11 PY 15
7		Orta Çağ Avrupasında Ticaret	PY11 PY 15
8		Orta Çağ Avrupasında Eğitim	PY11 PY 15
9		Orta Çağ Avrupasında Lonca Sistemi	PY10 PY16
10		Orta Çağ Avrupasında Kölelik Sistemi	PY10 PY16
11		Orta Çağ Avrupasında Sosyal Hayat	PY10 PY16
12		Orta Çağ Avrrupasında Büyük Kıtılık ve Veba	PY10 PY16
13		Orta Çağ Avrupasında Great Schizma-büyük bölünme	PY7
14		XIV.yüzyılda Orta Çağ Avrupasındaki Heretik Akımlar	PY7
		Finaller	
	Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
	Örnek Sorular	S.1. XII.yüzyıl Rönesansı hakkında bilgi veriniz. S.2. Büyük Schizma hakkında bilgi veriniz.	

Cevap Anahtarı

C.1. “Rönesans”, kelime anlamı olarak Fransızca’da “rebirth” yani “yeniden doğuş” anlamına gelmektedir.Orta Çağ’da ise Rönesans kelimesi farklı zamanlarda önemli gelişmeleri ifade etmek üzere kullanıldı. Orta Çağ’da Avrupa’da üç Rönesans dönemi ile karşılaşmaktayız. Bunlar, Karolenj Rönesansı, Otto Rönesansı ve de XII. yüzyıl Rönesansı’dır. Aslında bunlar, çok da bilinen Rönesanslar olmamakla birlikte Orta Çağı Orta Çağ yapan önemli özellikleri barındırmaktadırlar. Yani bu kavram, çok popülerdi. Zamanla da özgürlük düşüncesi, Orta Çağ Rönesansı’nın en belirgin yüzü haline geldi. Dolayısıyla bu durum dönem itibariyle sorgulayıcılığı, merak duygusunu ve yaratıcılığı arttırdı.

İlk olarak “Karolenj Rönesansı” ile Avrupa’da öğrenmenin yeniden doğuşuna, gerçek anlamda monarşilerin merkezileşmeye ve de kurumsallaşmaya başlamasına zemin oluşturdu. Bu ilerleme, Frank Kralı Charlemagne ile birlikte 768-814 yılları arasında başladı. Charlemagne, öğrencilerin rahatlıkla Latince ve Yunanca öğrenebilecekleri yeni okulların ve kiliselerin yapılmasına öncülük etti. Bu nedenle de onun dönemi Karolenj Rönesansı olarak adlandırılmaktadır. İkincisi ise Otto Rönesansı olup Otto dönemindeki yeniliklerden dolayı bu ismi aldı. İşte bunların ardı sıra gerçekleşen XII. yüzyıl Rönesansı da Orta Çağ rönesanslarının üçüncüsü ve de sonuncusu olarak kabul edilmektedir. Aralarındaki en büyük fark, Karolenj ve Otto rönesanslarının biraz daha kendilerine ve şahıslara özgü olup toplumsal değişime yönelik olmalarıydı. Meydana gelen bu özgürlük duygusu ve yenilikçi düşünceler, XII. yüzyılın başından ve XIII. yüzyılın sonunda büyük bir kırılma noktası haline geldi. Mimari üslup, entelektüel hayat ve diğer alanlardaki değişim rüzgarı, bu yüzyılı önemli hale getirirken daha önceden var olan karanlık çağ gerçeği yok olmaya yüz tuttu. “Karanlık çağ” tabirinin yerine artık daha sonra belirteceğimiz gibi hakkında değişik görüşlerin bulunduğu “Rönesans” ya da “Yeniden canlanma” tabirleri kullanılmaya başlanacaktı.

Yukarıda bahsettiğimiz gibi Karolenj ve Otto rönesanslarının ardından XI. yüzyılın sonuna kadar Avrupa’da gözle görülür önemli değişimler yaşanmaya başladı. Bu dönem Rönesansı’nı anlayabilmek için yeni ve farklı bir pencereden bakmak gerekmektedir. Çünkü bu değişimde halkın isteklerinin dikkate alınması ve düşüncelerdeki değişiklikler önemli rol oynamaktaydı.

Özellikle de Orta Çağ boyunca Avrupa’da sosyal hayatın dayandığı idealler önemli oranda göze çarpmaktadır. Bu idealler, kilise ve Hristiyanlık inancıyla ilgilidir. Bunlardan herkes etkilenmekteydi. Aslında her şey kilisenin kontrolü altındaydı denilebilir. Richard W. Southern ise bu dönemi “sessiz bir devrim ya da Rönesans” olarak adlandırmaktadır. Southern’e göre XII. yüzyıl, medeniyet yaratılmasından başka hiçbir şeye tanıklık etmemektedir.Bu da farklı bir söylem olup bakış açısına göre değişim göstermektedir. Evet! Yeni bir medeniyet, yeni düşünceler ve de yenilikler ortaya çıktı. Bu söylem, olumsuz değil de olumlu olarak algılanırsa insanların Orta Çağ’a bakış açıları da değişecektir.

Tarihçi Lynn White, özellikle XII. yüzyılın tanıklık ettiği teknolojik ve bilimsel çalışmalardan bahsetmektedir. Lynn White tarafından verilen bilgiler, oldukça önemli olup Rönesans’ı gerçekleştiren asıl unsurların bilimsel ve teknolojik gelişmeler olduğuna dikkat çekmektedir. Rönesans kelimesinin gerçek anlamda manasını bu görüşte bulduğu söylenebilir.

İşte bu nokta da XII. yüzyılın en dikkat çekici bir diğer tarafı olan hem laik hem de dini olan adalet sistemi ortaya çıkmaktadır. Bu şekilde XII. yüzyıl iyi bir güvenlik

barış ve yönetim için bir anahtar sayılabilmektedir. Bundan dolayı XII. yüzyılda adalet sistemini değiştirmek için büyük çabalar harcandı.

Bu noktada İslam dünyasının ne kadar büyük bir bilgi hazinesine sahip olduğunu da söylemek gerekmektedir. Çünkü aslında anlatmaya çalıştığımız bu Rönesans'ın asıl temel taşının İslam dünyasında bulunmakta oluşudur. Çünkü bu taşlar alınarak Batı'da inşa edilmişlerdir. Yani Rönesans diyebileceğimiz tarihte ezber bozan bir dönem yaratıldı. Bu dönem, sadece Avrupa'yı değil tüm Orta Çağ'ı ilgilendiren değişimlere sahne oldu. Karolenj Rönesansı ve ardından XII. yüzyıl Rönesansı, XV. yüzyıldaki Rönesans hareketinin tetikleyicisi olmuşlardır. İşte bu aşamada bilginler, bu bilgileri almak için önemli bir aracı konumunda olan İspanya'ya gitmişlerdir. Çünkü burada Doğu biliminin Batı'ya aktarımında önemli bir aracı olan Endülüs Emevileri bulunmaktaydı. Ayrıca Yunan elyazmalarının çevirilerini ele geçirmek için de Konstantinopolis'e gitmişlerdir. Bu bilginler, böylece Yunan bilim ve felsefe bilgisini Batı'da yenilediler. Bunlara bir de Arap tıp ve matematik hazinelerini de eklemiştir. Bu yenilenmiş enerji, insanoğlunu en basit problemlerde bile düşünmeye sevk etti. Ve de asıl olay olan çeviri hareketi, XII. yüzyılda başladı. XVII. yüzyılda buna son noktayı koyanlar da Galileo ve Copernicus olacaktır.

Bahsettiğimiz çeviri hareketinin başlamasını İslam dünyasında bilim alanında meydana gelen gelişmeler tetiklemiştir. Şöyle ki; Müslümanların Akdeniz dünyasında yaptığı fetihlerle birlikte Edessa, Cüdişapur ve İskenderiye okulları İslam dünyasındaki bilimsel çalışmaları etkiledi. Bu bölgelerdeki bilim adamları sayesinde Yunanca'dan, Farsça'dan ve Süryanice'den Arapça'ya tercüme yapıldı. Bu, Doğu-Batı etkileşimiyle gerçekleşen erken aydınlanmada dikkat çeken bir diğer nokta da Batı tarafından çevrilen eserlerin sadece Doğu'ya ait olmayıp, Batı'nın kendi klasik eserlerini de çevirmiş olmalarıdır. Doğu'da aydınlanma hareketi daha önce başlamıştı. Bunu da Batı'nın klasik eserlerini Arapça'ya çevirerek yapmıştı. Bu dönemde de Batı, kendi kültürünü Doğu vasıtasıyla yeniden canlandırmaya çalıştı. İşte bu bilimsel dönüşüm çerçevesinde dikkat çeken iki toplum ve onlara ait çalışmalar vardır. Bunlar, Yahudilere ait entelektüel çalışmalar ile Araplara ait olanlardır. Özellikle Arap etkisi bu noktada yadsınamaz. Çünkü İslam dünyası bilim alanında XII. yüzyılda zirve noktasına ulaşmıştır.

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, tüm çalışmalarda dikkat çeken en önemli nokta, XII. yüzyılda artık, doğa ve insan unsurlarının incelenmeye başlanması ve de doğadaki olabirlikler konusunda sorgulamaların başlanmasıdır. Burada teknolojik gelişmelerin yanı sıra entelektüel Rönesans dediğimiz dönemin varlığından da bahsetmek mümkündür.

Açıkçası bütün bu gelişmelerin başlangıçları, XII. yüzyılda ya özel bir çalışmayla ya da öğrenme ve eğitim ile gerçekleşmiştir. Bu noktada da karşımıza Bologna, Paris ve Salerno üniversiteleri çıkmaktadır. Çünkü üniversiteler, bu değişimin ana merkezleridir. XII. yüzyıl Rönesansı geçmiş yıllardaki gelişmelerin kurumsallaşmış şekilleridir. Her yüzyıl bir değişimin göstergesi olduğu gibi XII. yüzyıl da böyledir. Bu nedenle Avrupa için bu dönem oldukça önemli olup Rönesans olarak adlandırılmaktadır.

İşte Orta Çağ'da ilk başlarda var olan bu anlayışa karşı XII. yüzyılda bir sorgulayış başladı. Bu sorgulama ve merak bilim ve teknolojinin gelişimine zemin hazırladı. Sonrasında ise yeni bir Orta Çağ ile karşılaşmaktayız. Bireycilik, akılcılık ve sekülerizm yani laikleşme kavramları sadece modern zamanın değil, aynı zamanda XII. yüzyılın da birleştirici noktalarıydı. Şüphesiz XII. yüzyıl, Batı Avrupa'da uygarlığın yeşillenmesi ve de Rönesans olarak adlandırılmaktadır. Bunu da kabul etmek yerinde olacaktır.

Sonuç olarak "Karanlık çağ" deyimini aslında Orta Çağ için kullanılmaması gereken bir deyim. Çünkü karanlık çağ denildiğinde o dönemde hiçbir gelişmenin yaşanmamış olması gerekir. Belki bir süre bir gerilemiş olmuş olabilir. Ama sonrasında görüldüğü üzere Orta Çağ, Rönesans tabiri kullanılacak kadar önemli gelişmelere sahne oldu. Bu dönemdeki görünüm, doğaldır ve modern zamanlardaki entelektüellikle daha ters bir görünüm göstermektedir. Modern zamanlarda bilimsel bilginin bedeninde maddi evren oluşturulmuştur. O dönemlerde ise bilimin bütün branşlarında bir yenilik arayışı vardır.

Karşılaştırma yapmak gerekirse XII. yüzyıl Rönesansı ne Karolenj Rönesansı gibi

hanedanlık ve saray ürünü oldu ne de İtalyan Rönesansı gibi sadece tek bir ülkede gerçekleşerek tek bir ülkeye bağlı kaldı. Gerçekten İtalya gibi Roma hukukunun her bir parçasına sahip olmuş olsaydı, hukuktaki yerini korumada bu kadar kararlı bir parçayı oluşturmazdı. Ya da Fransa gibi zaten bütün olarak hem rahipleriyle hem de filozoflarıyla ünlü olurdu. İngiltere'ye gelince Fransa ile yakın ilişkiler içerisinde. İspanya ise İslam dünyasıyla bağlantılı olduğu için özellikle Kuzey Avrupa'ya bir geçiş olmuştur. Kısacası XII. yüzyıl Rönesansı, tüm bunların birleşimidir.

C.2. Genel olarak bakıldığında kilise, önemli bir kurumdu. Burada ortaya çıkacak olan herhangi bir karmaşa büyük bir etki yaratabiliyordu. XIV. yüzyıla gelindiğinde ise Kilise ve Papalık açısından da sorunlu bir yüzyıl ile karşılaşmaktadır. Ancak İmparatorluk ile Papalığın yaşadığı bu karmaşık döneme XIV. yüzyılın başlarında gerçekleşen dört önemli olay eşlik etti. Bunlar, Fransa kralı tarafından Papa üzerine uygulanan saldırı, Papalığın Avignon'a taşınması, Templarların bastırılması, Pastoureaux yükselmesi gibi olaylardır. Tüm bu olaylarla birlikte XIV. yüzyıl krizinin bir diğer parçasını da Papalık krizi denilebilecek olaylar oluşturmaktadır.

Büyük Schisma

Kilisede hissedilmeye başlanan bu karmaşık sürecin en önemli olaylarından biri Fransa Kralı IV. Philip tarafından VIII. Boniface üzerine oynanan saldırdır. Bu konu, Papa'nın rızası dışında papaz geliri hakkında Kral Philip'in vergi icralarındaki artışa ve Papalık otoritesine karşı olmakla birlikte geçici olmuştur. "Clericos Laicos" fermanında 1296 yılında bir papazın vergi ödemesi yasaklanmıştır. Boniface, İsa'nın papaz olarak evrensel kurala göre Papalık iddiasına bir tehdit olarak Papa'ya itaat ve krallarına bağlılık arasında tereddüt etmek konusunda rütbeli din adamlarının eğilimini arttırmada tanınmıştır. Bunlara rağmen Boniface, 1302 yılında ikinci bir ferman olarak "Unam Sanctam" fermanını yayınlamıştır.

Orta Çağ'ın sonlarında Papalık, VIII. Bonifacius'tan (1294-1303), sonra daha bağımlı ve sürgün konumuna düştü. VIII. Bonifacius, "son Orta Çağ Papası" olarak adlandırılmaktadır. Bu arada münzevi Piero del Morrone'den (V. Celestinus) sonra seçilmiş ve onun Papalıktan indirilmesini istemiş ve sonra ömür boyu hapsedirmiştir. Ailesi Gaetanileri zenginleştirmiş, rakipleri Colonnaları yoksullaştırmış ve Akşam Duası Savaşlarının sonunda Anjouluları Sicilya'nın başına tekrar geçirmek için uğraşmıştır. Bunun yanı sıra dini hukukun üçüncü bölümü olan Sexus'u (1298) tamamlattırılmıştır. 1300 yılında ise bir jübile yılı fikri ortaya atarak, Roma'ya akın edecek bir milyon hacının günahlarının affedileceğini duyurdu. Unam Sanctam fermanı (1302) ile hiçbir yaratığın onsuz selamete erişemeyeceği iddiasını savundu. Bu fermanın özelliği, Papalığın üstünlüğü hakkında aşırı ifadeler içermesidir. Ama buradaki önemli nokta, Unam Sanctam fermanından dolayı Fransa ile çıkar çatışması yaşanmasıdır. Sonrasında da Fransa kralının adamları tarafından memleketi Anagni'den kaçırılmış ve sonrasında da ölmüştür. Floransa elçiliği sırasında Roma'da Dante, Bonifacius için "yeni ikiyüzlülerin prensi" adını takmıştır.

İşte Hristiyanların XIV. yüzyılda yaşadığı kriz dönemine sebep olan bir diğer önemli olay da öncesinden bahsetmeye çalıştığımız Kilise birliğinin parçalanması yani "Büyük Bölünme"dir. Bu dönemde Roma halkını 1300 yılındaki jübileden sonra harap eden çatışmalar ortaya çıktı. 1305 yılında seçilmiş ve Lyon kentinde taç giymiş Bordeaux Başpiskoposu Fransız Papa V. Clement, Roma'ya gitmemiştir. Bu durum, bir sonraki yüzyıl St. Peter bazilikasındaki odaklanma ile birlikte Papalığın 1308 yılında Avignon'a hareketiyle değişmeye başlamıştır.

Bu sırada Aziz Louis'nin torunu Güzel Philippe, değeri düşük para bastırıp çıkarttığı çeşitli vergilerle ün kazanmaya başladı. Papalıkla çıkar çatışmasına girmesi ve de Anagni olayının ortaya çıkması para bastırma olayıyla başlamıştır. Daha önceden Papa Bonifacius'un din adamlarının vergilendirilmesini engellemek için çıkardığı "Clericis laicos" fermanını görünce hemen yurtdışına her türlü para çıkışını yasakladı. Hatta bu noktada Tapınak Şövalyeleri'ne karşı uygulanan yasaklarla biten kan davaları, sürdürüldü. 1308-1312 yıllarındaki mahkemeler, şeytanla ve dinsizlerle birlik oldukları iddiasıyla yapılan suçlamalarla işkenceyle

alınmış itiraflarla ve sonunda kanuna uydurulmuş cinayetlerle yürütüldü. Buna verilebilecek en iyi örnek, Jacques de Molai'nin Paris'te bütün itiraflarını geri aldıktan sonra yakılarak öldürülmesi Avrupa tarihi açısından büyük bir leke olarak kabul edilmektedir. Buna rağmen Güzel Philippe, kendince yeni bir sistem kurmaya çalışmaktaydı. "Légistes" yani hukuk danışmanlarından da yardım almaktaydı. En önemli sloganı, "Roma'nın "quod principi placuit legis habet vigorem"(kralı memnun eden her şey yasa gücündedir)" idi.

Bu olayların Roma'ya ulaşmasına engel olmak için V. Clement, 1309 yılında Avignon'a yerleşmiştir. Bu kargaşalar, Papalığın "kötü sonu" olarak adlandırılmaktadır. Bu durum, Papaların V. Clement olarak 1305-1314 yılları arasında Papalık yapan Gaskonyalı Bertrand de Got ile başlayan Avignon'daki uzun sürgününe dönüşmüştür. Avignon'da Papaların Babilvari olan bu sürgünü 1309'dan 1377'ye kadar devam etmiştir.

Fakat V. Clement'in selefleri hiçbir zaman Avignon'dan Roma'ya gitmemişlerdir. Ağır vergilerle finanse edilen kurumlar sayesinde görkemli bir Papalık sarayı inşa etmiş ve Hristiyanlık alemi için etkili bir yönetim oluşturmuşlardır. Burada dikkat çeken unsur, çeşitli Papalık kabul salonları ile bir cezaevinin Avignon Papalığını XIV. yüzyıl Avrupası'nın en başarılı monarşi yönetimine dönüştürmek için bir araya gelmiş olmasıdır. Avignon'un Hristiyanlık aleminin merkezinde olan coğrafi konumu, bu Papalıkla ilgili konulardaki başarılarını desteklemiştir. Bu dönemi etkileyen en önemli konu, aslında Roma'ya olan bağlılıktı. Bu nedenle de XIV. yüzyıl boyunca sadece kilise için değil, ruhban sınıfından olmayan kitle arasında da ifade bulmaya çalışmıştır. Bu arada istenen şey, Papalığın Roma'ya dönmesiydi. Bu istek doğrultusunda V. Urbanus, Roma'ya gitmek için Avignon'u terk etmiş; ama Roma'nın içinde bulunduğu bu durum, 1370 yılında tekrar Avignon'a dönmesine sebep olmuştur. Güzel Philippe'in V. Clement'i acımasızca baskı altına almasıyla başlayan bu sürgün, Sienalı St. Catherine'in IX. Gregorius'u (1370-1378) Roma'ya döndürme kararıyla sona ermiştir.

Papa V. Clement Roma'yı terk ettiği zaman, Fransa'da Avignon'da bir Papalık kurmuştu. Bu nedenle 1309-1377 dönemi, Avignon Papalığı olarak adlandırılmaktadır.

Ancak bu sırada Papa V. Urbanus, Roma'ya geri döndüğünde hala Avignon'a karşı bir takdir hissediyordu. Bu arada Papalık devletlerinde altmış beş yıldır bir kargaşa havası bulunuyordu. Papalık devletlerindeki kentler, kendi kendilerini yönetiyorlardı. Kuzeyde, Lombardiya kentleri Kutsal Roma imparatoru IV. Karl'ın müdahalesi olmadan bağımsız şekilde varlıklarını sürdürürken; Kral Karl, imparatorluğun eski "Regnum Italicum"undan ziyade Almanya ile ilgilenmekteydi. Buradaki karmaşık yapı içerisinde ilginç şekilde sürekli güçlenen bir aile vardı. O da Visconti ailesi idi. Kutsal Roma İmparatoru IV. Ludwig tarafından Ottone Visconti'nin yeğeni Mattea'nun torununu değişmez şekilde Milano Senyörü olarak atanmasıyla birlikte Visconti ailesi, Milano'nun siyasetine egemen oldu. Bu arada V. Urbanus, Visconti'yi Papalık devletlerinin işleyişine müdahale ettiği için aforoz etmiş ve Bernaba ile görüşmek için iki Papalık elçisini aforoz fermanıyla Bologna'ya göndermişti. Burada ilginç de bir olay da yaşanmıştır. Şöyle ki; Bernaba elçileri dinledikten sonra fermanı, parşömen, ipekli kurdele ve kurşun mühür de dahil olmak üzere onlara yedirtmiştir. V. Urbanus ise bunu kınamış; ancak Bernaba, ona cevap olarak "Bilmenizi isterim ki, kendi topraklarımda ben papayım, imparator ve kralım. Bizzat Tanrı bile benim irademe karşı bir şey yapamaz," demiştir.

Bunun üzerine V. Urbanus, IV. Karl'a yardım için başvurmak zorunda kaldı. IV. Karl da bunu kabul etti ve 1368'de İtalya'ya girip Milano'ya doğru hareket ettiler. Her ne kadar İtalya'da çok popüler olmasa da, diğer Kuzey İtalya kentlerini Viscontilere karşı kolaylıkla bir araya getirebilirlerdi. Floransa, Padova ve Mantova, Viscontilerin yükselen bu gücünden rahatsızlardı. Ancak bu gücünü kullanmak yerine imparator, Viscontilerin kendisine haraç vermesini kabul ederek bu hareketten vazgeçmiştir.

IV. Karl, destek vermeyince V. Urbanus da hevesini kaybetmeye başlamıştı. Dolayısıyla bu durumlardan kaçıp Avignon'a gitmeye karar verdi. Kardinaller de onun bu isteğini biliyorlardı. Mistik vahiyleriyle tanınan Fransisken rahibe

Vadstenalı Birgitta Papalık sarayını ziyaret etmiş ve Tanrı'nın Annesi'nden doğrudan bir haber aldığını Papa'ya anlatmıştır. Meryem'in ağzından konuşarak, "Papa Urbanus'u dualarımla ve Kutsal Ruh'un uğraşı sayesinde Avignon'dan Roma'ya yönelttim. O, bana ne yaptı? Bana sırtını döndü... Kötü bir ruh, onu kandırıp bu kararı almasına neden oldu. İlahi çalışmasından yoruldu ve kendi fiziksel rahatlığını özlüyor" dedi. "Birgitta'nın kehanetine göre, eğer V. Urbanus, Avignon'a dönerse bir yıl içinde ölecekti".

Daha sonra V. Urbanus'un ölümüyle birlikte yerine ardılı XI. Gregorius geçti. XI. Gregorius, kendi konumunun önemini de farkındaydı; çünkü eğer Roma'ya dönmezse, Papalığın Papalık devletlerini kaybetme tehlikesinin olduğunu biliyordu. Bunun yanı sıra Visconti ailesiyle uğraşmak için de ne güç ne de zaman vardı. Bu yüzden Avignon'da Viscontilere karşı bir Lombardiya kentleri birliği oluşturmaya çalışmıştı. Bundan da bir sonuç alınmadı; çünkü Floransa fikrini değiştirmişti. Onlar, Papa'nın amaçlarından kuşku duydukları için Papalık devletlerine karşı Siena, Lucca ve Piza'ya katılmışlardır. Bu çatışma, İtalyanlara karşı Fransızlar, anavatanın yabancı bir Papa'ya karşı mücadelesi şekline dönüşmüştür.

Sonunda onun selefi XI. Gregorius, 1378 yılında Papalığı kesin olarak Roma'ya geri getirmeyi başarmıştır. Ayrıca bazı aristokrat aileler arasında yaşanan rekabetler de kötü şekilde sonuçlanınca bu olaylar, sadece Roma'yı değil; tüm Hristiyan dünyayı da etkilemiştir. Hatta Antikçağ Latin düşüncesinin yeniden doğuşunu teşvik etmiştir. Şunu da belirtmek gerekir ki; XI. Gregorius'un Roma'ya dönüşü, ne kilise içinde barışı oluşturabilmiş ne de ciddi bir kriz başlatabilirdi. Ancak erken ölmesi, sonunda isyanın çıktığı bir Kardinaller toplantısına yol açmıştır. Böyle sıkıntılı bir ortamda seçilmiş olan VI. Urbanus, büyük bir düşmanlık oluşturmuştur. Hatta kardinaller toplantısında bir çoğunluk, onun seçilmesine karşı çıkmış ve yerine VII. Clement'i seçmiştir. Fakat VI. Urbanus, çekilmeyi reddetmiştir.

XXII. Johannes'in ölümüyle birlikte de Avignon'daki papaların eski güç ve bağımsızlıklarını yeniden kazanma yönündeki çabaları da son buldu. XXII. Johannes'in bıraktığı en önemli miras, Papalığın idari ve mali işleyişinde yaptığı yeniliklerdi. Fakat Papalığın giderek artan ticari etkinliği, beraberinde paraya olan ihtiyacı da arttırmıştı. Lükse düşkün olsunlar ya da olmasınlar Papalar kendilerini bir enflasyon döngüsünün içinde bulmuşlardı. Papalığın müdahaleleri ve "günahkâr şehir" olarak adlandırılan Avignon hakkında şikayetler artmıştı. Ekonomik gerileme karşısında kaynak sıkıntısı çeken ve kilisenin zenginliklerinden yararlanmak isteyen hükümetler ile Papalık arasında gayr-ı resmi antlaşmalar yürürlükteydi. Böylece karşılıklı çıkar ilişkisine dayalı bir sistem oluşmuştu. Ayrıca Papalığın merkezileşmesi, bazı hoşnutsuzlukları da beraberinde getirmişti. Dindar kesim, Papaların Avignon'da değil, Petrus ve Paulus'un mezarlarının bulunduğu Roma'da olmaları gerektiğini düşünmekteydi. Kardinaller, elektörlerin yetkilerini savunarak papaların gücünü sınırlandırmayı amaçlayan bir oligarşi oluşturmaya başlamışlardı. Bürokrasideki bu uzmanlaşma, Papalığın Avignon'da maruz kaldığı itibar kaybını onarmaya yetmemiştir.

Böylece VI. Urbanus'a karşı oluşan tepki ve kardinaller arasındaki bölünmeler parçalanmaya yol açtı. Dolayısıyla artık iki Papa vardı: Avignon'da VII. Clement ve Roma'da VI. Urbanus. Gerçekte her iki taraf da birbirini aforoz etmişti. Ve şöyle bir tablo ortaya çıkmış oldu. Geçmişte Papalığın sorumlu tutulduğu her türlü suiistimal daha da yaygınlaştı. İki tarafta da reformcu olmaktan ziyade savaşçı ve diplomat kişiler arasından seçilen Papalar, karşı taraf üzerinde zafer kazanmayı her şeyin üstünde tutmaya başlamışlardı.

Böylece aynı Papalık makamında iki Papa olmuştu. Bunlar, Roma'da İtalyan VI. Urbanus ve Avignon'da Cenovalı VII. Clement'tir. Aslında bu durumda her ikisi de bölünmüş olan Hristiyan dünyanın farklı parçalarını harekete geçirmiştir. Fransa, Avignon, Kastilya ve İskoçya Avignon'a bağlıydı. İtalya, İngiltere ve Germen İmparatorluğu ise Roma'ya bağlıydı. Her iki Papa da ayrı kardinaller tarafından desteklenmişlerdir.

Papalık ad olarak VII. Clement'i benimsedi ve Avignon'a geri döndü. Papalığın Fransa'daki sürgünü artık farklı bir şekil almaya başladı. İkili Papalık, biri Roma'da, diğeri Avignon'da olan bir tablo oluşmuştu artık. Bu, onlarca yıl sürecek bir bölünmeydi. Jean Froissart, "Fransa Kralı Charles gerçek Papa olarak Clement'i kabul etti" demiştir. Böylece Hristiyan dünyası bölünmüş kiliseler de uyuşmazlığa

	<p>düşmüş oldu.</p> <p>Görüldüğü üzere 1378-1417 yılları arasında Papalık makamının ikiye bölünmesi, Papaların Avignon'dan dönüşünden sonra daha da katı bir hal aldı. VI. Urbanus ve VII. Clement'in ruhani insanlar olarak tanımlanması güçtür. Birincisi kardinallere işkence yapılışını seyrederken Vatikan bahçesinde günlük dualarını okuyan sadist bir delilik ruh halinde iken; diğeri Cenevrelî Robert, Cesena'da korkunç bir kan banyosu emrini vermiştir.</p> <p>Öncelikle bu karışıklık içerisindeki Büyük Bölünme'yi sona erdirmeyi amaçlayan, fakat aynı zamanda da Papalık'ta ve kilisede reform hedefleyen bir konsil hareketi de oluşmuş oldu. Zayıf olduğu düşünülen papaları konsiller yoluyla denetlemeyi amaçlayan bu hareket, 1409 yılında Pisa Konsili'nde Papalığa üçüncü bir isim olarak V. Alexander'ı önerdi. Fakat rakipleri geri adım atmayı reddetti. V. Alexander ve ardından 1410'da seçilen XXIII. Johannes'in varlığı bu sorunu daha da tetikledi. Genel kabul gören bir adayın ortaya çıkması ancak 1417'deki Constance(Konstanz) Konsili'nde gerçekleşti ve V. Martinus Papa seçildi. Bölünme ve bu süre içinde krallıkların elde ettiği çıkarlar yüzünden zayıf düşmüş olan Papalık, V. Martinus yönetiminde toparlanmaya başladı. V. Martinus ve ardılı</p> <p>IV. Eugenius, kendi talepleri doğrultusunda reform yapılmasını isteyen konsil hareketinin şiddetli direnciyle karşılaştılar. Fakat IV. Eugenius, 1439 yılında Basel Konsili'ni önce Ferrara'ya ve Floransa'ya taşıyarak hareketin muhalefetini kırmayı başardı.</p> <p>Aslında Konstanz Ruhani Meclisi (1414-1417) arabuluculuk hareketinin zirve noktası olmuştur. Paris Üniversitesi profesörleri yarım yüzyıldır böyle bir toplantı çağrısı yapıyorlardı. Alman kralı Lüksemburglu Sigismund bu ruhani meclisi topladı ve bütün kardinallere, piskoposlara, manastır başrahiplerine, Papanın yeğenlerine, biraderlere ve hocalara davet yolladı. On sekiz bin din adamı birlik misyonu düşüncesiyle göl kıyısındaki küçük kentte toplandı. Öteki konularla birlikte gündemde Papa'nın yetkilerini sınırlamak da vardı. V. Martinus'u tek Papa seçerek ayrımcılığı sona erdirdiler. Fakat açıkça sapkın olan birinin ellerinde imparatorluk güvenliği olamaz gerekçesiyle Jan Hus yakılmıştır. Konstanz'da toplanması beklenen bir başka ruhani meclis sonunda, Basel'de Savoie dükünün koruması altında 1431'de toplandı ve on yıl devam etti. Sonunda Papa IV. Eugenius ile çelişkiye düşerek dükün kendini karşı Papa ilan etti. Ruhani meclis hareketinin sonucu, kilisenin güçlü papaya ihtiyacı olduğu inancının güçlendirmesi olmuştur.</p>
Kaynak Kitap	Jacques Le Goff, Ortaçağ Batı Uygarlığı; Jacques Le Goff, Avrupa Tarihinin Doğuşu; Jacques Le Goff, Ortaçağda Entellektüeller; Lerner-Meacham-Burns, Western Civilisations; Pierre Chaunu, Avrupa Uygarlığı; Charles Seignobos, Avrupa Milletlerinin Mukayeseli Tarihi.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	

İlk Müslüman Türk Devletleri Tarihi II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Pınar ÜLGEN	
Oda Numarası	MA-K1-43	
Ofis Saatleri	Pazartesi 13:00-15:00	
E-posta		
Ders Zamanı	ÇARŞAMBA 13:15-15:00	
Derslik	A305	
Dersin Amacı	Karahanlılar, Gazneliler, Tolunoğulları ve İhşidiler Devletlerinin siyasi ve kültür tarihlerini öğrencilere kavratmaktır.	
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım	
		Karahanlılar Devletinin Siyasi Tarihi Devletin kuruluşunu anlatabilir Hükümdarlarını anlatabilir Devlet İdaresini anlatabilir
		Karahanlılar Devletindeki Bölünmeler Batı Karahanlılar Devleti hakkında bilgi verebilir Doğu Karahanlılar Devleti hakkında bilgi verebilir Fergana Hanlığı hakkında bilgi verebilir Karahanlı Devletinin Sosyo-Ekonomik Yapısı Devlet Teşkilatını anlatabilir Kültürel hayatı anlatabilir İmar faaliyetlerini anlatabilir
		Gazneliler Devletinin Siyasi yapısı Devletin kuruluşunu anlatabilir Hükümdarlarını anlatabilir Devlet İdaresini anlatabilir Gazneli Mahmud Dönemi ve Sonrası Gazneli Mahmud dönemi olayları anlatabilir Sultan Mesud dönemi olayları anlatabilir Sultan Mesud sonrası dönemdeki olayları anlatabilir
		Gazneli Devletinin Sosyo-Ekonomik Yapısı Devlet Teşkilatı hakkında bilgi verebilir Kültürel hayat hakkında bilgi verebilir İmar faaliyetleri hakkında bilgi verebilir
		Selçuklu Devletinin Siyasi Tarihi Devletin Kuruluşu hakkında bilgi verebilir Hükümdarlar hakkında bilgi verebilir Devlet idaresi hakkında bilgi verebilir
		Tuğrul Bey ve Alp Arslan Dönemi Tuğrul Bey hakkında bilgi verebilir Alparslan hakkında bilgi verebilir

		Malazgirt Meydan Muharabesini anlatabilir
		Melikşah, Berkyaruk, Muhammed Tapar ve Sencer Dönemleri Melikşah Dönemi olayları hakkında bilgi verebilir Berkyaruk Dönemi olayları hakkında bilgi verebilir Muhammed Tapar Dönemi olayları hakkında bilgi verebilir Sencer Dönemi olayları hakkında bilgi verebilir
		Diğer Selçuklu Devletleri Kurulan diğer Selçuklu Devletlerini tanıtabilir Irak Selçuklularını anlatabilir Kirma Selçuklularını anlatabilir
		Türkiye Selçuklu Devleti Malazgirt öncesi Anadolu'da Türklerin konumunu anlatabilir Süleymanşah sonrası anlatabilir Moğol istilasını anlatabilir
		Devlet Teşkilatı Merkez teşkilatı anlatabilir Taşra Teşkilatı anlatabilir Adalet Teşkilatı anlatabilir Ordu teşkilatı anlatabilir
		İktisadi ve Sosyal Hayat İktisadi ev sosyal hayatı anlatabilir İlim ve Kültürel hayatı anlatabilir Güzel sanatlar ve mimariyi anlatabilir
	Hafta-Tarih	Ders Konuları
2		Karahanlılar Devletinin Siyasi Tarihi
3		Karahanlılar Devletindeki Bölünmeler
4		Karahanlı Devletinin Sosyo-Ekonomik Yapısı
5		Gazneliler Devletinin Siyasi yapısı
6		Gazneli Mahmud Dönemi ve Sonrası
7		Gazneli Devletinin Sosyo-Ekonomik Yapısı
8		Selçuklu Devletini Siyasi Tarihi
9		Tuğrul Bey ve Alp Arslan Dönemi
10		Melikşah Berkyaruk Muhammed Tapar ve Sencer Dönemleri
11		Diğer Selçuklu Devletleri
12		Türkiye Selçuklu Devleti
13		Devlet Teşkilatı
14		İktisadi ve Sosyal Hayat
		Finaller
	Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.
	Örnek Sorular	S.1. Doğu Karahanlılar Devleti hakkında bilgi veriniz.

Cevap Anahtarı	<p>C.1. Serefü'd—Devle Ebu Sueâ lâkabını taşıyan Süleyman Arslan Han b. Yusuf (1031-1056), Doğu Karahanlıların ilk hükümdarıdır. Kaynakların belirttiğine göre Süleyman Arslan Han, adil ve dindar bir hükümdardı . Alimlerin dostu ve koruyucusu olarak tanınmıştı . Bu sebeple her taraftan ilim adamları onun yanına geliyor, lutuf ve ihsanına nail oluyorlardı . Onun zamanında gayri müslim Türklere karşı çetin savaşlar oldu. Devletin sınırları genişledi. 1043'te Bulgar ile Balasagun</p>
	<p>şehirleri arasında yaşayan 10.000 çadırdan oluşan büyük bir Türk topluluğu müslüman oldu. Doğu Karahanlıların bundan sonraki tarihleri aile içinde hanlı mücadeleleriyle geçer. Bunun sonucunda bir kısım topraklarını Batı Karahanlılara terk ederler. 1075'te Doğu Karahanlıların tahtında Büyük Kağan olarak Tavgaç Buğra Kara Hakan Ebu Ali Hasan' ı buluyoruz. Onun zamanı da babası Süleyman Arslan Han' ınki gibi alimler bakımından müsait bir ortam olarak bilinir. Balasagunu Yusuf Has Hacib, meşhur eseri Kutadgu 462 /1069-1070 senesinde Kâşgar'da yazarak ona ithaf etmiştir. Dönemin bir başka alimi de Ebu'l-Fütüh Abdülgafir b. elHüseyn el-Almai (ö. 1093) olup, onun günümüze kadar ulaşmayan Tarih-i Kâşgar adlı eseri de bu sırada kaleme almıştır. Hatta Kâşgar'dan çok uzakta eserini yazmasına rağmen, Kaşgârlı Mahmud'un Divanu Lugati't—Türk'ünün de aynı kültür muhitinin bir mahsulü olarak ortaya çıktığı muhakkaktır. Ahmed'in oğlu ve halefi II. İbrahim Han, iç karışıklıklar dolayısıyla Karahıtaylardan yardım istedi. Bu isteği kabul eden Karahıtaylar, Balasagun'a geldiler ve bir daha da oradan çıkmadılar. Balasagun'u kendilerine başkent edinen Karahıtaylar, böylece Doğu Karahanlıları da kendilerine bağlamış oldular. Bilindiği üzere 1141'de Batı Karahanlılar da Karahıtayların hakimiyetine girmişti. II. İbrahim Han'dan sonra Doğu Karahanlılar tahtına bazı hanlar geçti ise de, iç karışıklıklar ve isyanlar şeklinde gelişen olaylar sonucu 607 /1210-1211'de Doğu Karahanlılar devleti son bulmuştur.</p>
Kaynak Kitap	Nesimi YAZICI, İlk Türk İslam Devletleri Tarihi. Erdoğan Merçil, İlk Müslüman Türk Devletleri Tarihi.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	

İslam Tarihi (Abbasiler)

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Murat SERDAR
Oda Numarası	MA-K1-49
Ofis Saatleri	Pazartesi 15:00-17:00
E-posta	mserdar61@live.com
Ders Zamanı	PAZARTESİ 13:15-15:00
Derslik	D309
Dersin Amacı	İslam'da yönetim anlayışının açıklanması ve örnek yöneticilerin tanıtılması.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Endülüs (Batı Emevileri) Siyasi Tarihi 1 Endülüs asımın nerden geldiğini bilir İlk dönem yapılan fetihleri bilir Valiler dönemini bilir Asabiyet Savaşlarını bilir
	Endülüs (Batı Emevileri) Siyasi Tarihi 2 Endülüs Emevileri'nin kuruluşunu bilir Endülüs Emevileri'nin kökleşmesini bilir el-Fitnetü'l-Kübra'yı bilir Endülüs Emevileri'nin altın çağını bilir İkinci el-Fitnetü'l-Kübra'yı bilir
	Endülüs (Batı Emevileri) Siyasi Tarihi 3 Mülükü't-Tavâif dönemini bilir Reconquista'nın Endülüs topraklarındaki faaliyetlerini bilir Tuleytula'nın Kaybı ve bunun yankılarını bilir
	Endülüs (Batı Emevileri) Siyasi Tarihi 4 Murabbıtlar dönemini bilir Murvahhidler dönemini bilir Nasriler dönemini bilir Hıristiyan hakimiyetinde kalan Endülüs Müslümanlarını bilir Endülüs Müslümanlarına Osmanlı'nın yardımını bilir
	Abbasi Devleti'nin Kuruluşu ve Ebu'l Abbas Dönemi Ababsi Devleti'nin kuruluş aşamalarını bilir Emeviler'e karşı alınan şiddet tedbirlerini bilir Yezid b. Hubeyre'nin direnmesi ve Ebu'l-Abbas'ın ölümünü bilir
	Mansur Dönemi ve İktidarın Meşruiyet Temeli ve Siyasal Erklerini Güçlendirme Politikaları Abdullah b. Ali'nin halifelik iddiasını bilir Bağdat'ın kuruluşu ve merkez oluşunu bilir Hz. Ali soyundan gelenlerle mücadeleyi bilir
	Mehdi'nin Halifeliği ve Mezhep Kavgaları Mehdi'nin halifeliğinin karakteristik özelliklerini bilir Mezhep kavgalarını bilir Bizans'la mücadeleyi bilir Hadi'nin halifeliğini bilir
	Harûn-u Reşîd Zamanında Abbasi İmparatorluğu Bermekoğullarının vezirliğini bilir

		Kuzey Afrika'nın Abbasoğullarından çıkmasını bilir
		İran ve Ortaasya'da meydana gelen siyasi gelişmeleri bilir Emin ve Me'mûn Dönemleri Emin-Me'mûn mücadelesini bilir Bağdat'ta karışıklıkları bilir Me'mun döneminde meydana gelen siyasi çözümleri bilir Mu'tasım-Vasık-Mütevekkil ve Muntasır Dönemleri Samarra'nın kuruluşunu bilir Türk Emirlerin iktidarı eline geçirmesini bilir Mütevekkil ve Muntasır'ın halifelikleri dönemindeki siyasi gelişmeleri bilir Abbasi İmparatorluğunun Dağılması 1 Musta'in'in halifeliği dönemindeki siyasi olayları bilir İran'da Saffarî Devleti'nin kuruluşunu bilir Zencilerin ayaklanmasını bilir Abbasi İmparatorluğunun Dağılması 2 Karmat hareketini bilir Abbasi devleti sınırları içinde kurulan devletleri bilir Sicilya'nın Müslümanların elinden çıkmasını bilir Emeviler ve Abbasileri Birbirinden Ayıran Temel Farklar Bu iki devlet arasındaki benzerlikleri bilir Bu iki devlet arasındaki ayrımları bilir İki devletin bürokrasiye getirdiği yenilikleri bilir
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Endülüs (Batı Emevileri) Siyasi Tarihi 1	PY4, PY8, PY 13
3	Endülüs (Batı Emevileri) Siyasi Tarihi 2	PY4
4	Endülüs (Batı Emevileri) Siyasi Tarihi 3	PY6 PY11
5	Endülüs (Batı Emevileri) Siyasi Tarihi 4	PY2 PY12
6	Abbasi Devleti'nin Kuruluşu ve Ebu'l Abbas Dönemi	PY11 PY 15
7	Mansur Dönemi ve İktidarın Meşruiyet Temeli ve Siyasal Erklerini Güçlendirme Politikaları	PY11, PY 15
8	Ara Sınavlar	
	Mehdi'nin Halifeliği ve Mezhep Kavgaları	PY11 PY 15
9	Harûn-u Reşid Zamanında Abbasi İmparatorluğu	PY10 PY16
10	Emin ve Me'mûn Dönemleri	PY10 PY16
11	Mu'tasım-Vasık-Mütevekkil ve Muntasır Dönemleri	PY10 PY16
12	Abbasi İmparatorluğunun Dağılması 1	PY10 PY16
13	Abbasi İmparatorluğunun Dağılması 2	PY7
14	Emeviler ve Abbasileri Birbirinden Ayıran Temel Farklar	PY7
	Finaller	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular	S.1. Reconquista hakkında bilgi veriniz? S.2. Mansur dönemindeki yenilikler hakkında bilgi veriniz?	

Cevap Anahtarı	<p>C.1. Reconquista kavramı tarihsel açıdan nesnelığı tartışmalı olan bir kavramdır. Yeniden fetih kavramı İspanya'nın Müslüman olduğu döneme işgal altındaki bir dönem gözüyle bakan, İspanya'nın yeniden Hristiyan olmasını kesin bir yazgı olarak gören bir bakış açısının parçasıdır. İspanyolların ulusal kimliklerinin vazgeçilmez bir parçası olmakla birlikte, bu kavram aslında tarihe çok taraflı bir açıdan bakan bir kavramdır. İspanya, tarihi boyunca birçok yabancı ulusun istilasına uğramıştır. Arap ve Berberi orduları 8.yüzyılda İspanya'ya girdiklerinde İspanya zaten bir Cermen ırkı olan Vizigotların egemenliğı altındaydı. Vizigotlardan önce İspanya, Roma İmparatorluğu'nun egemenliğı altında yaşamıştı.Yani Araplar ve Berberiler İspanya'yı istila eden ilk yabancı uluslar</p>
----------------	--

değillerdi.

711 yılında Müslümanların ayak bastıkları İberya Yarımadası, 1492 yılına kadar İslam idaresinde kaldı.

Müslümanların orada bulunan Hristiyan ve Yahudiler ile çok yönlü ilişkileri oldu. Sonuçta, Doğu İslam dünyasında parlayan medeniyet güneşi Endülüs'te zirvesine ulaştı. Modern Çağ'ın Endülüs tarihçilerinin hemen tamamının kabul ettiği bu gerçeği değiştiren şey ise, daha 718 yılında Kuzey İspanya dağlarındaki Covadonga Mağaralarında Pelayo öncülüğünde başlayan Hristiyan Reconquistası oldu. 718'den 1085'e ilk, 1085'den 1238'e ve 1238'den 1492'ye kadar geçen üç safhada Reconquista süreci tamamlanmış oluyordu. 1492 yılında İslam hakimiyeti İspanya'da son buldu. Bundan sonra orada kalan Yahudiler (Sefaradlar) hemen, Müslümanlar (Mudejarlar) ise 1610 yılına kadar ara ara ülkeden çıkarıldılar. Endülüs Göçmenleri denilen bu topluluklar içinde özellikle Yahudileri, o zamanın dünyasında güçlü Osmanlı Devleti'nden başka kabul eden olmadı. 2 Ocak 1492'de Gırnata Emirliği de İspanyollar'a Emir Ebu Abdullah tarafından teslim edilmiştir. Bu olay Reconquista'nın son adımı olarak değerlendirilir. 1508'de yayınlanan bir fermanla 6 yıl içerisinde Müslümanların kendi kıyafetlerini terk etmeleri ve Hristiyan gibi giyinmeleri şart koşulmuştur. Yaklaşık bir yüzyıl boyunca üç milyon Müslüman, ya sürgün edilmiş, ya din değiştirmeye zorlanarak Hristiyanlaştırılmış ya da kılıçtan geçirilmiştir. Bir mimari harikası olan saraylar yakılmış, kütüphaneler içlerindeki yüzbinlerce kitapla yakılıp talan edilmiştir. Bu yıkımdan sadece Córdoba'da bulunan ve şu an katedral olarak kullanılan Kurtuba Ulu Camii ile el-Kasr, yani Alkazar Sarayı, Medinettu`z-Zehra'nın kalıntıları, Gırnata'da (Granada) bulunan Elhamra Sarayı ile Cennetü'l-arif Sarayı kalmıştır.

C.2.Mansur zamanında birçok siyasigailer hallolunmuş, ve İslam İmparatorluğu, İspanya bir yana, her yerde asayişe kavuşmuştur. Bu Halife zamanında İranlı bir aile olan **Bennekoğullan ileri gelenler! Hapisten çıkarılıp Kürtler 'in ayaklanmalarını bastırmakla görevlendirilmişlerdi. **Bermeki Hâlid** ise Mısır valiliğın atanmıştı.**

Mansur hadis biliminde âlim sayılacak dereceye yükselmişti. Onun zamanında **hadis, fıkıh ve tefsir** kitapları yazılmış ve bunları tasnifine başlanmıştır. Emevilerin gözüne diken gibi batan Medine'deki fıkıhçılar Mansur tarafından saraya davet olundular.

Basra ve Küfe okulların çabalarıyla Mansur zamanında Arap grameri bir bilim hâline getirildi. Aynı zamanda eski şiirleri de araştırıp incelemeğe büyük bir heves uyandı. Ancak, bu işle uğraşanlar zeki oldukları oranda dürüst olmadıklarından, zevklerine uymayan şiirleri değiştirmekten çekinmiyorlardı. Hatta o kadar büyük bir intibak kabiliyetiyle bu işi yapıyorlardı ki, asıl parçadan bunları ayırt etmek imkânsızdı. Gene bu sırada İbn ül-Mukaffa, İranlıların eski şanlı tarihlerinden büyük bir anı olarak sakladıkları Hazaynâme'yi ve Hindistan'dan gelmiş olan ünlü Kelile ve Dimne'yi arapçaya çevirdi; Oklit'in geometrisi de Yunancadan çevrildi. İslâm'da büyük bir yer tutan eski eserlerin tercüme devri başlamış oluyordu. Böylece İran düşünce tarzı Arap şiirini nüfuzu altına alabilme imkânlarını elde etmiş oldu (139).

Yirmi yıl saltanat süren Halife Mansur'un hayat tarzının örnek sayılacak bir durum gösterdiğini söyleyenler vardır. Sarayında edebe aykırı hiçbir olaya rastlanmamıştır. Sabah erkenden kalkar ve geç vakte kadar hükümet işleri ile uğraşır, sınırların güvenliği için tedbirler alır, devletin gelir ve giderlerini gözden geçirirdi. Bir tek kadınla evlenmişti. Her gün akşam üstü çocukları ile sohbet eder, sonra istirahat çekilirdi. Askerlerine geçit resimleri düzenletir, onları denetler, ordusunu en iyi silahlarla donatırdı. Mansur memurlarının hesaplarını denetlerken, o kadar inceden incede ve küçük kusurlara kadar gözden geçirirdi ki, ona Danikî adını takmışlardı (140). Mansur halkı adalete boyun eğmeğe alıştırmıştı. Bir deve meselesi için davalı olarak kadı karşısına çağrıldığı zaman o, yalnız mabeynçisinin eşliğinde, mahkemeye giderek ayakta durmuş, kadı da Halifeyi oturarak dinlemekten çekinmemiştir. Karar davacı olan devecilerin lehinde idi. Mansur bir uygun zamanda bu kadıya büyük bir kese dolusu para hediye etmekle yargıçların

	bağımsızlıklarını halka göstermek istemiştir.
Kaynak Kitap	Adem Apak, Anahatlarıyla İslam Tarihi 3-4, Ensar Yayınları, İstanbul 2007. Bahriye Üçok, İslam Tarihi Emeviler-Abbasiler, Ankara İlahiyat Fakültesi Yayınları Ankara 1968.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	

Tarihte Usûl II

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Hakan YAŞAR
Oda Numarası	MA-Z-52
Ofis Saatleri	Perşembe 15:00-17:00
E-posta	hakan.yasar@gop.edu.tr
Ders Zamanı	PERŞEMBE 13:15-15:00
Derslik	A306
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, bahsedilen sürede tarih biliminin metodolojisini bilimsel kriterler çerçevesinde aktararak, bilimsel bir çalışmanın nasıl yapılması gerektiğini aşamalarıyla öğretmektir.

Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Bir tarih araştırmasında konunun tespiti ve sınırlarının çizilmesi
	Bir tarih araştırmasında konunun tespiti ve sınırlarının çizilmesinde hangi temel ilkelerin esas alınması gerektiğini öğrenir.
	Literatür taraması
	Araştırılacak konuyla ilgili bibliyografik eserlerin ve kütüphane kataloglarının nasıl taranacağını teorik ve pratik olarak öğrenir.
	Eser ve makalelerden bilgi fişi çıkarma
	Eser ve makalelerden nasıl bilgi fişi çıkarılacağını öğrenir ve bunu uygulamalı olarak yapabilir.
	Arşivlerde bulunan kaynakların tespiti
	Tarih araştırmalarında kullanılabilecek başlıca arşivler hakkında bilgi sahibi olur ve arşivlerde nasıl belge taraması yapacağını öğrenir.
	Arşiv kaynaklarından bilgi fişi çıkarma
	Arşiv belgelerinin nasıl fişleneceğini öğrenir.
	Bilgi fişlerinin tasnifi
	Daha önceden çıkarılan bilgi fişlerinin tematik ve kronolojik tasnifinin nasıl yapılacağını kavrar.
	Bilimsel bir tarih çalışmasında plan hazırlama
Bilimsel bir tarih çalışmasında planın nasıl hazırlandığını ve eserin hangi bölümlerden oluştuğunu öğrenir.	
Dipnot hazırlama/atıf yapma metotları	

Bilimsel bir tarih çalışmasında dipnotların nasıl hazırlandığını öğrenir ve bunu uygulamalı olarak yapabilir.

Bilimsel bir tarih çalışmasında giriş ve sonuç kısmının yazımı

Bilimsel bir tarih çalışmasında giriş ve sonuç kısmının nasıl yazılacağını öğrenir.

Kaynakça hazırlama

Bilimsel bir tarih çalışmasında kaynakçanın nasıl hazırlanacağını ve tasnif edileceğini öğrenir.

Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?

Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisinin nasıl yazılacağına dair öğrendiği bilgiyi hazırladığı ödevde uygulamalı olarak gösterebilir.

Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?

Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisinin nasıl yazılacağına dair öğrendiği bilgiyi hazırladığı ödevde uygulamalı olarak gösterebilir.

Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?

Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisinin nasıl yazılacağına dair öğrendiği bilgiyi hazırladığı ödevde uygulamalı olarak gösterebilir.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Bir tarih araştırmasında konunun tespiti ve sınırlarının çizilmesi	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
3	Literatür taraması	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
4	Eser ve makalelerden bilgi fişi çıkarma	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
5	Arşivlerde bulunan kaynakların tespiti	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
6	Arşiv kaynaklarından bilgi fişi çıkarma	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
7	Bilgi fişlerinin tasnifi	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
	Ara Sınav	
8	Bilimsel bir tarih çalışmasında plan hazırlama	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
9	Dipnot hazırlama/atıf yapma metotları	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
10	Kaynakça hazırlama	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16

11		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
12		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
13		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
14		Bilimsel bir tarih makalesi/bildirisi nasıl hazırlanır?	PY1-PY3-PY5-PY6-PY13-PY14-PY15-PY16
		Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular		1- Bilimsel bir tarih çalışmasında konu tespiti ve konunun sınırlarının çizilmesinde dikkat edilecek hususlar nelerdir? 2- Bilgi fişlerinin hazırlanması ve tasnifinin nasıl yapılacağını açıklayınız? 3- Bildiriler kitabında yayımlanan üçten fazla yazarı olan bildirinin dipnotta tam künyesi nasıl gösterileceğine dair bir örnek yazınız. 4- Gazetede yayımlanan köşe yazısının kaynakçada nasıl gösterileceğine dair bir örnek yazınız.	
Cevap Anahtarı		1. Bu soruda, bir tarih çalışmasında konu tespiti ve konunun sınırlarının çizilmesinde dikkat edilecek hususların belirtilmesi beklenir. 2. Bu soruda bilgi fişlerinin hazırlanması ve tasnifinin nasıl yapılacağını belirtilerek tematik ve kronolojik tasnife örnekler verilmesi beklenir. 3. Bu soruda, bildiriler kitabında yayımlanan üçten fazla yazarı olan bildirinin dipnotta tam künyesi nasıl gösterileceğine dair bir örnek yazması gerekmektedir. 4. Bu soruda, gazetede yayımlanan köşe yazısının kaynakçada nasıl gösterileceğine dair bir örnek yazılması gerekmektedir.	
Kaynak Kitap		Yavuz Ercan, Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Teknik , Turhan Kitabevi, Ankara 2010.	
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi		Mübahat Kütükoğlu, Tarih Araştırmalarında Usûl , İstanbul 2007. F. Braudel, Tarih Üzerine Yazılar , Ankara 1992. March Bloch, Tarihin Savunusu ve Tarihçilik Mesleği , Ankara 1985. E.H. Carr, Tarih Nedir , İstanbul 1980.	

Osmanlı Tarihi Metinleri II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Edip UZUNDAL	
Oda Numarası	446	
Ofis Saatleri	Pazartesi 10:00-12:00	
E-posta		
Ders Zamanı	PERŞEMBE 09:30-12:15	
Derslik	A306	
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, bölüm öğrencilerine arşiv kaynaklarını okuyup, değerlendirebilecek bilgi ve beceriyi kazandırmaktır.	
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım	
	Dersin amaç kapsam ve kaynaklarının tanıtımı	
	Dersin veriliş amacını bilir.	
	Dersin kapsamını bilir.	
	Kaynak temini öğrenir	
	Sözlük Kullanımı	
	Osmanlıca öğreniminde sözlük kullanmanın önemini pekiştirir	
	Kamus-i Türki'nin Osmanlıcada nasıl kullanıldığını pekiştirir	
	Yazı türlerinin pratikleri	
	Osmanlıca belgelerinin hangi yazı çeşitleri ile kaleme alındığını pekiştirir.	
	Osmanlıca yazı türlerinden Nesih Yazı Türü	
	Nesih yazısının en okunaklı ve matbuaya yakın bir yazı tarzı olduğunu bilir ve bu bilgiye dair farklı örnek belgeler görür	
	Yazı türlerinden Rika	
	Osmanlı Devleti'nde günlük hayatta çok kullanılan ve çabuk yazılan bir yazı çeşidi olduğunu öğrenir	
	Harflerin ve rakamların yazılışını yeniden tekrar eder ve pekiştirir	
	Bu yazı tarzında kaleme alınmış okumayı iletir.	
	Yazı türlerinden Divani	
	Divana mahsus anlamına gelen bu yazı türünün prensipte sadece divanda yazıldığı için bu ismi aldığını öğrenir.	
	Divani harflerin yazılışını öğrenir	
	Öğrenci bu yazı türünde belgeler görür.	
	Arşiv vesikalarında Nüfus Defterleri	
	Öğrenci nüfus defterlerinin ne amaçla tutulduğunu ve bu defterlerin temel kavramlarını öğrenir.	
	Nüfus defterlerinin okunmasını ve değerlendirilmesini pekiştirir.	
	Arşiv vesikalarında Mühimme defterleri	
	Öğrenci bu defterlerin, divanda alınan kararların padişahın onayının ardından düzenledikleri fermanların suretlerinin kaydedildiği defterler olduğunu kavrar.	
	Defterlerin örnek okumasını yapar ve değerlendirilmesini kavrar.	
	Osmanlı kronikleri	
	El yazma kroniklerin temel kavramlarını öğrenir.	
El yazma kroniklerinin değerlendirilmesini kavrar.		
El yazma eserlerin Osmanlı tarihi yazımı açısından değerini kavrar.		
Diğer Yazı Çeşitlerinden Talik		
Öğrenci bu yazının Osmanlıcada en çok kullanılan dört yazı türünden biri olduğunu kavrar		
Bu yazı çeşidinin nestalik gibi diğer türünün özelliklerini öğrenir.		
Talik metinleri diğer metinlerden ayırt eder ve okur		
Sülüs Yazı Çeşidinin Tanıtılması		
Öğrenci bu yazı türünün Nesihe benzer kalınca bir tarzda yazıldığını bilir		
Bu yazının kendi içerisinde diğer türlerini kavrar ve diğer yazı çeşitlerinden ayırır		
Çeşitli Sülüs metinleri okumasını pekiştirir		
Kûfi Yazı Çeşidi		
Kûfi yazı çeşidinde harfleri tanıır		
Kûfi yazısını diğer yazı çeşitlerinden ayırır		
Kûfi metinleri okur		
Siyakat Yazısı Hakkında Bilgilendirme		
Siyakat yazısının Osmanlı Devletinde kullanıldığı yerleri öğrenir		
Siyakat yazısı hakkında genel bilgi sahibi olur		
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliliği
2	Dersin amaç, kapsam ve kaynaklarının tanıtımı	PY3-PY15

3		Sözlük Kullanımı	PY2
4		Yazı türlerinin pratikleri	PY9
5		Osmanlıca yazı türlerinden Nesih Yazı Türü	PY9-PY14
6		Yazı türlerinden Rika	PY9-PY15
7		Yazı türlerinden Divani	PY1-PY9
		Ara Sınav	
8		Arşiv vesikalarında Nüfus Defterleri	PY1-PY16
9		Arşiv vesikalarında Mühimme defterleri	PY1-PY3
10		Osmanlı kronikleri	PY1-PY3
11		Diğer Yazı Çeşitlerinden Talik	PY1-PY3
12		Kûfi Yazı Çeşidi	PY10
13		Siyakat Yazısı Hakkında Bilgilendirme	PY10
14			PY1-PY14
		Dönem Sonu Sınavı	
	Değerlendirme	Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak , bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
	Örnek Sorular	1. Aşağıda verilen metnin a. Yazı türünü belirtiniz b. Transkripsiyonunu yapınız.	

Cevap Anahtarı	<p>a- Metin Rika yazı türünde kaleme alınmıştır.</p> <p>b- Konya vilayetine Maraş'tan adana tarikiyle Konya'ya gelirken Osmaniye ile Toprak Kal'a İstasyonları arasında tren vagonunda Fransız 'askeri kıyafetindeki Ermeni efradı tarafından Zor telgraf müdir-i esbakı Maraşlı Muharrem Efendi'nin süngü ile katl edilerek vagonun dışarı atıldığı ve kendilerinin de eşyaları gasb ve darb ve cerh idildikleri ve Konya'ya muvasalatlarında keyfiyeti Polis komiseri vesatetiyle İngiliz kumandanına ihbar eyledikleri Maraşlı Mehmed Nuri ve muhtar imzalarıyla virilen 'arzuhalde beyan idiliyor. Bu bâbda tahkikât ve teşebbüsât icrasıyla hakikât-i halin serian inbâsi. Fi 24 Nisan sene 335 Dahiliye nazırı</p>
Kaynak Kitap	Recep Karacakaya, İsmail Yücedağ <i>Osmanlı Arşiv Vesikaları</i> , İdeal Kültür Yayıncılık
	Şemsettin Sami, <i>Kamûs-i Türkî</i> Yılmaz Kurt, <i>Osmanlıca Dersleri</i> , 1-2.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<ul style="list-style-type: none"> - 17./18. Yüzyıl Osmanlı tarihi kronikleri - Songül Çolak <i>IV. Murad'ın Bağdad Seferi Menzîlnâmesi</i>

(بیخبره)

هـ

قوت و ولایت

امینت عمومیہ مدیریتی
عمومی
خصوصی
ایستادہ کتب

مرحومہ اطہ طریقت قوت و ولایت عمادہ طریقتہ انسا سولیدی ۱۰ سنیہ تہہ در دستہ قوت و ولایت قیامتہ کما
ارمنی اقراری طریقتہ در دستہ کرم قوت و ولایت سونکو ایضاً قوت و ولایت انسا ایضاً قوت و ولایت
اسیاری عقبہ در دستہ طریقتہ کیمین قوت و ولایت دساقیتہ انسا قوت و ولایت اصیا ایضاً قوت و ولایت
مخدومی در دستہ انصار طریقتہ کمالہ بیابان ایضاً قوت و ولایت قسطنطنیہ قسطنطنیہ حالہ ربیعہ ایضاً

وحدانہ

۴۴۵

۱۳۰۵

۱۳۰۵

Selçuklu Tarihi Ve Medeniyeti II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TANRIVERDİ
Oda Numarası	MA-Z 60
Ofis Saatleri	Çarşamba 13:00-15:00
E-posta	mustafa.tanriverdi@gop.edu.tr
Ders Zamanı	PAZARTESİ 09:30-12:15
Derslik	D309
Dersin Amacı	Öğrencilerin, bilimsel veriler ve metodoloji ile Selçuklu Tarihi'ni öğrenmelerini ve değerlendirebilmelerini sağlamak.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Süleyman Şah ve Türkiye Selçuklu Devleti'nin Kuruluşu.
	Öğrenciler, Selçuklular'ın Anadolu'ya geliş sebepleri ve devlet kurma hadiseleri hakkında yerli ve yabancı tarihçilerin ileri sürdüğü nazariyeleri öğrenip bu konuda ileri sürülen tezleri değerlendirme yetisi kazanır.
	Devletin kuruluş sürecini bilimsel veriler ışığında öğrenir.
	Antakya'nın fethi ve Ebul Kasım yönetimi hakkında bilgi edinir.
	I. Kılıç Arslan ve Haçlılarla Mücadele.
	I. Kılıç Arslan'ın tahta çıkması hadisesini öğrenir.
	Türkiye Selçukluları - Bizans Devleti ilişkileri üzerinden Anadolu'nun o devirdeki siyasi durumu hakkında fikir sahibi olur. Haçlılarla yapılan ilk mücadele ile ilgili bilgi edinir.
	Sultan Mesud Devri.
	Danişmendli Beyliği - Türkiye Selçukluları mücadelesi konusu hakkında bilgi sahibi olur. Bu dönemde Haçlılara karşı yapılan savaşları öğrenir.
	II. Kılıç Arslan Dönemi.
	II. Kılıç Arslan'ın Sultan olması ve Nureddin Mahmut'la aralarında çıkan anlaşmazlık konularını öğrenir.
	Selçuklu- Eyyübi ilişkileri konusunda fikir sahibi olur.
	Miryokefalon Zaferi Selçuklu - Eyyübi İlişkileri.
	Bizans'ın, Türkleri Anadolu'dan çıkarma gayesi ile başlattığı hareket sonunda yapılan Miryokefalon savaşı konusu işlenerek Miryokefalon zaferinin tarihi önemini ve değerini kavrar.
Haçlılarla Mücadele ve Saltanat Çatışmaları	
Haçlılarla mücadele ve devletin içine düştüğü saltanat çatışmaları ve I. Gıyaseddin Keyhüsrev'in ilk saltanat dönemi öğrenilir.	
II. Rükneddin Süleymanşah ve I. İzzeddin Keykavus Dönemi	
Bahsi geçen dönemde Doğu ve Güneydoğu'da yapılan fetih faaliyetleri ve Gürcülerle yapılan savaş hakkında bilgi kazanımı sağlanmaktadır.	
I. Gıyaseddin Keyhüsrev'in ikinci saltanatı	

	I. Gıyaseddin Keyhüsrev'in ikinci kez devletin başına geçmesi ile birlikte Samsun'un kurtarılışı ve Antalya'nın fethi konuları anlaşılır. Bizans ve Ermenilerle olan mücadeleler öğrenilir.
--	---

	I. Alaeddin Keykubat Devri. Devletin yükseliş dönemi olarak anılan bu süreçte, Alanya'nın fethi ve Suğdak seferi gibi başlıca önemli hadiseler konusunda bilgi sahibi olunur. Yine bu devirde Türkler için büyük tehlike arz eden Moğol güçlerine karşı alınan tedbirler konusu hakkında bilgi kazanılır.
	II. Gıyaseddin Devri. Babai İsyanı. Köseadağ Savaşı. Gerileme ve çöküş devri olarak bilinen II. Gıyaseddin döneminde vezir Saadettin Köpek'in devlet içinde söz sahibi olarak ortaya çıkması ve akıbeti ile Babai ayaklanmasının etkileri konuları anlaşılır.
	Selçuklu - Eyyübi arasındaki sorunların sebepleri öğrenilir.
	Köseadağ savaşının sebep ve sonuçlarının öğrenilmesi ile Türkiye Selçuklu Devleti'nin çöküş sürecine girmesi anlaşılır.
	I. İzzeddin Keykavus Devri İzzeddin Keykavus'un tahta geçmesi ardından yönetsel anlamda karışıklık başlaması ve otorite kaybı konuları öğrenilir.
	Üç Kardeş Yönetimi. Moğol Tahakkümü ve Devletin Yıkılışı Selçuklu yönetimi üzerinde kurulan Moğol baskısı, Baybars'ın Anadolu seferi ve devlet adamı Muineddin Pervane hakkında malumat edinilir. II. Gıyaseddin Mesut'un tahta çıkması ve akabinde Moğolların Selçuklu idaresine tamamen el koymaları süreci öğretilir.
	Sosyo-Kültürel Yapı ve Devlet Teşkilatı Selçuklu devri yapılan imar faaliyetleri, devlet ve saray teşkilatında bulunan görevlilerin unvan ve yetkileri, askeri teşkilat, eğitim kurumları ve iktisadi durum hakkında bilgi sahibi olunur.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Süleyman Şah ve Türkiye Selçuklu Devleti'nin Kuruluşu.	PY1
3	I. Kılıç Arslan ve Haçlılarla Mücadele.	PY1
4	Sultan Mesud Devri.	PY1
5	II. Kılıç Arslan Dönemi.	PY1
6	Miryokefalon Zaferi Selçuklu - Eyyübi İlişkileri.	PY1
7	Haçlılarla Mücadele ve Saltanat Çatışmaları	PY1
	Ara Sınav	
8	II. Rükneddin Süleymanşah Devri I. İzzeddin Keykavus Dönemi	PY1
9	I. Gıyaseddin Keyhüsrev'in ikinci saltanatı	PY1
10	I. Alaeddin Keykubat Devri.	PY1
11	II. Gıyaseddin Devri. Babai İsyanı. Köseadağ Savaşı.	PY1
12	II. İzzeddin Keykavus Devri	PY1
13	Üç Kardeş Yönetimi. Moğol Tahakkümü ve Devletin Yıkılışı	PY1
14	Sosyo-Kültürel Yapı ve Devlet Teşkilatı	PY1
	Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	

Örnek Sorular	<p>3- Miryokefalon savaşının sebep ve sonuçlarını yazarak Türk tarihi açısından önemini izah ediniz?</p> <p>4- Türkiye Selçuklularının Haçlılarla mücadelesini kronolojik sıraya göre anlatıp durum değerlendirmesi yapınız?</p>
Cevap Anahtarı	1- Selçuklu tarihçisi M. Altay Köymen'in ifadesiyle, Malazgirt savaşı vatan
	<p>kazandıran bir zafer ise Miryokefalon zaferi de vatan koruyan ve Anadolu'nun ilelebet Türk yurdu olarak kalmasını sağlayarak Batı'nın Türkler'i Orta Asya bozkırlarına sürme hayallerinin çökmesi anlamına gelen en önemli olayların başında gelir. Bu bağlamda bu savaşın sebep ve sonuçları ile öneminin izahı istenmektedir.</p> <p>2- Haçlılarla yapılan ilk karşılaşmadan itibaren Selçukluların hangi dönemlerde ne gibi tedbirler aldığı ve bu mücadelede ne oranda başarı sağladıklarının yorumlanması beklenmektedir.</p>
Kaynak Kitap	1. Ali Sevim-Erdoğan Merçil, Selçuklu Devletleri Tarihi , TTK. Ankara 1995.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<p>1- Osman Turan, Selçuklular Zamanında Türkiye, Boğaziçi Yay. İstanbul 1998.</p> <p>2 - Ali Sevim, Anadolu'nun Fethi Selçuklular Dönemi, TTK., Ankara 2000.</p> <p>3 - Osman Turan, Türkiye Selçukluları Hakkında Resmi Vesikalar, TTK., Ankara 1988.</p> <p>4 - Urfalı Mateos, Vekayiname, Terc. H. Andreasyan, TTK., Ankara 1987.</p> <p>5- Ebul-Ferec, Ebu'l-Ferec Tarihi, Terc. Ö. Rıza Doğrul, TTK., Ankara 1987.</p>

Osmanlı Tarihi II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Ali AÇIKEL
Oda Numarası	MA-Z-64
Ofis Saatleri	Pazartesi 10:00-12:00
E-posta	ali.acikel@gop.edu.tr
Ders Zamanı	PAZARTESİ 15:15-17:00/SALI 10:30-12:00
Derslik	D308/A305
Dersin Amacı	XVI. asrın başından XVII. asrın başlarına kadar olan süreçte Osmanlı Devleti'nin yükselişi hakkında öğrencilerin bilgi sahibi olmasını sağlamaktır.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	II. Bayezid'in tahta çıkışı, Şehzade Cem ile saltanat mücadelesi ve fetih hareketleri
	II. Bayezid'in tahta nasıl çıktığını öğrenir.
	II. Bayezid ile Şehzade Cem'in ülke içi saltanat mücadelesinin sebeplerini öğrenir.
	II. Bayezid ile Şehzade Cem'in ülke dışı saltanat mücadelesinin sonuçlarını öğrenir.
	II. Bayezid devri Osmanlı-Boğdan ilişkileri hakkında bilgilenir.
	II. Bayezid devri Osmanlı-Venedik ilişkileri hakkında bilgilenir.
	II. Bayezid devri Osmanlı-Memluklu ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
	I. Selim'in tahta çıkışı ve fetih hareketleri
	II. Bayezid'in şehzadeleri arasındaki rekabet hakkında bilgi sahibi olur.
	I. Selim'in nasıl tahta çıktığını öğrenir.
	I. Selim devri Osmanlı-Safevî Devleti ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
	Çaldıran Savaşı (1514)'nin sonuçları hakkında bilgilenir.
	I. Selim devri Osmanlı-Memluklu ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
	Mercidabık ve Ridaniye Savaşları (1516-17)'nin sonuçları hakkında bilgilenir.
	I. Selim'in ölümü ve şahsiyeti hakkında bilgi sahibi olur.
	I. Süleyman'ın tahta çıkışı (1520) ve ilk icraatları
	I. Süleyman'ın tahta nasıl geçtiğini öğrenir.
	I. Süleyman'ın ilk icraatları hakkında bilgilenir.
	Mısır'da Canberdi Gazali isyanı hakkında bilgi sahibi olur.
Rodos'un fethinin nasıl gerçekleştiğini öğrenir.	
Mısır'da Hain Ahmet Paşa isyanı hakkında bilgi sahibi olur.	
Veziriazam İbrahim Paşa'nın Mısır'daki ıslahatı hakkında bilgi sahibi olur.	
I. Süleyman devri Osmanlı-Macar ve Avusturya ilişkileri (1521-1533)	
1521'de Belgrat'ın nasıl fethedildiğini öğrenir.	
1526'da Mohaç Meydan Muharebesi'nin nasıl gerçekleştiğini öğrenir.	
1529'da I. Viyana Kuşatması'nın nasıl gerçekleştiğini öğrenir.	

1532’de Alaman Seferi’nin nasıl meydana geldiğini öğrenir.

1533 Osmanlı-Avusturya Antlaşması ve neticeleri hakkında bilgi sahibi olur.

1. Süleyman devri Osmanlı-Safevî ilişkileri (1524-1555)

1524-1533 arası Osmanlı-Safevî ilişkilerinin seyri hakkında bilgilenir.

İrakeyn Seferi (1533-1536) hakkında bilgi sahibi olur.

İkinci İran Seferi (1548-1549) hakkında bilgi sahibi olur.

Nahçıvan Seferi (1553-1555) hakkında bilgi sahibi olur.

Amasya Antlaşması (1555) hakkında bilgi sahibi olur.

1. Süleyman devri iç olayları

1526’da Bozok bölgesindeki isyan hakkında bilgi sahibi olur.

1527’de Kalender Çelebi isyanı hakkında bilgi sahibi olur.

Kırım’daki iç çatışmalara Osmanlı Devleti’nin müdahalesi hakkında bilgi sahibi olur.

1555’de Düzmece Mustafa hadisesinin nasıl vuku bulduğunu öğrenir.

1559’da Şehzade Bayezid-Şehzade Selim arasındaki savaş hakkında bilgilenir.

ARA SINAV

1. Süleyman devri Akdeniz Deniz seferleri

Barbaros Hayreddin’in ilk denizcilik faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olur.

Barbaros Hayreddin’in Osmanlı hizmetine nasıl girdiğini öğrenir.

Barbaros Hayreddin Paşa’nın Tunus ve Korfu Seferleri hakkında bilgi sahibi olur.

Barbaros Hayreddin Paşa’nın Preveze zaferi hakkında bilgi sahibi olur.

Barbaros Hayreddin Paşa’nın Cezayir hadisesi ve Fransa’ya yardım çabaları hakkında bilgi sahibi olur.

Turgut Reis’in ilk denizcilik faaliyetleri ve Trablusgarp’ın fethine katkıları hakkında bilgilenir.

Turgut Reis’in Fransa’ya yardım faaliyetleri hakkında bilgilenir.

Turgut Reis’in Cerbe Savaşı ve Malta kuşatmasında vefatı hakkında bilgi sahibi olur.

1. Süleyman devri Kızıldeniz, Umman ve Hind Deniz Seferleri

1517-1537 arasındaki ilk denizcilik faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olur.

Hadım Süleyman Paşa’nın Hind seferi (1538) hakkında bilgi sahibi olur.

Osmanlılar’ın Yemen ve Habeşistan hâkimiyeti hakkında bilgilenir.

Piri Reis’in Süveyş kaptanlığı döneminde Umman Denizi’nde Osmanlı-Portekiz mücadelesi ve sonuçları hakkında bilgi sahibi olur.

Seydi Ali Reis’in Süveyş kaptanlığı döneminde Umman ve Hind Denizi’nde Osmanlı-Portekiz mücadelesi ve sonuçları hakkında bilgi sahibi olur.

Hind deniz seferlerinin siyasi ve ticari sonuçları hakkında bilgi sahibi olur.

1. Süleyman devri Osmanlı-Avusturya ilişkileri (1533-1566)

1541 Macaristan seferinin (İstabor seferi) neden gerçekleştiğini öğrenir.

	1543 Macaristan seferi ile Peşte muhasarasının kaldırılması ve Estergon'un fethi hakkında bilgi edinir.
	1547'de gerçekleşen Osmanlı-Avusturya Antlaşması hakkında

	bilgi edinir.
	Erdel üzerinde Osmanlı-Avusturya mücadelesi ve 1562 Osmanlı-Avusturya Antlaşması hakkında bilgilenir.
	Sigetvar seferi hakkında bilgi sahibi olur.
	I. Süleyman'ın ölümü ve şahsiyetine dair bilgiler öğrenir.
	II. Selim devri (1566-1574) fetihleri ve siyasi olayları
	II. Selim'in tahta çıkışı ve kapıkulunun disiplininin bozulması hakkında bilgi sahibi olur.
	II. Selim devrinde Yemen'deki gelişmeler hakkında bilgi edinir.
	Don ve Volga(İdil) nehirlerinin bir kanalla birleştirilmesi teşebbüsü hakkında bilgi sahibi olur.
	Kıbrıs adasının 1570'de fethi hakkında bilgi sahibi olur.
	1571 İnebahtı Deniz Savaşı hakkında bilgi sahibi olur.
	Tunus'un zaptı ve Fas'ta Osmanlı nüfuzunun kurulması hakkında bilgi sahibi olur.
	II. Selim'in ölümü ve şahsiyetine dair bilgiler öğrenir.
	III. Murat devri (1574-1595) fetihleri ve siyasi olayları
	Osmanlı-Safevî ilişkileri ve 1590 İstanbul Antlaşması hakkında bilgilenir.
	Sokullu Mehmet Paşa'nın siyaseten öldürülmesine dair bilgi edinir.
	Fas'ta Osmanlı nüfuzunun etkileri ve Osmanlı-Bornu münasebetlerinin başlaması hakkında bilgi sahibi olur.
	1593'te başlayan Osmanlı-Avusturya savaşının sebeplerini öğrenir.
	III. Murat'ın ölümü ve şahsiyetine dair bilgiler öğrenir.
	III. Mehmet devri (1595-1603) siyasi ve askeri olayları
	1596 Eğri Seferi ve Haçova Meydan Savaşı hakkında bilgi sahibi olur.
	1601'de Kanije müdafaası hakkında bilgi sahibi olur.
	1602-3 Budin müdafaası hakkında bilgilenir.
	Osmanlı-Safevî savaşının başlaması ve Tebriz'in elden çıkışına dair bilgi sahibi olur.
	III. Mehmet devri (1595-1603) iç olayları
	İstanbul'da vuku bulan Zorba isyanı hakkında bilgi sahibi olur.
	Celali isyanlarının sebepleri hakkında bilgi sahibi olur.
	Celali isyanlarının Anadolu'da yayılması hakkında bilgi sahibi olur.
	III. Mehmet'in ölümü ve şahsiyetine dair bilgiler öğrenir.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	II. Bayezid'in tahta çıkışı, Şehzade Cem ile saltanat mücadelesi ve fetih hareketleri	PY1-PY3
3	I. Selim'in tahta çıkışı ve fetih hareketleri	PY9-PY4-PY14
4	I. Süleyman'ın tahta çıkışı (1520) ve ilk icraatları	PY9-PY4-PY14
5	I. Süleyman devri Osmanlı-Macar ve Avusturya ilişkileri (1521-1533)	PY9-PY4-PY14
6	I. Süleyman devri Osmanlı-Safevî ilişkileri (1524-1555)	PY9-PY4-PY14
7	I. Süleyman devri iç olayları	PY9-PY4-PY14
	Ara Sınav	
8	I. Süleyman devri Akdeniz Deniz seferleri	PY9-PY4-PY14
9	I. Süleyman devri Kızıldeniz Umman ve Hind Deniz Seferleri	PY9-PY4-PY14

10		1. Süleyman devri Osmanlı-Avusturya ilişkileri (1533-1566)	PY9-PY4-PY14
11		II. Selim devri (1566-1574) fetihleri ve siyasi olayları	PY9-PY4-PY14
12		III. Murat devri (1574-1595) fetihleri ve siyasi olayları	PY9-PY4-PY14
13		III. Mehmet devri (1595-1603) siyasi ve askeri olayları	PY9-PY4-PY14
14		III. Mehmet devri (1595-1603) iç olayları	
		Dönem Sonu Sınavı	
	Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
	Örnek Sorular	1- II. Bayezid ile Cem Sultan arasındaki taht mücadelesinin uluslararası boyutu hakkında bilgi vererek değerlendiriniz? 2- Çaldıran Savaşı'nın (1514) sonuçları hakkında bilgi veriniz? 3- Barbaros Hayrettin Paşa'nın Osmanlı hizmetindeki denizcilik faaliyetlerini özetleyiniz?	

Cevaplar	<p>1-Şehzade Cem'in Ağustos 1481'de Memluklu Devleti'ne ilticasıyla II. Bayezid ile Cem Sultan arasındaki taht mücadelesi uluslararası boyuta taşınmıştır. 1482 baharında Karamanoğlu Kasım Bey ve Memluklular'dan aldığı askeri destekle Anadolu'ya yeniden saldırıya geçti fakat mağlup oldu. Macar kralı Matyas Corvin'in desteğiyle Rumeli üzerinden Osmanlı tahtını ele geçirmek istedi. Bunun için Rodos'taki Tapınak Şövalyeleri'ne müracaat etti. Rodos şövalyeleri Cem'in talebini kabul ettiler. Cem, Rodos'a geldiğinde Şövalyeler onu II. Bayezid'in müdahale ile alma ihtimalini hesaba katarak Macaristan yerine Papa'nın da izni ile Fransa'da Savua Dukalığı'na götürdüler. II. Bayezid, Cem'i ellerinde tutmaları için önce Rodos Şövalyeleri, daha sonra Fransa krallığı nezdinde anlaşmalar yaptı. Şövalyeler tarafından Cem, 1482-1488 yılları arasında Savua Dukalığı'nda muhtelif şehirlerde dolaştırıldı. 1489'da İtalya'da Roma-Vatikan'da PapaVIII. İnnocent'a teslim edildi. Bu gelişme üzerine, II. Bayezid Venedik ve Papa'ya elçiler göndererek Cem'in salıverilememesi için ricada bulundu. Eylül 1494'te Fransa kralı VIII. Charles ordusu ile Napoli'ye girdi. Cem ile birlikte Kudüs'e bir Haçlı seferi düzenlemek arzusuyla onu Papa'dan talep etti. Papa Alexandre bu talep kabul ederek Cem'i 28 Ocak 1495'te Fransa kralına teslim etti. Cem'in bir süredir hasta idi, hastalığı yolda arttı ve 25 Şubat 1495 tarihinde vefat etti. Cem'in tabutu iki yıl Napoli'de kaldı. 1499 senesi başlarında II. Bayezid'in talebi üzerine, Osmanlı ülkesine gönderildi. Cem'in cenazesi Bursa'ya götürülerek Muradiye'de Mustafa-i Atik kümbetine defn edildi. Cem'in Batı'ya ilticası, II. Bayezid'in Batı siyasetinin ipotek altına aldı.</p> <p>2- Çaldıran Şavaşı'nın Osmanlı Devleti için çok önemli sonuçları olmuştur. Savaş Osmanlı ordusu kazanmıştır. Şah İsmail'in hazinesi, eşi ve Tebriz halkından sanat erbabı İstanbul'a nakledilmiştir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin toprak kazanımları olmuştur. İlk olarak, Bayburt, Erzincan ve Kığı'yı zapt eden Bıyıklı Mehmed Ağa Kemah'ı zapta gönderilmiştir. Mayıs 1515'te Sultan Selim'in katılımı ile Kemah alınmıştır. İkinci olarak, Sultan Selim Dulkadroğulları Beyliği'ni zapt etmek üzere Rumeli beylerbeyi Hadım Sinan Paşa'yı görevlendirmiştir. Sinan Paşa, Haziran 1515'te Nurhak Dağı'nda Dulkadırlı kuvvetlerini yenerek bu beyliğe son verdi. Maraş ve Elbistan bir sancak haline gerilerek Şehsuvaroğlu Ali Bey'e verildi. Üçün olarak, Diyarbakır bölgesi Bıyıklı Mehmed Paşa ve Sivas beylerbeyi Sadi Bey kuvvetleri tarafından Safaviler'den zapt edildi. Son olarak, Doğu Anadolu'daki Kürt aşiret beyleri İdris-i Bitlisî ve bazı Şafii yerli ümeranın çabaları ile Osmanlı Devleti'ne itaat ettiler. Osmanlı Devleti, bu yerel beylere buldukları toprakları yurtluk ve ocaklık olarak verdi. Yurtluk ve ocaklık sistemi, yerel beylerin idaresinin babadan oğula geçecek şekilde devam etmesini sağladı.</p> <p>3- Barbaros Hayreddin Paşa, 1533'te Osmanlı Devleti hizmetine girerek Kaptan-ı Deryalığa getirilmiştir. Bu görevde bulunduğu sürede ilk olarak 1534'te Tunus'u ele geçirmiş ancak buradaki hâkimiyet bir yıl sürmüştür. Adria Doria komutasındaki Haçlı donaması 1535'te Tunus'u geri aldı. 1537'de Barbaros Hayreddin Paşa, Venediklilere karşı açılan Korfus Seferi'ne katıldı. Sultan I. Süleyman, sefer sonuçlanmadan Korfus adası kuşatmasını kaldırdı. 1538'de Barbaros Hayreddin Paşa, Girit başta olmak birçok Venedik adasını ele geçirdi, bir kısmını haraca bağladı. Bu yılın 24 Eylül'ünde Preveze önlerinde Adria Doria komutasındaki Haçlı donanmasını ile karşılaştı. Osmanlı donanmasında 122 gemi 8000 askere karşılık Haçlı donanmasında 300 gemi 60000 asker bulunuyordu. Hayreddin Paşa, dahiyane taktikleri ile düşman donanmasını mağlup etti. Bu zafer Osmanlı donanmasını</p>
	<p>Akdeniz'de tek güç haline getirmiştir. 1541'de Roma-Germen İmparatoru Şalken Cezayir önlerinde bozguna uğrayıp İspanya'ya döndükten sonra Fransa kralı I. Fransua ile yeniden mücadeleye başladı. Fransa Osmanlı Devleti'nden askeri yardım talebince bulununca, Barbaros Hayrettin Paşa komutasındaki Osmanlı donanması Fransız donanması ile birlikte 1543'te Şarlken'in müttefiki Savua Düklüğü'ne bağlı Nis'i muhasara etti. Uzun muhasaraya rağmen Nis şehrinin iç kalesi alınamadı. Ertesi yıl Osmanlı donanması buradan ayrılarak İstanbul'a döndü. Hayreddin Paşa, bir daha deniz seferine çıkmadı. 14 Temmuz 1546 tarihinde vefat etti. Cenazesi Beşiktaş'ta iskele civarında defnedildi.</p>

Kaynak Kitap	<p>İsmet Mirođlu, “II. Bayezid Devri ve Yavuz Selim Devri”, Editör: Kenan Seyithanođlu, <i>Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi</i>, c. 10, İstanbul 1989, s. 252-312.</p> <p>Feridun Emecen, “Kanunî Devri”, Editör: Kenan Seyithanođlu, <i>Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi</i>, c. 10, İstanbul 1989, s. 313-382.</p> <p>Mücteba İlgürel, “II. Selim, III. Murad ve III. Mehmed Devirleri”, Editör: Kenan Seyithanođlu, <i>Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi</i>, c. 10, İstanbul 1989, s. 383-401.</p>
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<p>1- İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi, C. II, III/1, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 1983.</p> <p>2- Halil İnalçık, Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekopnomi, Eren Yayınları, İstanbul 1993.</p> <p>3- Halil İnalçık, Osmanlılar, Timaş Yayınları, İstanbul 2010</p> <p>4- Tufan Gündüz (edit), Osmanlı Tarihi El Kitabı, Gafiker Yayınları, Ankara 2013.</p> <p>5- İslam Ansiklopedileri (EI MEB ve DİA)</p>

Haçlı Seferleri Tarihi II

Öğretim Üyesi		Prof. Dr.Pınar ÜLGEN					
Oda Numarası		MA-K1-43					
E-posta		ulgenpinar@gmail.com					
Ders Zamanı		SALI 15:15-17:00					
Derslik		A306					
Dersin Amacı		Haçlı seferlerini her yönüyle değerlendirmek ve önemi hakkında öğrencilere bilgiler sunmaktır.					
Dersin Kazanımları	Okul	Program	Ders	Konu	Kazanım	Kodu	Konu ve ilgili kazanım
	6	9	D0710137	1	0	6.13.D0710137.1.0	Fransa'daki Haçlı Seferleri
	6	9	D0710137	1	1	6.13.D0710137.1.1	Haçlıların doğu dünyasındaki durumunu anlatabilir
	6	9	D0710137	1	2	6.13.D0710137.1.2	Lateran Konsilini anlatabilir
	6	9	D0710137	1	3	6.13.D0710137.1.3	Franciscanları anlatabilir
	6	9	D0710137	1	4	6.13.D0710137.1.4	Dominicanları anlatabilir
	6	9	D0710137	2	0	6.13.D0710137.2.0	Kuzey Haçlı Seferleri
	6	9	D0710137	2	5	6.13.D0710137.2.1	Nedenlerini anlatabilir
	6	9	D0710137	2	6	6.13.D0710137.2.2	Amaçtan sapmaları anlatabilir
	6	9	D0710137	2	7	6.13.D0710137.2.3	Baltık Haçlı Seferlerini anlatabilir
	6	9	D0710137	2	8	6.13.D0710137.2.4	Wendlere karşı Haçlı seferlerini anlatabilir
	6	9	D0710137	3	0	6.13.D0710137.3.0	Haçlı tarikatlarından Templier Şövalyeleri
	6	9	D0710137	3	10	6.13.D0710137.3.1	Kuruluş amaçlarını anlatabilir
	6	9	D0710137	3	11	6.13.D0710137.3.2	Faaliyetlerini anlatabilir
	6	9	D0710137	3	12	6.13.D0710137.3.3	Haçlı Seferlerine etkilerini anlatabilir
	6	9	D0710137	4	0	6.13.D0710137.4.0	Haçlı tarikatlarından Hospitalier Şövalyeleri
	6	9	D0710137	4	13	6.13.D0710137.4.1	Kuruluş amaçlarını anlatabilir
	6	9	D0710137	4	14	6.13.D0710137.4.2	Faaliyetlerini anlatabilir
	6	9	D0710137	4	15	6.13.D0710137.4.3	Haçlı Seferlerine etkilerini anlatabilir
	6	9	D0710137	5	0	6.13.D0710137.5.0	Haçlı tarikatlarından Töton Şövalyeleri
	6	9	D0710137	5	18	6.13.D0710137.5.1	Kuruluş amaçlarını anlatabilir
	6	9	D0710137	5	19	6.13.D0710137.5.2	Faaliyetlerini anlatabilir
	6	9	D0710137	5	20	6.13.D0710137.5.3	Haçlı Seferlerine etkilerini anlatabilir
	6	9	D0710137	6	0	6.13.D0710137.6.0	Haçlı Seferlerinin Batıya Dönüşü
	6	9	D0710137	6	21	6.13.D0710137.6.1	Batıdaki Haçlı Seferi düşüncesini tanımlayabilir
	6	9	D0710137	6	22	6.13.D0710137.6.2	Avrupa'nın kendi içine düzenlenen Haçlı Seferlerini anlatabilir
	6	9	D0710137	6	23	6.13.D0710137.6.3	Heretik gruplara karşı düzenlenen Haçlı Seferlerini anlatabilir
	6	9	D0710137	7	0	6.13.D0710137.7.0	Haçlı Seferlerinin Teolojik Temelleri
	6	9	D0710137	7	24	6.13.D0710137.7.1	Haçlı savaş Doktrinin tanımlayabilir
	6	9	D0710137	7	25	6.13.D0710137.7.2	Haç ve Misyonerlik Anlayışını anlatabilir
6	9	D0710137	7	26	6.13.D0710137.7.3	Endülanj ve Şövalyelik düşüncesini anlatabilir	

6	9	D0710137	7	27	6.13.D0710137.7.4	Apokaliptik Düşünce ve vaizlerin etkisini anlatabilir.
6	9	D0710137	8	0	6.13.D0710137.8.0	Haçlı Seferleri Zamanında Ticaret
6	9	D0710137	8	28	6.13.D0710137.8.1	Ticaret ve tüccar kelimelerini tanımlayabilir
6	9	D0710137	8	29	6.13.D0710137.8.2	Bu dönemdeki ticareti anlatabilir
6	9	D0710137	8	30	6.13.D0710137.8.3	Ticaret ürünlerini anlatabilir
6	9	D0710137	9	0	6.13.D0710137.9.0	Haçlı Seferlerindeki Ünlü Şahsiyetler
6	9	D0710137	9	31	6.13.D0710137.9.1	Bu şahsiyetleri tanıtabilir
6	9	D0710137	9	32	6.13.D0710137.9.2	Haçlı Seferlerindeki rollerini anlatabilir
6	9	D0710137	9	33	6.13.D0710137.9.3	Haçlı Seferlerindeki faaliyetlerini anlatabilir
6	9	D0710137	10	0	6.13.D0710137.10.0	Haçlı Seferlerinin Bilimsel Gelişmelere Katkısı
6	9	D0710137	10	34	6.13.D0710137.10.1	Haçlı Seferleri öncesinde Doğu'daki bilimsel gelişmeleri anlatabilir
6	9	D0710137	10	35	6.13.D0710137.10.2	Haçlı Seferleri sırasında Doğu ile kültürel ilişkileri anlatabilir
6	9	D0710137	10	36	6.13.D0710137.10.3	Haçlı Seferlerinin Doğu'daki bilimsel gelişmelerin batıya aktarımındaki rolünü anlatabilir.
6	9	D0710137	11	0	6.13.D0710137.11.0	Haçlı Seferlerini Etkileri
6	9	D0710137	11	37	6.13.D0710137.11.1	Doğu dünyası açısından önemini anlatabilir
6	9	D0710137	11	38	6.13.D0710137.11.2	Batı dünyası açısından önemini anlatabilir
6	9	D0710137	11	39	6.13.D0710137.11.3	Haçlı Seferlerini Avrupa'nın gelişim sürecine olan olumlu ve olumsuz etkilerini anlatabilir
6	9	D0710137	12	0	6.13.D0710137.12.0	Haçlı Seferlerinin Sonuçları
6	9	D0710137	12	40	6.13.D0710137.12.1	Seferlerin siyasi sonuçlarını anlatabilir
6	9	D0710137	12	41	6.13.D0710137.12.2	Seferlerin sosyal ve ekonomik sonuçlarını anlatabilir
6	9	D0710137	12	42	6.13.D0710137.12.3	Seferlerin dini sonuçlarını anlatabilir
6	9	D0710137	13	0	6.13.D0710137.13.0	Haçlı Seferlerinin Genel Bir Değerlendirmesi
6	9	D0710137	13	43	6.13.D0710137.13.1	Türkiye Selçuklu devletinin geleceği ve Bizans imparatorluğunun Anadolu politikası bakımından değerlendirebilir
6	9	D0710137	13	44	6.13.D0710137.13.2	Papalığın itibarının yükselmesi ve düşmesi bakımından ve Ermenilerin geleceği bakımından değerlendirebilir
6	9	D0710137	13	45	6.13.D0710137.13.3	Batı dünyasının dış dünyaya açılması ve oryantalist faaliyetlerinin ortaya çıkması bakımından değerlendirebilir.
		Hafta-Tarih			Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	7-11 Mart 2022				Fransa'daki Haçlı Seferleri	PY4, PY8, PY 13
3	14-18 Mart 2022				Kuzey Haçlı Seferleri	PY4
4	21-25 Mart 2022				Haçlı tarikatlarından Templier Şövalyeleri	PY6, PY11
5	28 Mart-1 Nisan 2022				Haçlı tarikatlarından Hospitalier Şövalyeleri	PY2, PY12
6	4-8 Nisan 2022				Haçlı tarikatlarından Töton Şövalyeleri	PY11, PY 15
7	11-15 Nisan 2022				Haçlı Seferlerinin Batıya Dönüşü	PY11, PY 15
8	24-30 Nisan 2022				Haçlı Seferlerinin Teolojik Temelleri	PY11, PY 15
		2-6 Mayıs 2022				

9	9-13 Mayıs 2022	Haçlı Seferleri Zamanında Ticaret	PY10, PY16
10	16-20 Mayıs 2022	Haçlı Seferlerindeki Ünlü Şahsiyetler	PY10, PY16
11	23-27 Mayıs 2022	Haçlı Seferlerinin Bilimsel Gelişmelere Katkısı	PY10, PY16
12	30 Mayıs-3 Haziran 2022	Haçlı Seferlerini Etkileri	PY10, PY16
13	06-10 Haziran 2022	Haçlı Seferlerinin Sonuçları	PY7
14	13-17 Haziran 2022	Haçlı Seferlerinin Genel Bir Değerlendirmesi	PY7
	18-26 Haziran 2022	Finaller	
	29 Haziran-7 Temmuz 2022	Bütünlemeler	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.		
Örnek Sorular	<p>S.1. Templier Tarikatı hakkında bilgi veriniz?</p> <p>S.2. Töton Şövalyeleri hakkında bilgi veriniz?</p>		
Cevap Anahtarı	<p>C.1. Templier tarikatı 1128 yılında Fransa'da toplanan Troyes Konsili'nde resmen bir tarikat olarak tanındı ve teşkilât için bir yasa hazırlandı. Şövalyelerin sayısı bu dönemden sonra artmaya başladı. Bu tarihe kadar halkın giydiği normal elbiseleri giymeyi tercih eden şövalyelerin, Troyes Konsili'nden kısa bir zaman sonra beyaz kıyafet giymelerine karar verildi. Bunlar ayırt edici bir işaret olarak pelerinlerinin üzerine kırmızı kumaştan Haç dikmeye başladılar. Bu işareti sadece şövalyeler değil, çavuş denilen daha küçük rütbedeki kişiler de kullanıyordu. Şövalyeler beyaz, uşaklar ise siyah pelerinleri üzerinde kırmızı Haç taşırlardı. Teşkilâta, asalet sınıfına mensup şövalyeler ile halktan gelip at uşaklığı yapan ve silâh taşıyanlardan başka, Hospitalier tarikatındaki gibi, askerî olmayan işleri gören rûhanîler de bulunuyordu. Böylece tarikatta farklı görev yapan üç ayrı sınıf oluşmuştu. Bunlar birbirlerine "Kardeş" diye hitap ediyor ve "Biraderler" adıyla biliniyorlardı. Templierlerin her şeyi bir düzen altında olup âdet ve kuralları yazılıydı. Yukarıda belirttiğimiz gibi tarikatlar hakkında bilgi veren ikinci kaynağımız olan Süryâni Mikhail'in kayıtları Templier tarikatı açısından ilginçtir. Süryâni Mikhail'den Templierlerin yazılı olan âdet ve kurallarını öğreniyoruz. Bu kaynağa göre, tarikata girmek isteyen ve "Kardeş" olarak adlandırılacak herkes bir yıl deneme süresi geçirmekteydi. Yıl bitince kuralları kabul edenlerin üzerine dualar okunuyor ve tarikata has elbiseler giydiriliyordu. Cemaate girmeyi kabul edenler vaat ettikleri şekilde hayat boyunca tarikatta çalışmaya mecburdular. Daha sonra verdikleri söze uymazlarsa, kılıçla öldürülüyorlardı. Süryâni Mikhail'in belirttiğine göre, Templier şövalyelerinin kılık kıyafetleri ve yemeleri içmeleri de belirli bir düzen içindeydi. Templierler çok basit olan beyaz elbiseden başka bir şey giymezler, uydukları zaman bile elbiselerini çıkarmazlardı. Pazartesi, Salı ve Perşembe günleri et, diğer günlerde ise süt, yumurta ve peynir yerlerdi. Yalnız papazlar ve askerler her gün ekmek yiyebilir, şarap içebilirlerdi.</p> <p>C.2. Genel kabule göre bu tarikat XII. yüzyıl sonlarında ortaya çıkmış olsa da bunu 1128 yılına kadar götürülenler bulunmaktadır. Bu tarikat sözü edilen yıllarda Haçlı mensubu bazı Almanlar tarafından Kudüs'te kurulmuştur. Kudüs'ün kuşatılmasına ve işgaline katılmış, ismi bilinmeyen varlıklı bir Alman, karısıyla birlikte kutsal yerleri</p>		

	<p>ziyaret edip, dinî görevlerini yerine getirmek için yaklaşık 1128 veya 1129'da Kudüs'e yerleşmişti. Bu kişi sonraları Kudüs'e gelen ihtiyaç sahibi veya hasta hacılarınla ilgilenmeye başladı. Hatta onlardan bazılarına kendi evinde baktı. Ancak ihtiyaç sahibi veya hastaların sayısı fazla olunca haliyle evi bu iş için yetersiz gelmeye başladı. Bunun üzerine Aziz Meryem Ana adına bir şapelle birlikte bir de hastane yaptı. Devamında bütün vaktini ve parasını hasta hacıların bakımına harcadı. Bu arada karısı da kadın hastalara hemşirelik hizmeti vermekteydi. Fakat söz konusu yer de onlara yetmeyince bu kişi diğer hayırseverlerden yardım talebinde bulundu. Nitekim onun bu çağrısına birçok zengin ve soylu hemşerisi icabet etmiş ve ülkelerini bırakıp ona katılmışlardı. Devamında St. John Şövalyeleri'ni kendilerine örnek alıp "Meryem Ana Hastaneleri" ismi altında hizmet vermeye başladılar. Bu hastanenin faaliyetleri Selahaddin Eyyubi'nin Kudüs'ü fethetmesine kadar devam etti. Sonrasında Selahaddin onların hastanelerini yıktı. Ancak içlerinden bazılarının Kudüs'te kalmalarına ve hizmetlerini sürdürmelerine izin verdi. Papa III. Clement (1187-1191) veya ardılı III. Celestine (1191-1198) 1191'de tarikatı resmen tanıdı. Bu yüzden Töton Şövalyelerinin fiili kuruluş yılı olarak bu tarih kabul görmektedir. Sonrasında, başlangıcı net olmamakla birlikte Heinrich von Walpot ilk büyük üstat seçildi ve 1200'e kadar bu görevde kaldı. İlk kurulduğunda tarikat üzerinde tüccarların ve hacıların büyük nüfuzu bulunmaktaydı. Bu yüzden de o dönem için öncelikleri yoksul hacıların ve hastaların ilgilenmekti. Ancak sonraki süreçte Haçlı savaşçıları daha fazla söz almaya başlayınca bu kez öncelikleri Haçlılara hizmet şeklinde değişmişti. 1200'lere gelindiğinde ise hastane hizmeti genel olarak ikinci planda kalıp önceliği askeri hizmete vermeye başladılar. Öyle ki İmparator VI. Heinrich (1191-1197), 5 Mart 1198'de Akka'da, Haçlı seferinde kendisine eşlik eden Töton Şövalyeleriyle ilgili bir karar aldı. Buna göre bu topluluğun da Tapınak Şövalyeleri gibi Kutsal Toprakları korumaya katkıda bulunan dini ve askeri bir tarikata dönüşmesi gerektiğini ileri sürdü. Bunun üzerine 19 Şubat 1199'da III. Innocentius (1198-1216) tarafından gerçekleştirilen bir tören ile bu karar yerine getirildi. Papalık, 1191'de bu yapıyı bir "tarikat" olarak tanımlaşken artık onu "askeri bir tarikat" olarak kabul etmekteydi.</p>
Kaynak Kitap	Stewen Runciman,Haçlı Seferleri Tarihi Güray Kırpık, Doğunun ve Batının Gözünden Haçlılar P. M. Holt, Haçlılar Çağı.

III. Sınıf Bahar Dönemi Ders Planları

Osmanlı Tarihi IV

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY
Oda Numarası	MA-K1-49
Ofis Saatleri	Salı 10:00-12:00
E-posta	
Ders Zamanı	PERŞEMBE 13:15-16:00
Derslik	A305
Dersin Amacı	1699'daki Karlofça Antlaşması'ndan III. Selim'in saltanata çıkışına kadar Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari, askeri, sosyal ve ekonomik yapısını incelemek, bunun iç ve dış dinamiklerini tahlil ederek öğretmek.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Karlofça ve Rövanşı (1699-1718)-I: 18. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti
	İkinci Viyana'da yaşanan bozgunun sebeplerini açıklar.
	Barışa doğru yaşanan tartışmaları, Karlofça'daki müzakereleri, antlaşmanın maddelerini ve 1700'deki İstanbul Antlaşması'nın maddelerini bilir.
	Karlofça'dan sonra yaşanan iç gelişmelerden Cizvitlerin Ermenilere bağımsızlık vaadi, yangınlar, karışıklıklar, Amcazade Hüseyin Paşa'nın ıslahat girişimleri, taht değişikliği teşebbüsü, şeyhülislam Fezullah Efendi ve sadrazam Amcazade arasındaki anlaşmazlığı bilir.
	18. yüzyılın bir diplomasi çağı olduğunu bilir ve Karlofça'dan sonra Osmanlı Devleti'nin yaşadığı dönüşümü ifade eder.
	Karlofça ve Rövanşı (1699-1718)-II: Edirne Vakası
	Köprülü Mehmed Paşa'dan itibaren padişahların Edirne'de oturması ve bu durumun İstanbul'da yarattığı sıkıntıları etraflıca yorumlar.
	Karlofça'dan sonra gerek Osmanlı toplumunun gerekse Osmanlı ile ilişkisi bulunan devletlerin savaş ve barış yanlısı olarak ikiye ayrılması ve bu ayrılığın iç dinamikleri etkilemesi noktalarını kavrar.
	Edirne Olayı'nın nedenlerini ve başlamasını bilir.
	III.Ahmed'in tahta çıkarılması sürecini irdeler. III. Ahmed'in biyografisini ifade eder.
	Karlofça ve Rövanşı (1699-1718)-III: Savaş ve Rövanş
Prut Savaşı (1711)'ni hazırlayan nedenleri-İsveç Kralı Demirbaş Şarl'ın Osmanlı'ya sığınması, Çar Büyük Petro'nun Osmanlı Devleti'ne yönelik hedefleri gibi- bilir.	
Prut Seferi, Prut Antlaşması, Baltacı-Katerina meselesinin aslı Demirbaş Şarl'ın ülkesine dönmesi hususlarını açıklar.	
1715-1718 Osmanlı-Venedik ve Avusturya Savaşlarının nedenlerini bilir.	

Savaş içerisinde meydana gelen Petervaradin Muharebesi, Belgrad'ın düşüşü ve savaşı bitiren Pasarofça Antlaşması'nın koşullarını açıklar.

Batılılaşma Girişimleri ve Son Zaferler-I: Lale Devri (1718-1730)
Lale Devrinde İstanbul'u sarsan felaketler bilir.
Lale Devri eğlencelerini ifade eder.
Lale Devri Yeniliklerini genel olarak sıralar.
Lale Devri'nde Avrupa'ya gönderilen elçiler ve faaliyetlerini açıklar.
Batılılaşma Girişimleri ve Son Zaferler-II: Lale Devri (1718-1730)
İlk Türk Matbaasının kuruluşunu, bu matbaada basılan ilk kitapları ve matbaanın kuruluşunun gecikme nedenlerini sıralar.
Lale Devri Türk Rönesansı mıdır? Sorusuna cevap bulur.
Lale Devri'nde İran savaşlarını, Rusya ile Osmanlı arasında İran topraklarının bölüşülmesi konularını izah eder.
Lale Devri'ni sona erdiren Patrona Halil Ayaklanması, III. Ahmed'in tahttan indirilmesi sürecini bilir.
Batılılaşma Girişimleri ve Son Zaferler-III: Birinci Mahmud Dönemi (1730-1754)-Birinci Mahmud ve İslahatları
Birinci Mahmud'un biyografisini bilir; onun döneminde İstanbul yangınları, depremleri ve Ayasofya'nın tamir edilmesini açıklar.
Birinci Mahmud dönemindeki ıslahatların genel çerçevesini ifade eder.
Birinci Mahmud döneminin ıslahatçılardan Humbaracı Ahmed Paşa'nın yaşam öyküsünü ve ıslahatları değerlendirir.
18. yüzyıl ıslahatçıları ve ıslahatlarının genel bir değerlendirmesini yapabilir.
Batılılaşma Girişimleri ve Son Zaferler-IV: Birinci Mahmud Dönemi (1730-1754)-1736-1739 Osmanlı-Rusya ve Avusturya Savaşı
Rusya'nın Osmanlı üzerindeki emelleri ve Osmanlı Devleti'nin Rusya'ya savaş açmasının nedenlerini bilir.
Nemirov Kongresi ve Şark Meselesini açıklar.
Avusturya'nın Rusya'ya desteğini bilir.
Belgrad'ın yeniden fethi ve Belgrad Antlaşması'nın koşulları; kapitülasyonların yeni durumunu izah eder.
Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-I: Padişahlar
Birinci Mahmud'un ölümü ve III. Osman(1754-1757)'in saltanatını bilir. III. Osman'ın biyografisini açıklar.
III. Mustafa'nın saltanatı (1757-1774) döneminin önemli olaylarını sıralar.
I. Abdülhamid'in saltanatı (1774-1789) döneminin önemli olaylarını bilir.
III. Selim'in tahta çıkışını (1789) ve tahta çıktığı zamanki şartları açıklar.
Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-II: 1739-1768 Arası İç Olaylar ve İmar-İnşa Faaliyetleri
Kıbrıs Hadiselerini (1764-1766) bilir.
Karaosmanoğulları-Arapoğulları mücadelesini izah eder.

	Medine ve Mısır'da Bulutkapan Ali Bey isyanlarını açıklar. Vehhabilik hareketini tanımlar ve hareketin ortaya çıkış sürecini izah eder.
	Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-III: 1739-1768 Arası İç Olaylar ve İmar-İnşa Faaliyetleri
	Nuruosmaniye Külliyesi'nin inşa sürecini bilir. Osmanlı ve öncesindeki İslam devletlerinde külliye kavramı ve zamana

	göre kazandığı anlamları tartışır.
	İlk kâğıt imalathanesinin açılı sürecini irdeler ve Osmanlı Devleti'nde fabrikalar hakkında fikir beyan eder.
	İzmit Körfezi'nde düşünülen Marmara-Karadeniz kanalı girişimini açıklar; öncesi ve sonrasındaki kanala projeleriyle karşılaştırabilir.
	III. Mustafa dönemindeki cami inşaatlarını bilir ve 18. Yüzyıldaki diğer imar faaliyetlerini izah eder.
	Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-IV: Doğal Afetler
	Boğaz'ı Donduran 1755 Kışını bilir.
	İstanbul yangınlarını açıklar.
	Depremleri tartışır.
	Osmanlı Devleti'nin afet yönetimini ana hatlarıyla dile getirir.
	Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-V: Doğuda Savaşlar
	İran Savaşlarını bilir.
	1766-1768 Gürcistan Seferi'ni açıklar.
	1776-1779 Osmanlı-İran Savaşı'nın değerlendirir.
	Osmanlı-İran ilişkilerinin gelecekteki seyrini açıklar.
	Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-VI: Batı Siyaseti ve Rusya'yla Savaş
	Lehistan Meselesi ve Rus Savaşı'nın başlamasını açıklar.
	1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı'nı izah eder.
	Küçük Kaynarca Antlaşması, Aynalıkavak Tenkihnamesi ve Kırım'ın elden çıkma sürecini değerlendirir.
	1787-1792 Osmanlı-Rus ve Avusturya Savaşı'nın 1789 senesine kadarki gelişimini izah eder.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Karlofça ve Rövanşı (1699-1718)-I: 18. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti	5, 9, 11, 15, 16
3	Karlofça ve Rövanşı (1699-1718)-II: Edirne Vakası	5 9 11 15 16
4	Karlofça ve Rövanşı (1699-1718)-III: Savaş ve Rövanş	5 9 11 15 16
5	Batılılaşma Girişimleri ve Son Zaferler-I: Lale Devri (1718-1730)	5 9 11 15 16
6	Batılılaşma Girişimleri ve Son Zaferler-II: Lale Devri (1718-1730)	5, 9, 11, 15, 16
7	Batılılaşma Girişimleri ve Son Zaferler-III: Birinci Mahmud Dönemi (1730-1754)-Birinci Mahmud ve İslahatları	5, 9, 11, 15, 16
	Ara Sınav	
8	Batılılaşma Girişimleri ve Son Zaferler-IV: Birinci Mahmud Dönemi (1730-1754)-1736-1739 Osmanlı-Rusya ve Avusturya Savaşı	5, 9, 11, 15, 16
9	Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-I: Padişahlar	5, 9, 11, 15, 16
10	Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-II: 1739-1768 Arası İç Olaylar ve İmar-İnşa Faaliyetleri	5, 9, 11, 15, 16
11	Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-III: 1739-1768 Arası İç Olaylar ve İmar-İnşa Faaliyetleri	5, 9, 11, 15, 16

12		Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-IV: Doğal Afetler	5, 9, 11, 15, 16
13		Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-V: Doğuda Savaşlar	5, 9, 11, 15, 16
14		Uzun Barış Dönemi ve Çöküşün Başlangıcı (1739-1789)-VI: Batı Siyaseti ve Rusya'yla Savaş	5, 9, 11, 15, 16
		Yarıyıl Sonu Sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan sorulardan oluşan bir ara ve bir yarıyıl sonu sınavı	

	<p>aracılığıyla yapılacaktır. Ara sınavın ortalamaya katkısı % 40; yarıyıl sonu sınavının ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.</p> <p>Ara sınav ve yarıyıl sonu sınavı dörder sorudan oluşmaktadır.</p> <p>Birinci soru dersler sırasında öğrencilere gösterilen haritaları takip etmeye dayalıdır. Bu soruda öğrenci karşısında dilsiz bir harita bulacaktır. Harita üzerinde en az beş nokta A, B, C, D, E noktaları şeklinde işaretlenmiş olacaktır. Öğrencilere soru içerisinde A, B, C, D, E noktalarındaki yerlerin isimleri karışık bir düzende verilecektir. Öğrenciden bu verilenleri ilgili noktalara doğru olarak yerleştirilmesi beklenmektedir. Örnek: Bağdat, Revan, İstanbul, Viyana ve Girit adasını haritada A, B, C, D, E ile gösterilen noktalarda doğru bir şekilde gösteriniz.</p> <p>İkinci soru kavramları bilmeye dayalı olacaktır. Bu soruda öğrenciden ders içerisinde geçen ve kâğıt üzerinde yazan beş kavramın açıklamasını yapması beklenmektedir. Soruda farklı cevapları önlemek için daha ziyade kavramın etimolojik manasının yazılması önemlidir.</p> <p>Üçüncü soru öğrencilerin dikkatini değerlendirmeye yönelik bir sorudur ve Doğru-Yanlış ayırımının belirlenmesi amacıyla taşımaktadır. Öğrenciye beş yargı verilecektir. Öğrenciden bu bilginin doğru ya da yanlış olduğunu belirlemesi istenecektir.</p> <p>Dördüncü soru açık uçlu ve empatiyle bilgiyi bir arada ölçmeye dayalı bir sorudur. Bu soruda öğrenciye derslerde gördüğü bir olayı ya da bir gelişmeyi o dönemin bir karakterine bürünerek anlatması önerilmektedir. Bu soruda öğrencinin salt bilgiyi kullanması değil empati kurarak bilgiyi kendi penceresinden kurgulaması istenmektedir. Soruya cevap veren öğrenciden maddelerle anlatmaktan kaçınması beklenmektedir. Öğrenci bilgiyi kendi cümleleri, kendi kurgusu ve yorumlarıyla bir kompozisyona dönüştürerek bu sorudan iyi bir puan alabilir.</p>
Örnek Sorular	

Cevap Anahtarı	<p>Birinci sorunun cevabı bu yerlerin haritada ilgili harflerle doğru eşleştirilmesidir.</p> <p>İkinci soruya örnek bir cevap verecek olursak, kavramımız <i>şukufe</i> olsun. Bu kavramın doğru karşılığı şu olmalıdır: “çiçek”</p> <p>Üçüncü soruya örnek: Öğrenciye aşağıdaki iki örnekteki gibi beş yargı verilecektir:</p> <p>Yargı 1: (...) Edirne Olayı ile II. Mustafa tahttan indirilmiş; yerine III. Ahmed tahta çıkarılmıştır Bu doğru bir yargıdır. O nedenle öğrenci yargının önündeki parantez içerisine “D” yazmalıdır.</p> <p>Yargı 2: (...) Lale Devri’nde Fransa’ya gönderilen elçi Amcazade Hüseyin Paşa’dır. Bu yanlış bir yargıdır. Lale Devri’nde Fransa’ya gönderilen elçi 28 Çelebi Mehmet’tir.</p> <p>Dördüncü soruya örnek:</p> <p>Soru: Kendinizi Edirne Olayı’na destek veren İstanbullu esnaflardan birisinin yerine koyun. Siz bu isyana neden destek verdiniz. Şeyhülislam Fezullah Efendi’yi öldürmeye kadar varacak süreçte bu kadar kızgın olmanızın nedeni nedir? Açıklayınız.</p> <p>Cevap: “Ben 1700’lere girerken İstanbul’da baklavacılık yapan bir esnaftım. Biz baklavacıların en büyük müşterisi diğer pek çok esnaf gibi saraydı. Ne var ki Köprülülerden itibaren padişahlar İstanbul’dan ayrıлып Edirne’de daha çok vakit geçirmeye başladı. Bu padişahlar daha çok avla vs. ile uğraştı. Ayrıca olay başladığı sırada padişahımız olan Sultan II. Mustafa devlet işlerini şeyhülislam Fezullah Efendi’ye terk etti. Bütün bunların yanında Kutsal İttifak Savaşları ve Karlofça süreci ülkede moralleri bozmuştu. Bir de padişahın Edirne’de yeni bir saray yaptırdığını duymak canımızı daha da sıkımsı. Ya payitaht tamamen Edirne’ye taşınırsa halimiz nice olurdu? Biz de isyan eden diğer gruplara katılıp İstanbul’un eski önemini koruması için bu iş içerisinde yer aldık. Zira işlerimizin iyi gitmesi</p>
	<p>buna bağlıydı. Şeyhülislama öfkemiz ise aldığımız bir duyuma dayanıyordu. Bu şeyhülislam kâfirlerle bağ kurup bir rasathane kurma girişimindeymiş. Oysa daha önceki rasathane girişimleri felaketle sonuçlanmıştı. Öfkemizi kendisinden sadece onu öldürmekle değil aynı zamanda ölü bedenini Hristiyan din adamlarına sürükletmek suretiyle çıkardık. Şöyle diyebiliriz: Öfkemiz büyük ölçüde şeyhülislam üzerinden yatırılmıştı.”</p>
Kaynak Kitap	<p>İsmail Hakkı Uzunçarşılı, <i>Osmanlı Tarihi</i>, IV. Cilt I. Kısım, Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 2011.</p> <p>Tufan Gündüz (edt.) <i>Osmanlı Tarihi El Kitabı</i> Grafiker Yayınları Ankara 2012.</p>
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<p>Erhan Afyoncu, <i>Sorularla Osmanlı İmparatorluğu</i>, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2016.</p> <p>LadyMontagu, <i>Doğu Mektupları</i>, çev. Murat Aykaç Erginöz, Ark Yayınları, İstanbul 2004.</p> <p>Yirmisekiz Çelebi Mehmed Efendi, <i>Fransa Sefaretnamesi</i>, Dergâh Yayınları, İstanbul 2017.</p> <p>Ahmed Refik Altınay, <i>Lale Devri (1718-1730) Geçmiş Asırlarda Osmanlı Hayatı</i>, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2011.</p> <p>Osman Öndeş ve Erol Makzume, <i>Lale Devri Ressamı Jean BaptistevanMour</i>, Aksoy Yayıncılık, İstanbul 2000.</p> <p>A.B.Şirokorad <i>Osmanlı-Rus Savaşları</i> Selenga Yayınları İstanbul 2009.</p>

Yakınçağ Avrupa Tarihi

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Murat HANİLÇE	
Oda Numarası	MA-K1-44	
Ofis Saatleri	Çarşamba 13:00-15:00	
E-posta	murat.hanilce@gop.edu.tr	
Ders Zamanı	CUMA 14:15-17:00	
Derslik	A306	
Dersin Amacı	Yakınçağ'da Avrupa'da meydana gelen siyasi, sosyal ve kültürel olayların dünya tarihine katkılarının tartışılması	
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım	
	Aydınlanma ve Antik Rejim (Ancient Regime)'in Sonu-I	
	Mimarının XIV. Louis olduğu Antik Rejim ve bu rejimin doğurduğu mutlakiyet (absolutism) kavramlarını tanımlar.	
	Avrupa'da "Barış ve Diplomatik Arayış Dönemi" olan 1748-1755 arası dönemde Fransa, Rusya, İngiltere, Avusturya ve Prusya devletlerinin durumunu bilir.	
	İlk Dünya Savaşı olarak adlandırılan "Yedi Yıl Savaşları (1756-1763)"nın nedenleri ve sonuçlarını tartışabilir.	
	Aydınlanma ve Antik Rejim (Ancient Regime)'in Sonu-II	
	Lehistan (Polonya)'nın 1763-1793 arasına tarihlenen iki taksimini bilir.	
	18. Yüzyılda nüfus hareketleri ve tarımda modernleşme çabalarını sıralar.	
	Aydınlanmanın Osmanlı Devleti üzerindeki etkilerini irdeleyebilir	
	Su Gücünden Buharlı Makinelere Sanayi Devrimi-I	
	Sanayi Devrimi'ni hazırlayan ve bu devrimi İngiltere'de başlatan koşulları açıklayabilir.	
	Sanayi Devrimi'nin öncül sonuçlarını açıklayabilir.	
	Aydınlanma ve Sanayi Devrimi arasındaki ilişkiyi kurabilir.	
	Fransız İhtilali ve Napolyon (Napoleon) Dönemi-I: Fransa	
	Fransa'nın İhtilale kadar olan tarihinin detaylarını sıralar.	
	Fransa'nın ekonomik yapısını açıklar.	
	Fransa'nın sosyal yapısını ifade eder.	
Fransa İhtilali ve Napolyon (Napoleon) Dönemi-II: İhtilalin Nedenleri		
18. Yüzyılda Avrupa'nın genel durumunu yorumlar.		
18. Yüzyılda Fransa'nın durumunu bilir ve devrimin genel nedenlerini sıralar.		
Fransız İhtilali öncesi Fransa'nın siyasi yapısı, ihtilalin arka planı, aydınlanmanın ihtilale etkisi, ihtilale etki eden ekonomik koşulları irdeler.		
Fransa İhtilali ve Napolyon (Napoleon) Dönemi-III: İhtilalin Aşamaları		

	Fransa'da ihtilalin başlangıcı, Etajenero'nun toplanması ve ihtilalin ilk safhasını (1789-1792) açıklar. Bu süreçte Kurucu Meclis'in açılması, Bastille Hapishanesi'nin basılması, feodalitenin kaldırılması, yurttaş hakları bildirisinin yayımlanması siyasi kutuplaşmalar kralın firar
	girişimi, 1791 Anayasası ve yasama meclisinin açılması başlıklarını bilir.
	Fransa'da Birinci Cumhuriyet ve 1793 Anayasası (1792-1795); 1795 Anayasası ve Direktuar Dönemi (1795-1799) aşamalarında gerçekleşen olayları dile getirir.
	İhtilal Fransası'na Karşı Avrupa Monarşilerinin Mücadelesini ve Fransa'daki yeni yönetime karşı kurulan Birinci Koalisyonun (1792-1799) mücadelesini bilir.
	Fransa İhtilali ve Napolyon (Napoleon) Dönemi-IV: Napolyon'un Yükselişi ve Düşüşü (1799-1814)
	Konstüllük ve İmparatorluk Devri'nda Fransa'nın içerdeki durumunu ve dışarda koalisyona karşı sürdürdüğü mücadeleyi açıklar.
	Fransa'nın Avrupa monarşilerine karşı sürdürdüğü mücadelede Napolyon'un rolünü belirler.
	Napolyon'un biyografisi, imparatorluğa kadar giden devlet adamlığı, başarıları, başarısızlıkları 1814 Şartı ve düşüşünü ana hatlarıyla değerlendirir.
	Napolyon Savaşlarından Sonra Avrupa
	Viyana Kongresi (1815) ve bu kongrede kurulan yeni Avrupa düzenini-Metternich Sistemi- açıklar.
	Viyana Kongresi'nden sonra Avrupa'da kurulan yeni düzeni korumak için oluşturulan ittifakları ve bu ittifakların yapısını izah eder.
	Yeni düzeni tehdit eden –İtalya, İspanya ve Portekiz'deki huzursuzluklar, Yunan Bağımsızlığı ve 1830 İhtilalleri-hususları yorumlayabilir.
	Su Gücünden Buharlı Makinelere Sanayi Devrimi-II: Yeni Akımlar-Yeni Gelişmeler
	Liberalizm ve Muhafazakârlık gibi yeni akımların doğmasını açıklar.
	İngiltere'de başlayan sanayi devriminin dünyaya olan etkisini irdeler.
	Sanayi Devrimi'nin yol açtığı genel sonuçları sıralar.
	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa-I: Yeni Güç Dengeleri ve 1848 İhtilalleri
	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa'da güçler dengesinin nasıl şekillendiğini cevaplar.
	Fransa merkezli başlayan 1848 İhtilallerinin Avusturya, Almanya ve İtalya gibi ülkelerdeki yansımalarını dile getirir.
	Kırım Savaşı (1853-1856)'nda büyük güçlerin konumunu anlamlandırır.
	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa-II: İtalyan ve Alman Birliklerinin Kurulması
	Fransa İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımının birleştirici özelliklerini anlar.
	İtalya'nın çok eski zamanlara dayanan parçalanmış yapısını yorumlayabilir.
	İtalyan Birliği'nin kurulmasında etkili olan aşamaları sıralayabilir.
	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa-III: İtalyan ve Alman Birliklerinin Kurulması

	Almanya tarihinin arka planını bilir.
	Prusya'nın diğer Alman devletlerinden farkını ifade edebilir.
	Almanya'da birlik için atılan adımları sıralayabilir.
	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa-III: Yükselen Siyasi Akımlar
	Milliyetçilik akımının güçlenmesini bilir.
	Sosyalizmin yükselmesini ifade eder.

		Bu ideolojilerin dünyada yeni kutuplaşmalardaki rolünü araştırabilir.
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Aydınlanma ve Antik Rejim (Ancient Regime)'in Sonu-I	1 5 11 15 16
3	Aydınlanma ve Antik Rejim (Ancient Regime)'in Sonu-II	1 5 11 15 16
4	Su Gücünden Buharlı Makinelere Sanayi Devrimi-I	1 5 11 15 16
5	Fransız İhtilali ve Napolyon (Napoleon) Dönemi-I: Fransa	1 5 11 15 16
6	Fransa İhtilali ve Napolyon (Napoleon) Dönemi-II: İhtilalin Nedenleri	1, 5, 11, 15, 16
7	Fransa İhtilali ve Napolyon (Napoleon) Dönemi-III: İhtilalin Aşamaları	1, 5, 11, 15, 16
	Ara Sınav	
8	Fransa İhtilali ve Napolyon (Napoleon) Dönemi-IV: Napolyon'un Yükselişi ve Düşüşü (1799-1814)	1, 5, 11, 15, 16
9	Napolyon Savaşlarından Sonra Avrupa	1 5 11 15 16
10	Su Gücünden Buharlı Makinelere Sanayi Devrimi-II: Yeni Akımlar-Yeni Gelişmeler	1, 5, 11, 15, 16
11	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa-I: Yeni Güç Dengeleri ve 1848 İhtilalleri	1, 5, 11, 15, 16
12	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa-II: İtalyan ve Alman Birliklerinin Kurulması	1, 5, 11, 15, 16
13	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa-III: İtalyan ve Alman Birliklerinin Kurulması	1, 5, 11, 15, 16
14	19. Yüzyılın İkinci Yarısında Avrupa-III: Yükselen Siyasi Akımlar	1, 5, 11, 15, 16
	Yarıyıl Sonu Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan sorulardan oluşan bir ara sınav ve bir yarıyıl sonu sınavı aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	

Örnek Sorular

Ara sınav ve yarıyıl sonu sınavı **dörder** sorudan oluşmaktadır.

Birinci soru dersler sırasında öğrencilere gösterilen **haritaları** takip etmeye dayalıdır. Bu soruda öğrenci karşısında dilsiz bir harita bulacaktır. Harita üzerinde en az beş nokta A, B, C, D, E noktaları şeklinde işaretlenmiş olacaktır. Öğrencilere soru içerisinde A, B, C, D, E noktalarındaki yerlerin isimleri karışık bir düzende verilecektir. Öğrenciden bu verilenleri ilgili noktalara doğru olarak yerleştirilmesi beklenecektir. **Örnek:** Paris, İstanbul, Londra, Berlin ve New York'u haritada A, B, C, D, E ile gösterilen noktalarda doğru bir şekilde gösteriniz.

İkinci soru kavramları bilmeye dayalı olacaktır. Bu soruda öğrenciden ders içerisinde geçen ve kâğıt üzerinde yazan beş kavramın açıklamasını yapması beklenmektedir. Soruda farklı cevapları önlemek için daha ziyade kavramın etimolojik manasının yazılması önemlidir.

Üçüncü soru öğrencilerin **dikkatini** değerlendirmeye yönelik bir sorudur ve Doğru-Yanlış ayrımının belirlenmesi amacını taşımaktadır. Öğrenciye beş bilgi verilecektir. Öğrenciden bu bilginin doğru ya da yanlış olduğunu belirlemesi istenecektir.

Dördüncü soru açık uçlu ve öğrencinin yorumlama yeteneğini değerlendirmeye dayalı bir sorudur. Bu soruda öğrenciye derslerde geçen büyük bir devlet adamının bir olay ya da bir durumüzerine söylediği bir söz verilecektir. Bu sözü kendisini merkeze koyarak açıklaması ve yorumlaması beklenecektir. Bu soruda öğrencinin salt bilgiyi kullanması değil empati kurarak bilgiyi kendi penceresinden yorumlaması istenmektedir. Soruya cevap veren öğrenciden maddelerle anlatmaktan kaçınması beklenmektedir. Öğrenci bilgiyi kendi cümleleri, kendi kurgusu ve yorumlarıyla bir kompozisyona dönüştürerek bu sorudan iyi bir puan alabilir.

<p>Cevap Anahtarı</p>	<p>Birinci sorunun cevabı bu yerlerin haritada ilgili harflerle doğru eşleştirilmesidir.</p> <p>İkinci soruya örnek bir cevap verecek olursak, kavramımız Cumhuriyet kelimesinin Batıdaki karşılığı <i>Republic</i> olsun. Republic kelimesinin doğru etimolojik açıklaması şu olmalıdır: “Latince bir kelime olup kamu malı anlamına gelmektedir.”</p> <p>Üçüncü soruya örnek: Öğrenciye aşağıdaki gibi iki yargı verilecektir:</p> <p>Yargı 1: (...) Napolyon Bonapart İtalyan asıllı bir devlet adamıdır. Bu doğru bir yargıdır. O nedenle öğrenci yargının önündeki parantez içerisine “D” yazmalıdır.</p> <p>Yargı 2: (...) Ansiklopedi’nin yayıncısı Bismark’tır. Ansiklopedi’nin yayıncısı Fransız Diderot olmalıdır. O nedenle öğrenci yargının önündeki parantez içerisine “Y” yazmalıdır.</p> <p>Dördüncü soruya örnek:</p> <p>Soru:Jean Jacques Rousseau: “Hayvanları evcilleştirme çabası onların yozlaşmasına yol açmıştır. Aynı şekilde insanda toplumsallaşırken yozlaşmış, doğasına aykırı olarak zayıf ve korkak hale gelmiştir.” fikrini savunmuştur. Jean Jacques Rousseau’nun bu fikrini kendinizi merkeze alarak açıklamaya çalışınız.</p> <p>Cevap:</p> <p>“Rousseau burada insanın içinde yaşadığı toplumun, insan doğası üzerinde meydana getirdiği olumsuz etkiyi vurgulamak ister. İnsan, doğa halinde yaşamak için gerekli olan her şeye içgüdüsel olarak sahiptir. Ancak insan artık doğa halinde yaşayan bir varlık olmadığı için içgüdüsel olarak sahip olduğu özellikler toplum halinde yaşamaya uygun ve yeterli değildir. Bu nedenle toplum halinde yaşamak için gerekli olan yetilere işlenmiş bir akılla sahip olabilir. Burada Rousseau’nun iki farklı bakış açısına sahip olduğunu ifade edebiliriz. Bir taraftan o, insanın doğa öncesi yaşantısına özlem duyarken diğer taraftan uygarlıkla birlikte elde edilen kazanımların geliştirilmesi ve daha üst bir özgürlüğe ulaşılmasının hayalini kurar. Bu bağlamda Rousseau hem Aydınlanma döneminin insan anlayışını eleştirir hem de insan doğasının geliştirilip yetkinleştirilebileceğine inandığı için tam anlamıyla bir Aydınlanma filozofu sayılır. Rousseau uygarlığın insan doğasını bozduğuna inanmasına rağmen insanlığın geleceğinden umudunu kesmez. Durum bizim için de Rousseau’nun fikrinden farklı değildir. Çoğumuz küçük kırsal yerleşimler de doğsak da aldığımız eğitim, göçtüğümüz şehir zamanla dilimizi, giyimimizi, davranışımızı ve hatta kişisel farklarımızı ortadan kaldırabilir. Bununla birlikte, bir hayvandan farklı olarak bütün bunları aklımızla yaptığımızın da bilincinde oluruz.”</p> <p><i>Cevap kişisel bir değerlendirme içereceğinden öğrencilerin farklı ve akla, bilimsel ilkelere uygun değerlendirmeleri farklı cevapları da doğal hale getirecektir.</i></p>
<p>Kaynak Kitap</p>	<p>A.Kürşat Gökçaya ve Cemil Cahit Yeşilbursa, <i>Yeni ve Yakın Çağ Tarihi Bir Sosyal Tarih Çalışması</i>, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara 2016.</p> <p>Fahir Armaoğlu, <i>19. Yüzyıl Siyasi Tarihi</i>, Timaş Yayınları (1789-1914), Kronik Kitap Yayıncılık, İstanbul 2019.</p> <p>Rifat Uçarol, <i>Siyasi Tarih (1789-2010)</i>, Der Yayınları, İstanbul 2013.</p> <p>Oral Sander <i>Siyasi Tarih 1. Cilt İlkçağlardan 1918’e</i> İmge Kitabevi Ankara 2000.</p>
<p>Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi</p>	<p>Huricihan İslamoğlu (der.), <i>Neden Avrupa Tarihi</i>, İletişim Yayınları, İstanbul 2014.</p>

Siyasi Tarih (XIX. Yüzyıl) II

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Necati ÇAVDAR
Oda Numarası	MA-Z-63
Ofis Saatleri	Salı 10:00-12:00
E-posta	necati.cavdar@gop.edu.tr
Ders Zamanı	PAZARTESİ 09:30-12:00
Derslik	A306
Dersin Amacı	XIX. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı tarihinde meydana gelen siyasi, toplumsal ve iktisadi gelişmeler ile Osmanlı-Avrupa arasındaki diplomatik ilişkiler hakkındaki temel bilgilerin öğrenilmesini sağlamak.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Sultan IV. Mustafa Dönemi
	IV. Mustafa'nın tahta geçiş ortamını kavrar.
	IV. Mustafa-III. Selim mücadelesini analiz eder.
	Kabakçı Mustafa Olayını açıklayabilir.
	Şer'i Hüccet kavramını tanımlayabilir.
	1807-1808 siyasi gelişmelerini değerlendirebilir.
	Alemdar Mustafa Paşa ve Dönemi
	Âyan kavramını tanımlayabilir.
	Sened-i İttifak kavramını tanımlayabilir.
	Segban-ı Cedid kavramını tanımlayabilir
	1807-1808 siyasi gelişmelerini değerlendirebilir.
	III. Selim'in katledilmesini değerlendirebilir.
	II. Mahmud'un Karakteri ve Dönemi'nin Özellikleri
	II. Mahmud'un şahsi özelliklerini kavrar.
	II. Mahmud'un tahta geçiş olaylarını açıklar.
	II. Mahmud'un yenilik anlayışını analiz eder.
	II. Mahmud-Çar Petro mukayesesini analiz eder.
	II. Mahmud-III. Selim mukayesesini analiz eder.
	Avrupa'da 1830-1848 İhtilalleri
	İhtilal kavramını tanımlayabilir.
	Avrupa iç savaşını değerlendirebilir.
	Nasyonalizm kavramını tanımlayabilir.
	Liberalizm kavramını açıklayabilir.
	Sosyalizm kavramını tanımlayabilir.
	Cezayir'in Fransa Tarafından İşgali (1830)
	"Dayı" kavramını tanımlar.
	Fransa'nın Akdeniz politikasını kavrar.
Fransa'nın Cezayir'i işgal nedenlerini açıklar.	
Osmanlı-Fransız ilişkilerini analiz eder.	
Cezayir haritasını kavrar ve analiz eder.	
Sırp İsyanı ve Sırbistan'ın Bağımsız Olması (1804-1878)	
Osmanlı Millet sistemini kavrar.	
Sırbistan coğrafyasını bilir.	
Knez ve Skupçına kavramlarını tanımlayabilir.	

	Sırp İsyani'nin nedenlerini değerlendirebilir.
	Berlin Antlaşması'nın sonuçlarını bilir.

	Rum (Yunan) İsyani ve Yunanistan'ın Bağımsız Olması (1821-1829)
	Osmanlı Millet sistemini kavrar
	Mora-Tesalya coğrafyasını bilir.
	Rum İsyani'nin nedenlerini değerlendirebilir
	Etnik-i Eteryia kavramını tanımlayabilir.
	1829 Edirne Antlaşması'nın önemini bilir.
	Mehmet Ali Paşa İsyani ve Mısır Sorunu (1831-1833)
	Mısır coğrafyasını bilir.
	Mehmet Ali Paşa'nın karakterini açıklayabilir.
	Padişah-Vali anlaşmazlığının nedenlerini kavrar.
	Kütahya Uzlaşması kavramını tanımlayabilir.
	Hünkâr İskeleyi ant. Önemi değerlendirir.
	Mehmet Ali Paşa İsyani ve Mısır Sorunu (1833-1840)
	Padişah-Vali anlaşmazlığının nedenlerini kavrar
	Nizip Savaşının önemini değerlendirir.
	Von Moltke'nin önemini açıklayabilir.
	Hidivlik kavramını tanımlayabilir.
	Boğazlar sözleşmesinin önemini açıklayabilir.
	II. Mahmud Dönemi'nde Askeri Alanda Yenileşme
	Segban-ı Cedid kavramını tanımlar ve açıklar.
	Eşkinci Ocağı kavramını tanımlar ve açıklar.
	Vaka-i Hayriye kavramını tanımlar ve açıklar.
	Asakir-i Mansure-i Muhammediye'yi tanımlar.
	1808-1839 Osmanlı askerî gelişmelerini açıklar.
	II. Mahmud Dönemi'nde İdari Alanda Yenileşme
	Mevlis-i Vâla-i Ahkâm-ı Adliye'yi tanımlar.
	Osmanlı idarî taksimatını analiz eder.
	Dâr-ı Şûra-yı Askeri kavramını tanımlar.
	Osmanlı'da nezaretlerinin kurulmasını açıklar.
	Kalemiye'den Mülkiye'ye geçişi analiz eder.
	II. Mahmud Dönemi'nde Toplumsal Alanda Yenileşme
	Giyim-kuşam alanında yapılan yenilikleri kavrar
	Teşrifat alanında yapılan yenilikleri açıklar.
	Devlet-vatandaş ilişkilerindeki değişimi kavrar.
	Osmanlı'da ilk nüfus sayımını açıklar.
	Değişen yaşam standardını analiz eder.
	II. Mahmud Dönemi'nde Eğitim Alanında Yenileşme
	İlkokulun zorunlu hale getirilmesini kavrar.
	Tıbbiye-i Askeriye'nin açılmasını kavrar.
	Takvim-i Vekayi gazetesinin açılmasını kavrar
	Avrupa'ya talebe gönderilmesini kavrar.
	Dâimi elçiliklerin yeniden açılmasını kavrar.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Sultan IV. Mustafa Dönemi	PY1-PY10
3	Alemdar Mustafa Paşa ve Dönemi	PY1-PY10
4	II. Mahmud'un Karakteri ve Dönemi'nin Özellikleri	PY3-PY6
5	Avrupa'da 1830-1848 İhtilalleri	PY9-PY5
6	Cezayir'in Fransa Tarafından İşgali (1830)	PY3-PY9
7	Sırp İsyani ve Sırbistan'ın Bağımsız Olması (1804-1878)	PY5-PY10

8		Rum (Yunan) İsyanı ve Yunanistan'ın Bağımsız Olması (1821-1829)	PY5-PY9-PY10
		Ara Sınav	

9	Mehmet Ali Paşa İsyanı ve Mısır Sorunu (1831-1833)	PY3-PY9
10	Mehmet Ali Paşa İsyanı ve Mısır Sorunu (1833-1840)	PY3-PY10
11	II. Mahmud Dönemi'nde Askeri Alanda Yenileşme	PY3-PY10
12	II. Mahmud Dönemi'nde İdari Alanda Yenileşme	PY3-PY5
13	II. Mahmud Dönemi'nde Toplumsal Alanda Yenileşme	PY3-PY5
14	II. Mahmud Dönemi'nde Eğitim Alanında Yenileşme	PY3-PY5-PY14
	Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, dersin kaynak kitapları, derste yürütülen tartışmalar ve diğer ders içi faaliyetleri esas alınarak hazırlanacak olan klasik yazılı bir vize ve bir final sınavı vasıtasıyla yapılacaktır. Ara Sınav'ın sınıf geçmeye etkisi %40, Dönem Sonu Sınavı'nın sınıf geçmeye etkisi %60 nispetinde kabul edilecektir. Sınıf geçme notu 100 puan üzerinden 60 puan alınması olarak kabul edilecektir.	
Örnek Sorular	<p>1) III. Selim'in tahttan indirilmesinden Alemdar Mustafa Paşa'nın ortadan kaldırılmasına kadar (Mayıs 1807-Kasım 1808) uzanan tarihi süreci genel hatlarıyla değerlendiriniz</p> <p>2) Rum İsyanı'nın başarıya ulaşmasında Filik-i Eteryay Cemiyeti'nin rolü hakkında bilgi veriniz.</p> <p>3) a)“Meşveret-i Âmme”, b)“Ekümenik”, c)“Navarin Olayı”, d)“Skupçina” terimlerini kısaca açıklayınız.</p> <p>4) Osmanlı Devleti'nde Sırp İsyanı'nı ana hatlarıyla değerlendiriniz</p> <p>5) II. Mahmud'un İdari alanda yapmış olduğu yenilik hareketlerini değerlendiriniz</p> <p>6) a)Mısır Meselesi'nde büyük devletlerin takındığı siyasi tutumları değerlendirerek bu bağlamda b)Osmanlı-Rusya yardım anlaşması hakkında bilgi veriniz</p> <p>7) Osmanlı'da İslahat düşüncesinin ortaya çıkışı hakkında bilgi vererek 17. yüzyıl Osmanlı İslahatı'nın genel niteliklerini değerlendiriniz.</p> <p>8) Askerî alanında yapılan Nizam-ı Cedid yeniliklerini ana hatlarıyla değerlendiriniz.</p> <p>9) Mısır Meselesi'nin aşamalarından Kütahya Uzlaşması ve Hünkâr İskeleyi Antlaşması hakkında genel bilgi veriniz.</p> <p>10) a)“Dâr-ı Şura-yı Babîâlî”, b)“Vekayi-i Giridiye”, c)“Von Moltke”, d)“Eşkinci Ocağı” kavramlarını kısaca açıklayınız.</p>	
Örnek Cevap Anahtarı	<p>C-2:Filik-i Eteryay (Etnik-i Eteryay) Cemiyeti'nin Rolü: Cemiyet 1814'te Rusya'nın Odesa liman kentinde (bugün Ukrayna'da) ikisi Rum, birisi Bulgar kökenli üç kişi tarafından kurulmuştur. Derneğin Rum kurucuları Skufas ve Ksanthos, Bulgar kurucusu ise Atmas Çakalof idi. Aslında bu dernek <i>Napolyon zamanında Paris'te kurulan bir derneğin şubesi</i> idi. Fakat ayrı bir cemiyet olarak teşkilatlanmıştır.</p> <p>Cemiyet'in tam adı <i>Heteria ton Filikon</i> (Filik-i Eteryay) olup “Yunan Dostluk Cemiyeti” anlamına geliyordu. Bu sebeple cemiyet Avrupa'daki gizli mason cemiyetlerinin kuruluş ve işleyişini benimsemişti. Ksanthos küçük cemiyetlerle Yunan hayallerine ulaşmanın zorluğunu biliyordu. Bu sebeple mason destekli ve Rus Çarı'nın da haberdar olduğu büyük bir cemiyet kurmuştur.</p> <p>Cemiyette disiplin çok yüksekti. Üyeler yemin ederek, gizlilik ve gönüllülük esasıyla cemiyete girebiliyorlardı.</p> <p>Cemiyetin <i>başında kimin bulunduğu gizlenmekteydi</i>. Çar I. Aleksandr veya onun yaverlerinden Kont Kapodistriya'nın olduğunu söyleyenler var ise de bu konudaki yaygın görüş Çar'ın yaverlerinden Aleksandr İpsilanti'nin cemiyetin başkanı olduğu yönündeydi.</p> <p><i>Cemiyet'in görünürdeki amacı;</i> Osmanlı Devleti'ndeki Rumlar için eğitim-öğretim alanında faaliyette bulunmaktı. <i>Gizli amacı</i> ise İstanbul'da Bizans'ı yeniden kurma idealini gerçekleştirmektir.</p> <p>Cemiyet bünyesine öncelikle büyük tüccarları, armatörleri (deniz ticareti ve gemicilikle uğraşan zengin şahıslar)ve “Apostol” denilen papazları katmıştır. Bu papazlar; Yunanistan, Adalar, Sırbistan ve Bulgaristan'da taraftar topluyorlardı. Fener Rum Patiği ve Eflak Beyi de cemiyetin üyeleri arasında yer almışlardır. “<i>Manyot</i>” denilen Moralı başıboşlar ve “<i>Kleft</i>” denilen dağlı Rum eşkıyalar da cemiyetin programının fikriyattan fiiliyata geçirilmesinde araç olarak kullanılmışlardır.</p> <p>Cemiyet üyelerinin %54'ü tüccar, %13'ü doktor-avukat, %12'si esnaf, %10'u papaz %9'u eşkıya (Kleft Manyot) geri kalanı da köylülerden oluşuyordu. Cemiyet</p>	

üyeleri kendi aralarında şifreli haberleşmeler için bir de lügat hazırlamışlardı. Filik-i Eterya Lügatinde; *bigaraz*: padişah, *Muhibb-i İnsaniyet*: Rus Çar'ı, *ziyade meşgul*: sadrazam, *Kaynata*: Yanya Valisi Tepedelenli Ali Paşa demektir. Daha buna benzer çok sayıda kişi, kurum ve yer adı lügatte yer almıştır.

Kısa zamanda cemiyetin Osmanlı coğrafyasında çok sayıda şubesi açılmıştır. Özellikle İstanbul, İzmir, Sakız, Bükreş, Yaş ve Yanya şubeleri sayesinde cemiyetin taraftarları hızla çoğalmıştır. Cemiyet kurucuları da Moskova, Viyana, Paris gibi merkezleri dolaşarak hem destek hem de üye kazanmışlardır. Bu aşamadan sonra hedef; “*Eflak ve Boğdan’ı ayaklandırarak orada bir ordu kurmak*”, ardından da ordu ile Mora’ya inerek “*tüm Balkanları Grekleştirmek*” idi. Daha o zaman “Büyük Yunanistan” (Megali İdea) fikrini tasarlamış olan *Alexsandripsilanti*, bayrağının üzerine Anka kuşunun yanı sıra Aziz Konstantin ve Azize Helena’yı da koymuştu. Amaç; iki kıtalı beş denizli büyük Yunanistan’ı kurmaktır.

Filik-i Eterya Cemiyeti, teşkilatlanmasını en küçük adalara ve köylere kadar tamandıktan sonra merkezini gizli olarak İstanbul’a nakletmiştir. Fener Rum Patriği Grigoryos Efendi, Cemiyetin lideri durumuna getirilmiştir. İsyan için Rum halkı hazır hale getirilmişti ancak Yanya Valisi Tepedelenli Ali Paşa’dan çekinen Rumlar, ayaklanma için uygun ortamı bulamıyorlardı. Tam bu sırada meydana gelen Tepedelenli Ali Paşa Olayı, Rumların işini daha da kolaylaştırmıştır.

C-5:İdari Alanda Islahat: Başta Divan-ı Hümayun’un yapısında değişikliğe gidilmiştir. Aslında “Divan-ı Hümayun” bir meşveret/şura (danışma) meclisiydi. Yürütme ve Yargı görevlerini de yapmaktaydı. Ancak Şura Meclisi niteliği zamanla kaybolmuştu. II. Mahmud hem şura usulüne yeniden geçmek hem de Divan-ı Hümayun’daki Yürütme ve Yargı görevlerinin yürütülmesini birbirinden ayırarak merkezileşmeyi güçlendirmek istiyordu. Bu amaçla iki yüksek kurul oluşturmuştur.

1. Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye (Adli İşler Yüksek Kurulu), Bu kurul 24 Mart 1838’de kurulmuş olup günümüzün Danıştay ve Yargıtay’ının vazifesini yapmaktaydı.

2. Dâr-ı Şûra-yı Babîâli (Yürütme Yüksek Kurulu): Bu kurum, hükûmet/kabine sistemine geçişin sembolüydü.

Bu iki kurumun kurulmasıyla, Divan-ı Hümayun’un yetkileri yeni dairelere dağıtılmıştır. Bu yeni teşkilât *Osmanlı Devleti’ndeki ilk güçler ayrılığını* simgelenmektedir.

II. Mahmud, yeni düzen hakkında Hükûmete tekliflerde bulunması için meclisler ve komisyonlar kurmuştur. Kurulan ilk meclis “*Dâr-ı Şura-yı Askerî*”dir. Bu meclis bir anlamda günümüzdeki *Genelkurmay Başkanlığı* ve *Yüksek Askerî Şura*’nın çekirdeği niteliğindedir. Padişah’ın özel danışma kurulu (Saltanat Şurası) olan “*Meclis-i Has*” da idari alandaki yeniliklerdendir.

II. Mahmud’un idari alandaki *en önemli yeniliklerinden birisi Nazırlıkların (Bakanlıklar) kurulmasıdır*. Sadrazam ve Şeyhülislâm’ın şahsında toplanmış olan yetkiler kaldırılarak onların yetkileri, batı devletlerinde olduğu gibi, Nazırlar (Nazir: Bakan) arasında paylaştırılmıştır.

Sadrazamlık unvanı “Başvekâlet”e çevrilmiştir. Sadrazam, Padişahın mutlak vekili olmaktan çıkarılmıştır. Sadrazamın yetkileri bakanlara geçmiş, Sadrazam’da olduğu gibi bakanlarda da mühür bulunması uygun görülmüştür. “*Başvekâlet*” makamına getirilen ilk kişi *Mehmed Emin Rauf Paşa’dır*. Bu gelişmeler *Kabine Sistemi’ne geçişin ilk adımları* olmuştur. Daha sonra Nazırların toplandığı kurul olan “*Meclis-i Vükela*” (hükûmet/kabine) oluşturulmuştur.

Sadaret Kethüdalığı önce “*Umur-ı Dâhiliye Nezareti*”ne, iki yıl sonra (1835) ise “*Dâhiliye Nezareti*”ne çevrilmiştir.

Reisül-küttâplık Hariciye Nezaretine çevrilmiştir (1836). Son reisülküttâp Bozoklu Akif Paşa

Darphane-i Amire ile *Hazine-i Amire* birleştirilerek *Maliye Nezareti’ne* çevrilmiştir (1838).

Evkâf (Vakıflar) Nezareti kurulmuştur (1826).

Ticaret Nezareti kurulmuştur (1839).

Harbiye Nezareti kurulmuştur (1835).

Çavuşbaşılık kurumu “*Deâvi Nazırlığı*”na (Adliye Bakanlığı) çevrilmiştir (1836).

Enderun-ı Hümayun Nezareti kurulmuştur (1833).

	<p><i>Şehreminliği; "İhtisap Nezareti"</i>ne çevrilmiştir.</p> <p>Nezaretlerin kurulması, memurlar arasında işbirliği yapılmasını gerektirdiğinden Bab-ıâli'de Dâhiliye ve Hariciye memurları ayrı birer sınıf olarak gelişmeye başlamıştır. Memurların atanması ve ilerlemesi sağlam temellere dayandırılmıştır. Memurların ilerlemesinde; <i>rabia</i> (4.), <i>salise</i> (3.), <i>saniye</i> (2.) ve <i>ula/evvel</i> (1.) rütbeleri getirilmiştir. Bu rütbelere nişanlar, resmi elbiseler ve kılıçlar yapılmıştır. Memurlara derecelerine ve yaptıkları işe göre <i>maaş</i> bağlanmıştır.</p> <p>C-10:a)Dâr-ı Şûra-yı Babıâli: II. Mahmud devrinde nezaretlerin kurulmasıyla birlikte yürütme makamı/kabine niteliğini haiz kurumdur.</p> <p>b) <i>Takvim-i Vekayi:</i> 1831 yılında II. Mahmud tarafından açılan Osmanlı Devleti'nin ilk resmî gazetesidir.</p> <p>c) <i>Von Moltke:</i> II. Mahmud devrinde Osmanlı ordusunun ıslahında görevlendirilen meşhur Prusyalı generaldir.</p> <p>d) <i>Eşkinci Ocağı:</i> 1826 yılında II. Mahmud'un askerî yenilikleri kapsamında kurulan ve Yeniçeri Ordusu'nun Vaka-i Hayriye denilen olayla ortadan kaldırılmasında kullanılan yeni askerî birliktir.</p>
Kaynak Kitap	<p>-Enver Ziya Karal, <i>Osmanlı Tarihi (Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri)</i>, C.V, TTK. Yayınları, Ankara 1995.</p> <p>-II. Mahmud ve Reformları, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1990.</p>
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<p>-Fahir Armaoğlu, <i>19. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1789-1914)</i>, TTK. Yayınları, Ankara 1997.</p> <p>-Niyazi Berkes, <i>Türkiye'de Çağdaşlaşma</i>, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2002.</p> <p>-Şinasi Altundağ, <i>Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı</i>, TTK. Yayınları, Ankara 1988.</p> <p>-Carter V. Findley, <i>Osmanlıda Bürokratik Reform</i>, İz Yayıncılık, İstanbul 1990.</p> <p>-Carter V. Findley, <i>Kalemiye'den Mülkiyeye Osmanlı Memurlarının Toplumsal Tarihi</i>, Tarih Vakfı Yurt Yayınları İstanbul 1996.</p>

Mesleki Yabancı Dil İngilizce II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Ali AÇIKEL	
Oda Numarası	MA-Z-64	
E-posta	ali.acikel@gop.edu.tr	
Ders Zamanı	SALI 13.15-15:00	
Derslik	D308	
Dersin Amacı	Temel gramer kurallarının anlatımı. Meslekî terminolojiyi kazandıracak İngilizce tarih metinlerinin ve arşiv belgelerinin okutulması ve Türkçeye çevrilmesi.	
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
1	Concept of History (Tarih kavramı)	PY3, PY5, PY7, PY8
2	Scope of History (Tarihin alanı)	PY3, PY5, PY7, PY8
3	Aims and objectives of teaching History (Tarih öğretimin amaçları ve hedefleri)	PY3, PY5, PY7, PY8
4	The Turks in History (Tarihte Türkler)	PY5, PY6, PY10
5	The Turks in History (Tarihte Türkler)	PY5, PY6, PY10
6	The First Ottoman Empire, 1280-1413 (Birinci Osmanlı İmparatorluğu)	PY5, PY6, PY10
7	The First Ottoman Empire, 1280-1413 (Birinci Osmanlı İmparatorluğu)	PY5, PY6, PY10
	Vize sınavı	
8	The Dynamics of Ottoman Society and Administration (Osmanlı toplumu ve İdaresinin Dinamikleri)	PY5, PY6, PY10
9	The Dynamics of Ottoman Society and Administration (Osmanlı toplumu ve İdaresinin Dinamikleri)	PY5, PY6, PY10
10	The Dynamics of Ottoman Society and Administration (Osmanlı toplumu ve İdaresinin Dinamikleri)	PY5, PY6, PY10
11	Traditionaslistic Reform Efforts (Geleneksek Reform Çabaları)	PY5, PY6, PY10
12	Traditionaslistic Reform Efforts (Geleneksek Reform Çabaları)	PY5, PY6, PY10
13	The Era of the Tanzimat, 1839-71 (Tanzimat Dönemi)	PY5, PY6, PY10, PY11
14	The Young Turk Era, 1908-50 (Genç Türkler Dönemi))	PY5, PY6, PY10, PY11
	Dönem Sonu Sınavı	
	Bütünleme Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	

Kaynak Kitap	https://ddceutkal.ac.in/Syllabus/MA_Education/Education_Paper_5_history.pdf (erişim tarihi: 22.05.2023) J. Shaw, History of The Ottoman Empire and Modern Turkey, Vol. I, London 1976 Eric J. Zürcher, Turkey A Modern History, London-New York 1993
---------------------	--

İslam Müesseseleri ve Medeniyet Tarihi II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi İsmail TURAN
Oda Numarası	MA-K1-49
Ofis Saatleri	Pazartesi 13:00-15:00
E-posta	
Ders Zamanı	ÇARŞAMBA 13:15-15:00
Derslik	A306
Dersin Amacı	Kültür ve medeniyetimizi oluşturan kurumların tanıtılması amaçlanmaktadır
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	İlmi Hayat (Dini/Sosyal İlimler) 1
	İlimlerin tarih boyunca ne şekilde tasnif edildiğini bilir
	Aristo'nun ilimleri tasnifini bilir
	Farabi'nin ilimleri tasnifini bilir
	İslam medeniyetinde Hadis ilmini bilir
	İlmi Hayat (Dini/Sosyal İlimler) 2
	Kur'an ilminin tasnifinin gerekçesini bilir
	İslam medeniyetinde Fıkıh ilmini bilir
	Dini ilimlerin arasındaki koordinasyonu bilir
	İslam medeniyetinde Tarih ilmini bilir
	İslam medeniyetinde Coğrafya ilmini bilir
	İlmi Hayat (Dini/Sosyal İlimler) 3
	İslam medeniyetinde Felsefe ilmini bilir
	İslam medeniyetinde Edebiyat ve dil ilmini bilir
	İslam medeniyetinde Sosyal bilimlerin günümüze yansımalarını bilir
	Fen ve Sağlık Bilimleri 1
	İslam medeniyetinde Fen bilimlerinin tasnifini bilir
	İslam medeniyetinde Matematik ilmini bilir
	İslam medeniyetinde Astronomi ilmini bilir
	İslam medeniyetinde Rasathaneleri bilir
	İslam medeniyetinde Fizik ve Optik ilmini bilir
	Fen ve Sağlık Bilimleri 2
	İslam medeniyetinde Kimya ilmini bilir
	İslam medeniyetinde Biyoloji ilmini bilir
	İslam medeniyetinde Botanik ve Jeoloji ilimlerini bilir
	Fen ve Sağlık Bilimleri 3
	İslam medeniyetinde Tıp ilmini bilir
	İslam medeniyetinde eczacılık çalışmalarını bilir
	İslam medeniyetinde Sağlık Kuruluşlarını bilir
Kitap ve Kütüphaneler	
İslam medeniyetinde kitap yazma aşamalarını bilir	
İslam medeniyetinde kütüphanelerin nasıl kurulduğunu bilir	
İslam medeniyetindeki meşhur kütüphaneleri bilir	
İslam medeniyetindeki sarraflık hakkında bilgisi olur	
Sanat ve Mimari 1	
İslam kültüründe sanat anlayışı hakkında bilgi sahibi olur	

Tezhip ve Hat sanatları hakkında bilgi sahibi olur
Minyatür ve Ebru sanatları hakkında bilgi sahibi olur
Sanat ve Mimari 2

		İslam mimarisinin başlıca özellikleri hakkında bilgi sahibi olur
		Askerî mimari hakkında bilgi sahibi olur
		Sivil mimari hakkında bilgi sahibi olur
		Şehircilik
		İslam medeniyetinde şehir kavramı hakkında bilgi sahibi olur
		İslam medeniyetinde şehirleşmenin başlıca etmenlerini bilir
		İslam medeniyetinde şehirlerin oluşum biçimlerini bilir
		Vakıflar
		Vakıf düşüncesini doğuran temel sebepleri bilir
		Vakıfların hizmet alanlarını bilir
		Vakıfların yönetimini bilir
		İslam Medeniyeti ve Türkler
		Türklerin İslam medeniyetindeki yerini bilir
		Türk-İslam medeniyetinin örnek kurumlarını bilir
		Fütüvvet ve Ahilik kurumlarını bilir
		İslam Medeniyetinin Etkileri
		Batı'daki tercüme faaliyetlerini bilir
		İslam medeniyetinin batıya ulaştığı yolları bilir
		Etki alanlarını bilir
	Hafta-Tarih	İlgili Program Yeterliği
2	İlmi Hayat (Dini/Sosyal İlimler) 1	PY4, PY8, PY 13
3	İlmi Hayat (Dini/Sosyal İlimler) 2	PY4
4	İlmi Hayat (Dini/Sosyal İlimler) 2	PY6 PY11
5	Fen ve Sağlık Bilimleri 1	PY2 PY12
6	Fen ve Sağlık Bilimleri 2	PY11 PY 15
7	Fen ve Sağlık Bilimleri 3	PY11 PY 15
8	Kitap ve Kütüphaneler	PY11 PY 15
9	Sanat ve Mimari 1	PY10 PY16
10	Sanat ve Mimari 2	PY10 PY16
11	Şehircilik	PY10 PY16
12	Vakıflar	PY10 PY16
13	İslam Medeniyeti ve Türkler	PY7
14	İslam Medeniyetinin Etkileri	PY7
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular	S.1. İslam Medeniyetinin Batıya Sicilya üzerinden yayılması hakkında bilgi veriniz? S.2. İslam kültürünün ve ilminin Batı'ya geçişinde Haçlı Seferlerinin etkileri hakkında bilgi veriniz?	

Cevap Anahtarı	<p>C.1. Doğu biliminin Avrupa'ya aktarımındaki diğer bir nokta ise Sicilya-İtalya cephesidir. Aglebiler, Balear adalarına ve Sardinya'ya karşı giriştikleri savaşlar sırasında, 831 yılında Sicilya'yı ele geçirmişler ve Sicilya'da Aglebi hâkimiyeti X. yüzyıla kadar sürmüştür. Fatimiler, X. yüzyılda Aglebileri yıkınca Sicilya'yı Normanların eline geçti ve burada bir krallık kurulmuştur (Spies, 1974: 8). Sicilya'nın, 831-1091 yılları arasında Müslümanların yönetimi altında kalması ve aradaki bu 2,5 yüzyıl süre boyunca Sicilya Adası, İslâm kültürü ve biliminden çok fazla etkilenmiştir. Hatta 1091 yılında burası bir Norman krallığının kurulmasına rağmen İslâm kültürü etkisinde bir şey kaybetmeyerek daha da yüksek düzeye erişmiş ve Arapça uzun süre bu krallıkta resmi dil olarak korunmuştur (Watt, 1989: 19). 1091 yılında kurulan bu krallıkta Müslümanlardan kalma saray ve</p>
----------------	--

merasimlerin yanı sıra, İslâm örf-adet ve ilimleri de devam ettirilmiştir. Diplomalardan bir kısmı Arapça olarak doldurulmuş ve paralar üzerinde Doğu figürleri uzun süre yer almıştır (Spies, 1974: 8).

Sicilya Adası'nı Müslümanlardan geri alan I. Roger'ın vasilerinden bazıları İslâm kültürünün ve biliminin etkisinden kendilerini kurtaramamış ve Doğu dünyasına olan hayranlıklarını saklama gereksinimi hissetmemişlerdir. Nitekim II. Roger, Palermo'nun yukarı kesiminde "Cassaro" adıyla anılan bir saray inşa ettirmiştir. II. Roger'ın sarayında Yunanca, Arapça, Fransızca ve İtalyanca konuşulmaktaydı (Curtis, 1912: 307-309). Avrupa'nın ve dünyanın her tarafından bilim insanları bir özgür düşünce merkezi haline gelen Palermo Sarayı'na gelmekteydiler (Tez, 2001: 258). En büyük kesimi, Arap bilim insanları oluşturmaktaydı ve Arapça, bir bakıma bilim dili olarak kabul görmekteydi. İngiltere'de Arapça incelemelerinin öncüsü ve Öklid'in Öğeler adlı eserini Arapça'dan çeviren Bathlı Adelard başta olmak üzere pek çok Latin bilimci bu sarayda çalışmışlardır. Ayrıca Bathlı Adelard el-Kazvini'nin trigonometrik tabloları ile de bir hayli ilgilenmiş ve bu tabloları Latince'ye tercüme etmiştir (Arnold, 1931: 94). Rönesans başlayana dek klasik metinlerin, felsefe ve bilim kitapçıkları kadar edebî ve dinsel nitelikli kitapların Arapça'dan aktarılması sürmüştür. Bu bakımdan İtalyan Rönesans'ındaki Arap kültürünün etkisi, her zaman araştırmacıları çeken bir konu olmuştur (Tez, 2001: 258-259).

İslâm biliminin Avrupa'ya aktarılmasında Norman Sicilya'sında ve İtalya'nın güney ucunda kurulan üniversitelerin önemi çok büyüktür. Fakat buralarda çalışmış olan bilim insanları gibi çalışmaları da epeyce karanlıkta kalmıştır. XI. yüzyılda Monte Cassin'deki Benedikt Manastırı'nda yaşayan ve Arap kökenli olan Afrikalı Kostantin (doğ. 1020) de bu bilim adamlarından bir tanesidir (Walsh, 1911: 163). Doğu'dan öğrenmiş olduğu tıp ilmi ve eczacılık bilgilerini Salerno'da hayata geçirmeye çalışmıştır. Bu şahısla ilgili en teferruatlı bilgi Petrus Diaconus'un vekâinamesinden elde edilmektedir. Petrus Diaconus, Kostantin'in Salerno'ya gittikten sonra Hristiyan olduğundan bahsetmektedir (Karlığa, 2004: 243-244). Afrikalı Kostantin, Monte Cassin'deki Benedikt Manastırı'nda Müslümanların tıp kitaplarından yaptığı çevirilerle Avrupa tıbbının temellerini oluşturmuştur (Butterworth; Kessel, 2001: 57). Ayrıca Petrus Diaconus Afrikalı Kostantin'in 26 eserinin ismini vermektedir (Karlığa, 2004: 244). Sicilya'lı emir Eugene, Batlamyus'un optik konulu yapıtını Arapça'dan Latince'ye çevirmiş ve 1160 yılı dolayında Almagest'in Yunanca'dan Latince'ye çevrilmesi çalışmalarına katılmıştır. Napoli Üniversitesi'nde ise Michael Scot ve Leonardo Fibonacci gibi bilginler çalışmalar yapmışlardır. Michael Scot, II. Friedrich'in çevresi ile Toledo Çeviri Okulu arasında bağlantı oluşturmuş ve ölümüne dek sarayda Arapça'dan çeviriler yapmıştır. İbn Meymun'un öğrencisi Yahudi Jakob ben Abbamari ben Simon ben Anatoli, II. Friedrich'in emri üzerine Aristo'nun mantık konusundaki beş kitabını, Porphyrius'un giriş metni ile birlikte Arapça'dan İbranice'ye çevirmiştir. Kurulduğu dönemden itibaren tıp alanında büyük bir ekol olan Salerno'daki tıp okulu, mezunlarına pratisyen hekimlik lisansı vermekteydi. Hekimler altı, cerrahlar ise yedi yıllık bir eğitimden sonra uzmanlık kazanabiliyorlardı (Tez, 2001: 259).

Müslümanlar bu bölgeyi sadece ilim yönünden değil, teknik yönden de etkilemişlerdir. Bu bölgeye yeni ziraî usuller, mükemmel sulama kanalları, zeytin, pamuk, şeker kamışı gibi o zamana kadar bilinmeyen bitkilerin getirilerek adada yetiştirilmesi, kısa zamanda Sicilya'yı müreffeh bir memleket haline getirmiştir. Ayrıca şeker Avrupalıların mutfak kültüründe önemli değişikliklere vesile olmuştur (Özdemir, 1997: 173). Gümüş, bakır, kükürt madenleriyle mermer granit ocaklarının işletilmesi sistemli bir nizama bağlanmıştır. İpek sanayi başarı kazanmıştır (Gürkan, 1969: 308). Arapların İspanya, Sicilya-İtalya topraklarına hâkim buldukları sıralarda, birçok sanayi kolları, ziraat usulleri, herkesin kullandığı ve hepsi Arapların icadı olan birçok makineler, bostan kuyularında kullanılan su dolapları Müslümanlar aracılığıyla bu topraklarla buluşmuştur. Aynı tarihlerde ve aynı sebepler dolayısıyla güneyde fevkaladelikler gösteren

memlekette mevcut olan sanayiden üstün bir sanayin mahsulü olan eserler, tahkim edilmiş şatolar, kale duvar ve kulelerine, diğer büyük mimari eserlere hatta üzerinde büyük ve kıymetli emeklerin kendisini gösterdiği silahlarla, yontmalara, mücevherlere Müslüman eserleri demek çok uzun yıllar âdet olmuştur (Gürkan, 1969: 306).

Doğu dünyasından Avrupa'ya geçen bir diğer teknoloji ürünü de kâğıttır. Çinliler tarafından keşfedilen kâğıt, Endülüslü Müslümanlar vasıtasıyla Avrupa ile tanışmıştır (Spies, 1974: 11). Kâğıt için X. yüzyıldan sonra Şâtıba şehrinde birçok işletme kurulmuştur. Şâtıba şehri kâğıt üretiminde o derece ilerlemişti ki tarihçi el- İdrîsî'nin de belirttiği üzere doğuya kâğıt ihracatı yapar olmuştur. Bir asır sonra da kâğıt üretimi Toledo'ya taşınmıştır. Ayrıca günümüze o dönemde üretilen kâğıtlara yazılmış birçok belge ve kitap ulaşmıştır. XIII. yüzyılda kâğıtla tanışan Avrupalılar Endülüs'ten kâğıt ithal etmeye başlamışlar ve ilk kez Fransa'da İspanya'dan gelen bilgi ve teknoloji ile kâğıt üretimi başlamıştır (Bedevî, 2002: 39-40). Ayrıca bu dönemde II. Roger Müslüman bilim adamlarının ilmi çalışmalarından faydalanmıştır. Örneğin el-İdrîsî (1100-1166), Kitab er-Rücârî adlı ünlü coğrafya kitabını II. Roger için yazmıştır (Curtis, 1912: 312-313). Değerli haritaların süslediği bu kitap, bir Arap müellifin kaleminden, Müslüman coğrafyasının büyük ustalarının katkılarıyla, Avrupa üzerine hatırı sayılır bilgileri bir araya getirir ve kültürlerin iç içe geçişinin en güzel örneklerinden birini teşkil eder (Şeşen, 2000: 493).

Alman Hohenstaufen hanedanından olan II. Friedrich, 1208'de Sicilya kralı, 1220'de ise Kutsal Roma-Cermen imparatoru olmuştur. Sicilya'daki sarayını her dinden, her inançtan bilgin ve düşünürlerin toplandığı bir kültür merkezi haline getirmiştir. II. Friedrich, Papa ile fikir ayrılıklarına düşmüş ve sarayında özgür düşüncenin ve de araştırmanın koruyucusu olmuştur (Villani's Chronicle, 1906: 134-138). Müslümanlarla mücadele etmenin yerine sulh yolunu tercih ederek 1224 yılında kurdurduğu Avrupa'nın ilk devlet üniversitesi olan Napoli Üniversitesi'ne kapsamlı bir Arapça elyazması koleksiyonu bağışlamıştır. Ayrıca Aristo'nun, İbni Sina'nın ve İbn Rüşd'ün eserlerinin çevrilmesi için ön ayak olmuştur. Kendisi ve oğlu Manfred (1232-1266), kısmen Arapça'dan kısmen de Yunanca'dan çeşitli felsefe yapıtlarını, çevrilmek üzere Bologna ve Paris üniversitelerine göndermişlerdir (Tez, 2001: 259).

C.2.Dünya tarihi bakımından incelendiğinde Orta Çağ'ı, üç önemli olay anlatır. Bunlardan birincisi İslâm'ın doğuşu ve yayılışı, ikincisi Türklerin doğudan batıya yönelmesi ve üçüncüsü ise Haçlı Seferleri'dir.

Batı Avrupa, İslâm dünyasındaki bilimsel gelişmelerden Sicilya ve İspanya üzerinden Haçlı Seferleri'nden evvel haberdar olmuştu. Batılıların tıp ilmine olan ilgisi Haçlı seferleri esnasında daha da artmıştır. 1110 senesinde Paris'te, 1113'de Bologna'da, 1167'de Oxford'da, 1181'de Montpellier'de, 1222'de Padua'da ve bunları takiben daha birçok merkezde üniversitelerin kuruluşu ve buralarda tıp derslerinin yapılması hiç de tesadüfi olarak nitelendirilemez. Bildiğimiz kadarıyla, Pisa asıllı olan Antakyalı Stephanus, 1127 yılında Antakya'da el-Mecûsî'nin (ölm. 994) Kitab'ül-Meliki (Sultani Kitap=liberregius) adlı önemli tıp eserini Latince'ye tercüme etmiş ve bu eser Haçlılar tarafından Avrupa'ya götürülmüştür. Ayrıca Grek-İslâm tıp düşüncesinin büyük temsilcisi İbni Sina'nın "el-Kanun fi't-Tıbb" adlı eseri de Ceremona'lı Gerard tarafından Latince'ye tercüme edildikten sonra Batı'nın üniversitelerinde ders kitabı olarak okutulmaya başlanmış ve kısa zamanda ilk sıraya yükselmiştir. Bu eser XII. yüzyıldan XVII. yüzyıla kadar Batı ülkelerinde tıp ilminin başlıca rehberi olmuştur (Turner, W., 1907). XII. yüzyıldan itibaren Avrupa'da cüzamlı hastaların barınabileceği birçok hastane ve bakımevinin birdenbire ortaya çıkmasından da, hastaları muntazam bir şekilde bakım ve tedavi altında tutma fikrinin İslâm dünyasından öğrenilip Batı'ya aktarıldığı anlaşılmaktadır. (Demirkent, 2007. 214-215).

	<p>Haçlı Seferleri İslâm dünyası bakımından yerleşik oldukları toprakları ve kutsal yerleri korumaktan başka bir şey ifade etmekten öteye geçememiştir. Yani Müslümanlar için bir seri sınır çatışmasından başka bir şey değildir (Watt, 1989: 105-106). Belki görünüş itibarıyla birer savaş niteliği taşımasına rağmen, Haçlı Seferleri, Doğu için olmasa da Batı için savaşın ötesine geçmiştir. Çünkü Haçlı seferleri, sırasında pek çok Yakındoğu ülkelerinin kendilerine has özellikleri Avrupalılar tarafından götürülerek oralarda daha da geliştirilmiştir. Yakındoğu, kendisine yapılan bu seferlerle uğraşırken, endüstri, bilim ve teknoloji alanlarında biraz duraklama yaşamıştır. Avrupa ise verdiği kayıplarla birlikte yine de öğrenebildikleri kadar bilgiyi ve zanaatı geliştirme konusunda daha becerikli olmuşlardır (Ülgen, 2011: 287).</p>
Kaynak Kitap	<p>İbrahim Sarıçam; Seyfettin Erşahin, İslam Medeniyet Tarihi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2013.</p>
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	

Türk İnkılâbının Temelleri II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Süleyman SİNİN
Oda Numarası	MA-Z-52
Ofis Saatleri	Perşembe 15:00-17:00
E-posta	hakan.yasar@gop.edu.tr
Ders Zamanı	ÇARŞAMBA 09:30-12:00
Derslik	D309
Dersin Amacı	Türk İnkılâbı'na giden süreçte yaşanan modernleşmenin safhaları ve içeriğini kavratarak Türk İnkılâbı'nın temel özelliklerini öğretmektir. Ayrıca Türk inkılabı'nın kendinden önce ve sonrasında gerçekleşen devrimler ve bağımsızlık hareketleriyle ilişkisini öğreterek benzer ve özgün yanlarını öğrencilere öğretmek temel amaçlardan biridir.

Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Mustafa Kemal Atatürk'ün Önderliğinde Gerçekleştirilen Reformlar: Siyaset ve Hukuk Alanında Gerçekleştirilen Reformlar
	Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen siyaset ve hukuk alanındaki reformlar hakkında bilgi sahibi olur.
	Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen siyaset ve hukuk alanındaki reformları Türk İnkılâbı'yla ilişkilendirebilir.
	Mustafa Kemal Atatürk'ün Önderliğinde Gerçekleştirilen Reformlar: Sosyo-Kültürel ve İktisadî Alanda Gerçekleştirilen Reformlar
	Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen sosyo-kültürel ve iktisadî alandaki reformlar hakkında bilgi sahibi olur.
	Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen sosyo-kültürel ve iktisadî alandaki reformları Türk İnkılâbı'yla ilişkilendirebilir.
	Reformlar ve Demokrasi
	Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen reformların demokrasiyle ilişkisini kurabilir.
	Türk İnkılâbı'nın Lider Kadrosu
	Türk İnkılâbı'nın lider kadrosunu kimlerin oluşturduğunu öğrenir.
	Türk İnkılâbı'nın lider kadrosu içerisinde Mustafa Kemal Atatürk'ün nasıl bir yere sahip olduğunu kavrar.
Atatürkçülük	
Atatürkçü düşünce sistemini ve bu istemin unsurları hakkında bilgi sahibi olur.	

Erken Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleştirilen reformları Atatürkçü düşünce sistemiyle ilişkilendirebilir.

	<p>Cumhuriyet'in Altı İlkesi: Laiklik, Cumhuriyetçilik, Halkçılık</p> <p>Laiklik, cumhuriyetçilik ve halkçılık ilkelerini öğrenerek bu ilkelerin dünyada daha önce gerçekleşmiş olan devrimlerle ilişkisini kavrar.</p> <p>Laiklik, cumhuriyetçilik ve halkçılık ilkeleriyle Mustafa Kemal Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen reformların arasında ilişki kurabilir.</p> <p>Cumhuriyet'in Altı İlkesi: Devletçilik, Milliyetçilik ve İnkılâpçılık</p> <p>Devletçilik, milliyetçilik ve inkılâpçılık ilkelerini öğrenerek bu ilkelerin dünyada daha önce gerçekleşmiş olan devrimlerle ilişkisini kavrar.</p> <p>Devletçilik, milliyetçilik ve inkılâpçılık ilkeleriyle Mustafa Kemal Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen reformların arasında ilişki kurabilir.</p> <p>Sovyet Devrimi ve Türk İnkılâbı'na Tesirleri</p> <p>Sovyet Devrimi ve niteliklerine dair bilgi sahibi olur.</p> <p>Sovyet Devrimi'nin Türk Devrimi'ne tesirlerini analiz edebilir.</p> <p>Türk İnkılâbı'nın Etkilenen Reform ve Devrim Hareketleri</p> <p>Türk İnkılâbı'ndan etkilenen reform ve devrim hareketleri hususunda bilgi sahibi olur.</p> <p>Türk İnkılâbı'nın Teorik ve Karşılaştırmalı İncelenmesi</p> <p>Devrim kuramları açısından Türk İnkılâbı'nın analizini yapabilir.</p> <p>Türk İnkılâbı'yla diğer devrimlerin genel bir mukayesesini yapabilir.</p> <p>Türk ve Yabancı Düşünürlerin Gözüyle Türk İnkılâbı</p> <p>Türk ve yabancı düşünürlerin Türk İnkılâbı'na dair düşünceleri hakkında fikir sahibi olur.</p> <p>Türk İnkılâbı'nın Çağdaşlaşma Modeli</p> <p>Çağdaşlaşma kuramları açısından Türk İnkılâbı'nın nasıl bir model izlediğini öğrenir.</p> <p>Mazlum Milletler ve Türk İnkılâbı Örnekleme</p> <p>Mazlum milletlerin anti-emperyalist bağımsızlık mücadelesi açısından Türk İnkılâbı'nın ne anlam ifade ettiğini kavrar.</p>	
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği

2		Mustafa Kemal Atatürk'ün Önderliğinde Gerçekleştirilen Reformlar: Siyaset ve Hukuk Alanında Gerçekleştirilen Reformlar	PY9- PY14-PY16
3		Mustafa Kemal Atatürk'ün Önderliğinde Gerçekleştirilen Reformlar: Sosyo-Kültürel ve İktisadî Alanda Gerçekleştirilen Reformlar	PY9- PY14-PY16
		Reformlar	
4		Reformlar ve Demokrasi	PY3-PY9- PY14-PY16
5		Türk İnkılabı'nın Lider Kadrosu	PY9- PY14-PY16
6		Atatürkçülük	PY9- PY14-PY16
7		Cumhuriyet'in Altı İlkesi: Laiklik, Cumhuriyetçilik, Halkçılık	PY9- PY14-PY16
		Ara Sınav	
8		Cumhuriyet'in Altı İlkesi: Devletçilik, Milliyetçilik ve İnkılapçılık	PY3-PY9- PY14-PY16
9		Sovyet Devrimi ve Türk İnkılabı'na Tesirleri	PY3-PY9- PY14-PY16
10		Türk İnkılabı'nın Tesir Ettiği Reform ve Devrim Hareketleri	PY9- PY14-PY16
11		Türk İnkılabı'nın Teorik ve Karşılaştırmalı İncelenmesi	PY1-PY14-PY9-PY16
12		Türk ve Yabancı Düşünürlerin Gözüyle Türk Devrimi	PY1-PY3-PY9- PY14-PY16
13		Türk Devriminin Çağdaşlaşma Modeli	PY1-PY3-PY9- PY14-PY16
14		Mazlum Milletler ve Türk Devrimi Örnekleme	PY1-PY3-PY9- PY14-PY16
		Dönem Sonu Sınavı	
	Değerlendirme	Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
	Örnek Sorular	1- Atatürk Dönemi'nde sosyo-kültürel alanda gerçekleştirilen reformlar hakkında bilgi vererek bunları laiklik ve milliyetçilik ilkeleriyle ilişkilendiriniz. 2- Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen reformları Türkiye'nin demokratikleşme süreci açısından değerlendiriniz. 3- Türk İnkılabı'nın diğer reform ve devrim hareketlerine ne şekilde tesir ettiğini örnekleriyle açıklayınız.	
	Cevap Anahtarı	1. Bu soruda öğrencilerden Atatürk Dönemi'nde sosyo-kültürel alanda gerçekleştirilen reformları milliyetçilik ve laiklik ilkeleriyle ilişkilendirerek yazmaları beklenmektedir. 2. Bu soruda cevap olarak öğrencilerin demokrasi kavramını tanımladıktan sonra Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen reformların Türkiye'nin demokratikleşme sürecine nasıl tesir ettiğini analiz etmesi gerekmektedir. 3. Öğrencilerin cevap olarak İran ve Afganistan'daki reform hareketleriyle Küba ve Hint devrimlerine ne şekilde tesir ettiğini açıklaması gerekmektedir.	
	Kaynak Kitap	Şerafettin Turan, Türk Devrim Tarihi , C.I-III, Bilgi Yayınevi, İstanbul 2004. Bernard Lewis, Modern Türkiye'nin Doğuşu , Arkadaş Yayıncılık, İstanbul 2008. Theda Skocpol, Devletler ve Toplumsal Devrimler , Çev.: S.Erdem Türközü, İmge Kitabevi, İstanbul 1997.	

Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	M.Kemal Atatürk, Nutuk , I-II-III, MEB Yay., Ankara 1995. Şerafettin Turan, Kendine Özgü Bir Yaşam ve Kişilik Mustafa Kemal Atatürk , Bilgi Yayınevi, Ankara 2004. Suna Kili, Türk Devrim Tarihi , Babil Kitabevi, İstanbul 2014. İhtilaller ve Darbeler Tarihi , Çev.: Sabiha Bozbağlı, 20. Yüzyıl Yayınları, İstanbul 1966.
--	--

Osmanlı Teşkilat Tarihi II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Samettin BAŞOL
Oda Numarası	MA-K1-45
Ofis Saatleri	Salı 10:00-12:00
E-posta	samettin.basol@gop.edu.tr
Ders Zamanı	CUMA 09:30-12:00
Derslik	A305
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, Osmanlı Devleti'nin klasik döneminde devleti ayakta tutan ve onu güçlü kılan teşkilat ve kurumları tanıtmak, bunların işlev, görev ve görevlilerinin anlaşılmasını sağlamaktır. Ayrıca söz konusu kurum ve teşkilatların devlet ve toplumla olan ilişkilerini açıklayabilmektir.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Osmanlı Toplum Anlayışı
	Osmanlı toplum anlayışının kaynaklarını bilir.
	Osmanlı toplum anlayışına etki eden Türk toplum anlayışını kavrar.
	Osmanlı toplum anlayışına kaynaklık eden İslam toplum anlayışının etkisini fark eder.
	Osmanlı toplum anlayışıyla ilişkili olarak Adalet Dairesi anlayışını açıklayabilir.
	Osmanlı Toplum Yapısı ve Özellikleri
	Osmanlı Toplum Yapısı şemasını çizebilir ve açıklayabilir.
	Osmanlı toplum yapısının özelliklerini kavrar.
	Osmanlı Toplumunda Askeriler ve Reaya
	Osmanlı toplumunda Askeri ve Reaya kavramlarını açıklayabilir.
	Osmanlı toplumunda Askeri sınıfın özelliklerini sıralayabilir.
	Osmanlı toplumunda Reaya grubunun yapısını ve özelliklerini analiz eder.
	Osmanlı Hukuk Sistemi ve Anlayışı
	Osmanlı hukukunun kaynaklarını tanıır.
	Osmanlı Hukuk Sistemini açıklayabilir.
	Örfi Hukuk ve Şer'i Hukuku özellik ve uygulamaları açısından karşılaştırabilir.
	Osmanlı Adalet Teşkilatı ve Kurumları
	Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra adalet teşkilatlanmasını kavrar.
	Osmanlı adalet kurumları hakkında bilgi sahibi olur.
Osmanlı adalet teşkilatındaki görevlileri ve görevlerini açıklar.	
Osmanlı Mahkemesi Kadı ve Yardımcıları	
Osmanlı şer'i mahkemesinin Osmanlı adalet örgütü içindeki yeri ve önemini değerlendirir.	
Osmanlı mahkemesinin tarihi ve fiziksel özelliklerini açıklayabilir.	
Osmanlı kadısının yetki alanları ve görevlerini kavrar.	
Osmanlı İlmiye Teşkilatı ve Görevlileri	

		İlmiye sınıfı ve teşkilatının neden önemli olduğunu
		<p>kavrar.</p> <p>Osmanlı ilmiye sınıfının özelliklerini açıklayabilir.</p> <p>Osmanlı ilmiye teşkilatının görevlileri hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Osmanlı Millet Sistemi</p> <p>Millet Sisteminin tarihi kökenlerini kavrar.</p> <p>Osmanlı Millet Sisteminin uygulama aşamalarını açıklar.</p> <p>Osmanlı Millet Sistemi'nin gayrimüslim tebaanın yönetiminde önemli rol oynayan sistemlerden biri olduğunu fark eder.</p> <p>Vakıf Anlayışı ve Osmanlı Vakıf Sistemi</p> <p>Vakfın tanımını ve tarihsel gelişimini öğrenir.</p> <p>Selçuklu ve Osmanlılardaki vakıf geleneği hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Osmanlı vakıf sisteminin önemli temel noktalarını açıklayabilir.</p> <p>Osmanlı Vakıf Teşkilatı: Kurumlar ve Görevliler</p> <p>Osmanlı vakıf kurumlarının neler olduğunu öğrenir.</p> <p>Vakıf görevlileri hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Vakıfların kuruluşu, idaresi, teftişi ve kurumsallaşması hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Klasik Dönem Osmanlı Eğitim Teşkilatı ve Kurumları: Tarihsel Gelişim</p> <p>İslam toplumlarında eğitimin neden önemli olduğunu kavrar.</p> <p>İslam ve Türk devletlerinde klasik eğitim kurumlarının gelişimini açıklar.</p> <p>Anadolu'da beylikler ve devletler çağlarında kurulan önemli eğitim kurumlarına örnekler verir.</p> <p>Klasik Dönem Osmanlı Eğitim Teşkilatı ve Kurumları: Mektep ve Medreseler</p> <p>Mekteplerin kuruluşu, yapısı ve işleyişi hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Medreselerin yapısı, işleyişi, dereceleri ve işlevleri hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Medreselerin devlete yetişmiş insan sağlayan önemli kurumlardan biri olduğunu fark eder.</p> <p>Klasik Dönem Osmanlı Eğitim Teşkilatı ve Kurumları: Yaygın Eğitim Kurumları ve Fonksiyonları</p> <p>Yaygın eğitim anlayışının ne olduğunu kavrar.</p> <p>Osmanlıdaki yaygın eğitim kurumlarını sıralar.</p> <p>Osmanlıdaki yaygın eğitim kurumlarının özellik ve işlevlerini bilir.</p>
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Osmanlı Toplum Anlayışı	PY2
3	Osmanlı Toplum Yapısı ve Özellikleri	PY3
4	Osmanlı Toplumunda Askeriler ve Reaya	PY3-PY4
5	Osmanlı Hukuk Sistemi ve Anlayışı	PY2-PY3
6	Osmanlı Adalet Teşkilatı ve Kurumları	PY2-3
7	Osmanlı Mahkemesi Kadı ve Yardımcıları	PY1-PY2
	Ara Sınav	
8	Osmanlı İlmiye Teşkilatı ve Görevlileri	PY2
9	Osmanlı Millet Sistemi	PY2-PY3
10	Vakıf Anlayışı ve Osmanlı Vakıf Sistemi	PY3-PY4-PY15
11	Osmanlı Vakıf Teşkilatı: Kurumlar ve Görevliler	PY3-PY4-PY15

12		Klasik Dönem Osmanlı Eğitim Teşkilatı ve Kurumları: Tarihsel Gelişim	PY1-PY3
13		Klasik Dönem Osmanlı Eğitim Teşkilatı ve Kurumları: Mektep ve Medreseler	PY1-PY3
14		Klasik Dönem Osmanlı Eğitim Teşkilatı ve Kurumları: Yaygın Eğitim Kurumları ve Fonksiyonları	PY1-PY3
		Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular		<p>1-Aşağıdakilerden hangisi Osmanlılarda kanun ve yasa koymanın temel koşullarından biri değildir? A-Şeriat dışı bir durum olması B-O konuya ilişkin yaygın bir âdetin bulunması C-Divanın yetki alanının dışında kalması D-Hükümdarın iradesi E-Genel düzenin bunu gerektirmesi</p> <p>2-Osmanlılarda uygulanan örfi hukukun amacı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak gösterilmiştir? I-Şer'i alanla ilgili işleri kolaylaştırmak II-Kadı ve kazaskerlerin yargılamalarını kolaylaştırmak III-Şer'i hukuk alanını daraltmak IV-Hükümdara devlet içinde mutlak bir mevki kazandırmak V-Devlet çıkarlarını her şeyin üstünde tutmak A-I, II, III B-IV, V C-I, IV, V D-III, IV, V E-II, IV</p> <p>3-Osmanlı hukukunda, güvenliği ilgilendiren sırf sultanın iradesiyle konmuş olan sert cezalar adıyla ayrı bir alan oluşturur ve kaynağını kuşkusuz töre ve yasa geleneğinden alır. Paragrafta boş bırakılan yere gelecek en uygun ve doğru ifade aşağıdakiler hangisidir? A-Siyasetname B-Ber-muceb-i örf-i şeri C-Ukubat D-Yasa E-Ber-muceb-i örf-i sultani</p>	
Cevap Anahtarı		1-C 2-B 3-E	
Kaynak Kitap		Mehmet Ali ÜNAL, <i>Osmanlı Müesseseleri Tarihi</i> , Fakülte Kitabevi, Isparta 2013. Osmanlı Teşkilat Tarihi El Kitabı , (Editör: Tufan Gündüz), Grafiker Yayınları Ankara 2012.	
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi		<ol style="list-style-type: none"> 1. Yusuf Halaçoğlu, <i>XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı</i>, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1995. 2. Abdullah Saydam, <i>Osmanlı Medeniyeti Tarihi</i>, Kitabevi Yay. İstanbul 2014. 3. Halil İncalcık, <i>Devlet-i Aliyye I</i>, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 2009. 4. İ.Hakkı Uzunçarşılı, <i>Osmanlı Devleti'nin İlimiye Teşkilatı</i>, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988. 5. İ. Hakkı Uzunçarşılı, <i>Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı</i>, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988. 	

Yakınçağ Osmanlı İktisat Tarihi II

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Necati ÇAVDAR
Oda Numarası	MA-Z-63
Ofis Saatleri	Salı 10:00-12:00
E-posta	necati.cavdar@gop.edu.tr
Ders Zamanı	PAZARTESİ 15:15-17:00
Derslik	A305
Dersin Amacı	Kuruluşundan itibaren Osmanlı Devleti'nin temel iktisadi yaklaşımlarını ve iktisat kurumlarını öğreterek devletin işleyişini ve Batı kapitalizmi ve materyalizmi ile karşılaştıktan sonra Osmanlı iktisat sisteminin geçirdiği değişimi ortaya koymak. Dünya'da ve Osmanlı Devleti'nde "Para"nın tarihini kavramak, Osmanlı Dış Borçlanma tarihinin öğrenilmesini sağlamak.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Dünya ve Osmanlı'da "Para"nın Tarihi
	Tarihte para yerine hangi materyallerin kullanıldığını bilir.
	Dünya'da paranın ilk defa hangi kavimlerde kullanıldığını bilir.
	Takas Trampa Sikke kavramlarını tanımlar.
	Nümizmat Nümizmatik kavramlarını tanımlar.
	Akçe gurus mangır kaime kavramlarını tanımlar.
	Osmanlı Para Siyaseti Dönemleri
	Sikke kestirmenin Osmanlı hâkimiyet anlayışındaki rolünü açıklayabilir.
	Darphane Tecdid-i Sikke kavramlarını tanımlar.
	Monometalist Bimetalist dönem kavramlarını tanımlar.
	Osmanlı para siyaseti dönemlerini açıklar.
	Efrençî Eşrefî Şâhî kavramlarını tanımlar.
	Osmanlı Maliyesinde Tağşiş Uygulamaları
	Tağşiş kavramını ve uygulanış metodunu kavrar.
	Tağşiş uygulama nedenlerini açıklar.
	Züyuf akçe, devalüasyon kavramlarını tanımlar.
	Tağşiş'e karşı halkın ve ordunun tutumunu açıklar.
	Tashih-i sikke kavramını tanımlar.
	Tanzimat Devri'ne Kadar Osmanlı Maliye Teşkilatı.
	Merkez Maliyesi Bab-ı Defterî kavramlarını tanımlar
	Merkez maliyesinin gelir kalemlerini açıklar.
	Merkez maliyesinin gider kalemlerini açıklar.
	Anadolu, Arabistan, Tuna defterdarlığı kavramlarını tanımlar.
	Osmanlı Maliye Nezareti'nin kuruluşunu kavrar.
	Tanzimat Fermanı ve Osmanlı Maliyesinde Değişmeler.
Tanzimat'ın Osmanlı mali teşkilatına getirdiği değişimi kavrar.	
İltizam usulünün kaldırılmasını açıklar.	
1838 Balta Limanı Sözleşmesi'nin önemini kavrar.	
Örfî vergilerin kaldırılmasını açıklar.	
Temettüat, ancemaatin vergi kavramlarını tanımlar.	

	Tanzimat Dönemi'nde Yeni Vergi Yazımı ve Muhassıllık Kurumu.
	Muhassıllık kurumunun kuruluş sebebini kavrar.
	Muhassıl-ı Emval kavramını tanımlar.
	Muhassıllık kurumunun idarî rolünü kavrar.
	Muhassıllık Meclisi kavramını kavrar.
	Muhassıllık kurumunun kaldırılış nedenini açıklar.
	Bir Osmanlı iktisat bibliyografyası kaynağı olarak Temettüat Defterleri ve Muhtevası
	Temettüat ancemaatin kavramlarını tanımlar.
	Temettüat defterlerinin tutuluş metodunu kavrar.
	Temettüat defterlerinin amacını ve muhtevasını açıklar.
	Temettüat defterlerinin kaynak değerini açıklar.
	Temettüat defterlerindeki kavramları tanımlar.
	Osmanlı Dış Borçlanma Tarihine Giriş
	Deyn, istikraz, Tediye kavramlarını tanımlar.
	Ramazan Kararnamesi Moratoryum kavramlarını tanımlar.
	Muharrem Kararnamesi Rüsüm-ı Sitte'yi tanımlar.
	Düyün-ı Umumiye İdaresi kavramını tanımlar.
	Osmanlı mali bunalımının nedenlerini açıklar.
	Sultan Abdülmecid devri dış borçlanmaları.
	İlk Osmanlı dış borcunun nedenini ve tarihini bilir.
	Mısır İstikrazı kavramını tanımlar.
	İlk Osmanlı dış borcunun hangi devletten alındığını bilir.
	İlk dış borcun miktarını, faiz oranını ve ödeme planını bilir.
	Dış borç verme karşılığında yabancı devletlerin Osmanlı'ya sundukları şartları kavrar.
	Sultan Abdülaziz devri dış borçlanmaları.
	En fazla dış borcun bu dönemde alındığını kavrar.
	Alınan dış borcun hangi alanlara harcandığını kavrar.
	Osmanlı maliyesinin iflasının nedenlerini açıklar.
	Ramazan Kararnamesi Moratoryum kavramlarını tanımlar.
	Bu dönemde kurulan Osmanlı donanmasını kavrar.
	Sultan Abdülhamid devri dış borçlanmaları. Düyün-ı Umumiye İdaresinin kurulması ve icraatı.
	Bu dönemde dış borçlanmanın az olmasının nedenlerini kavrar.
	Bu dönemde alınan tasarruf tedbirlerini kavrar.
	Muhâfaza-i Hukuk-ı Osmaniye İstikrazı'nı tanımlar.
	Berlin Kongresi'nin mali sonuçlarını kavrar.
	Rüsüm-ı Sitte kavramını tanımlar ve muhtevasını kavrar.
	Sultan Abdülhamid devri dış borçlanmaları. Düyün-ı Umumiye İdaresinin kurulması ve icraatı.
	Muharrem kararnamesi kavramını tanımlar.
	Düyün-ı Umumiye kavramını tanımlar.
	Düyün-ı Umumiye'nin çalışma metodunu kavrar.
	Düyün-ı Umumiye'nin Avrupa'nın Osmanlı'ya nüfuz politikasına etkilerini kavrar.
	1914-1918 arası dış borçlanma metodunu kavrar.
	İttihat ve Terakki Dönemi Osmanlı İktisat Politikaları.
	Serbestî/Liberal ekonomi kavramını tanımlar.
	Meslekçi/Korporatizm kavramını tanımlar.
	Kara Kemal Tekin Alp Cavid Bey kavramlarını tanımlar.
	Milli Burjuvazi/İktisadi Türkçülük kavramlarını tanımlar.
	Himayeci (Koruyucu) Ekonomi Politikası'nı tanımlar.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Dünya ve Osmanlı'da "Para"nın Tarihi	PY3-PY15
3	Osmanlı Para Siyaseti Dönemleri	PY2
4	Osmanlı Maliyesinde Tağşiş Uygulamaları	PY9
5	Tanzimat Devri'ne Kadar Osmanlı Maliye Teşkilatı.	PY9-PY14
6	Tanzimat Fermanı ve Osmanlı Maliyesinde Değişmeler.	PY9-PY15
7	Tanzimat Döneminde Yeni Vergi Yazımı ve Muhassıllık Kurumu.	PY1-PY9
8	Bir Osmanlı İktisat Bibliyografyası kaynağı olarak Temettüat Defterleri ve Muhtevası	PY1-PY16
	Ara Sınav	
9	Osmanlı Dış Borçlanma Tarihine Giriş	PY1-PY3
10	Sultan Abdülmecid devri dış borçlanmaları.	PY1-PY3
11	Sultan Abdülaziz devri dış borçlanmaları.	PY1-PY3
12	Sultan Abdülhamid devri dış borçlanmaları. Düyun-ı Umumiye İdaresinin kurulması ve icraatı.	PY10
13	Sultan Abdülhamid devri dış borçlanmaları. Düyun-ı Umumiye İdaresinin kurulması ve icraatı.	PY10
14	İttihat ve Terakki Dönemi Osmanlı İktisat Politikaları.	PY1-PY14
	Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, dersin kaynak kitapları, derste yürütülen tartışmalar ve diğer ders içi faaliyetleri esas alınarak hazırlanacak olan klasik yazılı bir vize ve bir final sınavı vasıtasıyla yapılacaktır. Ara Sınav'ın sınıf geçmeye etkisi %40, Dönem Sonu Sınavı'nın sınıf geçmeye etkisi %60 nispetinde kabul edilecektir. Sınıf geçme notu 100 puan üzerinden 60 puan alınması olarak kabul edilecektir.	
Örnek Sorular	<ol style="list-style-type: none"> Osmanlı Para geleneği hakkında bilgi veriniz. Osmanlı Para Siyaseti Dönemleri hakkında bilgi veriniz. a)"Abdurrahman Nafiz Paşa", b)"Beylerbeyi Vakası", c)"Philip Grierson", d) "Tağşiş" kavramlarını açıklayınız. Sultan II. Abdülhamid Devri Dış Borçlanma tarihi hakkında bilgi veriniz. Tanzimat Dönemi'nde Vergi Yazımı ve Muhassıllık Kurumu hakkında bilgi veriniz. a) "Cavid Bey", b) "Rüsum-ı Sitte", c) "İstikraz", d) "Moratoryum" kavramlarını kısaca açıklayınız. 	

Örnek Cevap Anahtarı

C-1: İlk Osmanlı Akça/Akçesini Osman Bey'in darp ettirdiği bilinmektedir. Osmanlı'nın kuruluşundan önce ve kuruluşundan bir süre sonrasına kadar Selçuklu ve İlhanlı sikkeleri tedavül ediliyordu. *Osman Bey bunların yanında ilk sikkeyi kendi adına bastırmıştır.* İstanbul Arkeoloji müzesinde bulunan gümüş akçenin her iki yüzünde "*Osman bin Ertuğrul*" yazısı yer almaktadır. İlk sikkenin darp yeri ve tarihi belli değildir. Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde de Osman Bey'in sikkesinin olduğu belirtilmiştir.

1980'lere kadar Osmanlı Devleti'nin ilk parasının Orhan Gazi tarafından basıldığı kabul edilmekteydi. 1980 sonrasında İbrahim Artuk'un bu konudaki çalışması ("*Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi(1071-1920), Birinci Uluslararası Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi Kongresi Tebliğleri, Hacettepe Üniversitesi, 1977*") bilim çevrelerince kabul edilince bu yanlışlık düzeltilmeye başlandı. Ancak günceli takip etmeyen veya uzmanlık alanı tarih olmayan bazı kişiler halen eski bilgileri kitaplarda işleyerek yanlış bilgiyi kullanmaktadırlar. Mesela iktisat tarihçisi Şevket Pamuk, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Paranın Tarihi*, (Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul 1993) adlı kitabında yeni bilgileri göz ardı ederek "*Orhan Bey tarafından darp edilen ilk gümüş akçe*" ifadelerini kullanmıştır. Bu bilgiyi verirken kullandığı kaynak, California'da 1977'de basılmıştır. Oysa İbrahim Artuk'un tespiti daha sonraki bir tarihe dayanmaktadır. Özetle, Osmanlı'nın ilk akça/akçesi Osman Gazi tarafından kestirilmiş/basılmış olup İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde Envanter no: DN 1041'de kayıtlıdır.

Osmanlı sikkelerinde darb tarihi kullanılmaya başlanması da oldukça geç bir tarihte başlamıştır. Yıldırım Bayezid'den itibaren sikkelere tarih konulduğu görülmektedir. Yine Yıldırım Bayezid sikkelerinde ilk defa "*hüllide mülkühü (mülkü dâim olsun)*" ifadesi mevcuttur. Osmanlı sikkelerinde ilk tuğra ise Yıldırım Bayezid'in oğlu Emir

Süleyman'ın Edirne'de darp ettirdiği sikkelerde yer almıştır.

Anadolu ve Rumeli'de Osmanlı Devleti'nin temel para birimi olarak kullanılan Akça/Akçe gümüş içerikli bir paradır. Selçuklu ve İlhanlı sikkelerinden esinlenerek darp edilen ilk sikkelerin ağırlığı 1,15 gram olup %90'ı gümüştür. Esas ödeme aracı Akçe olup Mangır denilen bakırdan imal edilmiş diğer küçük paralar ise bozuk para yerine kullanılmıştır. Mangır, halk arsında “pul” olarak adlandırılmaktaydı. Mangır birçok şehirde basılarak yerel ihtiyaçların karşılanmasında kullanılmıştır. Mangır denilen bakır parayı ilk defa I. Murad'ın bastırması olma ihtimali yüksektir. Mangır 1691 tarihine kadar bozuk para olarak kullanılmıştır.

Osmanlı Devletinde ilk altın sikke Sultan II. Mehmed (Fatih) devrinde, 1477-1478 yıllarında darp edilmiştir. Venedik Duka'sı örnek alınarak yapılan bu ilk altın sikkeler 3,5 gram ağırlığında olup “Sultani” olarak adlandırılmıştır. Bu sikkenin bir yüzünde “Sultan Mehmed bin Murad Han”, diğer yüzünde “Durube fi Kostantiniye-882” yazılıdır. Böylece II. Mehmed'den itibaren fiili olarak altın ve gümüşe dayalı bir para sistemi dönemi başlamıştır ki buna bimetalist dönem (iki metalli dönem) denir.

Osmanlı idari metodunun pek çok alanında olduğu gibi para konusunda da bir serbestiyet söz konusudur. Bu bağlamda gümüş içerikli Akçe'nin devletin her köşesinde kullanılmadığı görülmektedir. Mesela 16. yüzyılda Mısır ve Suriye'de “Pare”, Doğu Anadolu ve Irak'ta “Şahi”, Kuzey Afrika coğrafyasında “Eşrefi” denilen sikkelerin kullanıldığı bilinmektedir. Ayarlarında zaman zaman değişiklik yapılmış olan altın sikkeler ise zincirli, Fındıkî ve zer-i mahub adlarıyla tedavülde bulunmuştur. Fatih Sultan Mehmed'in oğlu II. Bayezid'in bastırdığı altın ve gümüş sikkeler de Fatih'in sikkelerine benzemektedir. II. Bayezid, İstanbul dışında, Serez'de de para bastırmıştır. Kanuni Sultan Süleyman ise Tecdid-i Sikke denilen para yenileme geleneğine son vermiştir. Kanuni, saltanatı boyunca (1520-1566) 43 ayrı kentte para bastırmıştır.

C-5:Osmanlı Devleti, tımar teşkilatını yapılandırmak ve gelir kaynaklarındaki değişimleri takip etmek için ortalama 30 yılda bir tapu tahriri denilen sayımlar yapmıştır. Bu türde 16. yüzyılda üç sayım serisi vardır. 17. yüzyıldan itibaren bütün ülkenin sayılmasına gerek görülmeyle sadece yeni fethedilen veya elden çıktıktan sonra geri alınan bölgelerin sayımı yapılmıştır. Bu sayımlarda temel yaklaşım; devletin mali imkânlarını tespit etme ve vergi gelirlerini hesaplama amacına yöneliktir.

Tanzimat Fermanı'nın vergi alanında ortaya koyduğu “eşit, adil ve herkesin ödeme gücüne göre vergi ödemesi” prensibinin hayata geçirilmesi kapsamlı bir eyalet reformuna, mal ve emlak yazımına bağlıydı. İltizam usulü şehirli ve köylü halka ağır mali külfet yükliyordu. Bu nedenle Tanzimat Fermanı esasına göre 1840 yılı başında iltizam usulü kaldırılmış, vergilerin toplanabilmesi için Tanzimat'ın uygulandığı bölgelere “Muhassıl” denilen memurlar gönderilmesine karar verilmiştir. (Muhassıl: Hasılat toplayan anlamına gelip Tanzimat'la oluşturulan bir idare amiridir. Bulunduğu bölgenin hem idari hem de iktisadi işlerinden sorumlu kişidir. Bu anlamda defterdar ve valinin görevini bir arada yürüten görevlidir). “Muhassıl-ı Emval” denilen bu kişiler geniş yetkilerle donatılarak merkezden sancaklara ve kazalara atanan maaşlı kamu görevlileriydi. Muhassıllar görev yerlerine giderken yanlarında biri “mal kâtibi” diğeri “emlak ve nüfus kâtibi” olmak üzere iki yardımcı götürmüşlerdir. Muhassılların Görevleri; a) Tanzimat'ı halka tanıtmak, b)memleket işlerinin görülmesi için bir mahallî meclis (Muhassıllık Meclisleri) kurmak, c)devletin vergilerini doğrudan halktan tahsil ederek merkeze havale etmek ve d)herkesin ödeme gücüne dayalı yeni vergi sistemine geçmek için nüfus ve emlak yazımı işlerini (Temettüat yazımı) yürütmektir.

Muhassıllar gittikleri yerlerde “Muhassıllık Meclisi” denilen mahalli meclisler kumuşlardır. Bu meclisin üyeleri şu görevlerden müteşekkildi: Muhassıl, Mal kâtibi, Emlak ve Nüfus kâtibi, Kadı, Müftü, Asker Zabiti ve Bölge ileri gelenlerinden dört kişi. Gayrimüslim halkın da yaşadığı yerlerde bu meclise metropolit hahambaşı ve iki adet kocabaşı da dâhil edilmiştir. Muhassıllık Meclisi

	<p>haftada üç gün toplanıp vergi yazımı ve diğer sorunları görüşecekti. Muhassılların vergi toplama ile görevlendirilmesiyle birlikte daha önceleri bu görevi üstlenen vali, sancakbeyi ve mütesellim gibi görevlilerin mali görevleri kalmamıştır.</p> <p>Muhassıllar doğrudan Maliye Nazırı ile iletişim kurmaya yetkiliydiler. 1840 yılında başlanan bu uygulamada istenilen sonuçlar alınamamıştır. Muhassıllar ya bölge ayanları tarafından engellenmişler ya da kötü alışkanlıklara uyum sağlayarak haksız kazanç sağlamaya başlamışlardır. Köklü bir vergi sistemiyle gelirlerini artırmayı planlayan devlet, bu amaca ulaşamadığı gibi gelirlerin azalması gibi ilginç bir sonuçla karşı karşıya kalmıştır. Üstelik maaşla taşraya gönderilen memurların masrafları da bütçeye yük getirmiştir. Hatta bazı kazaların gelirleri giderlerini ancak karşılayabilmiştir.</p> <p>1842 yılına girildiğinde her bakımdan olumsuz sonuçları görülmüş olan Muhassıllık uygulamasına ülke genelinde son verilmiştir. Muhassıllık Meclisleri “Memleket Meclisi” olarak adlandırılarak görevine devam etmiştir. Muhassılların görevleri Müdürlere bırakılmıştır. Muhassıllık teşkilatı çok kısa bir dönem uygulanmış olsa da (1840-1842) Türk idare geleneğinde seçim usulünün yerleşmesi ve yerel yönetim geleneğinin gelişimi açısından önemli bir aşama olmuştur.</p> <p>C-6: a) “Cavid Bey”: İttihat ve Terakki’nin ünlü maliye nazırı olup Serbesti Ekonomi/Liberalizm fikrini uygulamaya çalışan devlet adamıdır.</p> <p>b) “Rüsum-ı Sitte”: Altı vergi demektir. Sultan II. Abdülhamid devrinde Osmanlı’nın altı kalem gelirinin alacaklı devletlerin kontrolüne bırakılmasını ifade eder.</p> <p>c) “İstikraz”: Borçlanma demektir.</p> <p>d) “Moratoryum”: Borçların ödenemeyecek hale gelmesi üzerine devletin erteleme istemesi, bir anlamda ekonominin iflasının açıklanması demektir. 1875 yılında Sultan Abdülaziz devrinde Osmanlı Devleti Ramazan Karanamesi denilen kanunla moratoryum ilan etmiştir.</p>
Kaynak Kitap	<p>-Şevket Pamuk, <i>Osmanlı İmparatorluğu’nda Paranın Tarihi</i> (Ed. Ali Berktaş), İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2007.</p> <p>-<i>Osmanlı Ansiklopedisi</i>, “C.3, İktisat”, Türkiye Yayınları, Ankara 1999.</p> <p>-Şevket Pamuk, <i>Osmanlı-Türkiye İktisadi Tarihi (1500-1914)</i>, İletişim Yayınları, İstanbul 2005.</p>
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<p>-Halil İnalçık, <i>Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi 1-2</i>, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2008.</p> <p>-Mehmed Fuad Köprülü, <i>Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri</i>, Kaynak Yayınları, İstanbul 2002.</p> <p>-Mustafa Akdağ, <i>Türkiye’nin İktisadi ve İçtimai Tarihi</i>, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2010.</p>

Arşiv Vesikaları II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi İbrahim AYKUN
Oda Numarası	MA-K1-50
Ofis Saatleri	Perşembe 10:00-12:00
E-posta	ibrahim.aykun@gop.edu.tr
Ders Zamanı	ÇARŞAMBA 15:15-17:00
Derslik	A305
Dersin Amacı	Önemli Arşivleri ve diğer arşiv nelgelerini tanıma ve okuma
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Yıldız esas evrakı tasnifi
	Yıldız esas evratı belgelerini öğrenir
	Örnek belge okur
	Mütenevvi maruzat defteri
	Mütenevvi maruzat belgeelrini tanır
	Örnek belge okur
	Nüfus defterleri
	Nüfus belgelerinin tarihi ve içeriğini bilir
	Örnek belge okur
	Tereke defterleri
	Tereke defterlerinin özelliklerini bilir
	Örnek belge okur
	Tereke defterleri
	Belge okumaya devam eder
	Şeriye sicilleri
	Şeriye sicilleri hakkında bilgi sahibi olur
	Seçilmiş belge okur
	Şeriye sicilleri
	Seçilmiş örnek belge okumaya devam ederek okumasını geliştirir
	Temettuat defterleri
	Temettuat defterleri hakkında bilgi sahibi olur
	Seçilmiş belge okur
	Temettuat defterleri
	Seçilmiş örnek belge okumaya devam ederek okumasını geliştirir
	Nikah defterleri
	Nikah defterleri hakkında bilgi sahibi olur
	Seçilmiş kayıt okur
Kızılay Arşivi	
Kızılar arşivi hakkında bilgi sahibi olur	
Hangi belgeler var bilgi sahibi olur	
Yararlanma koşullarını öğrenir	
MSB Arşivi	
Milli Savunma Bakanlığı arşivini bilir	

	Hangi konularda bu arşive müracaat edeceğini bilir
	Yararlanma koşullarını öğrenir
	Mezar kitabelerinin Tarih Açısından önemi ve Tokat Mezarlıkları mezar kitabeleri
	Mezar kitabelerini tarihi kaynak özelliğini bilir

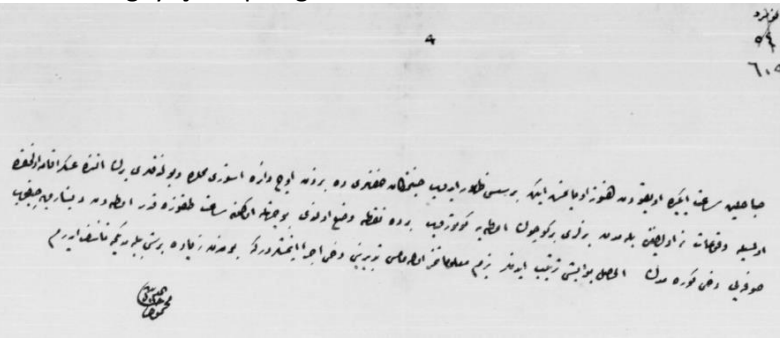
	Tokat mezarlıklarını bilir
	Örnek kitabeleri okuyabilir

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Yıldız esas evrakı tasnifi	PY4, PY8, PY13
3	Mütenevvi maruzat defteri	PY4
4	Nüfus defterleri	PY6 PY11
5	Tereke defterleri	PY2, PY12
6	Tereke defterleri	PY11, PY 15
7	Şeriye sicilleri	PY11 PY 15
8	Şeriye sicilleri	PY11 PY 15
9	Temettuat defterleri	PY10 PY16
10	Temettuat defterleri	PY10 PY16
11	Nikah defterleri	PY10 PY16
12	Kızılay Arşivi	PY10 PY16
13	MSB Arşivi	PY7
14	Mezar kitabelerinin Tarih Açısından önemi ve Tokat Mezarlıkları mezar kitabeleri	PY7

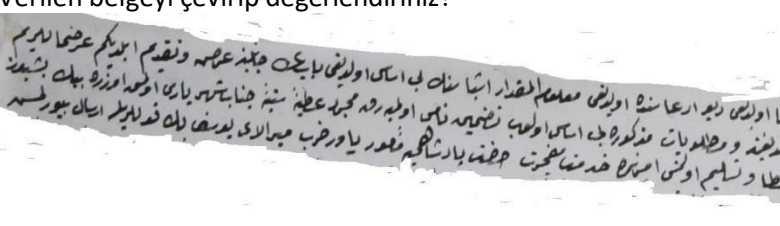
Değerlendirme
Bu dersin değerlendirmesi, seçilmiş örnek bir belgeyi çevirerek bir vize ve seçilmiş örnek bir belgeyi çevirerek bir final yapılarak yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.

Örnek Sorular

Verilen belgeyi çevirip değerlendiriniz.?

Verilen belgeyi çevirip değerlendiriniz?

Cevap Anahtarı	<p>C. 1. Numro 45 609 Sabahleyin saat ikide uykudan henüz uyanmış iken bir ses zuhur edüb Cennetmekan hazretleri de bizden üç daire ve buldukları yerin altında asker ikame olunmakda Olmasıyla vuku'at ne olduğunu bilemeden bizleri bir küçük odaya götürüb bir de nokta vaz' olundu. Bu cihetle o gün saat dokuza kadar odadan dışarıya çıkub Sufayı dahi göremedik. El kasıl bu şişi tertib edenler bizim malimatımız olamaması tedbirini dahi icra etmişlerdir ki bundan ziyade bir şey bilemrdiğime teessüf ederim</p>
	<p>4. Mahmud C.2 Hamı mumaileyhin vakasından dolayı yağma olduğu deyu irsal buyurulmuş malumu'1 miktar eşyasının bî esas olduğu bab-ı ali canibine arz ve takdim eylediğim arzu hallerim manzur-ı hümayun-ı cenabı padişahi buyrulduğuna ve maktubat-ı mezkureyi esası olub tazmin namı olmayarak mücerred atabe-i seniyyei cenabi şehriyari olmak üzere binbeşyüz kese akçe altun olarak muma ileyhe itave teslim olunması emrinde hidmet-i mevharet-i hazreti padişahiye memur yaveri harp-ı miralay Yusuf bey kullarıyla irsal buyurulmuş 5. aşuru mahalde</p>
Kaynak Kitap	<p><i>Mehmet Eminoğlu, Osmanlı Vesikalarını Okumaya Giriş, Tütkiye Diyanet Vakfı Yay., Ank. 2007</i> <i>Orhan Sakin, Osmanlı Arşiv Belgeleri Okuma Klavuzu, Yeditepe Yay. İst. 2017.</i></p>
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<p>Prof. Dr. Yılmaz Kurt , Arş. Gör. Muhammed Ceyhan ,Osmanlı Paleografyası Ve Osmanlı Diplomatiği , Akçağ Yayınları , İst. 2018 Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi Devlet Arleri Genel Müd. Yay. Ank. 1992</p>

Osmanlı Paleografyası ve Diplomatikası II

Öğretim Üyesi						Arş. Gör. Dr. Süleyman SİNİN	
Oda Numarası						MA-K1-52	
E-posta						Süleyman.sinin@gop.edu.tr	
Ders Zamanı						ÇARŞAMBA 15:15-17:00	
Derslik						D309	
Dersin Amacı						Dersin amacı, Osmanlı arşiv belgelerinin türlerini ve rükünlerini öğretmek bunların okunmasını ve tarih yazımında kullanılmasını sağlamak.	
Dersin Kazanımları	Okul	Program	Ders	Konu	Kazanım	Kodu	Konu ve ilgili kazanım
	6	9	D0710173	1	0	6.13.D0710173. 1.0	Osmanlı Arşivleri, Arşiv Belge ve Defterleri ile Osmanlı Belgesel Kaynakları Hakkında Genel Bilgi
	6	9	D0710173	1	1	6.13.D0710173. 1.1	Osmanlı arşivleri, arşiv belge ve defterleri ile Osmanlı belgesel kaynakları hakkında genel bilgi sahibi olur.
	6	9	D0710173	2	0	6.13.D0710173. 2.0	Belgelerde Kullanılan İşaret ve Elkablar
	6	9	D0710173	2	2	6.13.D0710173. 2.2	Osmanlı Türkçesiyle yazılan belgelerdeki işaret ve elkabları okuyarak birbirinden ayırt edebilir.
	6	9	D0710173	3	0	6.13.D0710173. 3.0	İmza, Tarih ve Mühür
	6	9	D0710173	3	3	6.13.D0710173. 3.3	Osmanlı Türkçesiyle yazılan belgelerdeki imza, tarih ve mühürleri okuyarak birbirinden ayırt edebilir.
	6	9	D0710173	4	0	6.13.D0710173. 4.0	Ferman, Berat ve İrade
	6	9	D0710173	4	4	6.13.D0710173. 4.4	Ferman, berat ve iradelerin genel özelliklerini öğrenir.
	6	9	D0710173	4	5	6.13.D0710173. 4.5	Ferman, berat ve iradelerden örnekler okur.
	6	9	D0710173	5	0	6.13.D0710173. 5.0	Şer'iyeye Sicilleri Metni
	6	9	D0710173	5	6	6.13.D0710173. 5.6	Şer'iyeye sicillerinin genel özelliklerini öğrenir.
	6	9	D0710173	5	7	6.13.D0710173. 5.7	Şer'iyeye sicillerinden örnekler okur.
	6	9	D0710173	6	0	6.13.D0710173. 6.0	Tahrir Metni
	6	9	D0710173	6	8	6.13.D0710173. 6.8	Tahrir defterlerinin genel özelliklerini öğrenir.
	6	9	D0710173	6	9	6.13.D0710173. 6.9	Tahrir defterlerinden örnekler okur.
	6	9	D0710173	7	0	6.13.D0710173. 7.0	Devlet Kurumlarının Aralarındaki Yazışmalar
	6	9	D0710173	7	10	6.13.D0710173. 7.10	Devlet kurumlarının aralarındaki yazışmalardan örnekler okur
	6	9	D0710173	8	0	6.13.D0710173. 8.0	Devlet Kurumlarının Aralarındaki Yazışmalar
	6	9	D0710173	8	11	6.13.D0710173. 8.11	Devlet kurumlarının aralarındaki yazışmalardan örnekler okur
6	9	D0710173	9	0	6.13.D0710173.9.0	Devlet Kurumlarının Aralarındaki Yazışmalar	
6	9	D0710173	9	12	6.13.D0710173.9.12	Devlet kurumlarının aralarındaki yazışmalardan örnekler okur	
6	9	D0710173	10	0	6.13.D0710173. 10.0	Şahsi Yazılara Örnekler: Mektuplar	
6	9	D0710173	10	13	6.13.D0710173.10.13	Mektupların genel özelliklerini öğrenir	
6	9	D0710173	11	0	6.13.D0710173. 11.0	Şahsi Yazılara Örnekler: İstidalar	
6	9	D0710173	11	14	6.13.D0710173.11.14	İstidaların genel özelliklerini öğrenir	
6	9	D0710173	12	0	6.13.D0710173. 12.0	Şahsi Yazılara Örnekler: Telgraflar	
6	9	D0710173	12	15	6.13.D0710173.12.15	Telgrafların genel özelliklerini öğrenir	

	6	9	D0710173	12	16	6.13.D0710173.12.16	Telgraflardan örnekler okur	
	6	9	D0710173	13	0	6.13.D0710173.13.0	Genel Değerlendirme	
	6	9	D0710173	13	17	6.13.D0710173.13.17	Derste dönem boyunca öğrendiklerinin genel bir değerlendirmesini yapabilir.	
Hafta-Tarih				Ders Konuları				İlgili Program Yeterliği
2	7-11 Mart 2022			Osmanlı Arşivleri, Arşiv Belge ve Defterleri ile Osmanlı Belgesel Kaynakları Hakkında Genel Bilgi				PY1-PY12
3	14-18 Mart 2022			Belgelerde Kullanılan İşaret ve Elkablur				PY12-PY14-PY15-PY6
4	21-25 Mart 2022			İmza, Tarih ve Mühür				PY12-PY14-PY15-PY6
5	28 Mart-1 Nisan 2022			Ferman, Berat ve İrade				PY12-PY14-PY15-PY6
6	4-8 Nisan 2022			Şer'iyeye Sicilleri Metni				PY12-PY14-PY15-PY6
7	11-15 Nisan 2022			Tahrir Metni				PY12-PY14-PY15-PY6
	24-30 Nisan 2022			Ara Sınav				
8	2-6 Mayıs 2022			Devlet Kurumlarının Aralarındaki Yazışmalar				PY12-PY14-PY15-PY6
9	9-13 Mayıs 2022			Devlet Kurumlarının Aralarındaki Yazışmalar				PY12-PY14-PY15-PY6
10	16-20 Mayıs 2022			Devlet Kurumlarının Aralarındaki Yazışmalar				PY12-PY14-PY15-PY6
11	23-27 Mayıs 2022			Şahsi Yazılara Örnekler: Mektuplar				PY12-PY14-PY15-PY6
12	30 Mayıs-3 Haziran 2022			Şahsi Yazılara Örnekler: İstidalar				PY12-PY14-PY15-PY6
13	06-10 Haziran 2022			Şahsi Yazılara Örnekler: Telgraflar				PY12-PY14-PY15-PY6
14	13-17 Haziran 2022			Genel Değerlendirme				PY1-PY2-PY3-PY12-PY14-PY15-

			PY6
	18-26 Haziran 2022	Dönem Sonu Sınavı	
	29 Haziran-7 Temmuz 2022	Bütünleme Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.		
Örnek Sorular	1- Verilen telgraf metnini transkribe ediniz. 2-Verilen rika metnini okuyarak kim, nereden, nereye, ne zaman ve niçin sorularını yanıtlayınız.		
Cevap Anahtarı	1 soruda öğrencilerden Osmanlı Türkçesiyle yazılmış olan telgraf metnini transkribe etmesi beklenmektedir. 2 soruda öğrencilerden verilen rika metni okuyarak kim, nereden, nereye, ne zaman ve niçin sorularını eksiksiz olarak yanıtlamaları beklenmektedir.		
Kaynak Kitap	Yılmaz Kurt-Muhammet Ceylan, Osmanlı Paleografyası ve Osmanlı Diplomatikası , Akçağ Yayınları, Ankara 2012.		
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	Mübahat Kütükoğlu, Osmanlı Belgelerinin Dili , Kubbealtı Yayınları, İstanbul 1994. M.Tayyib Gökbilgin, Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlimi , Enderun Kitabevi, İstanbul 1992.		

Türk Demokrasi Tarihi II

Öğretim Üyesi						Doç Dr. Yunus Emre TEKİNSOY	
Oda Numarası						MA-K1-54	
E-posta						yunusemre.tekinsoy@gop.edu.tr	
Ders Zamanı						Perşembe 15:15-17:00	
Derslik						D-308	
Dersin Amacı						Milli Mücadele dönemi ve TBMM'nin kuruluşu, Birinci Mecliste kurulan gruplar, Halk Fırkasının kuruluşu, Cumhuriyet'in ilanı, çok partili hayata geçiş denemeleri, Demokrat Partinin kuruluşu ve iktidara gelişi, seçimler, darbeler ve sonrasında kabul edilen anayasalardan bahsedilerek Cumhuriyet döneminde Türkiye'de demokrasinin gelişimi anlatabilmek.	
Dersin Kazanımları	Okul	Program	Ders	Konu	Kazanım	Kodu	Konu ve ilgili kazanım
	6	9	D0710222	1	0	6.13.D0710222.1.0	Milli Mücadele Dönemi, Kongreler ve Son Osmanlı Mebusan Meclisi
	6	9	D0710222	1	1	6.13.D0710222.1.1	Milli Mücadele dönemi milli cemiyetlerin (Müdafaa-i Milliye Cemiyetleri – Kuvayı Milliye) yapılarını kavrar.
	6	9	D0710222	1	2	6.13.D0710222.1.2	Kongreler (Sivas, Erzurum, Alaşehir, Pozantı, Balıkesir) hakkında bilgi sahibi olur.
	6	9	D0710222	1	3	6.13.D0710222.1.3	Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin toplanması ve Misak-ı Milli kararlarını bilir.
	6	9	D0710222	2	0	6.13.D0710222.2.0	TBMM'nin Kurulması ve Teşkilat-ı Esasiye
	6	9	D0710222	2	4	6.13.D0710222.2.1	TBMM'nin kuruluş gerekçelerini bilir.
	6	9	D0710222	2	5	6.13.D0710222.2.2	TBMM'nin yapısını ve faaliyetlerini bilir.
	6	9	D0710222	2	6	6.13.D0710222.2.3	Teşkilat-ı Esasiye Kanununu bilir.
	6	9	D0710222	3	0	6.13.D0710222.3.0	Birinci TBMM'de Gruplar
	6	9	D0710222	3	7	6.13.D0710222.3.1	Birinci TBMM'de siyasal parti kurulmasına müsaade edilmemesinin nedenlerini bilir.
	6	9	D0710222	3	8	6.13.D0710222.3.2	TBMM'de faaliyette bulunan gruplar hakkında bilgi sahibi olur.
	6	9	D0710222	3	9	6.13.D0710222.3.3	Birinci ve İkinci Grubun kuruluş nedenleri ve faaliyetlerini kavrar.

6	9	D0710222	4	0	6.13.D0710222.4.0	Halk Fırkasının Kurulması ve Cumhuriyet'in İlanı
6	9	D0710222	4	10	6.13.D0710222.4.1	Halk Fırkası'nın kuruluş nedenlerini ve özelliklerini bilir.
6	9	D0710222	4	11	6.13.D0710222.4.2	Halk Fırkası'nın yeni rejimin yerleşmesindeki önemini kavrar.
6	9	D0710222	4	12	6.13.D0710222.4.3	Cumhuriyet'in ilanını bilir ve Türk Demokrasi tarihi açısından önemini kavrar.
6	9	D0710222	5	0	6.13.D0710222.5.0	Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri: Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
6	9	D0710222	5	13	6.13.D0710222.5.1	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kuruluşundaki sebepleri bilir.
6	9	D0710222	5	14	6.13.D0710222.5.2	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın faaliyetleri, ideolojisi ve kurucu kadrosunu bilir.
6	9	D0710222	5	15	6.13.D0710222.5.3	Şeyh Said İsyanı hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710222	5	16	6.13.D0710222.5.4	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılış nedenlerini kavrar.
6	9	D0710222	6	0	6.13.D0710222.6.0	Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri: Serbest Cumhuriyet Fırkası
6	9	D0710222	6	17	6.13.D0710222.6.1	Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kuruluş sebeplerini bilir.
6	9	D0710222	6	18	6.13.D0710222.6.2	Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın faaliyetleri, ideolojisi ve kurucu kadrosunu bilir.
6	9	D0710222	6	19	6.13.D0710222.6.3	Güdümlü muhalefet kavramını bilir.
6	9	D0710222	6	20	6.13.D0710222.6.4	Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasının nedenlerini bilir.
6	9	D0710222	7	0	6.13.D0710222.7.0	Tek Parti Dönemi (1923-1946)
6	9	D0710222	7	21	6.13.D0710222.7.1	Cumhuriyet Halk Partisi'nin İnkılapların gerçekleştirilmesindeki rolünü kavrar.
6	9	D0710222	7	22	6.13.D0710222.7.2	Çok Partili Hayata geçilemeyeşinin nedenlerini kavrar.
6	9	D0710222	7	23	6.13.D0710222.7.3	Tek parti dönemine ait önemli siyasal gelişmeleri bilir.
6	9	D0710222	7	24	6.13.D0710222.7.4	Tek parti döneminde hükümet ve TBMM'nin faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710222	8	0	6.13.D0710222.8.0	İkinci Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Çok Partili Hayata Geçiş
6	9	D0710222	8	25	6.13.D0710222.8.1	İkinci Dünya Savaşı sonrasında Dünya'daki gelişmeler ve Türkiye'ye etkilerini kavrar.
6	9	D0710222	8	26	6.13.D0710222.8.2	Çok partili hayata geçiş ve yeni siyasal partilerin kurulmasının sebeplerini bilir.
6	9	D0710222	8	27	6.13.D0710222.8.3	Cumhuriyet Halk Partisi'nin çok partili hayata geçişle ilgili bakış açısını kavrar.
6	9	D0710222	9	0	6.13.D0710222.9.0	Demokrat Partinin Kuruluşu ve 1946 ve 1950 Seçimleri
6	9	D0710222	9	29	6.13.D0710222.9.1	Demokrat Parti'nin kurucuları, kuruluş nedenlerini bilir.
6	9	D0710222	9	30	6.13.D0710222.9.2	Demokrat Parti'nin ideolojisini bilir.
6	9	D0710222	9	31	6.13.D0710222.9.3	1946 ve 1950 seçimlerini bilir ve Türk demokrasi tarihi açısından önemini kavrar.
6	9	D0710222	10	0	6.13.D0710222.10.0	Demokrat Parti Dönemi (1950-1960)
6	9	D0710222	10	32	6.13.D0710222.10.1	Demokrat Parti'nin Meclis içerisindeki faaliyetlerini bilir.
6	9	D0710222	10	33	6.13.D0710222.10.2	Demokrat Parti'nin hükümetteki faaliyetlerini bilir.
6	9	D0710222	10	34	6.13.D0710222.10.3	Demokrat Parti ve muhalefet arasındaki ilişkiyi kavrar.
6	9	D0710222	11	0	6.13.D0710222.11.0	1960 Askeri Darbesi ve 1961 Anayasası
6	9	D0710222	11	35	6.13.D0710222.11.1	1960 Askeri Darbesini, gerçekleştiren kişileri ve gerekçelerini bilir.
6	9	D0710222	11	36	6.13.D0710222.11.2	1961 Anayasasını bilir.
6	9	D0710222	11	37	6.13.D0710222.11.3	1961 Anayasası'nın getirdiği siyasal hakları demokrasi açısından değerlendirebilir.
6	9	D0710222	12	0	6.13.D0710222.12.0	İki Askeri Darbe Arasında Türkiye'de Siyasal Gelişmeler
6	9	D0710222	12	38	6.13.D0710222.12.1	1961 Anayasası sonrasında Türkiye'de siyasal ortamın nasıl şekillendiğini bilir.
6	9	D0710222	12	39	6.13.D0710222.12.2	Milliyetçi ve Sol fraksiyonlar arasındaki mücadele ile bunun siyasi partilere yansımalarını kavrar.
6	9	D0710222	12	40	6.13.D0710222.12.3	İki askeri darbe arasında Türkiye'de faaliyet gösteren siyasi partileri ana hatlarıyla bilir.

6	9	D0710222	12	41	6.13.D0710222.12.4	1961 Anayasası ile oluşturulan meclisin yasama faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710222	13	0	6.13.D0710222.13.0	1980 Askeri Darbesi, 1982 Anayasası ve Siyasal Gelişmeler
6	9	D0710222	13	42	6.13.D0710222.13.1	1980 Askeri Darbesini, gerçekleştiren kişileri ve gerekçelerini bilir.
6	9	D0710222	13	43	6.13.D0710222.13.2	1982 Anayasasını bilir.
6	9	D0710222	13	44	6.13.D0710222.13.3	Siyasi yasaklar ve yeni kurulan siyasi partiler hakkında bilgi sahibi olur.
Hafta-Tarih		Ders Konuları				İlgili Progr am Yeterl iği
2	7-11 Mart 2022	Milli Mücadele Dönemi, Kongreler ve Son Osmanlı Mebusan Meclisi				PY1, PY2, PY4, PY15
3	14-18 Mart 2022	TBMM'nin Kurulması ve Teşkilat-ı Esasiye				PY1, PY2, PY4, PY15
4	21-25 Mart 2022	Birinci TBMM'de Gruplar				PY1, PY2, PY4, PY15
5	28 Mart-1 Nisan 2022	Halk Fırkasının Kurulması				PY1, PY2, PY4, PY15
6	4-8 Nisan 2022	Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri: Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası				PY1, PY2, PY4, PY15
7	11-15 Nisan 2022	Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri: Serbest Cumhuriyet Fırkası				PY1, PY2, PY4, PY15
	24-30 Nisan 2022	VİZE SINAVI				
8	2-6 Mayıs 2022	Tek Parti Dönemi (1923-1946)				PY1, PY2, PY4, PY15
9	9-13 Mayıs 2022	İkinci Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Çok Partili Hayata Geçiş				PY1, PY2, PY4, PY15
10	16-20 Mayıs 2022	Demokrat Partinin Kuruluşu ve 1946 ve 1950 Seçimleri				PY1, PY2, PY4, PY15
11	23-27 Mayıs 2022	Demokrat Parti Dönemi (1950-1960)				PY1, PY2, PY4, PY15
12	30 Mayıs-3 Haziran 2022	1960 Askeri Darbesi ve 1961 Anayasası				PY1, PY2, PY4, PY15
13	6-10 Haziran 2022	İki Askeri Darbe Arasında Türkiye'de Siyasal Gelişmeler				PY1, PY2, PY4, PY15
14	13-17 Haziran 2022	1980 Askeri Darbesi, 1982 Anayasası ve Siyasal Gelişmeler				PY1, PY2, PY4, PY15
		FİNAL				
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan sorulardan oluşan bir ara ve bir yarıyıl sonu sınavı aracılığıyla yapılacaktır. Ara sınavın ortalamaya katkısı % 40; yarıyıl sonu sınavının ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.				
Örnek Sorular		<p><i>Türk Demokrasi Tarihi-2 dersinin Vize ve Final imtihanlarında açık uçlu ve boşluk doldurma soruları yer almaktadır.</i></p> <p>1. Demokrat Partinin kuruluşunda önemli bir yere sahip olan "Dörtlü Takrir"i nedenleri ve sonuçlarıyla izah ediniz</p> <p>2. Aşağıdaki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.</p> <p>a. Cumhuriyet döneminin ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının parti başkanlığını Paşa yapmıştır.</p> <p>b. 1960 tarihli Askeri Darbe sonrasında Demokrat Parti kapatılmış ancak merkez sağda Demokrat Partinin yerini liderliğindeki Partisi doldürmüştür.</p>				
Cevap Anahtarı		<p>1. "7 Haziran 1945'te eski Başbakan ve Mustafa Kemal Atatürk döneminin son başbakanı Celal Bayar, ünlü bir edebiyat tarihçisi olan Fuat Köprülü, büyük toprak sahibi ve CHP eski müfettişi</p>				

	<p>Adnan Menderes ile eski bir vali olan Refik Koraltan'dan oluşan dört CHP milletvekili, partilerinin parlamentodaki grubuna bir takrir sunmuşlardır. Takriri veren dört kişiden dolayı "Dörtlü Takrir" diye anılacak olan bu teklifin sahipleri, savaş bittiğine göre demokratik özgürlüklerin sağlanması gerektiğini ileri sürmüşler ve TBMM'den yürütme üzerindeki anayasal hakların kullanılmasını talep etmişlerdir. Bu takrirden sonra Demokrat Parti muhalefet stratejisinin temelini oluşturacak prensiplerin bulunduğu anlaşılmaktadır ki, bunlar; Meclis denetiminin anayasasının ruhuna uygun biçimde gerçekleşmesini sağlayacak önlemleri almak, vatandaşların siyasi hak ve özgürlüklerini genişletmek ve partinin çalışmalarına bu ilkelerin egemen kılınmasını sağlamak şeklinde izah edilebilir. Adnan Menderes ve arkadaşları tarafından verilen takrir TBMM'de uzun saatler boyunca aralıksız tartışılmış ve neticede takriri veren dört kişi dışında Meclisin tamamı önerge aleyhinde oy kullanmıştır. Takririn reddinden sonra takrire imza atan vekillerin Meclis içerisinde artık "mimlenmiş" olmaları, istikbalde kendileriyle ilgili yeni gelişmelerin olacağına göstergesi olduğu söylenebilir. Belirtildiği gibi Dörtlü Takrir TBMM tarafından reddedilmiştir. Takrirleri reddedilen "dörtlerden" Adnan Menderes ve Fuat Köprülü bir müddet sonra Vatan gazetesinde açık muhalefete geçmişlerdir. Bahsi geçen kişilerin gazetelerde işledikleri konular, millet denetiminin sağlanması, insan hak ve hürriyetlerinin güvenceye bağlanması, anti-demokratik hükümlerin ilgası, baskının kaldırılması vs gibi liberal ve demokratik temalardır. Gazetenin bu yöndeki yayınları üzerine CHP Parti Divanı toplanıp, 21 Eylül 1945'te bu iki milletvekilinin partiden ihracına karar vermiştir. O güne kadar susmuş olan Refik Koraltan, 2 Ekim 1945'te Vatan gazetesine bir beyanat vererek, arkadaşlarının ihracının tüzüğe aykırı olduğunu iddia edince, o da aynı akıbete uğramıştır. Bahsi geçen gelişmelerden sonra Dörtlü Takriri verenlerin lideri durumundaki Celal Bayar hem parti üyeliğinden, hem de milletvekilliğinden istifa ederek tepkisini göstermiştir. Böylelikle Dörtlü Takriri verenler, bütünü ile CHP'den kopmuşlardır. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün, tam da bu sırada, Mecliste iktidar partisini karşısında denetim görevi yapacak bir muhalefet partisinin gerekli olduğu biçimindeki sözleri, yeni bir parti kurma yolunda adım atan bu insanları şüphesiz ki daha da cesaretlendirdiği görülmektedir. Bu olayın Demokrat Partinin kuruluş sürecini daha da kolaylaştırdığı ve hatta hızlandırdığından hiç şüphe yoktur."</p> <p>2. a. Kazım Karabekir b. Süleyman Demirel – Adalet Partisi</p>
Kaynak Kitap	Bernard Lewis, Modern Türkiye'nin Doğuşu, TTK Yayınları, Ankara 1993; Kemal H. Karpat, Türk Demokrasi Tarihi, Timaş Yayınları, İstanbul 2010.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	Ahmet Demirel, Birinci Mecliste Muhalefet İkinci Grup, İletişim Yayınları, İstanbul 2007; Erik Jan Zürcher, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (1924-1925), İletişim Yayınları, İstanbul 2003; Cem Eroğul, Demokrat Parti Tarihi ve İdeolojisi, Yordam Kitap, İstanbul 2017; Cemil Koçak, Belgelerle İktidar ve Serbest Cumhuriyet Fırkası, İletişim Yayınları, İstanbul 2006.

IV. Sınıf Bahar Dönemi Ders Planları

Osmanlı Sosyal ve İktisat Tarihi II

Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Samettin BAŞOL
Oda Numarası	MA-K1-45
Ofis Saatleri	Salı 10:00-12:00
E-posta	samettin.basol@gop.edu.tr
Ders Zamanı	CUMA 14:15-17:00
Derslik	D309
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, Osmanlı Devleti'nin klasik dönemindeki sosyal ve iktisadi olayları, yapıları, faaliyetleri incelemek, devletin sosyal ve iktisadi yapısı hakkında bilgi sahibi olabilmek ve devlet, toplum ve teşkilatlar için önemli sayılabilecek sosyal ve iktisadi öğeleri ilişkileri analiz etmektir.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	İktisat Tarihinin Alanı, Dünyada ve Türkiye'de İktisat Tarihçiliği
	İktisat Tarihinin çalışma alanını sınırlarını bilir.
	Dünya'da ve Türkiye'de öne çıkan iktisat tarihçilerini tanıır.
	Türkiye'de ve üniversitelerde iktisat tarihi alanının tarihsel gelişme süreci hakkında bilgi sahibi olur.
	Tarih-İktisat Tarihi arasındaki ilişkiyi tartışır.
	Osmanlı İktisat Tarihinin Kaynakları
	Osmanlı sosyo-iktisat tarihi alanında çalışmış önemli kişileri tanıır.
	Osmanlı İktisat tarihi alanındaki önemli kaynak ve yayınlar hakkında bilgi sahibi olur.
	Osmanlı Ekonomisinin Genel Özelliklerine Bakış
	Osmanlı ekonomisinin genel yapısı hakkında bilgi sahibi olur.
	Osmanlı ekonomisinin önemli dallarını sıralar.
	Osmanlı ekonomisinde karar sahibi olan kurum ve kişiler hakkında bilgi sahibi olur.
	Osmanlı İktisadi Anlayışının Temel İlkeleri
	Osmanlı iktisadi ilkelerinden İşçilik ilkesini açıklar ve devlete ekonomiye etkisini yorumlar.
	Osmanlı iktisadi ilkelerinden Fiskalizm ilkesini açıklar ve devlete ekonomiye etkisini yorumlar.
	Osmanlı iktisadi ilkelerinden Gelenekçilik ilkesini açıklar ve devlete ekonomiye etkisini yorumlar.
Osmanlı İktisadının Temel Değerleri	
Osmanlı iktisadi hayatında yer bulan temel değerler hakkında bilgi sahibi olur.	
Osmanlı iktisadında, temel ilkelerle temel değerlerin birlikte yürüdüğünün farkına varır.	
Osmanlı iktisadının temel değerlerini, günümüz iktisat değerleriyle karşılaştırır.	

	Osmanlı Devleti'nin Ekonomiyi Yönetme ve Kontrol Altında Tutma Sistemleri
--	--

	Osmanlı Devleti'nin kontrollü bir ekonomik modele sahip olduğunu kavrar.
--	--

	Osmanlı Devleti'nin ekonomiyi kontrol altında tutabilmek için kullandığı araç ve sistemleri bilir.	
	Osmanlı dönemi güdümlü ekonomi modelini, günümüz serbest ekonomi modeliyle karşılaştırır.	
	Osmanlı Devleti'nin Siyasi-Askeri Karar ve Faaliyetlerinde Ticaretin etkisi	
	Osmanlı çağında yürüyen ticaretin durumu ve önemi hakkında bilgi sahibi olur.	
	Osmanlı Devleti'nin aldığı çoğu siyasi kararlarda ticaretin/ticaret yollarının da etkili olduğunu kavrar.	
	Osmanlı Devleti'nin Doğu-Batı ticaretini elde tutmak amacıyla denizde ve karada giriştiği önemli faaliyetlere örnekler verir.	
	Osmanlı Devleti'nde Ticaretin Organizasyonu	
	Osmanlı Devleti'nin ekonominin bir çok alanını kontrol edip düzenlediği gibi ticareti de organize ettiğinin farkına varır.	
	Devletin 19. Yüzyılda ticareti ve tüccarı nasıl organize ettiğini açıklar.	
	Avrupa Tüccarı, Hayriye Tüccarı, Berathlı Tüccar gibi gurupların Osmanlı Devleti içindeki yerini tartışır.	
	Osmanlı Devleti'nde Kapan Sistemi ve Ticarete Etkisi	
	Osmanlı ülkesinde ve ticaretinde ürün dağıtımının önemli durak ve sistemlerinden olan Kapan Sistemini bilir.	
	Kapan Sisteminin özelliklerini açıklar.	
	Kapan Sisteminin ticaret ve devlet açısından önemini söyler.	
	Osmanlı Devleti'nde Gümrük Sistemi ve Gümrükler	
	Osmanlı ülkesinde ve dış ticaretinde ürün dağıtımının önemli durak ve sistemlerinden olan Gümrük Sistemini bilir.	
	Gümrüklerin ve Gümrük Sisteminin özelliklerini açıklar.	
	Gümrük Sisteminin ticaret ve devlet açısından önemini söyler.	
	Osmanlı Devleti'nde Lonca Sistemi ve Üretimde Loncalar	
	Osmanlı Devleti'nde şehir üretiminin önemli sistemlerinden birinin Lonca Sistemi olduğunu kavrar.	
	Lonca Sisteminin çalışma ilkelerini, görevlilerini ve özelliklerini açıklar.	
	Lonca Sisteminin yararlarını ve devlete, üretime katkısını değerlendirir.	
	Osmanlı Devleti'nde Vakıfların İktisadi Yönleri	
	Vakıfların, sosyal ve dini yönleri yanında iktisadi yönlerinin de bulunduğunu bilir.	
	Vakıfların iktisadi yönlerinin neler olduğunu kavrar.	
	Vakıfların iktisadi yönlerinin devlete, topluma ve ekonomiye katkısını değerlendirir.	
	Osmanlı Sosyal ve İktisadi Yapısının Çözülmesi	
	17. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'ndeki sosyal ve iktisadi çözülmenin nedenlerini tartışır.	
	Osmanlı Devleti'nin gerilemesine, değişim ve dönüşümüne neden olan sosyal ve iktisadi olayları açıklar.	
	Devletin, sosyal ve ekonomik çözümlere karşı aldığı tedbir ve uygulamalara örnek verir.	
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	İktisat Tarihinin Alanı Dünyada ve Türkiye'de İktisat	PY2

		Tarihçiliği	
3		Osmanlı İktisat Tarihinin Kaynakları	PY3
4		Osmanlı Ekonomisinin Genel Özelliklerine Bakış	PY3-PY4
5		Osmanlı İktisadi Anlayışının Temel İlkeleri	PY2-PY3
6		Osmanlı İktisadının Temel Değerleri	PY2-3
7		Osmanlı Devleti'nin Ekonomiyi Yönetme ve Kontrol Altında Tutma Sistemleri	PY1-PY2
		Ara Sınav	
8		Osmanlı Devleti'nin Siyasi-Askeri Karar ve Faaliyetlerinde Ticaretin etkisi	PY2
9		Osmanlı Devleti'nde Ticaretin Organizasyonu	PY2-PY3
10		Osmanlı Devleti'nde Kapan Sistemi ve Ticarete Etkisi	PY3-PY4-PY15
11		Osmanlı Devleti'nde Gümrük Sistemi ve Gümrükler	PY3-PY4-PY15
12		Osmanlı Devleti'nde Lonca Sistemi ve Üretimde Loncalar	PY1-PY3
13		Osmanlı Devleti'nde Vakıfların İktisadi Yönleri	PY1-PY3
14		Osmanlı Sosyal ve İktisadi Yapısının Çözülmesi	PY1-PY3
		Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular		<p>1. İktisat teorileri neden tıkanı ve yeni bir yol bulma arayışına girdi. Bunun sonucunda da iktisat tarihi alanı doğdu.</p> <p>A-Teoriler ve gerçekler arasında bağ olmadığı için B-İktisat tarihini savunan iktisatçılar çoğaldığı için. C-İktisat kuramcılarının söyledikleri birbirinden farklı olduğu için D-Yeni iktisat kuramları geliştirilemediği için. E-İktisatın tarihin bir alanı olduğu düşünüldüğü için.</p> <p>2-Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin uzun süre sanayi üretimine geçmemesinin nedenlerinden biri değildir?</p> <p>A-Ekonomi ve üretim anlayışı B-Hammadde fiyatlarının artışı C-Hammadde yetersizliği D-Küçük üretimin desteklenmesi E-Üretim yapacak yeterli ustanın bulunmaması</p> <p>3-Osmanlı Devleti'nde geçerli olan fiskalizm ilkesine göre niçin devlet hazinesinin sürekli dolu olması gerekiyordu?</p> <p>A-Devletin zengin olması için B-Güçlü bir hükümdar ve devletin oluşması için C-Halkın sıkıntı çekmemesi için D-Büyük bir ordu kurmak için E-İyi devlet adamları yetiştirmek için</p>	
Cevap Anahtarı		1-D 2-E 3-B	
Kaynak Kitap		Mehmet Genç, <i>Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi</i> , İstanbul 2010. Halil İncalcık <i>Devlet-i Aliyye I</i> , Türkiye İş Bankası Yayınları İstanbul 2009.	
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi		<ol style="list-style-type: none"> Mehmet Ali ÜNAL, <i>Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi</i>, Paradigma Yayıncılık, İstanbul 2012. Halil İncalcık, <i>Devlet-i Aliyye II</i>, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 2015. Yusuf Halaçoğlu, <i>XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı</i>, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1995. Abdullah Saydam, <i>Osmanlı Medeniyeti Tarihi</i>, Kitabevi Yay. İstanbul 2014. İ. Hakkı Uzunçarşılı, <i>Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı</i>, Türk Tarih Kurumu Basımevi Ankara 1988. 	

Türk Basın Tarihi II

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Necati ÇAVDAR	
Oda Numarası	MA-Z-63	
Ofis Saatleri	Salı 10:00-12:00	
E-posta	necati.cavdar@gop.edu.tr	
Ders Zamanı	SALI 10:30-12:00	
Derslik	A306	
Dersin Amacı	Osmanlı Devleti'nde gazeteciliğin tarihi seyri bağlamında Müslümanlar ve gayrimüslimler tarafından çıkarılmış olan resmî ve özel gazeteleri öğretmek. Osmanlı'da kadın, çocuk ve mizah konusunda yapılan yayın istatistiklerini ortaya koymak. Osmanlı'da ve Dünyanın diğer devletlerinde uygulanmış olan sansür konusunda örnekler üzerinden iktidar-muhalefet mücadelesinde basının önemini ortaya koymak.	
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım	
	<p>Osmanlı Vilayet gazeteleri El-Cevaib'in İttihad-ı İslam politikasını kavrar. Hadikat'ül- Ahbar'ın yayın politikasını kavrar. Tuna gazetesinin yerel basın açısından önemini kavrar. Zevra gazetesi ve Ahmed Midhat Efendi'yi kavrar. İşkodra Prizren Neretva gazetelerinin önemini kavrar. Basiret Gazetesi Basiret gazetesinin yayın politikasını kavrar. Basiretçi Ali'nin Alman yanlısı olmasının nedenini kavrar. Konstanty Borzecki ve Karol Karski'yi tanıır. Drang Nach Osten kavramını tanımlar. Osmanlı'daki Alman yayılcılığını kavrar. Sultan II. Abdülhamid Devri Jön Türk gazeteleri Ezan gazetesinin yayın politikasını kavrar. İbret gazetesinin yayın politikasını kavrar. Yurtdışında çıkan Jön Türk gazetelerini kavrar. Mizan gazetesini ve Mizancı Murad Bey'i açıklar. Sırat-ı Müstakim ve Sebilürreşad gazetelerini kavrar. Osmanlı'da kadın gazeteleri ve dergileri Kadın dergilerinin şekil ve muhteva analizini yapar. İlk kadın gazetesi Muhadderât-ı Terakkî'yi kavrar. Vakit Yahut Mürebbi-î Muhadderât'ı tanımlar. Kadınlar tarafından çıkarılan ilk kadın gazetesi olan ise "Şükûfezâr"ın muhtevasını kavrar. Mihran Efendi, Şemseddin Sami ve Arife Hanım'ı tanımlar. Osmanlı'da mizah gazeteleri ve dergileri Letaif-i Asar'ın muhtevasını kavrar. Diyojen'in muhtevasını kavrar Teodor Kasap ve Filip Efendi'yi tanımlar. Çingiraklı Tatar" ve "Hayal gazetelerini kavrar. Mizah basınında Sultan Abdülhamid imajını kavrar. Osmanlı'da Çocuk gazeteleri ve dergileri İlk çocuk gazetesi sayılan <i>Wochenblatt für Kinder</i>'i kavrar.</p>	

		İlk dergisi sayılan <i>Juvenile Magazine</i> 'i kavrar.
		Osmanlı'da ilk çocuk dergisi olan <i>Mümeyyiz</i> 'i kavrar <i>Sadakat</i> ve <i>Etfal</i> dergilerinin muhtevasını kavrar. Çocuk gazetelerinin şekil ve muhteva analizini yapar. Salnamelerin Türk basın tarihindeki yeri ve önemi Sâlname, Annual, Nevsal kavramlarını tanımlar. Salnamelerin muhteva ve şekil analizlerini yapar. Devlet Salnameleri'ni açıklar. Kurum/Nezaret Salnameleri'ni açıklar. Vilayet Salnameleri'ni açıklar. Osmanlı matbuatını düzenleyen nizamnameler: Sultan Abdülaziz Devri Nizamname kavramını tanımlar. Osmanlı'da öncü sansür uygulamalarını kavrar. 1857 Basmahane Nizamnamesi'ni analiz eder. 1864 Matbuat Nizamnamesi'ni analiz eder. 1867 Ali Nizamname'yi analiz eder. Osmanlı matbuatını düzenleyen nizamnameler: II. Abdülhamid Devri II. Abdülhamid'in basına karşı ilk tutumunu kavrar. 1876 Kanun-ı Esasi'de basınla ilgili maddeleri kavrar. 1877 Basın Yasası Tasarısı'ni analiz eder. 1888 Matbuat Nizamnamesi'ni analiz eder. 1895 Matbuat Nizamnamesi'ni analiz eder. Dünya'da ve Osmanlı Devleti'nde sansürün tarihi Censure/Sansür kavramını tanımlar. Farklı ülkelerdeki sansür uygulamalarını kavrar. Osmanlı'da ilk sansür uygulamalarını kavrar. Sansür dairesinin çalışma esaslarını kavrar. II. Abdülhamid-Sansür ilişkisini analiz eder. II. Meşrutiyet Devri Osmanlı Basın Tarihi II. Meşrutiyet'in basın konusunda getirdiği yeni uygulamaları kavrar. Osmanlı Matbuat Cemiyeti'nin kuruluşunu kavrar. II. Meşrutiyet devrinde çıkarılan gazeteleri kavrar. II. Meşrutiyet devrinde çıkarılan dergileri kavrar. Basın'da II. Abdülhamid imajını analiz eder. Osmanlı'da Suikast ile Öldürülen Gazeteciler II. Meşrutiyet'te iktidar-muhalefet-basın ilişkilerini kavrar. Gazeteci Hasan Fehmi'nin öldürülmesini kavrar. Gazeteci Ahmet Samim'in öldürülmesini kavrar. Gazeteci Zeki Bey'in öldürülmesini kavrar. Gazeteci Silahçı Hasan Tahsin'in öldürülmesini kavrar. Osmanlı Devleti'nde Haber Ajansları Ajans kavramını tanımlar. Osmanlı Telgraf Ajansı'nın kuruluşunu kavrar. Osmanlı Milli Telgraf Ajansı'nın kuruluşunu kavrar. Türkiye Havas-Reuter Ajansı'nın kuruluşunu açıklar. Osmanlı haber ajanslarının çalışma metotlarını ve faaliyetlerini kavrar.
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Osmanlı Vilayet gazeteleri	PY3-PY15
3	Basiret Gazetesi	PY2
4	Sultan II. Abdülhamid Devri Jön Türk gazeteleri	PY9
5	Osmanlı'da kadın gazeteleri ve dergileri	PY9-PY14

6		Osmanlı'da mizah gazeteleri ve dergileri	PY9-PY15
7		Osmanlı'da Çocuk gazeteleri ve dergileri	PY1-PY9
8		Salnamelerin Türk basın tarihindeki yeri ve önemi.	PY1-PY16
		Ara Sınav	
9		Osmanlı matbuatını düzenleyen nizamnameler: Sultan Abdülaziz Devri	PY1-PY3
10		Osmanlı matbuatını düzenleyen nizamnameler: II. Abdülhamid Devri	PY1-PY3
11		Dünya'da ve Osmanlı Devleti'nde sansürün tarihi	PY1-PY3
12		II. Meşrutiyet Devri Osmanlı Basın Tarihi	PY10
13		Osmanlı'da Suikast ile Öldürülen Gazeteciler	PY10
14		Osmanlı Devleti'nde Haber Ajansları	PY1-PY14
		Dönem Sonu Sınavı	
	Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, dersin kaynak kitapları, derste yürütülen tartışmalar ve diğer ders içi faaliyetleri esas alınarak hazırlanacak olan klasik yazılı bir vize ve bir final sınavı vasıtasıyla yapılacaktır. Ara Sınav'ın sınıf geçmeye etkisi %40, Dönem Sonu Sınavı'nın sınıf geçmeye etkisi %60 nispetinde kabul edilecektir. Sınıf geçme notu 100 puan üzerinden 60 puan alınması olarak kabul edilecektir.	
	Örnek Sorular	<ol style="list-style-type: none"> Osmanlı basın tarihi açısından Muhbir gazetesini genel hatlarıyla değerlendiriniz. Osmanlı dergiciliği ve ilk dergileri hakkında bilgi veriniz. a)“El-Cevâib ”, b)“Konstanty Borzecky”, c)“Hadikat'ül- Ahbar”, d)“Zevra” kavramlarını açıklayınız. Tanzimat Dönemi'nden Cumhuriyet Dönemi'ne kadar Türk basınında sansür konusunu değerlendiriniz. Osmanlı'da Salname yazıcılığı ve salnameler hakkında bilgi veriniz. a)“Havas-Reuter”, b)“Silahçı Tahsin”, c)“Tan Olayı”, d)“Âli Kararname” kavramlarına kısa açıklamalar yazınız. 	

Örnek Cevap Anahtarı

C-2: Osmanlı Türkçesinde “dergi” yerine, Arapça “cem”, yani “toplamak” kökünden türetilen “Mecmua” sözcüğü kullanılmıştır. Dergi, kelimesi Eski Türkçedeki “termek” eyleminden türetilerek Cumhuriyet döneminde “dermek” yani toplamak şeklinde kullanılmaya başlanmıştır.

Osmanlı’da Mecmua (dergi); siyaset, bilim, sanat gibi çeşitli alanlarda, genellikle düşünsel nitelikli yazıların yer aldığı, belirli aralıklarla çıkarılan yayım aracı olarak tanımlanmıştır. Dergi günümüzde ise magazinden bilime, sanattan edebiyata her çeşit konuda çıkarılan basın organı olarak tanımlanmaktadır.

Dergi ile gazete arasında bazı temel farklılıklar mevcuttur. a) Genellikle derginin okuyucu kitlesi sabit ve gazeteden daha azdır. b) Gazeteler daha evrensel, daha yorumsuzken dergilerde yorum ödedir. c) Gazete, habercilik anlayışı çerçevesinde, her şeyle ilgilenirken dergi sadece kendi uzmanlık alanıyla ilgilenir, yani tematiktir. d) gazeteler genelde daha kısa süre aralıkları ile yayımlanırken dergiler daha uzun süre aralıklarıyla yayımlanır.

Osmanlı Basımında İlk Dergiler

Osmanlı Devleti’nde çıkarılan ilk dergiler resmi niteliklidirler. Bu bağlamda ilk Osmanlı dergileri Tanzimat döneminde yayımlanmaya başlanmıştır. İlk Osmanlı Dergisi 1849 yılında Hekimbaşı tarafından çıkarılmaya başlanan Vekayi-i Tıbbiye (Tıp Vakaları) dergisidir. Türkçe ve Fransızca olarak iki dilde yayımlanmış olan dergide çoğunlukla tıp ve fen konularına ait yazılar yer almıştır.

1860’lı yıllarda resmi dergiciliğin gelişmesi ile birlikte dergi sayısında da artış görülmüştür. 1860’ta çıkarılmaya başlanan Ceride-i Askeriye Dergisi, Osmanlı’nın ikinci dergisi olmuştur.

Üçüncü Osmanlı dergisi olan Mecmua-ı Fünûn (Bilimler Dergisi) ise 1862 yılı ortalarında çıkarılmaya başlanmıştır. Bu dergi Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye (Osmanlı İlim Topluluğu) tarafından yayımlanmıştır. Mecmua-i Fünun’un başında Münif ve Ethem Paşalar bulunmuşlardır. Adından da anlaşılacağı üzere dergide bilim, teknik ve fen konularına yer verilmiştir. Çeviri ve derleme yazılara da yer veren dergide didaktik (öğretici) bir dil kullanılmıştır. “Pozitif Bilimler” temasıyla yayım hayatını sürdüren dergi, eğitimin önemini savunmasıyla ün kazanmıştır.

C-3: a) *El-Cevâib*: 1861-1884 yılları arasında, Ahmed Faris Eşşidyak tarafından İstanbul’da çıkarılan Arapça gazetedir. Halkın ağzında dolaşan haber anlamına gelmektedir.

b) *Konstanty Borzecky*: Osmanlı’daki bilinen adı Mustafa Celâleddin Paşa’dır. 1848’de Lehistan’dan Osmanlı’ya iltica eden meşhur komutan ve gazetecidir.

Basiret gazetesinde yazmıştır. Nazım Hikmet'in Annesi'nin dedesidir. 1876'da Sırp Savaşı'nda şehit olmuştur.

c) *Hadikat'ül- Ahbar*: Beyrutta çıkarılan Vilayet gazetesidir.

d) *Zevra*: Bağdat'ta çıkarılan vilayet gazetesi olup Dicle anlamına gelmektedir.

C.5: “Salname” kelimesi köken itibariyle Farsçadır. Sözcük, Farsçada sene, yıl anlamına gelen “sâl” ve yine Farsçada mektup anlamındaki “nâme” kelimelerinden oluşmuştur. Dilimizde bu kelimenin karşılığı “yıllık”tır. Salname'den başka Nevsal, Annual ve Almanak kelimeleri de yıllık anlamında kullanılmaktadır.

Salnameler; geçmiş bir yılın veya yılların bütün olaylarını, icraatını, iktisat, tarih ticaret, sanat, biyografi ve kültür bilgilerini özet halinde ihtiva eden eserlerdir. Ayrıca dönemdeki devlet kurumlarını ve bu kurumlarda çalışan memurların isimlerini, unvan, rütbe, nişan ve madalyalarını gösteren önemli bir kaynak durumundadır.

Yıllıklar tarihte belki de ilk tarih yazım metodudur. Hititlerdeki Anal(annual: yıllık) bir bakıma bu fonksiyondaydı. Avrupa'daki ilk örneği 1760'ta Almanya'da görülen yıllık yazım metodunu Fransızların Annual dedikleri çalışmalar takip etmiştir. Osmanlı Devleti'nde ise ilk defa 1847'de Salname denilen yıllık çıkarılmaya başlamıştır.

Osmanlı Devleti'nde bu tür bir eser çıkarmak isteyen Mustafa Reşid Paşa ilk Devlet Salnamesi'ne öncülük etmiştir. Osmanlı salnameleri dört ana başlık altında incelenebilir.

1- Devlet Salnameleri (1847-1909)

Mustafa Reşid Paşa'nın önderliğinde ve tarihçi Hayrullah Efendi'nin çalışmaları neticesinde çıkarılmaya başlanan devletin resmi yıllığıdır. “Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye” adıyla basılan devletin ilk salnamesi 1847'de böylece ortaya çıkmıştır (Bir kayda göre ise Devlet Salnameleri Mustafa Reşid Paşa'nın değil Ahmed Vefik Paşa'nın fikriyle çıkarılmıştır). 1847'de çıkarılan ilk Salnamenin oluşturulmasında Ahmet Cevdet Paşa ile Hayrullah Efendi'nin çok büyük yardımları olmuştur. Osmanlı Devleti'nin resmi yıllığı, 1847-1909 yılları arasında kesintisiz ve düzenli olarak çıkarılmıştır. Devlet salnamesinin son sayısı ise 1918'e aittir. Toplam 68 ciltten ibaret olan Devlet salnamelerinin 1847-1880 arası sayıları taş basması(litografya), sonraki sayıları ise matbaa(tipografya) baskıyla elde edilmiştir. 1909 yılı ile 1912-1913 yıllarının Devlet salnameleri çıkarılmamıştır.

2- Vilayet Salnameleri

Her vilayetin kendi adına çıkardığı ve vilayette bir yılda cereyan eden her türlü etkinliği ihtiva eden yıllıklardır. İlk vilayet salnamesi 1866'da Bosna'da basılmıştır. Son vilayet salnamesi ise 1918 tarihli Bolu Salnamesi'dir. Vilayet salnamelerinden, salnamenin ait olduğu yılda vilayetin idari teşkilatı, vilayette görevli memurlar, vilayetin coğrafyası ve iktisadi yapısı hakkında detaylı bilgiler elde edilebilmektedir. Bu bilgiler günümüzde yerel tarih çalışmaları için özel bir önem ifade eder. (Örnek Çalışma: “Ankara Vilayet Salnamelerine Göre Çorum'un İdari Yapısı”, “Trabzon Vilayet Salnamelerine Göre Eğitim Kurumları”, “Aydın Vilayet Salnamelerine Göre Denizli” vb.)

3- Kurum Salnameleri

Bu başlık altında, özellikle Nezaretlere (Bakanlık) ait olan salnameler zikredilmektedir. Hariciye Salnameleri ve Maarif Salnameleri bunlar arasında başta gelenlerdir. Nezaret salnamelerinde; Nezaretin merkez, yurtdışı ve taşra teşkilatı, memurları ve icraatı hakkında önemli bilgiler yer almaktadır. Günümüz tarihçileri için önemli bir kaynak niteliğinde olan bu salnamelerden devletin birçok alandaki durumunu tespit etmek mümkündür. (Örnek Çalışma: “1313 tarihli Hariciye Nezareti Salnamesi: Transkripsiyonu ve Yorumu”, “Maarif Salnamelerine göre Amasya'da Eğitim ve Eğitim Kurumları”).

4- Özel Salnameler

Şahısların çıkarmış olduğu yıllıklardır. İlk özel Salname'yi 1871 yılında Paris'te Ali Suavi çıkarmıştır. Bu salnamenin adı Sâl-i Türkî'dir. Buna benzer bir diğer özel salnameyi ise 1873 yılında Ebuuzziya Tevfik “Hadika” adıyla çıkarmıştır.

II. Meşrutiyet'in ilanından sonra (1908) ise, İsmail Suphi ve Mehmet Fuat tarafından iki yıl “Salname-i Servet-i Fünûn” adıyla özel salname çıkarılmıştır. Özel salnamelerde de muhteva ve teknik olarak Devlet Salnameleri'ndeki özellikler kullanılmıştır.

Kaynak Kitap	<p>-M. Nuri İnuğur, <i>Basın ve Yayın Tarihi</i>, Der yayınları, İstanbul 2005.</p> <p>-Hıfzı Topuz, <i>Türk Basın Tarihi</i>, Remzi Kitabevi, İstanbul 2003.</p> <p>-Ahmet Emin Yalman, <i>Modern Türkiye'nin Gelişim Sürecinde Basın</i>, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2018.</p> <p>-Orhan Koloğlu, <i>Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi</i>, Pozitif Yayıncılık, İstanbul 2006.</p> <p>-Server İskit, <i>Türkiye'de Neşriyat Hareketleri Tarihine Bir Bakış</i>, MEB. Yayınları, Ankara 2000.</p>
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<p>-Cevdet Kudret- <i>Abdülhamid Devrinde Sansür</i> Milliyet Yayınları, İstanbul 1977.</p> <p>-Necati Çavdar, <i>Muhbir:Osmanlı Basınının Sivri Dili, Kriter Yayınları, İstanbul 2017.</i></p> <p>-Tevfik Çavdar- <i>İz Bırakan Gazeteler ve Gazeteciler</i>, İmge Kitabevi, Ankara 2007.</p> <p>-Erol Kaya- <i>Mustafa Kemal Atatürk'ün İlk Gazetesi Minber</i>, Ebabil Yayınları, Ankara 2007.</p>

Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. İsmet TÜRKMEN	
Oda Numarası	MA-K1-K2	
Ofis Saatleri	Çarşamba 10:00-12:00	
E-posta	ismet.turkmen@gop.edu.tr	
Ders Zamanı	SALI 13:15-15:00	
Derslik	A305	
Dersin Amacı	Cumhuriyet'in geçmişini bilen, yaşadığı dönem hakkında yorum sahibi olan, gelecek dönem hakkında da yorum yapabilecek bilgi donanımına sahip olma.	
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım	
	İkinci Dünya Savaşı Sonunda Yeni Dünya Dengesi ve Türkiye	
	Savaş sonunda Dünya genelinde ve Türkiye özelinde gelişmeleri kavrar.	
	Türkiye'nin Batı'yla bütünleşme gayretlerini anlar.	
	Türkiye'de savaş yıllarında başlayan siyasal dönüşümü kavrar.	
	Türkiye'de partileşme gayretlerinin tarihi arka planını öğrenir.	
	Demokrasiye Doğru: Demokrat Parti (1946-1950)	
	Demokrat Parti'nin hangi şartlarda ortaya çıktığını öğrenir.	
	Partiler arası rekabeti (CHP-DP) öğrenir.	
	1950 seçimleri ve iktidar değişimini kavrar.	
	Türkiye'de 1954 Seçimleri	
	DP'nin 1954 seçimlerindeki başarısının nedenlerini öğrenir.	
	İktidar ve muhalefet partilerinin ilişkilerinin hangi şartlar dâhilinde sertleştiğini bilir.	
	Türkiye'nin Dış Politikasında ABD Etkisi	
	Soğuk Savaş diplomasisinin hangi siyasal şartlar altında gerçekleştiğini öğrenir.	
	Türkiye'nin Kore Harbi'ne dahil oluş gerekçelerini öğrenir.	
	Türkiye'nin Soğuk Savaş dönemini takip eden dönemde kurulan paktlara (Balkan ve Bağdat paktları) dahil oluş sürecinin arka planını bilir.	
	Türkiye'de Toplumsal ve Siyasal Huzursuzluk	
	1950'lerin ortasında başlayan ekonomik yavaşlama ve durgunluğun ortaya çıkış ve kriz belirtilerini, DP iktidarını sarsmaya başladığı yargısına ulaşır.	
	6-7 Eylül olaylarının etkilerini kavrar.	
DP'nin, 1950'lerin sonunda arkasındaki toplumsal desteği büyük ölçüde kaybettiğini öğrenir.		
Türkiye Yeni Bir Dönemin Eşiğinde		
Ordu içinde görüş ayrılıkları olduğunu bilir.		
DP'nin tasfiye sürecinin Türk siyasetine tesirlerini kavrar.		
1961 Anayasası'nın hangi şartlarda hazırlandığını bilir.		

	Askeri müdahalelerin yarattığı travmaları öğrenir. Türkiye’de Çalkantılar Dönemi (1961-1982)
	Demokratik haklar alanını genişleten 1961 Anayasası’nın getirdiği karma ekonomi sistemini bilir. Anayasada temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığını öğrenir. Anayasanın güçler ayrılığını pekiştirdiğini kavrar. 1960’ların sonuna doğru temel hakların ve özgürlüklerin daraltıldığını bilir. Türkiye’de Siyasette Silahlı Kuvvetler Silahlı kuvvetlerin özerk bir güç olma gayretlerini kavrar. 1961’de TSK kadrolarında görevli tüm personeli kapsayan Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK)’nun hangi sebepler dahilinde kurulduğunu bilir. 1971 Askeri Müdahalesini öğrenir. Siyasal Çatışmadan Silahlı Çarpışmaya 1961’den itibaren, seçimlere katılan parti sayısındaki artışın sebeplerini bilir. Tek bir partinin Meclis çoğunluğuna dayalı hükümetlerin kurulmasında 1961’den sonra zorlaştığını bilir. 1960’lı yıllarda toplumsal gerginliğin arka planını kavrar. Türkiye’de 1960’lı Yıllarda Dış Politikada Yeni Düzenlemeler 1964 Kıbrıs bunalımı sırasında ABD başkanı Johnson’un İnönü’ye yolladığı mektubun Türkiye’nin soğuk savaş ittifaklarını gözden geçirmeye zorladığını bilir. Türkiye’nin, 1960 Garanti Antlaşması’nın kendisine tanıdığı haktan yararlanarak Kıbrıs Barış Harekâtı’nı hangi şartlarda başlattığını bilir. 12 Eylül müdahalesinin ardından, yeni kurulan Avrupa Parlamentosu Türkiye-AET ilişkilerinin askıya alınması önerisini reddettiğini kavrar. Türkiye’de Liberalizme Doğru 6 Kasım 1983’te yapılan genel seçimlerle birlikte, Türkiye’de olağanüstü rejimin sona erdiğini bilir. Anavatan Partisi’nin kuruluş sürecini bilir. Turgut Özal’ın siyasal bir aktör olmak üzere ortaya çıkışını kavrar. Turgut Özal Yılları ANAP’ın seçimlerden elde ettiği ezici başarının gerekçelerini bilir. 1987 yılında siyasal partiler ve siyasiler üzerinde yasağın kalktığını bilir. Turgut Özal’ın 31 Ekim 1989’da cumhurbaşkanlığına seçildiğini bilir. Türkiye’de 1990’lı Yıllar Cumhurbaşkanı Turgut Özal’ın 17 Nisan 1993’te vefatı sonrasında, 17 Mayıs 1993’te Süleyman Demirel cumhurbaşkanlığı makamına seçilmiştir. DYP’de Demirel’den genel başkanlığa Prof. Dr. Tansu Çiller’in geldiğini bilir. 1995 yılı seçimleri ve sonrası gelişmeleri bilir. Türkiye’de koalisyonlar dönemini bilir. 28 Şubat süreci hakkında bilgi sahibi olur. Türkiye’de 1990’lı Yıllar

	Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın 17 Nisan 1993'te vefatı sonrasında, 17 Mayıs 1993'te Süleyman Demirel cumhurbaşkanlığı makamına seçilmiştir. DYP'de Demirel'den genel başkanlığa Prof. Dr. Tansu Çiller'in geldiğini bilir.
	1995 yılı seçimleri ve sonrası gelişmeleri bilir.

	Türkiye'de koalisyonlar dönemini bilir.
	28 Şubat süreci hakkında bilgi sahibi olur.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	İkinci Dünya Savaşı Sonunda Yeni Dünya Dengesi ve Türkiye	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
3	Demokrasiye Doğru: Demokrat Parti (1946-1950)	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
4	Türkiye'de 1954 Seçimleri	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
5	Türkiye'nin Dış Politikasında ABD Etkisi	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
6	Türkiye'de Toplumsal ve Siyasal Huzursuzluk	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
7	Türkiye Yeni Bir Dönemin Eşiğinde	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
8	Türkiye'de Çalkantılar Dönemi (1961-1982)	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
	VİZE SINAVI	
9	Türkiye'de Siyasette Silahlı Kuvvetler	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
10	Siyasal Çatışmadan Silahlı Çarpışmaya	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
11	Türkiye'de 1960'lı Yıllarda Dış Politikada Yeni Düzenlemeler	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
12	Türkiye'de Liberalizme Doğru	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
13	Turgut Özal Yılları	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
14	Türkiye'de 1990'lı Yıllar	PY1, PY2, PY4, PY7, PY10, PY14
	FİNAL	
Değerlendirme	% 40 Vize % 60 Final	

<p>Örnek Sorular</p>	<p>Türkiye Cumhuriyeti Tarihi dersinin soruları açık uçlu, boşluk doldurma ve çoktan seçmeli olabilir.</p> <p>7. Türkiye’de demokrasiye dönüş süreci ve Demokrat Parti’nin kuruluş sürecini izah ediniz?</p> <p>8. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle tamamlayınız.</p> <p>a. Türkiye’nin NATO’ya katıldığı tarih’dir.</p> <p>b. Türkiye Balkan Paktı’na.....tarihinde dahil olmuştur.</p> <p>3. Cumhuriyet döneminde,</p> <p>I. Kabine sistemine geçilmesi</p>
	<p>II. İstiklâl Mahkemeleri üyelerinin Meclis'ten seçilmesi,</p> <p>III. Meclis ve hükümet başkanlıklarının ayrılması durumlarından hangilerinin, güçler ayrılığı ilkesinin benimsenmesine ortam hazırladığı savunulabilir?</p> <p>A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III</p>
<p>Cevap Anahtarı</p>	<p>1. Yeni düzenin temellerinin atıldığı blokların şekillendiği, soğuk savaşın başladığı ve geri kalmış ülkelerin başkaldırdığı bu bunalımlı süreci, Türkiye de endişe ile takip etmekteydi. Türkiye’de Tek parti döneminin son yıllarına damgasını vurmuş olan İkinci Dünya Savaşı, etkilerini yakından hissettirmiştir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonunda Türk siyasi yapısının önemli derecede değişikliğe uğramış olduğu hakikattir. Bu süreç Türkiye’nin toplumsal dinamiklerini görmek ve anlamak açısından son derece kritik olmakla beraber 1946 yılı sonrası çok partili hayat deneyimi esasında savaş yıllarının sosyal yaşamdaki dönüşümleri ile bağlantılıdır. Bu bağlamda İkinci Dünya Savaşı sadece savaşan ülkelerin tarihlerinde değil, Türkiye gibi savaşa katılmamış, fakat onun etkilerini yakından hissetmiş ülkeler açısından da önemli bir dönüm noktasını teşkil etmiştir. Türkiye, savaşa girmediği halde savaşın sıkıntılarını yaşamış, olmakla beraber, 1923’ten itibaren iktidarı elinde tutan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)’ne yönelik hoşnutsuzluk ekonomik sıkıntılarla birleşince had safhaya ulaşmıştır. Savaşın “Demokrasi Cephesi”nin zaferi ile sonuçlanması, bütün dünyada tek partili yönetimlerin gözden düşmesine ve demokratik olmayan ülkelere karşı olumsuz bir görüşün yayılmasına yol açmıştır. Böylece, İkinci Dünya Savaşı’nın son yılında cumhuriyetten demokrasiye geçmedeki kararlılık herkes tarafından açıkça dile getirilmiştir. Türk siyasi yaşamında 1945-1950 yılları arasında Türkiye, kurulan düzende yerini alma çabasına girmiş ve bu döneme değin varlığını sürdürmekte olan rejim değişerek, çok partili siyasal yaşama dönüşmüştür. Ayrıca, Türkiye’nin içinde bulunduğu zor şartlar birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Ülke siyasetine tesir eden bu gerçekler ve gerek savaş yıllarında gerekse sonrasında Türkiye genelinde etkisini hissettirmiş olan iktisadi yıkım, Demokrat Parti (DP) başta olmak üzere diğer siyasi partilerin ortaya çıkmalarında etkili olmuştur. Bu doğrultuda, tek parti iktidarının yerini DP’ye bırakması 1950 yılında gerçekleşmiştir. Bu nedenle, savaşın bittiği 1945 yılı ile iktidarın el değiştirdiği 1950 yılı arasındaki gelişmelere “demokrasiye geçiş dönüş” olarak bakılmaktadır.</p> <p>2. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle tamamlayınız.</p> <p>a. Türkiye’nin NATO’ya katıldığı tarih 19 Şubat 1952’dir.</p> <p>b. Türkiye, Balkan Paktı’na 9 Ağustos 1954 tarihinde dahil olmuştur.</p> <p>3. Cumhuriyet döneminde,</p> <p>I. Kabine sistemine geçilmesi,</p> <p>II. İstiklâl Mahkemeleri üyelerinin Meclis'ten seçilmesi,</p> <p>III. Meclis ve hükümet başkanlıklarının ayrılması durumlarından hangilerinin, güçler ayrılığı ilkesinin benimsenmesine ortam hazırladığı savunulabilir?</p> <p>A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III</p>

Kaynak Kitap	<i>Türkiye Cumhuriyeti Tarihi (Komisyon)</i> , Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Cilt I-II, Ankara 2002.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<ul style="list-style-type: none">• Mustafa Kemal Atatürk, <i>Nutuk-Söylev</i>, TTK Kurumu, Cilt 1-3, Ankara 1999.• <i>Türk Dış Politikası (1830-1989)</i>, (Editörler: Serkan Kekevi-Yunus Emre Tekinsoy-İsmet Türkmen) Berikan Yay. Ankara 2017.

II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Tarihi

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. H. Baha ÖZTUNÇ
Oda Numarası	MA.B1.11
Ofis Saatleri	Pazartesi 10:00-12:00
E-posta	baha.oztunc@gop.edu.tr
Ders Zamanı	ÇARŞAMBA 13:15-15:00
Derslik	D308
Dersin Amacı	Bu ders katılımcılarına 1877/1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti'nin son döneminde yaşanan olaylar hakkında bilgiler vermeyi amaçlar.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Ayastefanos Antlaşması Sonrası Osmanlı Devleti'nin Diplomatik Çabaları; Berlin Kongresi; İkili anlaşma çerçevesinde Kıbrıs'ın geçici olarak, askeri üs amacıyla İngiltere'ye bırakılması
	Ayastefanos Antlaşması sonuunda Osmanlı Devleti'nin durumunu bilir.
	Berlin Kongresi süreci hakkında bilgi sahibi olur.
	Kongrenin maddelerini bilir.
	Kıbrıs'ın İngiltere'ye bırakılış sürecini öğrenir.
	Savaş Sonrası Siyasi Olaylar: Fransa'nın Tunus'u İşgali; İngiltere'nin Mısır'a Yerleşmesi
	93 Harbi'nin sonuçlarını kavrar
	Fransa'nın Tunus'u işgal sürecini öğrenir
	İngiltere'nin Kıbrıs'ı İşgal sürecini öğrenir.
	Gizli Rum Örgütleri; Girit İsyanı, Osmanlı-Yunan Savaşı
	Osmanlı Devleti bünyesinde faaliyet gösteren gizli Rum örgütleri hakkında bilgi sahibi olur.
	Girit adasının tarihi süreci ve isyanların başlamasını öğrenir
	Girit'teki isyanlarda Yunanistan ve diğer Avrupa devletlerinin etkisini öğrenir.
	1897 Osmanlı-Yunan Savaşı hakkında bilgi sahibi olur
	Ermeni Meselesi;İhtilalci Ermeni Örgütleri
	Ermeni meselesinin oluşum sürecini öğrenir.
	Avrupa'nın bu meseleye bakış açısını kavrar
	İhtilalci Ermeni örgütlerini tanır.
	II. Abdülhamid ve Filistin
Filistin'in Osmanlı Devleti'ndeki statüsünü öğrenir.	
II. Abdülhamid döneminde Filistin hakkında bilgi sahibi olur.	
O dönemde Filistin'le ilgili Avrupa devletlerinin bakışını öğrenir	
Yahudilerin Filistin'de nasıl yaşadıkları hakkında bilgi sahibi olur.	
Theodor Herzl hakkında bilgi sahibi olur.	

	Meşrutiyet Devrinde Kurumlar; Mülki İdare, Maliye, Adalet, Meclisler ve Eğitim Alanındaki Gelişmeler, Meşrutiyet Devrinde Sınai Faaliyetler
--	--

	<p>Meşrutiyet devrindeki mülkî ve malî düzenlemeleri bilir.</p> <p>Meşrutiyet devrindeki Adli düzenlemeleri kavrar</p> <p>Meşrutiyet devrinde kurulan meclisleri tanır</p> <p>Meşrutiyet devrindeki Eğitimdeki gelişmeleri öğrenir</p> <p>Meşrutiyet devrindeki Sanayideki gelişmeler hakkında bilgi sahibi olur</p> <p>İttihat Terakki Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri</p> <p>Jön Türkler ve İttihat Terakki Cemiyetini tanır</p> <p>Cemiyetin kuruluş amaçları ve üyelerini öğrenir.</p> <p>Cemiyetin amacı ve faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>II. Meşrutiyet'in İlanına Doğru: Balkanlar'da İttihat ve Terakki'nin Ayaklanması</p> <p>II. Meşrutiyet'in ilanından evvel Balkan'lardaki Osmanlı yönetim şeklini ve coğrafyasını tanır</p> <p>İttihat Terakki Cemiyeti'Nin buradaki yapılanmasını öğrenir.</p> <p>Cemiyetin buradaki temsilcilerini tanır.</p> <p>II. Meşrutiyetin İlanı; Seçimler ve Meclis-i Mebusanın Açılması</p> <p>II. Meşrutiyet'in ilanından evvel Osmanlı Devleti'Nin genel durumu hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>II. Meşrutiyetin ilanını bilir.</p> <p>Akabinde yapılan milletvekili seçimlerini öğrenir.</p> <p>Meclis-i Mebusan'ın açılışını öğrenir.</p> <p>Meclisin yapısı ve ilk faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Otuzbir Mart Olayı; Olayın Arka Planı, Olayın Sonuçları; II. Abdülhamid'in Hal'i</p> <p>Otuzbir Mart olayına giden süreci kavrar</p> <p>Olayın arka planındaki kişileri tanır</p> <p>Olayın nasıl gerçekleştiğini bilir.</p> <p>Sonuçları ve II. Abdülhamid'in tahttan indirilişini öğrenir.</p> <p>Trablusgarb ve Balkan Savaşları</p> <p>Trablusgarb Savaşı hakkında bilgi sahibi olur</p> <p>Balkan Savaşları hakkında bilgi sahibi olur</p> <p>Her iki savaşın sonuçlarını değerlendirerek karşılaştırma yapmayı öğrenir.</p> <p>I. Dünya Savaşı ve Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girişi; Cepheler.</p> <p>I. Dünya Savaşı'nın sebeplerini kavrar</p> <p>Osmanlı Devleti'nin savaşa giriş nedenlerini öğrenir.</p> <p>Osmanlı Devleti'Nin savaştığı cepheler ve faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olur</p> <p>Çöküşe Doğru; Mondros Mütarekesi; İstanbul ve Anadolu'da İşgaller</p> <p>Mondros Mütarekesi'nin maddelerini bilir.</p> <p>Mütareke sonrası İstanbul'un işgalini öğrenir</p>
--	--

	Anadolu'daki diğer işgaller hakkında bilgi sahibi olur.
	Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu çöküş sürecini kavrar.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Ayastefanos Antlaşması Sonrası Osmanlı Devleti'nin Diplomatik Çabaları; Berlin Kongresi; İkili anlaşma çerçevesinde Kıbrıs'ın geçici olarak, askeri üs amacıyla İngiltere'ye bırakılması	PY 1, 3, 15
3	Savaş Sonrası Siyasi Olaylar: Fransa'nın Tunus'u İşgali; İngiltere'nin Mısır'a Yerleşmesi	PY 1, 3, 15
4	Gizli Rum Örgütleri; Girit İsyanı Osmanlı-Yunan Savaşı	PY 3 5 9
5	Ermeni Meselesi;İhtilalci Ermeni Örgütleri	PY 3 13 15
6	II. Abdülhamid ve Filistin	PY 3 9 13
7	Meşrutiyet Devrinde Kurumlar; Mülki İdare, Maliye, Adalet, Meclisler ve Eğitim Alanındaki Gelişmeler, Meşrutiyet Devrinde Sınai Faaliyetler	PY 1, 3, 10
	Ara Sınav	PY 3, 5, 10, 15
8	İttihat Terakki Cemiyeti'nin Kuruluşu ve Faaliyetleri	
9	II. Meşrutiyet'in İlanına Doğru: Balkanlar'da İttihat ve Terakki'nin Ayaklanması	PY 3, 5, 10
10	II. Meşrutiyetin İlanı; Seçimler ve Meclis-i Mebusanın Açılması	PY 3 13
11	Otuzbir Mart Olayı; Olayın Arka Planı, Olayın Sonuçları; II. Abdülhamid'in Hal'i	PY3, 10
12	Trablusgarb ve Balkan Savaşları	PY 3
13	I. Dünya Savaşı ve Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girişi; Cepheler.	PY 3, 5, 9, 13, 15
14	Çöküşe Doğru; Mondros Mütarekesi; İstanbul ve Anadolu'da İşgaller	PY 1, 3, 9, 10
	Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular	11- Berlin kongresi sürecinde İngiltere'nin tutumunu değerlendiriniz 12- 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı hakkında bilgi veriniz 13- II. Abdülhamit'in Filistin politikası hakkında bilgi veriniz. 14- Balkan savaşları hakkında genel bilgi verdikten sonra savaşlar sonunda Osmanlı Devleti'nin vaziyeti hakkında bilgi veriniz.	
Cevap Anahtarı	9- Bu soruda öğrencilerden Berlin kongresi ile ilgili temel bilgiler vermesi ve akabinde İngiltere'nin kongre süresince izlediği politikaları etraflıca anlatmaları istenir. 10- Bu soruda öğrencilerin 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı'nın çıkış nedenleri, savaştaki gelişmeler ve sonucu hakkında bilgi vermeleri beklenir. 11- Bu soruda Filistin bölgesine Yahudilerin olan ilgilerinin kökeni, II. Abdülhamid'in meseleye bakışı, Theodor Herzl ile görüşmeleri ve yaptıkları hakkında bilgi vermeleri istenmektedir. 12- Bu soruda öğrencilerden I. Ve II. Balkan savaşlarını kısaca anlatması ve savaşlar sonunda Osmanlı Devleti'nin sınırlarının nasıl değiştiği, siyasal olarak nasıl etkilendiği hakkında bilgi vermesi istenir.	
Kaynak Kitap	Fahir Armaoğlu, 19. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1789-1914), Timaş Yayınları, İstanbul 2013.	

Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	Richard C. Hall, Balkan Savaşları 1912-1913 I. Dünya Savaşı'nın Provası, çev. Mehmet Tanju Akad, Homer Yayınları, İstanbul 2003. Bogdan Filov, Balkan Savaşları Günlüğü, Der. Hüseyin Mevsim, Timaş Yayınları, İstanbul 2014. Levo Panos Dabağyan, Tehcirin ışığında Ermeni Meselesi ve 1915 Kaosu, Yedi Renk Yayınevi, İstanbul 2010. Esat Uras, Tarihte Ermeniler ve Ermeni Meselesi, Belge Yayınları, İstanbul 1987. Şerif Mardin Jön Türklerin Siyasi Fikirleri (1895-1908) İletişim Yayınları
	İstanbul 2014. Edward J. Erickson, Dünya Savaşı Tarihi, I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı 1914-1918 C. 4 çev. Sare Levin Atalay Timaş Yayınları İstanbul 2011.

Osmanlı Kent Tarihi II

Öğretim Üyesi		Prof. Dr. Murat HANILÇE					
Oda Numarası							
E-posta		murat.hanilce@gop.edu.tr					
Ders Zamanı		PERŞEMBE 13:15-15:00					
Derslik		D309					
Dersin Amacı		Bu dersin amacı,bahsedilen sürede Osmanlı kentlerinin gelişimi, nüfus yapısı, gelir kaynakları, sosyo-kültürel kurumları hakkında bilgi verilerek Osmanlı kent modelinin daha iyi tanınmasını sağlamaktır.					
Dersin Kazanımları	Okul	Program	Ders	Konu	Kazanım	Kodu	Konu ve ilgili kazanım
	6	9	D0710171	1	0	6.13. D07101711.0	Yerel Tarih Kavramı ve Yerel Tarihin Dünyada ve Türkiye'deki Gelişim Süreci
	6	9	D0710171	1	1	6.13. D07101711.1	Yerel tarih kavramını bilir.
	6	9	D0710171	1	2	6.13. D07101711.2	Siyasi tarihten farklı bir alan olarak sosyal ve ekonomik gelişmelerin önemini kavrar.
	6	9	D0710171	1	3	6.13.D07101711.3	Yerel / şehir tarihi araştırmalarında Annales Ekolünü tanır.
	6	9	D0710171	1	4	6.13.D07101711.4	Yerel tarihin Türkiye'de ve dünyada gelişme süreçlerini karşılaştırabilir.
	6	9	D0710171	2	0	6.13.D07101712.0	Osmanlı Dönemi Kentlerini Ele Alan Çalışmalar
	6	9	D0710171	2	5	6.13.D0710171.2.5	Konuyla ilgili temel kaynaklara vakıf olur.
	6	9	D0710171	2	6	6.13.D07101712.6	Şehir tarihine katkı sunan Halil İnalçık, Ömer Lütfi Barkan ve Suraiya Faroqhi gibi tarihçileri ve onların alana katkılarını öğrenir.
	6	9	D0710171	3	0	6.13. D07101713.0	Osmanlı Kentinin Tanımlanması
	6	9	D0710171	3	7	6.13.D07101713.7	Kenti oluşturan etkenleri tanır.
	6	9	D0710171	3	8	6.13.D07101713.8	Klasik Türk – İslam şehrini kavrar.
	6	9	D0710171	3	9	6.13.D07101713.9	İstanbul, Bursa gibi başkentlik yapan büyük şehirler hakkında bilgi sahibi olur
	6	9	D0710171	4	0	6.13.D07101714.0	Osmanlı Kentlerindeki İdari Görevliler
	6	9	D0710171	4	10	6.13.D07101714.10	Şehrin idaresinde rol alan idarecileri tanır
	6	9	D0710171	4	11	6.13.D07101714.11	İdarecilerin atanma şekli ve görevleri hakkında bilgi sahibi olur.
	6	9	D0710171	4	12	6.13.D07101714.12	Klasik dönem Osmanlı taşra sistemini kavrar.
	6	9	D0710171	5	0	6.13.D07101715.0	Kentlerde Ticaret ve Vakıf Dükkânlar
	6	9	D0710171	5	13	6.13.D07101716.13	Osmanlı şehirlerinde gerçekleştirilen ticaret faaliyetlerini öğrenir.
	6	9	D0710171	5	14	6.13.D07101715.14	Esnaf teşkilatı ve ahilik hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710171	5	15	6.13.D07101715.15	Osmanlı'da vakıf kurumu ve ticaretteki rolünü kavrar.	
6	9	D0710171	6	0	6.13.D07101716.0	Uzun Mesafe Ticareti ve Kervanlar	
6	9	D0710171	6	16	6.13.D0710171.6.16	Osmanlı şehirlerinden İran'a yapılan ticareti öğrenir	
6	9	D0710171	6	17	6.13.D0710171.6.17	Uzun mesafe ticareti olarak Hac yolculuğu hakkında bilgi sahibi olur.	
6	9	D0710171	6	18	6.13.D07101716.18	Kervanların ticaret güzergâhı ve ticaret emtialarını bilir	

6	9	D0710171	7	0	6.13.D0710171.7.0	Bölgelerarası ve Yerel Ticaret, Derbent, Han, Zaviye, Yol ve Köprüler
6	9	D0710171	7	19	6.13.D0710171.7.19	Yerel ticaret: köyden kente yapılan ticareti kavrar.
6	9	D0710171	7	20	6.13.D0710171.7.20	Anadolu'da bölgelerarası ticaretyapan şehirleri tanır.
6	9	D0710171	7	21	6.13.D0710171.7.21	Ticaret kervanlarının geçiş güzergâhında olan ulaşım ve konaklama mekânlarını öğrenir.
6	9	D0710171	8	0	6.13.D0710171.8.0	Kentin Dokusu İçerisinde İlimiye Sınıfının Yeri
6	9	D0710171	8	22	6.13.D0710171.8.22	İlimiye, seyfiye ve kalemiye sınıflarını tanır.
6	9	D0710171	8	23	6.13.D0710171.8.23	Şehirlerde vazife yapan kadı, müftü ve naiplerin görevleri hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710171	8	24	6.13.D0710171.8.24	Cami ve medreselerin şehir kültürüne katkısı ve burada vazife yapan imamlar ile müderrislerin toplumdaki yerini kavrar.
6	9	D0710171	9	0	6.13.D0710171.9.0	Kent İçerisinde Gayrimüslim Osmanlı Tebaası
6	9	D0710171	9	25	6.13.D0710171.9.25	Osmanlı millet sistemini öğrenir.
6	9	D0710171	9	26	6.13.D0710171.9.26	Ermeni, Yahudi ve Rumların ticaret hayatındaki rolü hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710171	9	27	6.13.D0710171.9.27	Gayrimüslim mahalleleri ve onların kültürü hakkında bilgi sahibi olur
6	9	D0710171	10	0	6.13.D0710171.10.0	Osmanlı Kenti İle Kırsal Alan Yaşamının Karşılaştırılması
6	9	D0710171	10	28	6.13.D0710171.10.28	Osmanlı taşra idaresinde karye/köy ve köylüyü tanır.
6	9	D0710171	10	29	6.13.D0710171.10.29	Şehir hayatı ve şehirlerin inkişafı hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710171	10	30	6.13.D0710171.10.30	Kent hayatı ile kırsal hayatı mukayese etme imkânı bulur.
6	9	D0710171	11	0	6.13.D0710171.11.0	Farklı Kültürlerin Bir arada Yaşaması ve Mahalleler
6	9	D0710171	11	31	6.13.D0710171.11.31	Osmanlı millet sisteminin önemini kavrar.
6	9	D0710171	11	32	6.13.D0710171.11.32	Osmanlı mahalle kültürü hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710171	11	33	6.13.D0710171.11.33	Mahalle kültürünü oluşturan bazı kavramları tanır.
6	9	D0710171	12	0	6.13.D0710171.12.0	Osmanlı Kentinde Kadın
6	9	D0710171	12	34	6.13.D0710171.12.34	Kadının vakıflardaki rolünü öğrenir.
6	9	D0710171	12	35	6.13.D0710171.12.35	Çok eşliliğin Osmanlı'da sanıldığı kadar yaygın olmadığını öğrenir.
6	9	D0710171	12	36	6.13.D0710171.12.36	Terekeler sayesinde bir kadının ticaretteki rolünü kavrar.
6	9	D0710171	13	0	6.13.D0710171.13.0	Osmanlı Kentinde Aile
6	9	D0710171	13	37	6.13.D0710171.13.37	Türk kültüründe aile müessesesini öğrenir.
6	9	D0710171	13	38	6.13.D0710171.13.38	Osmanlı'da çekirdek ve geniş aile hakkında bilgi sahibi olur.
6	9	D0710171	13	39	6.13.D0710171.13.39	Ailenin bir parçası olarak hizmetli, cariye ve köleler hakkında bilgi sahibi olur.
Hafta-Tarih			Ders Konuları			İlgili Program Yeterliği
2	7-11 Mart 2022		Yerel Tarih Kavramı ve Yerel Tarihin Dünyada ve Türkiye'deki Gelişim Süreci			PY1
3	14-18 Mart 2022		Osmanlı Dönemi Kentlerini Ele Alan Çalışmalar			PY13
4	21-25 Mart 2022		Osmanlı Kentinin Tanımlanması			PY1
5	28 Mart-1 Nisan 2022		Osmanlı Kentlerindeki İdari Görevliler			PY2
6	4-8 Nisan 2022		Kentlerde Ticaret ve Vakıf Dükkânlar			PY1
7	11-15 Nisan 2022		Uzun Mesafe Ticareti ve Kervanlar			PY1
	24-30 Nisan 2022		Ara Sınav			
8	2-6 Mayıs 2022		Bölgelerarası ve Yerel Ticaret, Derbent, Han, Zaviye, Yol ve Köprüler			PY1

9	9-13 Mayıs 2022	Kentin Dokusu İçerisinde İlimiye Sınıfının Yeri	PY1
10	16-20 Mayıs 2022	Kent İçerisinde Gayrimüslim Osmanlı Tebaası	PY3- PY4- PY15
11	23-27 Mayıs 2022	Osmanlı Kenti İle Kırsal Alan Yaşamının Karşılaştırılması	PY3- PY4- PY15
12	30 Mayıs-3 Haziran 2022	Farklı Kültürlerin Bir arada Yaşamaları ve Mahalleler	PY1
13	06-10 Haziran 2022	Osmanlı Kentinde Kadın	PY1
14	13-17 Haziran 2022	Osmanlı Kentinde Aile	PY1
	18-26 Haziran 2022	Dönem Sonu Sınavı	
	29 Haziran-7 Temmuz 2022	Bütünleme Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirilmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.		
Örnek Sorular	<ol style="list-style-type: none"> 1- Şehri oluşturan etkenleri yazarak, Alman sosyolog Toennis'in insan topluluklarına dair tasnifi hakkında bilgi veriniz. 2- Bölgelerarası ticaret hakkında bilgi veriniz. 3- Osmanlı mahalle kültürü bağlamında "Şuf'a hakkı" ve "müteselsilen kefalet" kavramlarını açıklayınız. 		
Cevap Anahtarı	<ol style="list-style-type: none"> 1- Bu soruda öğrencilerden şehrin tanımını yaparak şehri oluşturan idari, demografik, ekonomik ve sosyolojik etkenleri değerlendirmeleri ve Toennis'in konuya dair tezini izah etmeleri beklenmektedir. 2- Bu soruda öğrencilerden Osmanlı kasaba ve şehirlerinde gerçekleşen yerel, bölgelerarası ve uluslararası ticarete değinerek bunlardan bölgelerarası ticareti açıklamaları beklenmektedir. Bu bağlamda uzun mesafe ticareti ve kervanlar, ticaret güzergâhında yer alan derbent, han, zaviye ve kervansaraylara da değinmesi istenmektedir. 3- Bu soruda, öğrencilerden Osmanlı mahallesine dair bir tanım yapmaları ve mahalle kültürünün en önemli iki ögesi olan "şuf'a hakkı" ve "müteselsilen kefalet" kavramlarını izah etmeleri istenmektedir. 		
Kaynak Kitap	<p>Suraiya Faroqhi, Osmanlı'da Kentler ve Kentliler, Çev.Neyyir Kalaycıoğlu, İstanbul 2000.</p> <p>Suraiya Faroqhi, Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2014.</p> <p>İlberOrtaylı, TürkiyeİdareTarihi, Ankara 1979</p>		
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Halime Doğru, <i>XVIII. Yüzyıla Kadar Osmanlı Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Görüntüsü</i>, Anadolu Üniversitesi Yay., Eskişehir 1995. 2. İ. Hakkı Uzunçarşılı, <i>Osmanlı Tarihi</i>, TTK Yay. Ankara 1972. 3. Halil İnalcık, <i>Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)</i>, YKY, İstanbul 2004. 4. L. Carl Brown, <i>İmparatorluk Mirası, Balkanlar'da ve Ortadoğu'da Osmanlı Damgası</i>, Çev. Gül Çağalı Güven, İletişim Yay., İstanbul, 2000. 5. SıddıkTümerkan, <i>Türkiye'de Belediyeler</i>, İstanbul 1946. 		

XX. Yüzyıl Siyasi Tarihi II

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Fehim Kuruloğlu
Oda Numarası	MA-Z 60
Ofis Saatleri	Pazartesi 10:00-12:00
E-posta	fehim.kuruloğlu@gop.edu.tr
Ders Zamanı	PERŞEMBE 09:30-12:00
Derslik	D309
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, öğrencilerin XX.yüzyıl siyasi tarihine bütüncül bir yaklaşımla bakabilmelerini sağlamaktır.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Savaş Sonrası Yeni Düzen
	Konferanslar ve Yeni Düzenin İnşasını ilişkilendirir.
	Potsdam ve Yalta Konferanslarında yaşanan gelişmeleri kavrar.
	Savaşın Türkiye üzerindeki etkilerini muhakeme edebilir.
	Soğuk Savaş Döneminin Başlaması
	Dönemi şekillendiren faktörleri bilir.
	Rus emperyalizminin gelişimini öğrenir.
	Batı'nın Sovyetlere Karşı Denge Mücadelesi
	Truman Doktrinini ve etkilerini kavrar.
	Marshall Yardımlarının nasıl ve hangi amaçla dağıtıldığını öğrenir.
	Avrupa Birliği
	AB'nin tarihsel sürecini kavrar.
	AB'nin kurumsal yapısını çözümler.
	Avrupa Birliği
	AB-Türkiye İlişkilerinin tarihini öğrenir.
	NATO
	NATO'nun tarihsel sürecini kavrar.
	NATO'nun kurumsal yapısını çözümler.
	NATO-Türkiye İlişkilerinin tarihini öğrenir.
Sosyalist Bloktaki Çatlaklar	
Rusya içerisindeki iktidar mücadelelerini öğrenir.	
Sosyalist Bloktaki milliyetçi ayaklanmaların nedenlerini ve sonuçlarını kavrar.	
Bu karışıklıkların soğuk savaşa etkisini çözümler.	
Soğuk Savaş'ın Ortadoğu'ya Etkileri	
Arap-İsrail savaşının tarihsel kökenlerini öğrenir.	
Batılıların ve Sovyetlerin bölgedeki faaliyetlerini karşılaştırır.	
Soğuk Savaş'ın Ortadoğu'ya Etkileri	
Bağdat Paketi'nin nasıl kurulduğunu öğrenir.	
Süveyş Buhranı ve etkileri hakkında yorum yapar.	
Soğuk Savaş'ın Uzak Doğu'ya Etkileri	
Kore Savaşı'nın neden ve sonuçlarını öğrenir.	
Hindçini Savaşı'nın jeopolitik etkilerini kavrar.	
Soğuk Savaş'ın Akdeniz'deki Etkileri	

	Kıbrıs Meselesinin tarihsel kökenlerini öğrenir.
	Kıbrıs Meselesinde Türkiye ve Yunanistan'ın

	politikalarını karşılaştırmalı olarak değerlendirir.
	Adanın geleceği hakkında varsayımlarda bulunabilir.
	Bloklardaki Yapısal Değişimler
	Sosyalist Blok içindeki çatışmalar ve çekişmeleri değerlendirir.
	Batı Bloğu içindeki anlaşmazlıklar ve değişimleri gözlemler.
	Bu değişimlerin soğuk savaş stratejileri içindeki yerini tespit eder.
	Soğuk Savaşın Sonu
	Detant döneminin dinamiklerini kavrar.
	Bölgesel çatışmaların ve krizlerin yapılarını tahlil eder.
	Soğuk Savaşın sonuçlarını değerlendirir.

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Savaş Sonrası Yeni Düzen	PY1
3	Soğuk Savaş Döneminin Başlaması	PY13
4	Batı'nın Sovyetlere Karşı Denge Mücadelesi	PY1
5	Avrupa Birliği	PY2
6	Avrupa Birliği	PY1
7	NATO	PY1
8	Sosyalist Bloкта Çatlaklar	PY1
	Ara Sınav	
9	Soğuk Savaş'ın Ortadoğu'ya Etkileri	PY1
10	Soğuk Savaş'ın Ortadoğu'ya Etkileri	PY3-PY4-PY15
11	Soğuk Savaş'ın Uzak Doğu'ya Etkileri	PY3-PY4-PY15
12	Soğuk Savaş'ın Akdeniz'deki Etkileri	PY1
13	Bloklardaki Yapısal Değişimler	PY1
14	Soğuk Savaşın Sonu	PY1
	Dönem Sonu Sınavı	
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular	15- Soğuk Savaş nedir? 16- Blokların kendi içlerinde yaşanan gelişmeleri karşılaştırmalı olarak değerlendiriniz..	
Cevap Anahtarı	13- Bu soruda öğrencilerden soğuk savaşın tanımını literatürdeki tartışmalar üzerinden değerlendirmeleri beklenmektedir. 14- Sovyet ve Batı bloklarındaki blok içi sosyal, ekonomik ve siyasi gelişmelere değinerek karşılaştırmaları istenmektedir.	
Kaynak Kitap	Fahir Armaoğlu, 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1914-1995) , Kronik Kitap, İstanbul 2019. JayWinter, GeoffreyParker, Mary R. Habeck, I. Dünya Savaşı ve 20.Yüzyıl , İş Bankası Yayınları İstanbul 2018.	
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	Robert J. Macmahon, Soğuk Savaş, Dost Kitabevi, 2003 Ankara John LewisGaddis, Soğuk Savaş, Çev. Dilek Cenkçiler, YKY Yayınları İstanbul 2018.	

Yakınçağ Osmanlı Tarihi II

Öğretim Üyesi	Doç. Dr. İbrahim AYKUN
Oda Numarası	MA-K1-50
Ofis Saatleri	Perşembe 10:00-12:00
E-posta	iİbrahim.aykun@gop.edu.tr
Ders Zamanı	CUMA 09:30-12:00
Derslik	D309
Dersin Amacı	Yakınçağ Abdülaziz ve II. Abdülhamid dönemi siyasi olaylarını kronolojik olarak sebep ve sonuçlarıyla değerlendirerek öğrencilere öğretmeyi amaçlamaktadır.
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım
	Abdülziz Döneminde Mısır
	Mısır Meselesinin geçmişini bilir
	İsmail Paşa ve Mısır hakkındaki bilgi sahibi olur
	Abdülaziz'in Mısır Seyahati Hakkında Bilgilenir
	Süveyş kanalı ve önemi hakkında bilgi sahibi olur
	Abdülziz'in Avrupa Setahati
	(Seyahatin sebepleri hakkında bilgilenir
	Frasna seyahati ve amaçlarını öğrenir
	İngiltere seyahatinin nedenlerini öğrenir
	Uğranılan ülkeler ve dönüş hakkında bilgi sahibi olur
	Seyahatin Osmanlı modernleşmesindeki etkilerini öğrenir
	Abdülziz Döneminde Osmanlı Rus İlişkileri
	Paris Anlaşmasından sonra Rusya hakkında bilgilenir
	Karadenizin Tarafsızlığının kaldırılması hakkında bilgilenir
	Osmanlı-Rus yakınlaşması hakkında bilgilenir
	İsyanlarda rus etkisini öğrenir
	Hersek ve Bulgar Olayları
	Hersek İsyanı ve sebeplerini öğrenir
	Kont Andrsy notası hakkında bilgi sahibi olur
	Bulgarların kökeni ve isyanlarının sebeplerini öğrenir
	Berlin momerandumunu öğrenir
	Şark meseleli karşısında 3 imparatorlar liginin etkisini öğrenir.
	Abdülziz'in Tahtan İndirilmesinin sebepleri ve darbe
	Tahtan indirilme sebepleri hakkında bilgilenir
	Darbenin Planlanması ve gerçekleşmesini öğrenir
	Feriye Köşküne naklini öğrenir
	Abdülazizin Ölümü (İntihar mı? Katl mi?).
	4 Haziran Abdülazizin ölümünü öğrenir
	İnihar etti diyenlerin delillerini öğrenir
Öldürüldü diyenlerin iddiaları hakkında bilgi sahibi olur	
V. Murat Dönemi ve II. Abdülhamid'in Tahta Geçmesi	
V. Muradın tahta geçmesi hakkında bilgi sahibi olur	
V. Muradın hastalığı ve tedavi sürecini öğrenir	
V. Muradın tahtan indirilmesi hakkında bilgilenir	
II. Abdülhamidin tahta geçmesini öğrenir	
Kanuni Esasi Hazırlanması ve İlanı	

	Kanuni esasının hazırlanma sürecini öğrenir
	Kanuni esasının ilanını bilir

	Kanuni esasi ve Mihtan paşa'yı öğrenir
	Sırbistan ve Karadağın İsyanı, Tersane ve Londra Konferansları
	İsyanların sebeplerini bilir
	İsyanlarda Rus ve İngiliz etkisini öğrenir
	Tersane ve Londra konferanslarını bilir
	1877-1878 Osmanlı Rus Savaşının Sebep ve Neticeleri
	93 Harbinin sebeplerini bilir
	Savaşın gidişatı ve Plevne hakkında bilgilerin
	Savaşın sonu Ayestefanos ve Berlin antlaşmalarını öğrenir
	Berlin Kongresinden Sonra Ortaya çıkan Sorunlar ve Çözüm Çabaları
	Bulgaristanın yapılandırılması hakkında bilgilenir
	Yunanistan ve Grit hakkında bilgi sahibi olur
	1897 Osmanlı Yunan savaşını öğrenir
	Ermeni ve Kıbrıs Meseleleri
	Ermeni meselesinin ortaya çıkışını öğrenir
	Anadoluda Ermeni isyanları hakkında bilgi sahibi olur
	Kıbrıs meselisi ve ortaya çıkışını öğrenir
	II. Meşrutiyetin İlanı ve II. Abdülhamid'in Tahtan İndirilmesi
	II. Meşrutiyetin ilanı sürecini öğrenir
	Avcı taburlarının isyanı ve altında yatan sebebler hakkında bilgilenir
	II. Abdülhamid'in tahtan indirilmesi hakkında bilgilenir

Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Abdülziz Döneminde Mısır	PY4, PY8, PY 13
3	Abdülziz'in Avrupa Setahati (Sebepleri ve Osmanlı Modernleşmesindeki Rolü	PY4
4	Abdülziz Döneminde Osmanlı Rus İlişkileri	PY6 PY11
5	Hersek ve Bulgar Olayları	PY2 PY12
6	Abdülziz'in Tahtan İndirilmesinin sebepleri ve darbe	PY11 PY 15
7	Abdülazizin Ölümü (İntihar mı? Katl mi?)	PY11 PY 15
8	V. Murat Dönemi ve II. Abdülhamid'in Tahta Geçmesi	PY11 PY 15
9	Kanuni Esasi Hazırlanması ve İlanı	PY10 PY16
10	Sırbistan ve Karadağın İsyanı Tersane ve Londra Konferansları	PY10 PY16
11	1877-1878 Osmanlı Rus Savaşının Sebep ve Neticeleri	PY10 PY16
12	Berlin Kongresinden Sonra Ortaya çıkan Sorunlar ve Çözüm Çabaları	PY10, PY16
13	Ermeni ve Kıbrıs Meseleleri	PY7
14	II. Meşrutiyetin İlanı ve II. Abdülhamid'in Tahtan İndirilmesi	PY7
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
	S.1. Sultan Abdülaziz'in Avrupa seyahati hakkında bilgi veriniz? S.2.1877. 1878 Osmanlı Rus Savaşı Hakkında Bilgi veriniz?	

Örnek Sorular

C. 1 Sultan Abdülaziz'in Avrupa Seyahati

Osmanlı padişahları sefere çıkmamanın haricinde gerek Batı gerek Doğu'daki herhangi bir ülkeye seyahat etmemiş, birkaç padişah haricinde kendi ülkelerini dahi gezmemiştir. Ancak sonraki süreçte padişahların ordu başında sefere çıkma geleneğinin değişmesi sebebiyle, padişahların bu yaptığı seyahatler, daha önem arz etmeye başlamıştır. Seyahatin görünen sebebi III. Napolyon'un Paris Milletlerarası sergisine davetti.

Ancak Osmanlı Devleti'nin, Balkan topraklarında meydana gelen milliyetçi ve ayrılıkçı hareketler, Girit'teki karışıklıkların Avrupa devletleri tarafından desteklenmesi, Rusya ile son dönemdeki ilişkiler, seyahatin mahiyetini değiştirmiştir. Bu yeni gelişmeler, seyahatin süresini ve ziyaret edilecek ülke sayısını arttırmıştır.

Osmanlı hükümetinde oluşan, seyahatin Avrupa devletleri ile olan siyasi ilişkilerin daha da geliştirilmesi, batının yeniliklerini görme ve ülkede uygulama çabası bakımından faydalı olacağı şeklindeki düşünceye paralel fikirler yerli ve yabancı basında da seyahat öncesinde sık sık yer almaktaydı. Rusya'nın entrikalarına karşı Osmanlı Devleti, Fransa ve İngiltere'nin yardımını almak için bazı çareler arıyordu. III. Napolyon'un Paris'te açtığı bu genel sergi, bu yardımını almak için en münasip yol olarak değerlendirildi ve bundan istifade etmek düşüncesi ile Avrupa seyahatine karar verildi.

Avrupa devletlerinde, Sultan Abdülaziz'in seyahat kararı üzerine bir hareketlilik başlamış ve İngiltere, sultanın Malta'ya uğraması ihtimali üzerine, sultanı merasimle Malta valisine emir vermişti. Ancak Bâbüâli çektiği bir telgrafla böyle bir ihtimalin söz konusu olmadığını bildirmiştir. Yine padişahın İtalya'yı ziyaret edip etmeyeceğini Floransa'dan sormakta olan Rüstem Bey'e de zati şahnenin Napoli'ye uğrayacaklarsa da asla dışarı çıkmayacaklarını natık bir telgraf çekilerek İtalya merasim nazırının merakını izale eylemişti.

İstanbul'dan hareket etmeden önce tüm hazırlıklar tamamlanmıştı, hareketten bir gün evvelinde ise vükela mabeyne gelerek sultana iyi dileklerini sunarak, Allah'tan selamet dilediler. Yine müttefik devletlerin sefirleri de huzura çıkarak hünkâra iyi yolculuklar temennisinde bulunmuşlardır. Hareket tarihi 21 Haziran 1867 (18 sefer 1284) Cuma günü olarak kararlaştırılmıştır.

Padişah 21 Haziran 1867 yılında Ortaköy Camii'nde yapılan Cuma selamlığından sonra Sultaniye Vapuru'na binerek yolculuğa başlamıştır. Yolculuk sırasında sultanın maiyetinde bulunanlar şöyledir;

Oğlu Yusuf İzzeddin, veliaht Murad, şehzâde Abdülhamid Efendi'nin yanı sıra, Başmâbeynci Cemil, Başkâtip Emin Beyler, ikinci imamı, 6 mâbeynci, 4 yâver, 6 yüksek rütbeli subay, 10 subay, 6 silâhşor, kendisinin 12, şehzâdelerin de 6 hizmetkârı.

Yolculuk gayet olumlu bir havada başlamış. Oğlu Yusuf İzzeddin, veliaht Murad ve şehzade Abdülhamid'in de bu seyahate katılmaları, onlar için ileride çok olumlu bir tecrübe olsa da bunun yanında sultanın, kendisinin yokluğunda tahtı için tehlike oluşturabilecek bu isimleri yanında götürmesi de dikkate değer bir hamledir.

Sultan Abdülaziz'in yolculuk güzergahı sırasıyla; Çanakkale Boğazı ve oradan İtalya'nın bir şehri olan Messina'ya uğranılmış, 29 Haziran 1867 Cumartesi günü Fransa'nın Toulon limanının varmış ve limanda 100 parça gemi tarafından selamlanmıştır. 1 Temmuz'dan 11 Temmuz'a kadar Paris'te kalan sultan, bu süreçte Paris'teki sergiyi de gezmiştir.

1867 yılında açılan Paris sergisi; Osmanlı Devleti'nin katıldığı IV. Uluslararası sergidir. Bu serginin diğerlerine göre önemi, Osmanlı Devleti'nin evrensel sergiler arasında bu sergiye bizzat sultanın sergiye teşrif etmesidir. "Açılıştan Sultan Abdülaziz'in dışında Rus Çarı, Avusturya İmparatoru, Belçika, Portekiz, İsveç ve Prusya kralları başta olmak üzere Avrupa'nın bütün önemli liderleri bulunmuştur." Sultan Abdülaziz Paris sergisini gezmiş ve daha sonrasında 1 Temmuz 1867'de Endüstri Sarayı'ndaki ödül töreni katılmıştır.

Düzenlenen ödül töreninde; Osmanlı eşyalarının başkomiseri Selahaddin Bey'e Legion d'Honneur nişanının Officier (subay), Miralay Esad Bey'e de Chevalier (şövalye) rütbesi verilmiştir. Sultan Abdülaziz sergiyi 10 Temmuz'da son kez gezmiş ve sergiden aldığı Servis Porselen ve kristallerini İstanbul'a göndermiştir. 12 Temmuz 1867'de de Londra'ya gitmek üzere Paris'ten ayrılmış Fransız halkına da maddi ihşanda bulunmuştur.

Sultan Abdülaziz'in İngiltere ziyareti

10 günlük Paris ziyaretinden sonra Fransa'dan ayrılan sultan ve maiyeti Manş denizi aşarak, diğer ziyaret rotası olan İngiltere'ye geçmişler ve Dover Limanı'ndan İngiltere topraklarına ayak basmışlardır.

Liman baştanbaşa donanmıştı başta Kraliçe namına veliaht olmak üzere Cambridge

Dükü, Lord Sidney, Sutherland Dükü ve diğer bazı devlet adamlarıyla yüksek rütbeli subaylar Hükümdarı selâmladılar. Sultan maiyetindeki ve onu karşılayanlarla birlikte Lord Warden Hotel’de yemek yemiş ve ardından Londra’ya geçmiştir. Sultan’ın İngiltere ziyareti de Fransa ziyareti gibi temaşa ile başlamıştı. Sultan Cumartesi günü Buckingham Sarayı’na varmış ve burada misafir edilmiştir.

Belçika ziyareti ve Liege’de karşılaş

Sultan Avrupa seyahatinin dönüş yolculuğuna başlamış bu dönüş yolculuğunda birkaç ülke ile daha görüşme hedeflenmişti. Belçika ziyareti de bunlardan biriydi. Sultan ve maiyeti Liege garına gece saat 01:00 sularında varmış ve onu II. Leopold karşılamıştır.

Garda birinci sınıf yolculara mahsus salon göz kamaştırıcı bir surette verilecek ziyafet için hazırlanmıştı. Salonun girişi ve bütün bina Türk bayrakları ile ve ağaç dalları ile süslenmişti. İçerisi ise, çiçekler ve mumlar ile bezenmiş harikulade bir görünüm arz ediyordu.

Prusya’ya hareket ve Sultan’ın Koblenz’de karşılaş

Seyahat programında dönüş yolu üzerinde bulunan Viyana’dan geçişin gerçekleşmesi için Prusya topraklarından geçmek gerekti. Sultan Abdülaziz’in Fransa ve İngiltere ile bu seyahat çerçevesinde yakın ilişkiler kurması, basın da bu ilginin Rus Çarı ve Prusya kralına bile gösterilmediği üzerinde sık sık durmasına rağmen Prusya kralı, sultanın olağanüstü bir şekilde ağırlanması istemiştir. Sultan ve maiyeti Prusya topraklarında bulunan 24 Temmuz 1867 tarihinde Koblenz’de görkemli bir şekilde ağırlandı. Bu davranışın altında yatan temel sebep nedir tam olarak bilinemez lakin akıllara, Prusya’nın Almanya devletini kurmak adına Osmanlı Devleti’ne yakınlık gösterdiği ihtimali gelmektedir.

Sultan maiyetiyle birlikte Koblenz garında uğurlama merasimiyle birlikte Bavyera bölgesinde ilk durak yeri olan Nürnberg şehrine gelmiştir. 25 Temmuz 1867 gecesinde vardıkları bu şehirde konaklamış, 26 Temmuz akşamı Viyana’dan önceki son durak yeri olacak Passo şehrine ulaşmışlardır. Sultan bu şehirde de ayrıcalıklı bir şekilde karşılanmıştır.

Sultan’ın Viyana Seyahati

27 Temmuz 1867 tarihinde Avusturya’ya ulaşılmıştır. Sabah on bir sularında Viyana’nın demiryolu bölgesine varılmış ve Avusturya İmparatoru Sultan Abdülaziz’i burada karşılamış ve resmi görüşmeler yapılmıştır. Daha sonra kral, alay arabaları ve tören eşliğinde misafirini ünlü sarayına götürmüştü ve sarayının büyük bölümünü sultan ve beraberindekilere tahsis ettirmiştir. Gerekli olan misafirperverliği göstermiş ve akşam Sultan onuruna bir yemek vermiştir. Avusturya imparatoru, Sultan Abdülaziz’i beş gün misafir etmiş ve bu süre içinde gerekli olan misafirperverlik ve saygıda kusur etmemiştir. 31 Temmuz 1867 Çarşamba günü sabah vakti, söz konusu saraydan alay arabaları eşliğinde ayrılan sultan, Tuna Nehri İskelesine varmış, daha önce hazırlanmış vapurlara binilerek, akşam saat iki sularında Peşte’ye ulaşılmıştır. Sultanın Peşte’den sonraki diğer güzergahları sırasıyla; Rusçuk ve Varna’dır. Buralarda da coşkuyla karşılanan Sultan Abdülaziz, maiyetiyle birlikte Varna’dan ayrılmıştır.

Kafile 7 Ağustos 1867 tarihinde İstanbul boğazına girmişti. Filonun Anadolu ve Rumeli fenerlerinin önüne gelmesi ile birlikte, kalelerden muntazam top atışları yaparak sultanın İstanbul’a girişi duyuruluyordu. Bütün devlet erkânı, memurlar ve hademeler, sefaret çalışanları, İstanbul’da bulunan elçiler, dini liderler, kız-erkek okul çocukları, tarikat şeyh ve dervişleri, gruplar halinde elli gemiden oluşan bir kafile şeklinde sultanı boğazın girişinde karşılamışlardır.

Sultan Abdülaziz ordusunun başında olmaksızın, Batı memleketleri veya Avrupa’yı sadece seyahat ve ikili ilişkiler kurmak amacıyla ziyaret eden ilk ve son Osmanlı padişahıdır. Aslında bu gezi onun arzusundan çok yakınındaki devlet adamlarınca düzenlenen ve planlanan bir olay demek daha doğrudur.

Girit isyanı ve “Şark Meselesi” nin tekrar alevlendirilmesi gibi sebeplerden dolayı endişe verecek bir şekil almıştı. Alî Paşa hükümeti üstadı Reşid Paşa gibi bir

	<p>taftan bu olaylarla mücadeleb ederken diğer tarafın da, -Rusya'nın entrikalarına karşı- eski müttefikleri olan, Fransa ve İngiltere'nin desteğini almayı zorunlu görüyordu. III. Napolyon'un, Paris'de açacağı "Umûmî Fuar" bu amaç için önemli bir fırsattı. Gezinin altyapısını oluşturan Ali Paşa aslında geziyi bir emr-i vaki haline getirmişti.</p> <p>Sırasıyla Çanakkale Boğazı, Messina, Tulon'a varılmış, halkın büyük tezahüratı altında trenle Marsilya'ya gelinmiş, 30 Haziran'da Paris Garı'nda İmparator III. Napolyon tarafından törenle karşılanmıştır. Tuileri Sarayı'nda misafir olunmuş, 10 gün kadar burada kalınmıştır. Daha sonra benzeri merasimler altında Manş Denizi geçilerek Dover Limanı'ndan İngiltere topraklarına ayak basılmıştır. Kraliçe Victoria kendisine İngiltere'nin en büyük nişanı olan "Dizbağı Nişanı" nı takdim etmiş, ayrıca iki hanedan arasında akrabalık kurmak isteğini de bildirmişti. Ancak bu teklifine red cevabı almıştır.</p> <p>Sultan Abdülaziz Londra'da gezip görülecek askeri ve Sinai tesisleri inceledikten sonra 23 Temmuz 1867'de Belçika'ya uğurlanmış, burada Kral II.Leopold tarafından karşılanmıştır. Oradan da Viyana'ya geçmiş, burada da Prusya Kralıyla görüşmüştür. Viyana'da Francois Joseph'in üç gün misafiri olduktan sonra Vidin-Ruşçuk-Varna yoluyla devam etmiş. Varna'da tekrar Sultaniye zırhlısı ile 7 Ağustos 1867'de İstanbul'a dönmüştür.</p> <p>Genel olarak bakıldığında; Sultan Abdülaziz'in Avrupa seyahati görünüş olarak muhteşem ve parlak bir seyahattir. Uğradığı her ülkede Sultan ve maiyeti halkın gözlerini kamaştırmış, gazetelerin manşetlerini süslemişlerdir. Ancak ani gelişmeler ve dengeler nedeniyle siyasi sonuçlar açısından istenilen hedeflere ulaşılamadığı da bir gerçektir.</p>
Cevap Anahtarı	<p>C. 2. 19. yüzyılın son çeyreğine girildiğinde, Avrupa'daki dengeler yavaş yavaş değişiyordu. Kırım Savaşı'nın ardından 1856'da toplanan Paris Konferansı ile oluşan statüko artık geçerli değildi.</p> <p>Paris'te varılan anlaşma uyarınca, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü Avrupalıların güvencesi altına girmişti. Boğazlar da çarlık Rusyası'na kapatılmıştı.</p> <p>Bu durum, İngiltere'nin sömürgesi Hindistan'a uzanan ve ekonomisi için hayati önem taşıyan ticaret yolunu güvence altına alması anlamına geliyordu. Bir başka deyişle Rusya, sıcak denizlerden uzak tutuluyordu.</p> <p>Ancak Paris'te varılan anlaşmadan yaklaşık 15 yıl sonra İtalya ve Almanya'nın siyasi birliklerini sağlamasıyla, Avrupa'nın üç büyük gücü; İngiltere, Fransa ve Avusturya-Macaristan'ın öncelikleri değişti.</p> <p>Statükonun bozulması, Petro'dan bu yana sıcak denizlere inme siyaseti güden Rusya için yeni bir fırsattı.</p> <p>Osmanlı'ya bağlı Balkan halkları arasında "panslavizm" propagandası yapan Çarlık Rusyası, bir yandan birbirini ardına patlak veren isyanları kışkırtıyor, diğer yandan da kendisini Ortodoks halkların kurtarıcısı olarak konumlandırıyor.</p> <p>Aynı dönemde, borç yükü altındaki Osmanlı'nın vergileri artırması; Bosna-Hersek, Bulgaristan ve Sırbistan'da patlak veren isyanları tetikliyordu. Bu isyanlar güçlükle bastırılıyordu. Son olarak 1875'te Rusya'nın desteğiyle Sırbistan'da başlayan ayaklanma da askeri bir müdahale ile son bulmuştu.</p> <p>Ancak Avrupa basınında yer alan ve çoğu asılsız olan katliam haberleri Hristiyan</p>

dünyasında geniş yankı uyandırmaktaydı. Gazetelerde yer alan haberlerde, 1864'te yaşanan büyük Çerkes sürgününün ardından bölgeye yerleştirilen Kafkas Müslümanlarının yerli halklara yönelik katliamlar gerçekleştirdiği öne sürülüyor, ancak isyan eden halkların Müslüman köylerini yakıp yıktıklarından söz edilmiyordu.

Charles Darwin gibi bilim adamları, Oscar Wiilde ve Victor Hugo gibi yazarlar da, Avrupa'da Osmanlı karşıtı bir kamuoyu oluşmasına katkı sağlıyordu. Rusya'nın yeniden güneye incek bahaneler bulmasını istemeyen İngiltere, artan kamuoyu baskısının da etkisiyle tarafların bir araya gelmesine öncülük etti.

Tersane Konferansı

23 Aralık 1876'da Haliç'te toplanan Tersane Konferansı'na; İngiltere, Rusya, Fransa ve Prusya katıldı.

Sultan II. Abdülhamid, konferansın toplandığı gün meşrutiyet ilan etti. Osmanlı yönetimi, Hıristiyanlara tanınan anayasal haklarla konferansın seyirini değiştirmeyi ummuştu ancak öyle olmadı...

Konferansın sonunda; Sırbistan ve Karadağ için bağımsızlık, Bosna-Hersek ve Bulgaristan için ise özerklik talep edildi. Osmanlı Devleti bu talepleri kabul etmedi. Aslında Rusların da beklediği buydu. Çarlık yönetimi, tepki olarak Paris Anlaşması'nın Karadeniz'de tersane ve savaş gemisi bulundurulmaması yönündeki hükmünü tanımadığını duyurdu.

Rusya'nın savaş ilan etmesinden tedirgin olan İngiltere, 1877 baharında bu kez Londra'da toplanan konferansta Osmanlılara şartları biraz daha hafifletilmiş bir protokol önerdi. Ancak cevap değişmedi.

Savaşın başlaması

Diplomatik çabalar sürerken, çarlık Rusyası çoktan savaş hazırlıklarına başlamıştı. 24 nisan 1877'de kurmaylarıyla Kırım'da Livadya Sarayı'nda toplanan çar II. Aleksander, görünürdeki amacı Balkanlar'daki Ortodoks halkı kurtarmak olan 'kutsal savaş' için fitili ateşledi. Karar aynı gün Petersburg'daki Osmanlı sefaretine ve İstanbul'daki hariciye nezaretine de iletildi.

Sultan II. Abdülhamid ne kadar temkinli davransa da, sadrazam Mithat Paşa savaş yanlısıydı. Ertesi gün toplanan Meclis-i Mebusan savaş kararı aldı. Böylelikle Türk tarihine **93 harbi** olarak geçen ve Osmanlı Devleti için büyük bir yıkımla sonuçlanan 1877-78 Osmanlı-Rus savaşı başlamış oldu.

Tarihe 93 harbi olarak geçen **1877-78 Osmanlı Rus savaşı**, hem Balkanlar'da hem de Kafkasya'da kanlı çarpışmalara neden oldu.

Tuna cephesindeki muharebeler Rusların 21 haziran 1877'de Tuna nehrini Romanya tarafından Bulgaristan tarafına geçerek Osmanlı topraklarına girmesiyle başladı. Rus ordusu 26 Haziran'da Zıştovi muharebesi ve Niğbolu muharebesini kolayca kazandı. Niğbolu'yu alan Rus birlikleri 19 Temmuz'da stratejik açıdan büyük önemi olan Şıpka Geçidini ele geçirdi.

Osmanlı birlikleri Şıpka Geçidi'ni geri almak için çarpışırken Ruslar Osmanlı ordusunu Plevne'de abluka altına aldı. Plevne'nin savunmasını Osman Nuri Paşa üstlenmişti. Osman Nuri Paşa'nın 145 gün boyunca cesaretle sürdürdüğü Plevne savunması ezici bir sayı üstünlüğü bulunan Rus ve Romen orduları karşısında 10 Aralık 1877'de başarısızlıkla son buldu.

Plevne'nin düşmesinden sonra Sırlar da Osmanlılara karşı yoğun saldırıya geçti. Hızla ilerleyen Rus orduları Filibe'yi aldıktan sonra Meriç Nehri'ni geçti.

20 ocak 1878'de Edirne düştü. Ruslar Silivri'yi de alarak Yeşilköy'e kadar ilerledi.

	<p style="text-align: center;">Ayestefanos Anlaşması</p> <p>Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı ve ağır koşullar içeren Ayastefanos Antlaşması imzalandı. Anlaşmaya göre; Osmanlı Devleti'ne bağlı bir Bulgaristan Prensiği kurulacak, prensliğin sınırları Tuna'dan Ege'ye, Trakya'dan Arnavutluk'a uzanacaktı. Bosna-Hersek'e de iç işlerinde bağımsızlık verildi.</p> <p>Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsızlık kazandı ve sınırları genişletildi. Teselya ise Yunanistan'a bırakılıyordu.</p> <p>Ama Avrupa'da dengenin Rusya lehine bozulduğunu gören Avusturya, İngiltere, Fransa ve Almanya bu antlaşmaya karşı çıktı.</p> <p>Savaşın tekrar başlamasını istemeyen Bismark'ın gayretleri sonucunda 13 Haziran 1878 tarihinde Berlin Kongresi toplanmıştı. Kongre sonunda Berlin Antlaşması adıyla yeni bir anlaşma taslağı hazırlanarak, yedi Avrupa devleti tarafından imzalandı. 13 Temmuz 1878 tarihli Berlin Antlaşmasına göre Bulgaristan, Doğu Rumeli ve Trakya ile ilgili başlıca düzenlemeler şunlardı: Büyük Bulgaristan, üç bölgeye ayrılıyordu. Birinci bölgede, Tuna ile Balkan dağları arasında, Osmanlı Hakimiyeti altında, muhtar, Babıali'ye vergi veren bir Bulgaristan Prensiği kuruluyordu. Prens, halkın seçimi, Osmanlı Padişahının bu seçimi tasdiki ve büyük devletlerin kabulüyle tayin edilecekti. Bulgaristan yalnız dokuz ay süreyle Rusya tarafından idare edilecek, bu süre sonunda Prens'in seçimi yapılacaktı. İkinci bölge, Doğu Rumeli adıyla Osmanlı Devletine bırakılan, Balkan dağlarının güneyindeki bölgeydi. Burada kurulacak olan Doğu Rumeli vilayeti, idarî muhtariyete sahip olmakla beraber Osmanlı hazinesine yıllık vergi verecek, siyasi ve askeri bakımından Padişaha tabi olacak, sınırlarının korunması Osmanlı Devleti'ne ait olacaktı. Bu bölgenin idaresi hakkında büyük devletler tarafından kurulan bir komisyon, bir talimatname hazırlayacak, Doğu Rumeli bu talimatnameye göre Padişah tarafından tayin edilen ve büyük devletlerin onaylayacağı bir hristiyan vali tarafından idare edilecekti. Bölgede asayiş, yerli milis ve jandarma kuvvetleri tarafından sağlanacak, bu kuvvetlerin subayları Padişah tarafından tayin edilecekti. Savaş durumu hariç, burada Türk askeri bulunmayacak, ancak tehlike halinde vali, Türk askerini vilayetin içine çağırabilecekti. Üçüncü bölge ise Makedonya olup, burada ıslahat yapılması şartıyla Osmanlı Devletine bırakılıyordu. Bu hükümlerden anlaşıldığı gibi Osmanlı Devleti, kendisine bağlı olarak kurulmuş olsa bile Bulgaristan'ın iç işlerine müdahale edemeyecekti. Doğu Rumeli ise, Osmanlı Devleti'nin bir vilayeti durumunda olmasına rağmen, bu vilayetin idaresi milletlerarası bir komisyonun hazırlayacağı bir nizamnameye göre yapılacaktı.</p>
Kaynak Kitap	Enver Ziya Karal, Osmanlı Tarihi C. VII, Ank. 1983. Enver Ziya Karal Osmanlı Tarihi C. VIII Ank. 2000.
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi	Nihat Karaer, Durmuş Akalın, Süveyş Kanalı, Yeditepe Yay. İst. 2015. İ. Hakkı Uzunçarşılı, Mithat Paia ve Taif Mahkumları, An. 1985. Ziya Kazıcı, Sultan II. Abdülhamid ve Dönemi Osmanlı Devleti, Kayihan Yay. İst. 2009.

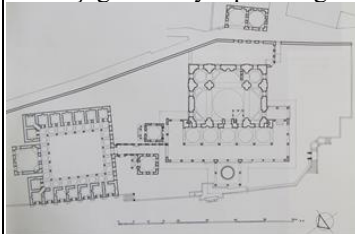

Osmanlı Mimarisi

Öğretim Üyesi		Dr. Öğr. Üyesi Canan HANOĞLU					
Oda Numarası		-					
E-posta		canan.hanoglu@gop.edu.tr					
Ders Zamanı		ÇARŞAMBA 15:15-17:00					
Derslik		D308					
Dersin Amacı		<p>Bu derste öğrencinin Osmanlı Dönemi Mimarisi'nde uygulanan yapı tipleri, plan özellikleri, kullanılan yapı malzemesi, yapı teknikleri ve dönem üslupları hakkında bilgi sahibi olması amaçlanır.</p> <p>Aynı zamanda öğrenciye, Osmanlı sanatının İslam mimarisi içindeki yerini, coğrafi ve tarihi sınırlarını belirleyerek kavratmak ve konuya yönelik eleştiri becerisi kazandırmak amaçlanır.</p>					
Dersin Kazanımları	Okul	Program	Ders	Konu	Kazanım	Kodu	Konu ve ilgili kazanım
	5	8	D0708159	1	0	5.8. D0708159.1.0	Osmanlı Devletinin Kuruluşu, Dönemleri, Coğrafi ve Kültürel Özellikleri, Devletin Yapısı, Osmanlı Sanatı ve Mimarisi Hakkında Genel Bir Değerlendirme. Kısa bir terminoloji.
	5	8	D0708159	1	1	5.8. D0708159.1.1	Osmanlı Devletinin kuruluşu, dönemleri, coğrafi ve kültürel özelliklerini bilir.
	5	8	D0708159	1	2	5.8. D0708159.1.2	Osmanlı Sanatının sınırlarını, kapsamını bilir.
	5	8	D0708159	1	3	5.8. D0708159.1.3	Osmanlı Sanatını dönemlerine ayırır.
	5	8	D0708159	1	4	5.8. D0708159.1.4	Osmanlı mimarisinin genel özelliklerini bilir.
	5	8	D0708159	1	5	5.8. D0708159.1.5	Osmanlı Sanatı mimari terimlerini açıklar.
	5	8	D0708159	2	0	5.8. D0708159.2.0	Erken Osmanlı Dönemi mimarisinin genel özellikleri ve Erken Devir Osmanlı Mimarisine Ait Seçme Eserler (Tek Kubbeli, Eş Üniteli ve Bazilikal Planlı Camilerin Camilerin plan, mimari ve süsleme özellikleri) (Görsel malzeme eşliğinde)
	5	8	D0708159	2	6	5.8. D0708159.2.6	Erken dönem Osmanlı mimarisinin genel özelliklerini bilir.
	5	8	D0708159	2	7	5.8. D0708159.2.7	Erken Osmanlı mimarisi ile diğer beylikler ve Anadolu Selçuklu dönemi mimarisinin benzer ve farklı yönlerini açıklar.
	5	8	D0708159	2	8	5.8. D0708159.2.8	Erken Osmanlı dönemi tek kubbeli, eş üniteli ve bazilikal planlı camilerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir.
	5	8	D0708159	2	9	5.8. D0708159.2.9	Erken dönem Osmanlı camilerinin tipolojik ayrımını kavrar.
	5	8	D0708159	2	10	5.8. D0708159.2.10	Klasik Osmanlı Mimarisinin alt yapısını kavrar.
	5	8	D0708159	2	11	5.8. D0708159.2.11	Erken Osmanlı dönemi tek kubbeli, eş üniteli ve bazilikal planlı camilerini plan ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş aynı ya da farklı işlevlerdeki yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.
	5	8	D0708159	3	0	5.8. D0708159.3.0	Erken Devir Osmanlı Mimarisine Ait Seçme Eserler (Zaviyeli-Ters T Planlı Camilerin plan, mimari ve süsleme özellikleri) (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	3	12	5.8. D0708159.3.12	Erken Osmanlı dönemi ters t planlı camilerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir.	
5	8	D0708159	3	13	5.8. D0708159.3.13	Erken dönem Osmanlı camilerinin tipolojik ayrımını kavrar.	
5	8	D0708159	3	14	5.8. D0708159.3.14	Klasik Osmanlı Mimarisinin alt yapısını kavrar.	
5	8	D0708159	3	15	5.8. D0708159.3.15	Erken Osmanlı dönemi ters t planlı camilerini plan ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş aynı ya da farklı işlevlerdeki yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.	

5	8	D0708159	4	0	5.8. D0708159.4.0	Klasik Osmanlı döneminin sosyal, siyasal ve ekonomik yapısının değerlendirilmesi ve Klasik Dönem Osmanlı sanatı ve mimarisinin genel özellikleri.
5	8	D0708159	4	16	5.8. D0708159.4.16	Klasik Osmanlı döneminin sosyal, siyasal ve ekonomik yapısı ile ilgili temel bilgileri bilir.
5	8	D0708159	4	17	5.8. D0708159.4.17	Klasik dönem Osmanlı mimarisinin genel özelliklerini bilir.
5	8	D0708159	4	18	5.8. D0708159.4.18	Klasik Osmanlı mimarisi ile Anadolu Selçuklu, Beylikler ve Erken Osmanlı dönemi mimarisinin benzer ve farklı yönlerini açıklar.
3	8	D0708159	4	19	5.8. D0708159.4.19	Klasik dönem Osmanlı camilerinin tipolojik ayırımını kavrar.
5	8	D0708159	5	0	5.8. D0708159.5.0	Merkezi planlı cami kavramı ve Seçme Eserler (Görsel malzeme eşliğinde) İstanbul Fatih ve İst. II. Beyazıt Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri. (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	5	20	5.8. D0708159.5.20	Merkezi planlı cami kavramını bilir.
5	8	D0708159	5	21	5.8. D0708159.5.21	Merkezi planlı camilerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir.
5	8	D0708159	5	22	5.8. D0708159.5.22	İst. Fatih Külliyesi ve İst. II. Beyazıt Külliyelerine ait yapıların plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Külliyelerine ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	5	23	5.8. D0708159.5.23	Klasik dönem Osmanlı yapılarını plan, mimari ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.
5	8	D0708159	6	0	5.8. D0708159.6.0	Tokat Hatuniye, Amasya II. Beyazıt ve İst. Yavuz Sultan Selim Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri. (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	6	24	5.8. D0708159.6.24	Tokat Hatuniye, Amasya II. Beyazıt ve İst. Yavuz Sultan Selim Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir.
5	8	D0708159	6	25	5.8. D0708159.6.25	Tokat Hatuniye, Amasya II. Beyazıt ve İst. Yavuz Sultan Selim Külliyelerine ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	6	26	5.8. D0708159.6.26	Klasik dönem Osmanlı yapılarını plan ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.
5	8	D0708159	7	0	5.8. D0708159.7.0	Mimar Sinan'ın hayatı, sanatçı kişiliği, eserleri ve tezkireleri hakkında genel bilgiler. İlk Sinan Yapıları olan İstanbul Haseki Hürrem Sultan ve Üsküdar Mihrimah Sultan Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	7	27	5.8. D0708159.7.27	Mimar Sinan'ın hayatı ve görev yaptığı yılların sosyal, siyasal ve ekonomik yapısını ve Mimar Sinan'ın öne çıkan eserlerinin isimlerini bilir.
5	8	D0708159	7	28	5.8. D0708159.7.28	Mimar Sinan'ın Tezkirelerinin isimlerini ve içeriklerini bilir.
5	8	D0708159	7	29	5.8. D0708159.7.29	İstanbul Haseki Hürrem Sultan ve Üsküdar Mihrimah Sultan Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	8	0	5.8. D0708159.8.0	Sinan Yapılarından İst. Şehzade Külliyesi ve İst. Süleymaniye Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	8	30	5.8. D0708159.8.30	İst. Şehzade Külliyesi ve İst. Süleymaniye Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	8	31	5.8. D0708159.8.31	Mimar Sinan'ın çiraklık eserinin İst. Şehzade ve kalfalık eserinin İst. Süleymaniye olduğunu bilir.
5	8	D0708159	8	32	5.8. D0708159.8.32	Klasik dönem Osmanlı yapılarını plan, mimari ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.
5	8	D0708159	9	0	5.8. D0708159.9.0	Sinan Yapılarından İst. Topkapı Kara Ahmet Paşa, İst. Beşiktaş Sinan Paşa, İst. Fındıklı Molla Çelebi, Edirne Babaeski Semiz Ali Paşa ve İstanbul Eminönü Rüstem Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)

5	8	D0708159	9	33	5.8. D0708159.9.33	İst. Topkapı Kara Ahmet Paşa, İst. Beşiktaş Sinan Paşa, İstanbul Eminönü Rüstem Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	9	34	5.8. D0708159.9.34	İst. Fındıklı Molla Çelebi ve Edirne Babaeski Semiz Ali Paşa Camilerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	9	35	5.8. D0708159.9.35	Klasik dönem Osmanlı yapılarını plan, mimari ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.
5	8	D0708159	10	0	5.8. D0708159.10.0	Sinan Yapılarından İst. Edirnekapı Mihrimah Sultan, Eyüp Zal Mahmut Paşa, İst. Kasımpaşa Piyale Paşa ve Azapkapı Sokullu Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	10	36	5.8. D0708159.10.36	İst. Edirnekapı Mihrimah Sultan ve Eyüp Zal Mahmut Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	10	37	5.8. D0708159.10.37	İst. Kasımpaşa Piyale Paşa ve Azapkapı Sokullu Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	10	38	5.8. D0708159.10.38	Klasik dönem Osmanlı yapılarını plan, mimari ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.
5	8	D0708159	11	0	5.8. D0708159.11.0	Sinan Yapılarından Edirne Selimiye, Üsküdar Atik (Eski) Valide ve Tophane Kılıç Ali Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	11	39	5.8. D0708159.11.39	Edirne Selimiye Külliyesinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini ve Edirne Selimiye'nin Mimar Sinan'ın ustalık eseri olduğunu bilir. Külliye birimlerine ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	11	40	5.8. D0708159.11.40	Üsküdar Atik (Eski) Valide ve Tophane Kılıç Ali Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	11	41	5.8. D0708159.11.41	Klasik dönem Osmanlı yapılarını plan, mimari ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.
5	8	D0708159	12	0	5.8. D0708159.12.0	Mimar Sinan sonrası Osmanlı Hassa Mimarlık Teşkilatı ve 16.yüzyıl sonunda Osmanlı İmparatorluğunun Sosyo-Ekonomik Durumu ve İstanbul Sultan Ahmet ve Eminönü Yeni Camii Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri. (Görsel malzeme eşliğinde) 17.yüzyılda menzil külliyesi kavramı, Niğde Ulukışla Öküz Mehmed Paşa, İstanbul Köprülü Mehmet Paşa, Amasya Merzifon Kara Mustafa Paşa, Kayseri İncesu Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	12	42	5.8. D0708159.12.42	Mimar Sinan sonrası Osmanlı Hassa Mimarlık Teşkilatı ve 16.yüzyıl sonunda Osmanlı İmparatorluğunun Sosyo-Ekonomik Durumunu bilir.
5	8	D0708159	12	43	5.8. D0708159.12.43	İstanbul Sultan Ahmet ve Eminönü Yeni Camii Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Külliye birimlerine ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	12	44	5.8. D0708159.12.44	Menzil Külliyesi kavramını bilir.
5	8	D0708159	12	45	5.8. D0708159.12.45	Niğde Ulukışla Öküz Mehmed Paşa, İstanbul Köprülü Mehmet Paşa, Amasya Merzifon Kara Mustafa Paşa, Kayseri İncesu Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Külliye birimlerine ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	13	0	5.8. D0708159.13.0	Lale Devri ve Lale Devrinde ortaya konan mimarlık eserleri hakkında genel bilgiler. İstanbul III. Ahmet Meydan Çeşmeleri ve

						Kütüphanesi. Nevşehir ve İstanbul Damat İbrahim Paşa ve İstanbul Hekimoğlu Ali Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde) ve Osmanlı'da Batılılaşma Çabalarının mimari ve süslemeye yansımaları
5	8	D0708159	13	46	5.8. D0708159.13.46	Lale Devrinin genel özelliklerini ve Lale Devrinde ortaya konan mimari eserleri genel olarak bilir.
5	8	D0708159	13	47	5.8. D0708159.13.47	İstanbul III. Ahmet Meydan Çesmeleri ve Kütüphanesinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	13	48	5.8. D0708159.13.48	Nevşehir ve İstanbul Damat İbrahim Paşa ve İstanbul Hekimoğlu Ali Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Külliye birimlerine ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	13	49	5.8. D0708159.13.49	Osmanlı'da Batılılaşma Çabalarının mimari ve süslemeye yansımalarını değerlendirir.
5	8	D0708159	14	0	5.8. D0708159.14.0	Nuruosmaniye, Üsküdar Ayazma, Laleli Nusretiye, Küçük Mecidiye (Çırağan) ve Büyük Mecidiye (Ortaköy) Camilerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)
5	8	D0708159	14	50	5.8. D0708159.13.50	Nuruosmaniye, Üsküdar Ayazma, Laleli, Nusretiye, Küçük Mecidiye (Çırağan) ve Büyük Mecidiye (Ortaköy) Camilerinin plan, mimari ve süsleme özelliklerini bilir. Yapılara ait görselleri tanıır ve ayırt eder.
5	8	D0708159	14	51	5.8. D0708159.13.51	Batılılaşma Dönemi Osmanlı yapılarını plan, mimari ve süsleme özellikleri açısından kendinden önceki dönemlerde inşa edilmiş yapılarla karşılaştırarak Türk mimarisi içindeki yerini değerlendirir.
5	8	D0708159	14	52	5.8. D0708159.13.52	Osmanlı'da Batılılaşma Çabalarının mimari ve süslemeye yansımalarını değerlendirir.
Hafta-Tarih			Ders Konuları			İlgili Program Yeterliği
1	-					Osmanlı Devletinin Kuruluşu, Dönemleri, Coğrafi ve Kültürel Özellikleri, Devletin Yapısı, Osmanlı Sanatı ve Mimarisi Hakkında Genel Bir Değerlendirme. Kısa bir terminoloji.
2	-					Erken Osmanlı Dönemi mimarisinin genel özellikleri ve Erken Devir Osmanlı Mimarisine Ait Seçme Eserler (Tek Kubbeli Camilerin plan, mimari ve süsleme özellikleri) (Görsel malzeme eşliğinde)
3	-					Erken Devir Osmanlı Mimarisine Ait Seçme Eserler (Zaviyeli- Ters T Planlı Camilerin plan, mimari ve süsleme özellikleri) (Görsel malzeme eşliğinde)
4	-					Klasik Osmanlı döneminin sosyal, siyasal ve ekonomik yapısının değerlendirilmesi ve Klasik Dönem Osmanlı sanatı ve mimarisinin genel özellikleri.
5	-					Merkezi planlı cami kavramı ve Seçme Eserler (Görsel malzeme eşliğinde) İstanbul Fatih ve İst. II. Beyazıt Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri. (Görsel malzeme eşliğinde)
6	-					Tokat Hatuniye, Amasya II. Beyazıt ve İst. Yavuz Sultan Selim Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri. (Görsel malzeme eşliğinde)
7	-					Mimar Sinan'ın hayatı, sanatçı kişiliği, eserleri ve tezkireleri hakkında genel bilgiler. İlk Sinan Yapıları olan İstanbul Haseki Hürrem Sultan ve Üsküdar Mihrimah Sultan Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)
-	-					Ara Sınav
8	-					Sinan Yapılarından İst. Şehzade Külliyesi ve İst. Süleymaniye Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)
9	-					Sinan Yapılarından İst. Topkapı Kara Ahmet Paşa, İst. Beşiktaş Sinan Paşa, İst. Fındıklı Molla Çelebi, Edirne Babaeski Semiz Ali Paşa ve İstanbul Eminönü Rüstem Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)

10	-	Sinan Yapılarından İst. Edirnekapı Mihrimah Sultan, Eyüp Zal Mahmut Paşa, İst. Kasımpaşa Piyale Paşa ve Azapkapı Sokullu Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)	PY1-PY6
11	-	Sinan Yapılarından Edirne Selimiye, Üsküdar Atik (Eski) Valide ve Tophane Kılıç Ali Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)	PY1-PY6
12	-	Mimar Sinan sonrası Osmanlı Hassa Mimarlık Teşkilatı ve 16.yüzyıl sonunda Osmanlı İmparatorluğunun Sosyo-Ekonomik Durumu ve İstanbul Sultan Ahmet ve Eminönü Yeni Camii Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri. (Görsel malzeme eşliğinde) 17.yüzyılda menzil külliyesi kavramı, Niğde Ulukışla Öküz Mehmed Paşa, İstanbul Köprülü Mehmet Paşa, Amasya Merzifon Kara Mustafa Paşa, Kayseri İncesu Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)	PY1-PY6
13	-	Lale Devri ve Lale Devrinde ortaya konan mimarlık eserleri hakkında genel bilgiler. İstanbul III. Ahmet Meydan Çeşmeleri ve Kütüphanesi. Nevşehir ve İstanbul Damat İbrahim Paşa ve İstanbul Hekimoğlu Ali Paşa Külliyelerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde) ve Osmanlı'da Batılılaşma Çabalarının mimari ve süslemeye yansımaları	PY1-PY6
14	-	Nuruosmaniye, Üsküdar Ayazma, Laleli Nusretiye, Küçük Mecidiye (Çırağan) ve Büyük Mecidiye (Ortaköy) Camilerinin plan, mimari ve süsleme özellikleri (Görsel malzeme eşliğinde)	PY1-PY6
-	-	Dönem Sonu Sınavı	
-	-	Bütünleme Sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan klasik veya çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular		<p>S.1. Külliye, selatin cami, hazire ve tabhane kavramları hakkında bilgi veriniz.</p> <p>S.2. Mimar Sinan'ın hayatı, sanatçı kişiliği ve öne çıkan eserleri hakkında bilgi veriniz. Eserleri ile ilgili bilgi veren tezkireleri başlıklar halinde yazınız.</p> <p>S.3. Aşağıda vaziyet planını gördüğünüz külliye hakkında bilgi veriniz.</p> <p>S.4. Aşağıdaki camilerin hangisinde merkezi kubbe kuzey ve güney yönde yarım kubbelerle desteklenmiştir? a. Topkapı Kara Ahmet Paşa Camii b. Rüstem Paşa Camii c. Üsküdar Mihrimah Sultan Camii d. Selimiye Camii e. Süleymaniye Camii</p> <p>S.5. Aşağıda genel bir fotoğrafını gördüğünüz yapı hakkında bilgi veriniz.</p> <p>S.6. Aşağıdaki yapılardan hangisi sekiz desteklidir? a. Şehzade Camii b. Selimiye Camii c. Edirne Üç Şerefeli Camii. d. Beşiktaş Sinan Paşa Camii e. Süleymaniye Camii</p> <p>S.7. Etrafını çevreleyen revak dizisi ile diğer örneklerden ayrılan türbe aşağıdakilerden hangisidir? a. Kanuni Sultan Süleyman Türbesi b. Şehzade Türbesi c. Rüstem Paşa Türbesi d. Haseki Hürrem Sultan Türbesi e. Topkapı Kara Ahmet Paşa Türbesi</p>	

	<p>S.8. Aşağıdaki yapılardan hangisinde cami ve medrese aynı avluyu paylaşır? a. Üsküdar Mihrimah Sultan Camii b. Fındıklı Molla Çelebi Camii c. Süleymaniye Camii d. Zal Mahmut Paşa Camii e. Şehzade Camii</p>
<p>Cevap Anahtarı</p>	<p>C.1. Külliye: Cami ile birlikte hamam, medrese, mektep, imaret, türbe, kütüphane, aşevi, darüşşifa, kervansaray, çarşı, tekke, zaviye binalarından oluşan yapılar topluluğu. Selatin Camii: Osmanlı İmparatorluğu döneminde sultanların yaptırdıkları camilere verilen addır. Hazire: Câmî, türbe ve tekke bahçelerinde etrafı parmaklık veya duvarla çevrili mezarlık alanıdır. Tabhane: Osmanlı İmparatorluğu'nda misafirhane yapılarına denir. Tabhane erken osmanlı mimarlığında camii yapılarıyla organik bütünlük içerisinde inşaa edildiği için Tabhaneli Camii, Zaviyeli veya ters t planlı gibi adlandırmalarla farklı bir tipoloji doğmuştur. C.2. Kayseri'nin Agrianos (bugün Ağırnas) köyünde ne zaman doğduğu kesin olarak bilinmemekle birlikte 1489 tarihi kabul görmüş bir tarihtir. Boşnak, Arnavut, Ermeni veya Rum olarak doğduğuna dair farklı görüşler vardır. 1511'de Yavuz Sultan Selim zamanında devşirme olarak İstanbul'a gelmiş yeniçeri ocağına alınmıştır. * Sinan bin Abdülmennan, Mimar olarak Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferine katıldı. 1521 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın Belgrad Seferine Yeniçeri olarak katıldı. 1522'de Rodos Seferine Atlı Sekban olarak katılıp, 1526 Mohaç Meydan Muharebesi'nden sonra, gösterdiği yararlıklar sebebiyle takdir edilerek Acemi Oğlanlar Yayabasılığına (Bölük Komutanı) terfi ettirildi. Sonraları Zemberekçibaşı ve Başteknisyen oldu. *1533 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın İran Seferi sırasında Van Gölü'nde karşı sahile gitmek için Mimar Sinan iki haftada üç adet kadirga yapıp donatarak büyük itibar kazandı. İran Seferinden dönüşte, Yeniçeri Ocağı'nda itibarı yüksek olan Hasekilik rütbesi verildi. Bu rütbeyle, 1537 Korf, Pulya ve 1538 Moldavya seferlerine katıldı. 1538 yılındaki Karaboğdan Seferinde ordunun Prut Nehri'ni geçmesi için köprü gerekmiş bataklık alanda günlerce uğraşılmasına karşın köprü kurulamamış görev Kanuni'nin veziri Damat Çelebi Lütü Paşa'nın emriyle Abdülmennan oğlu Sinan'a verilmiştir. *Köprünün yapımından sonra Abdülmennan oğlu Sinan 17 yıllık yeniçerilik hayatından sonra 49 yaşında Başmimarlık görevine atanır. *1538-39 yılında Hassa baş mimarı olan Sinan, baş mimarlık görevini I. Süleyman, II. Selim ve III. Murat zamanında 49 yıl süre ile yapmıştır. Hassa mimarı, Osmanlı Devleti'nde padişah için çalışan saray mimarlarına verilen unvandır. Mimar Sinan'ın, Mimarbaşılığa getirilmeden evvel yaptığı üç eser dikkat çekicidir. Bunlar: Halep'te Hüseyin Külliyesi, Gebze'de Çoban Mustafa Külliyesi ve İstanbul'da Hürrem Sultan için yapılan Haseki Külliyesidir. Halep'teki Hüseyin Külliyesinde (1536,37-1541,1544 veya 1546), tek kubbeli cami tarzı ile, bu kubbenin köşelerine birer kubbe ilave edilerek yan mekânlı cami tarzı birleştirilmiş ve böylece Osmanlı mimarlarının İznik ve Bursa'daki eserlerine uyulmuştur. Külliye ayrıca, avlu, medrese, hamam, imaret ve misafirhane gibi kısımlar bulunmaktadır. Gebze'deki Çoban Mustafa Paşa Külliyesi'nde (1523) renkli taş kakmalar ve süslemeler görülür. Külliye cami, medrese, kervansaray, türbe, kütüphane, imaret, paşa odaları ve diğer birimler ahenkli bir tarzda yerleştirilmiştir. İstanbul'u Anadolu'ya bağlayan yol üzerindeki bir menzil külliyesi olan yapı, külliye yapılarının yerleşme düzeni ve camisindeki taş bezemelerde görülen Memluk sanatı etkisiyle mimarlık tarihimizin önemli eserlerinden biridir. Mimar Sinan'ın İstanbul'daki ilk eseri olan Haseki Külliyesi (1538-39), devrindeki bütün mimari unsurları taşımaktadır. Cami, medrese, sübyan mektebi, imaret, darüşşifa ve çeşmeden oluşan külliye cami, diğer kısımlardan tamamen ayrıdır. Mimar Sinan'ın Mimarbaşı olduktan sonra verdiği üç büyük eser, onun sanatının gelişmesini gösteren basamaklardır. 1) İstanbul'daki Şehzade Camii ve külliyesidir. (1543-48) Dört yarım kubbenin ortasında merkezi bir kubbe tarzında inşa edilen Şehzade Camii, daha sonra yapılan bütün camilere örnek teşkil etmiştir. 2) Süleymaniye Camii ve külliyesidir. Mimar Sinan'ın İstanbul'daki en muhteşem eseridir. Kendi tabiriyle kalfalık döneminde, 1550-1557 yılları arasında yapılmıştır. 3) Edirne'deki Selimiye Camii ve külliyesidir. Mimar Sinan'ın en büyük eseri ise, 80 yaşında yaptığı ve "ustalık eserim" diye takdim ettiği, Edirne'deki Selimiye Camiidir (1568-1575). C.3. Üsküdar Mihrimah Sultan Külliyesi Mimar Sinan Şehzade Camii'nin tamamlanacağı yıllarda Kanuni Sultan Süleyman'ın kızı ve Rüstem Paşa'nın eşi Mihrimah Sultan içinde Üsküdar İskele Camii'ni yapmıştır. İki türbe, medrese, sıbyan mektebi, imaret, hamam, kervansaray ve çeşme ile birlikte külliye olarak yapılan cami kitabesine göre 1547'de tamamlanmıştır. Bugün cami, türbeler, medrese, çeşme ve hamam ayakta kalabilmiştir. Cami dikdörtgen planlıdır. Dörtlü yonca yaprağı şemasında iki paye ile giriş tarafındaki iki duvar payesine kemerlerle oturan 10 m. çapındaki orta kubbe üç taraftan yarım kubbelerle çevrilidir. Yarım kubbeler köşeleri doğru ikişer ekseyayla genişletilmiş mihrap yarım kubbesinin iki yanına küçük köşe kubbeleri yerleştirilmiştir. Kuzey cephede beş kubbeli son cemaat yeri ve köşelerde tek şerefeli iki ince minare yer almaktadır</p>

	<p>Yapıldığı zaman deniz kıyısında olduğundan revaklı avlu düşünülmemiş ortadan ileri çıkıntı yapan mermer şebekelerle çevrili şadırvanı ile üç taraftan manzaraya açılmıştır.</p> <p>Cami ile medrese arasında, Mihrimah Sultan'ın iki oğluna ve Rüstem Paşa'nın kardeşi Kaptan-ı Derya Sinan Paşa'ya ait türbeler bulunuyor. Mihrimah Sultan'ın türbesi ise ne burada ne de Edirnekapı'daki camidedir. O, yeğeni 3. Murat'ın saltanatının ilk yıllarında 1578'de vefat edince, Süleymaniye Camii'nde, babası Kanuni'nin hemen yanında toprağa verilir.</p> <p>C.4. E şikkı</p> <p>C.5. Kasımpaşa Piyale Paşa Külliyesi (1573)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kasımpaşa'da Kaptan-ı Derya Piyale Paşa için 1573 yılında yaptırılmıştır. • Dikdörtgen ölçülerdeki caminin üzeri altı kubbeyle örtülmüş, harim doğu ve batıda tonozlarla genişletilmiştir. • Bu model eski ulu cami planlarını hatırlatır. • Yapı üç taraftan iki katlı revaklarla çevrilmiştir. Minare giriş cephesinin ortasında ana ekseninde yer alır. Giriş kapılarını minarenin iki yanından sağlanmaktadır. Yapının mihrabındaki zengin çini bezemeler dikkat çeker. • Caminin dahil olduğu külliye cami ve türbe günümüze gelebilmiştir. <p>Caminin tek şerefeli minaresi, iki giriş kapısının ortasında yer alır ve mihrapla simetrik. Kaidesi, altı sütunlu müezzin mahfelinin üstünden başlar... Minarenin bu şekilde konumlandırılması sadece Piyale Paşa Camii'nde görülür...</p> <p>Büyük Piyale Paşa Camii'nde, ulu cami tipinin eski örneklerinde görülen ağır payelerin yerini sütunlar almış. Bu sütunlar, taşıdıkları kubbelere göre çok ince görünüşlü olmakla birlikte mekân bütünlüğüne katkıda bulunmaktadır.</p> <p>Büyük Piyale Paşa Camii'nin giriş kapıları ile mahfiller arasında uzanan kuşakta, mavi çiniler üzerine beyaz renk ile Cuma Süresi ve İhlâs Süresi yer alıyor. Bu yazılar Hattat Çerkez Hasan'ın eseridir.</p> <p>Caminin içi oldukça sadedir. Boydan boya çinilerle kaplı olan mihrap, klâsik dönemin nadir çini mihraplarından. 11 farklı çeşitte İznik çinisini barındırır. Fakat ne yazık ki diğer camilerde olduğu gibi bu çinilerin de bir kısmı çalınmıştır. 2005'te başlayıp 2007'de biten restorasyonda, çalınan ve çalınırken tahrip edilen çiniler, 67 adet Kütahya çinisi ile yenilenmiştir. Piyale Paşa Camii'nin mermer minberi, kalem işiyle bezeli külâhıyla birlikte orijinaldir.</p> <p>C.6. B şikkı C.7. A şikkı C.8. D şikkı</p>
<p>Kaynak Kitap</p>	 <p>Oktay ASLANAPA, <i>Osmanlı Devri Mimarisi</i>, İstanbul, 1986.</p>
<p>Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi</p>	<p>-Doğan KUBAN, <i>Osmanlı Mimarisi</i>, İstanbul, 2007. -A. KURAN, <i>İlk Devir Osmanlı Mimarisinde Cami</i>, 1964. -E. Hakkı, AYVERDİ, <i>Osmanlı Devri Mimarisinde Fatih Devri III-IV</i>, İstanbul, 1989. -Aptullah, KURAN, <i>Mimar Sinan</i>, İstanbul, 1986. -İ. Aydın, YÜKSEL, <i>Osmanlı Mimarisinde II. Bayazıt Yavuz Selim Devri</i>, İstanbul, 1983.</p>

Bizans Tarihi II

<p>Öğretim Üyesi</p>	<p>Prof. Dr.Pınar ÜLGEN</p>
<p>Oda Numarası</p>	<p>MA-K1-43</p>
<p>E-posta</p>	<p>ulgenpinar@gmail.com</p>
<p>Ders Zamanı</p>	<p>ÇARŞAMBA 10:30-12:30</p>
<p>Derslik</p>	<p>D308</p>

Dersin Amacı					Roma İmparatorluğu'nun merkezinin Doğu'ya kaymasıyla birlikte yaşanan siyasi gelişmeleri ana hatlarıyla değerlendirmek	
Okul	Program	Ders	Konu	Kazanım	Kodu	Konu ve ilgili kazanım
6	9	D0710114	1	0	6.13. D0710114.1.0	Constantinus Öncesi
6	9	D0710114	1	1	6.13. D0710114.1.1	III.Yüzyıldaki Bunalım dönemini anlatabilir
6	9	D0710114	1	2	6.13. D0710114.1.2	Diocletianus ve ilk reformları anlatabilir
6	9	D0710114	1	3	6.13. D0710114.1.3	I.Constantinus dönemini anlatabilir
6	9	D0710114	2	0	6.13. D0710114.2.0	I.Constantinus ve Hristiyanlık
6	9	D0710114	2	5	6.13. D0710114.2.1	Güneşe tapma ve Hristiyanlığı anlatabilir
6	9	D0710114	2	6	6.13. D0710114.2.2	Constantinus'un Hristiyanlığı kabul etmesini anlatabilir
6	9	D0710114	2	7	6.13. D0710114.2.3	Kiliseyi anlatabilir
6	9	D0710114	3	0	6.13. D0710114.3.0	Constantinus Monarşisi
6	9	D0710114	3	0	6.13. D0710114.3.1	İstanbul'un kurulmasını anlatabilir
6	9	D0710114	3	1	6.13. D0710114.3.2	Hükümet idaresini anlatabilir
6	9	D0710114	3	2	6.13. D0710114.3.3	Ekonomik Bunalım ve Sosyal Dönüşümleri anlatabilir
6	9	D0710114	4	0	6.13. D0710114.4.0	Din Sapkınlıklarıyla Mücadele
6	9	D0710114	4	3	6.13. D0710114.4.1	Dinsel sorunları anlatabilir
6	9	D0710114	4	4	6.13. D0710114.4.2	Paganizmin sonunu anlatabilir
6	9	D0710114	4	5	6.13. D0710114.4.3	Hristiyanlığın devlet dini olmasını anlatabilir
6	9	D0710114	5	0	6.13. D0710114.5.0	Konsiller
6	9	D0710114	5	8	6.13. D0710114.5.1	Nestorius ve Efes Konsilini anlatabilir
6	9	D0710114	5	9	6.13. D0710114.5.2	Monafizizm'i anlatabilir
6	9	D0710114	5	0	6.13. D0710114.5.3	Khalkedon Konsilini anlatabilir
6	9	D0710114	6	0	6.13. D0710114.6.0	Justianos Dönemi Dış Politika
6	9	D0710114	6	1	6.13. D0710114.6.1	Batı'daki fetihleri anlatabilir
6	9	D0710114	6	2	6.13. D0710114.6.2	Doğu'daki durumu anlatabilir
6	9	D0710114	6	3	6.13. D0710114.6.3	İmparatorluğun savunulmasını anlatabilir
6	9	D0710114	7	0	6.13. D0710114.7.0	Justianos Dönemi İç Politika
6	9	D0710114	7	4	6.13. D0710114.7.1	İdari durumu anlatabilir
6	9	D0710114	7	5	6.13. D0710114.7.2	Dini Politikayı anlatabilir
6	9	D0710114	7	6	6.13. D0710114.7.3	Ekonomik yaşamı anlatabilir
6	9	D0710114	8	0	6.13. D0710114.8.0	Herakleios Hanedanı
6	9	D0710114	8	8	6.13. D0710114.8.1	Pers Ülkesini gerilemesini anlatabilir
6	9	D0710114	8	9	6.13. D0710114.8.2	Slavların Yunanistan'a gelmesini ve Bulgaristan'ın başlangıcını anlatabilir

6	9	D0710114	8	3	6.13. D0710114.8.3	Arap fetihlerini anlatabilir
6	9	D0710114	9	0	6.13. D0710114.9.0	Thema Sistemi
6	9	D0710114	9	1	6.13. D0710114.9.1	Thema sistemini tanımlayabilir
6	9	D0710114	9	2	6.13. D0710114.9.2	Thema çeşitlerini söyleyebilir
6	9	D0710114	9	3	6.13. D0710114.9.3	İmparatorluğun askerileşmesini anlatabilir
6	9	D0710114	10	0	6.13. D0710114.10.0	Pronoia Kurumu
6	9	D0710114	10	4	6.13. D0710114.10.1	Pronoia sistemini tanımlayabilir
6	9	D0710114	10	5	6.13. D0710114.10.2	Thema sistemi ile aralarındaki benzerlikve farklılıkları söyleyebilir
6	9	D0710114	10	6	6.13. D0710114.10.3	Pronoia sisteminin kazançlarını anlatabilir
6	9	D0710114	11	0	6.13. D0710114.11.0	İkonoklazm
6	9	D0710114	11	7	6.13. D0710114.11.1	İkonoklazmı tanımlayabilir
6	9	D0710114	11	8	6.13. D0710114.11.2	İkonoklazmın etkilerini anlatabilir
6	9	D0710114	11	9	6.13. D0710114.11.3	Bizans tarihi açısından önemini anlatabilir
6	9	D0710114	12	0	6.13. D0710114.12.0	Isauria'lılar Hanedanı ve Amor Hanedanı
6	9	D0710114	12	4	6.13. D0710114.12.1	Isauria'lıları anlatabilir
6	9	D0710114	12	1	6.13. D0710114.12.2	Amor hanedanlığını anlatabilir
6	9	D0710114	12	2	6.13. D0710114.12.3	İkona düşmanlığını anlatabilir
6	9	D0710114	13	0	6.13. D0710114.13.0	Büyük Bölünme
6	9	D0710114	13	3	6.13. D0710114.13.1	Büyük Bölünmeyi tanımlayabilir
6	9	D0710114	13	4	6.13. D0710114.13.2	Büyük bölünmenin etkisini anlatabilir
6	9	D0710114	13	5	6.13. D0710114.13.3	Büyük bölünmenin gerilemeye etkisini anlatabilir
Hafta-Tarih			Ders Konuları			İlgili Program Yeterliği
04 Ekim-08 Ekim 2021			Constantinus Öncesi			PY4, PY8, PY 13
11-15 Ekim 2021			I.Constantinus ve Hristiyanlık			PY4
18-22 Ekim 2021			Constantinus Monarşisi			PY6, PY11
25-29 Ekim 2021			Din Sapkınlıklarıyla Mücadele			PY2, PY12
01-05 Kasım 2021			Konsiller			PY11, PY 15
08-12 Kasım 2021			Justianos Dönemi Dış Politika			PY11, PY 15
15-19 Kasım 2021			Justianos Dönemi İç Politika			PY11, PY 15
22-26 Kasım 2021						
27 Kasım-5 Aralık 2021			Herakleios Hanedanı			PY10, PY16
6-10 Aralık 2021			Thema Sistemi			PY10, PY16

13-17 Aralık 2021	Pronoia Kurumu	PY10, PY16
20-24 Aralık 2021	İkonoklazm	PY10, PY16
27-31 Aralık 2021	Isauria'lılar Hanedanı ve Amor Hanedanı	PY7
3-7 Ocak 2022	Büyük Bölünme	PY7
17-28 Ocak 2022		
1-11 Şubat 2022		
Değerlendirme	Bu dersin değerlendirmesi, kaynak kitaplar ve derste yürütülen tartışmalar esas alınarak hazırlanacak olan çoktan seçmeli bir vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular	S.1. Khalkedon Konsili hakkında bilgi veriniz? S.2. İkonoklazm nedir?	
Cevap Anahtarı	<p>C.1. İmparator Markianos'un davetiyle Khalkedon'da (Kadıköy) toplanmış (451), papanın temsil edildiği bu konsilde 600 piskopos, 449'da yapılan ve Papa I. Leon tarafından "Haydutlar Konsili" olarak nitelendirilen Efes Konsili'ni reddederek Hz. İsa'nın hem insanî hem ilâhî iki tabiata sahip olduğunu tasdik ve ilân etmiş, konsile katılmayan ve konsil kararlarını kabul etmeyenler Monofizit diye adlandırılmış ve ana kiliseden çıkarılmıştır. Kadıköy Konsili'nin altıncı oturumunda papalık temsilcilerinin bulunmadığı bir sırada yirmi sekizinci karar oylanarak kabul edilmiştir. Bu karar 381 İstanbul Konsili'nin İstanbul'a atfettiği ikinci kilise olma sırasını tasdik ediyor, ayrıca bazı piskoposlukları doğrudan oraya bağlıyordu. Papalık delegeleri ve Papa Leon bu kararı protesto etmiştir.</p> <p>C.2. Bizans tarihinin en önemli iç meselelerinden biri olan ikonoklazm, Hıristiyanlığın ilk dönemlerinden beri var olan İsa, Meryem, aziz ve azizeler gibi önemli dinî figürlerin tasvirlerinin yapılmasının yasaklandığı dönemi ifade etmektedir. İki dönem olarak ele alınmaktadır. İlk dönem III. Leon'un 726 yılında ikonalara karşı giriştiği mücadele ve ardından 730 yılında yayınladığı ikonoklast emirname ile başlatılmakta, 787 yılında İkinci İznik Konsili'nin ikonalara ibadet etmeyi serbest bırakması ile sonlandırılmaktadır. İkinci dönem ise V. Leon tarafından ikonaların yeniden yasaklanmasıyla başlayıp 843 yılında Theodora'nın ikonalara tapınmaya yeniden serbestiyet tanınması ile bitmekte ve böylece ikona tartışması kesin olarak sonlanmaktadır.</p>	
Kaynak Kitap	George Ostrogorsky, Bizans Devleti Tarihi; Tamara Talbot Rice, Bizans'ta Günlük Yaşam; Judith Herrin, Bizans; David Talbot Rice, Byzantines.	
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi		

Tarih Araştırmaya Giriş II

Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Ali AÇIKEL, Prof. Dr. Alparslan DEMİR, Prof. Dr. İsmet TÜRKMEN, Prof. Dr. Pınar ÜLGEN, Doç. Dr. Murat HANILÇE, Doç. Dr. Yunus Emre TEKİNSOY, Doç. Dr. Necati ÇAVDAR, Doç. Dr. H. Baha ÖZTUNÇ, Doç. Dr. Fehim KURULOĞLU, Doç. Dr. Murat SERDAR, Dr. Öğr. Üyesi İbrahim AYKUN, Dr. Öğr. Üyesi Samettin BAŞOL, Dr. Öğr. Üyesi Murat TEKİN, Dr. Öğr. Üyesi Hakan YAŞAR, Dr. Öğr. Üyesi Hatice UYANIK, Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TANRIVERDİ, Dr. Öğr. Üyesi Edip UZUNDAL, Dr. Öğr. Üyesi Murat GÜNEY Dr. Öğr. Üyesi İsmail TURAN
Oda Numarası	
Ofis Saatleri	Dersin hocasının inisiyatifindedir
E-posta	

Ders Zamanı		
Derslik		
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, bilimin yapısı ve bilimsel araştırma ile ilgili temel kavram ve ilkeler hakkında bilgi sahibi olan öğrencilerin bilimsel bir araştırma önerisi hazırlayabilme ve bu öneri doğrultusunda bilimsel bir çalışma ortaya koyabilme becerisi kazanmalarını sağlamaktır.	
Dersin Kazanımları	Konu ve ilgili kazanım	
	Araştırma önerisinin ilk kontrolü	
	Yapılan çalışmayla ilgili ders sorumlusu ile değerlendirme yapar.	
	Değerlendirme sonucunda eksiklerini görür ve nasıl tamamlayacağıyla ilgili bilgi sahibi olur.	
	Araştırma önerisinin yazılması	
	Araştırma önerisini tespit edilen yeni bulgularla yazmaya devam eder.	
	Araştırma önerisinin yazılması	
	Araştırma önerisini tespit edilen yeni bulgularla yazmaya devam eder.	
	Araştırma önerisinin yazılması	
	Araştırma önerisini tespit edilen yeni bulgularla yazmaya devam eder.	
	Araştırma önerisinin yazılması	
	Araştırma modeli nedir bilgi sahibi olur.	
	Araştırma modellemesi örneği yapabilir.	
	Araştırma önerisinin ikinci kontrolü	
	Yeni veriler ışığında hazırladığı çalışmayı ders sorumlusu ile okur	
	Yapılması gerekenleri belirler.	
	Araştırma önerisinin tamamlanması	
	Örnek araştırma önerisi nasıl yapılır öğrenir.	
	Örnek araştırma önerisinin temel esasları hakkında bilgi sahibi olur.	
	Araştırma önerisi ile ilgili veri toplama	
	Veri toplama araçları nelerdir bilgi sahibi olur.	
	Alanına göre hangi araçlardan veri toplanacağı hakkında bilgi sahibi olur.	
	Araştırma projesinin ilk taslağının yazılması	
	Veri analizi yapabilir.	
Yaptığı analizle ilgili rapor yazma yeteneğine sahip olur.		
Araştırma projesinin ilk taslağının kontrolü		
Araştırma projesinin ilk taslağı ile ilgili düzeltmeler hakkında		
		ders sorumlusu ile görüşme yapar.
		Hangi noktalarda eksiklikleri olduğunu tespit eder.
		Araştırma projesinin ikinci taslağının yazılması
		Araştırmanın ikinci taslağını yazmaya devam eder.
		Araştırma projesinin ikinci taslağının kontrolü
		Araştırma projesinin eksikliklerini gidermeye devam eder.
		Araştırma projesinin tamamlanıp raporlanması
		Araştırma projesini sunar.
Hafta-Tarih	Ders Konuları	İlgili Program Yeterliği
2	Araştırma önerisinin ilk kontrolü	PY 7, 9, 10, 13
3	Araştırma önerisinin yazılması	PY 3, 4, 5, 12

4		Araştırma önerisinin yazılması	PY 3, 4, 5, 12
5		Araştırma önerisinin yazılması	PY 3, 4, 5, 12
6		Araştırma önerisinin yazılması	PY 3, 4, 5, 12
7		Araştırma önerisinin ikinci kontrolü	PY 7, 9, 10, 13, 14
		Ara Sınav	
8		Araştırma önerisinin yazımının tamamlanması	PY 3, 4, 5, 12
9		Araştırma önerisi ile ilgili veri toplama	PY 3, 4, 5, 12
10		Araştırma projesinin ilk taslağının yazılması	PY 3, 4, 5, 12
11		Araştırma projesinin ilk taslağının kontrolü	PY 7, 9, 10, 13, 14
12		Araştırma projesinin ikinci taslağının yazılması	PY 3, 4, 5, 12
13		Araştırma projesinin ikinci taslağının kontrolü	PY 3, 4, 5, 12
14		Araştırma projesinin tamamlanıp raporlanması	PY 12, 13,16
		Dönem Sonu Sınavı	
		Bütünleme Sınavı	
Değerlendirme		Bu dersin değerlendirmesi, hazırlanacak olan çalışmayla ilgili aşamaların değerlendirildiği vize ve bir final aracılığıyla yapılacaktır. Vizenin ortalamaya katkısı % 40 finalinki ise % 60'tır. Geçme notu 100 üzerinden 60'tır.	
Örnek Sorular			
Cevap Anahtarı			
Kaynak Kitap		Karasar Niyazi.(2006) Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayın Dağıtım Ankara.	
Yardımcı Kaynaklar ve Okuma Listesi		Cohen L. Manion L. Morrison K. (2007).ResearchMethods in Education.Routledge London Day A. Robert. Bilimsel Makale Nasıl Yazılır Nasıl Yayınlanır. Gülay Aşkar Altay (çev.) Fox D. (1976) TheResearchProcess in Education. Holt Rinehartand Winston Inc.N.Y. Umberto Eco Tez Nasıl Yazılır? çev.Betül Parlak	